

Van pro-actie tot nazorg

Een institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein
brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing vanaf 1952

samengesteld door W.D. Küller
's-Gravenhage 1998

Tekst: W.D. Küller
Vormgeving: Ministerie van Binnenlandse Zaken/DMO
Druk: Ministerie van Binnenlandse Zaken/DMO
Illustratie: W.D. Küller

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Van pro-actie tot nazorg

Van pro-actie tot nazorg; Een institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing vanaf 1952/ [samenst. W.D. Küller].-Den Haag: Ministerie van Binnenlandse Zaken/DMO, Rijksarchiefdienst/PIVOT. (PIVOT-rapporten, ISSN; nr. 49) Met lit. opg.

ISBN-ISSN 90-74442-57-9

© Rijksarchiefdienst/PIVOT. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Rijksarchiefdienst/PIVOT.

Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn

Voor u ligt het rapport waarin de uitkomsten van een onderzoek, gehouden in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT), zijn weergegeven. PIVOT is een project-organisatie die in mei 1991 door de Algemene Rijksarchivaris in het leven is geroepen. De aanleiding daarvoor

vormde de (voorgenomen) verkorting van de overbrengingstermijn conform de nieuwe Archiefwet van vijftig naar twintig jaar. Vanuit het oogpunt van democratisering van het openbaar bestuur moet deze termijnverkorting positief worden beoordeeld. Immers, eerder overgedragen archieven worden ook eerder volledig toegankelijk voor het publiek. Voor de Rijksarchiefdienst betekent deze termijnverkorting echter dat, wanneer er geen maatregelen worden genomen, zij overstroomd wordt met archiefmateriaal. De neerslag van dertig jaar overheids-handelen zou bij de invoering van de nieuwe wet in een korte periode moeten worden overgebracht naar de depots van de archiefdiensten.

Voor de centrale rijksorganen wordt de omvang van deze stroom van gegevens-bestanden geschat op ongeveer 600 strekkende kilometer over de periode 1943-1973 en over de periode 1973-1990 op nog eens eenzelfde hoeveelheid. Omdat een dergelijke hoeveelheid archiefmateriaal niet beheersbaar, noch hanteerbaar is en de opslag ervan te kostbaar, heeft de Rijksarchiefdienst in het kader van PIVOT tezamen met de verschillende Hoge Colleges van Staat en de ministeries maatregelen getroffen om deze vloed te kanaliseren.

Bij het uitvoeren van deze inhaaloperatie moesten reeds bestaande problemen bij de archiefzorg van de rijksoverheid in versneld tempo worden opgelost.

Onder de Archiefwet 1962 zijn grote achterstanden ontstaan in het selecteren van naoorlogs archiefmateriaal en in het overbrengen van archief van vóór 1940 naar de Rijksarchiefdienst. In inspectierapporten van de Rijksarchiefdienst werd daar al op gewezen, maar door het rapport 'Archiefbeheer en -behoud bij het Rijk' dat de Algemene Rekenkamer in 1988 uitbracht, is dit probleem pas in zijn volle omvang tot politiek Den Haag doorgedrongen.

PIVOT is mogelijk geworden door de inzet van extra financiële middelen die de minister van WVC in 1991 heeft toegezegd: fl. 17 miljoen over een periode van tien jaar (de looptijd van het project). Daarnaast zetten de ministeries en de Hoge Colleges van Staat, verantwoordelijk voor selectie en overdracht van hun archieven, elk eigen middelen in om deze operatie mogelijk te maken. Afspraken daarover zijn vastgelegd in convenanten die de verschillende secretarissen-generaal of vertegenwoordigers van de Hoge Colleges van Staat met de Algemene Rijksarchivaris hebben gesloten.

1. De uitgangspunten van PIVOT

Om de hierboven beschreven papiervloed op een verantwoorde manier te kunnen beperken heeft PIVOT een nieuw selectie-instrument ontworpen.

De traditionele selectiemethoden zijn voor een operatie van deze omvang niet toereikend: zij zijn te arbeidsintensief en dus te kostbaar waarbij de basis van de gevoerde selectie niet altijd duidelijk is geformuleerd. Bij de traditionele selectie worden als criteria gebruikt: de inhoudelijke of informatieve waarde van documenten en de plaats die zij innemen in het geheel van een dossier, een archief of verzameling archieven. Aangezien men bij die manier van selecteren geen model hanteert waarmee men de context van de gegevens in kaart kan brengen, kan men aan de gegevens op zich moeilijk een waarde toekennen.

De functie van de gegevens is in dat geval niet te achterhalen. Het gevolg hiervan is een subjectieve selectie omdat iedereen die selecteert een eigen interpretatie aan de gegevens geeft.

PIVOT gaat ervan uit dat de selectie moet worden uitgevoerd vanuit het gezichtspunt van het overheidsorgaan of de organen die deze documenten in het kader van hun taak en het daaruit voortvloeiende handelen hebben ontvangen of geproduceerd: niet de informatiewaarde van documenten maar de waardebeoordeling van handelingen van overheidsorganen staat centraal.

Met de gegevensbestanden die naar de Rijksarchiefdienst worden overgebracht moet het handelen van de overheid in relatie tot haar omgeving op hoofdlijnen te reconstrueren zijn. Daarbij wil PIVOT met het resultaat van de selectie op basis van deze doelstelling bronnen voor de kennis van en het inzicht in de Nederlandse samenleving (en cultuur) veiligstellen voor blijvende bewaring.

De methode om dit te bereiken is de methode institutioneel onderzoek van PIVOT. Deze methode is in de afgelopen jaren ontwikkeld aan de hand van praktijkervaringen en nieuwe, theoretische inzichten uit binnen- en buitenland. Via wet- en regelgeving en andere bestuurlijk-organisatorische bronnen wordt nagegaan welke handelingen overheidsorganen verrichten. Op basis van de handelingen kan achterhaald worden welke neerslag er in principe zou moeten zijn. Met andere woorden, de selectie zal niet meer plaatsvinden op basis van het archiefstuk zelf, maar op basis van de handeling. Handelingen worden gewaardeerd in het kader van de context.

Uiteindelijk zal PIVOT de overbrenging van het geselecteerde materiaal naar de depots van de Rijksarchiefdienst begeleiden. De rijksorganen zijn zelf verantwoordelijk voor de fysieke selectie en bewerking die de archieven en andere gegevensbestanden moeten ondergaan om ze geschikt te maken voor overdracht. Desgewenst zal PIVOT hen daarbij adviseren. Richtsnoer voor de bewerking na het institutioneel onderzoek en de institutionele selectie vormen de door de Permanente Commissie Documentaire Informatievoorziening (PCDIN) in september 1991 aanvaarde 'Normen voor goede en geordende staat' (zie hiervoor ook de PIVOT-brochure 'Om de kwaliteit van het behoud: normen 'goede en geordende staat' (Rijksarchiefdienst/PIVOT, 's-Gravenhage 1993).

2. Het institutioneel onderzoek

Om het voor de selectie noodzakelijke inzicht te krijgen in het handelen van de overheidsorganen is PIVOT institutionele onderzoeken gestart bij de verschillende ministeries. De onderzoekers worden door PIVOT zelf en door de verschillende ministeries ingezet. Zij nemen gezamenlijk ongeveer 130 onderzoeksgebieden of beleidsterreinen voor hun rekening. Per beleidsterrein beschrijft de onderzoeker de historische ontwikkeling van dat beleidsterrein als context van de handelingen die er sinds 1940 zijn verricht. De onderzoeksperiode verschilt per beleidsterrein, maar bestrijkt in het algemeen de periode 1940 tot heden.

Uitgangspunt bij de onderzoeken vormt de Methode van Institutioneel Onderzoek (MIO), neergelegd in de brochure 'Handelend optreden' (PIVOT-brochure, 's-Gravenhage 1994). De resultaten van een institutioneel onderzoek worden beschreven in een Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO). Een RIO

is de contextbeschrijving van een beleidsterrein waarop overheidsorganen handelend optreden en omvat:

1. een historische schets van het beleidsterrein waarop het onderzoek betrekking heeft, inclusief:

- de doelstellingen van de overheid op het beleidsterrein;
- de overheidsorganen en overige actoren;
- de onderlinge relaties tussen de actoren;
- de beleidsinstrumenten;
- het taakgebied waartoe het beleidsterrein behoort.

2. een overzicht van de handelingen die overheidsorganen verrichten of hebben verricht, inclusief:

- de looptijd van elke handeling (begin- en einddatum);
- de grondslag (bron) van elke handeling;
- het product van de handeling (indien bekend).

Zo mogelijk worden de handelingen thematisch of procedureel geordend, waardoor men de handelingen in hun context kan zien.

Een belangrijk begrip in het institutioneel onderzoek vormt de 'handeling'. Een handeling is een complex van activiteiten, gericht op het totstandbrengen van een product, dat een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid. Aangezien we niet alleen willen beschrijven wat de overheid moet doen maar ook wat zij daadwerkelijk doet, gebruiken we als bron voor het beschrijven van het handelen niet alleen officiële wet- en regelgeving en

de daaruit voortvloeiende algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten, ministeriële regelingen en beschikkingen zoals instellings-, opheffings- en organisatiebesluiten als onderzoeksbron, maar ook jaarverslagen en jaaroverzichten, staatsalmanakken, memories van toelichting op de rijksbegroting en op bovengenoemde wetten, beleidsnota's, archieven en literatuur. Daarnaast vormen interviews met beleidsmedewerkers en andere deskundigen

- in en buiten de overheid- op het beleidsterrein een bron van informatie.

Naast het begrip 'handeling' neemt het begrip 'actor' in het institutioneel onderzoek een belangrijke plaats in. 'Actor' volgens de PIVOT-methode wordt gedefinieerd als 'een overheidsorgaan of een particuliere organisatie of persoon die een rol speelt op een beleidsterrein'. Strekten de PIVOT-onderzoeken zich tot 1995 uit tot de handelingen van overheidsorganen in de strikte zin van het woord, in de Archiefwet 1995 wordt, gebaseerd op de Algemene wet bestuursrecht, onder 'overheidsorgaan' verstaan 'organen van overheidsstichtingen, verenigingen en vennootschappen die, ook voor zover zij niet krachtens publiekrecht zijn ingesteld, toch met openbaar gezag zijn bekleed of waaraan toch één of meer overheidstaken zijn opgedragen en de daarvoor benodigde publiekrechtelijke bevoegdheden zijn toegekend'. Het begrip 'overheidsorgaan' is hiermee aanzienlijk verbreed.

In de onderzoeksrapporten worden de handelingen van particuliere instellingen niet opgenomen. Wel wordt hun rol op het beleidsterrein beschreven. Op grond van het acquisitieprofiel van het Algemeen Rijksarchief wordt bepaald of de archieven van particuliere instellingen voor overbrenging in aanmerking komen.

3. De toepassingsmogelijkheden

De resultaten van het institutioneel onderzoek, neergelegd in het RIO, worden daarna verwerkt in een wettelijk voorgeschreven selectie-instrument: de selectie-lijst, in PIVOT-termen het 'basis selectiedocument' (BSD). De selectielijst is een lijst van handelingen die elk voorzien zijn van de waardering 'bewaren' of 'vernietigen'. De selectielijst volgt uit de beschrijving van het RIO. In overleg met de betreffende instelling(en) wordt aan de hand van deze selectielijst bezien welke gegevensbestanden voor 'de eeuwigheid' geselecteerd moeten worden en uiteindelijk overgebracht worden aan de Rijksarchiefdienst. De ontwerp selectielijst wordt ter inzage gelegd bij verscheidene instanties en de zorgdrager(s) bied(t)(en) de ontwerpselectielijst aan aan de minister van OCenW. De definitieve selectielijst wordt vastgesteld door de zorgdrager(s) in kwestie en de minister/staatssecretaris van OCenW.

Wanneer de inhaaloperatie eenmaal voltooid is, zijn we er nog niet. In de toekomst moet worden voorkomen dat nieuwe achterstanden ontstaan bij selectie en over-brenging van gegevensbestanden. Om de toepassingsmogelijkheden van het institutioneel onderzoek ook voor de toekomst te kunnen garanderen, is het daarom noodzakelijk om ontwikkelingen in taken, handelingen en organisatie van de overheid, alsmede de grondslag van die taken en handelingen bij te houden. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de zorgdragers. Het RIO en het BSD kunnen gebruikt worden als basis voor de ontwikkeling van een structureel documentair informatieplan teneinde het beheer van de gegevensbestanden die de Rijksarchiefdienst na 20 jaar verwerft en het beheer van de gegevensbestanden bij de verantwoordelijke organen zelf te verbeteren.

Zo kan in samenwerking met de betreffende organen worden voorkomen, dat zich in de toekomst nieuwe, onbeheersbare stuwmeren van archief en andere gegevensbestanden zullen vormen.

4. Volumevermindering archieven en vergroting opslagcapaciteit

Ook op deze terreinen is PIVOT werkzaam. Volumevermindering kan voor bepaalde archieven worden bereikt door middel van substitutie: het overzetten van de informatie op een andere drager, bijvoorbeeld microfilm, microfiches en in de toekomst wellicht beeldplaat. Inmiddels kon uitbreiding van de opslagcapaciteit met ca. 25 km. van bestaande depots in het Algemeen Rijksarchief worden gerealiseerd door de installatie van verrijdbare stellingen (compactus).

Gewapend met de opgedane ervaring zal PIVOT ook over deze kwesties de rijksorganen kunnen adviseren, die daarmee bij het moderne gegevensbeheer weer hun voordeel kunnen doen.

Algemeen Rijksarchief/PIVOT/Den Haag, juni 1995.

Inhoudsopgave

Inleiding	17
A De context	
1 Afbakening van het deelbeleidsterrein	23
1.1 Crisis en crisisbeheersing als overkoepelende begrippen	23
1.1.1 Begripsomschrijvingen	23
1.1.2 De ontwikkeling van het begrip crisisbeheersing	24
1.1.3 Oorlog, buitengewone omstandigheden, uitzonderingstoestanden en noodwetgeving	24
1.1.4 De begrippen ramp en rampenbestrijding	25
1.1.5 Gevolgen: de toedeling van aspecten van crisisbeheersing aan diverse beleidsterreinen	26
1.2 De rampenbestrijding binnen het beleidsterrein Openbare Orde en Veiligheid	27
1.2.1 De openbare orde	27
1.2.2 De openbare veiligheid	28
1.3 Openbare veiligheid in vergelijking met andere beleidsterreinen	29
1.3.1 Inleiding	29
1.3.2 Integraal veiligheidsbeleid	30
1.3.3 Het handhaven van de openbare orde bij rampsituaties en buitengewone omstandigheden	30
1.3.4 Militaire bijstand bij rampenbestrijding	31
1.3.5 Kernongevallenbestrijding	31
1.4 Het deelbeleidsterrein brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing	32
2 De wettelijke kaders van 1952	33
2.1 Inleiding	33
2.2 De periode vóór 1952	33
2.3 Het Brandweerwezen vanaf 1952	35
2.3.1 De Brandweerwet van 1952	35
2.3.2 De Inspectie voor het Brandweerwezen	36
2.3.3 De brandweeropleidingen	37
2.3.4 Naar een regionale en functionele samenwerking vanaf 1960	38
2.3.5 De technische ontwikkelingen	40
2.3.6 Voorlichting over brandpreventie en brand- en ongevalsbestrijding	41
2.4 De civiele verdediging vanaf 1952	42
2.5 De rampenbestrijding vanaf 1952	43
2.5.1 Naar een wettelijk kader	43
2.5.2 De watersnoodramp van februari 1953	44
2.5.3 De organisatie van de bescherming van de bevolking	46
2.5.4 De organisatie van de verplaatsing van de bevolking	47
2.5.5 Het Korps Mobiele Colonnies	48
3 De wettelijke kaders van 1985	49
3.1 Inleiding	49

3.2	Het wettelijk kader voor de brandweezorg en de rampenbestrijding vanaf 1985	50
3.3	De Brandweerwet 1985	51
3.3.1	Inleiding	51
3.3.2	Hoofdpijnen van de organisatie van de brandweer	51
3.3.3	Samenwerking tussen de gemeenten	51
3.3.4	Het stimuleren van de regionalisering door rijksbijdragen	52
3.3.5	De taakuitbreiding van de brandweer	53
3.3.6	Bedrijfsbrandweer	53
3.3.7	Opleiding	54
3.4	De Rampenwet 1985	54
3.4.1	Inleiding	54
3.4.2	Doelstellingen van de Rampenwet 1985	55
3.4.3	Het begrip Buitengewone omstandigheden	56
3.4.4	Evaluatie van de rampenbestrijding	57
3.5	De Wet Geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991	58
3.5.1	Inleiding	58
3.5.2	Doelstelling	58
3.5.3	Relatie met andere wetgeving in het kader van de rampenbestrijding	58
3.5.4	Hoofdpijnen van de wet	59
3.5.5	De taak van de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst	59
3.5.6	Erkenningenbesluit geneeskundige hulpverlening bij rampen en het Nederlandse Rode Kruis	60
3.5.7	Besluit Rode Kruis 1988	60
3.6	Wet rechtspositionele voorzieningen van rampbestrijders vanaf 1993	61
4	Ontwikkelingen na 1991	64
4.1	Inleiding	64
4.2	Beleidsvoornemens	64
4.3	Wijzigingen in de Brandweerwet 1985	66
4.3.1	Wijziging van de opzet van de inspectie voor het brandweerwezen	66
4.3.2	De verzelfstandiging van de organisatie voor de brandweereexamens	67
4.3.3	De oprichting van het Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding (NIBRA)	67
4.4	Wijzigingen in de Rampenwet 1985	68
4.4.1	Informatieverschaffing en voorlichting	68
4.4.2	De landelijke coördinatie bij de bestrijding van rampen en zware ongevallen	68
4.4.3	Besluit doeluitkeringen rampenbestrijding 1993	69
4.4.4	De uitbreiding van de reikwijdte van de Rampenwet tot zware ongevallen	69
4.5	Nazorg	
4.6	Integrale veiligheid	71
4.7	Versterking van de brandweer en de geneeskundige hulpverlening bij rampen	72
4.8	Crisisbeheersing	73
4.8.1	Van civiele verdediging naar crisisbeheersing	73
4.8.2	Het nieuwe beleid ten aanzien van crisisbeheersing	74

B Handelingen

1	Beleidsvormende handelingen inzake brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing	79
1.1	Inleiding	79
1.2	Algemene beleidsvormende handelingen	80
1.3	De zorg voor de rampenbestrijding en de brandweer	83
1.3.1	Signalering	83
1.3.2	Project Reorganisatie Rampenbestrijding	84
1.3.3	Repressie bij ongevallen met gevaarlijke stoffen	86
1.3.4	Kwaliteitsbevordering	87
1.3.5	Project Versterking Brandweer	90
1.3.6	Project Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen	92
1.4	Integrale veiligheid	94
1.5	Civiele verdediging en crisisbeheersing	97
1.5.1	De beleidsvoorbereiding van de civiele verdediging	97
1.5.2	De Coördinatie Commissie Burgerlijke Verdediging	98
1.5.3	De Commissie voor de Algemene Verdedigingsvoorbereiding/De Coördinatiecommissie Civiele Verdediging	99
1.5.4	De Staf voor de Civiele Verdediging 1960-1991	101
1.5.5	Crisisbeheersingsbeleid vanaf 1991; het project Crisisbeheersing	102
1.5.6	Het Landelijk Coördinatiecentrum	104
1.6	Internationale samenwerking, samenwerking met Suriname en met de Nederlandse Antillen en Aruba	106
1.6.1	De Verenigde Naties	106
1.6.2	De NAVO	108
1.6.3	De Europese Unie	110
1.6.4	Suriname	112
1.6.5	De Nederlandse Antillen en Aruba	113
2	Handelingen inzake de organisatie van de brandweer en rampenbestrijding	115
2.1	De brandweerorganisatie	115
2.1.1	De Brandweerraad	115
2.1.2	Gemeentelijke Brandweer	119
2.1.2.1	Handelingen ten aanzien van de gemeente op grond van de Brandweernet 1952	119
2.1.2.2	Handelingen ten aanzien van de gemeente betreffende de brandveiligheid, op grond van de Brandweernet 1952	122
2.1.2.3	Handelingen ten aanzien van de gemeente op grond van de Brandweernet 1985	123
2.1.3	Regionale Brandweer	124
2.1.4	Bedrijfsbrandweer	127
2.1.5	Toezicht op de veiligheid van brandweer- en reddingsmaterieel	129
2.1.6	Advies en toetsing inzake de kwaliteit van het brandweerwezen	133
2.1.6.1	De periode tussen 1992 en 1995: de Inspectie voor het Brandweerwezen	133
2.1.6.2	De Landelijke Adviesdienst Ongevallenbestrijding Gevaarlijke Stoffen (OGS)	139

2.1.6.3	De periode na 1995: de inspectiefunctie van de minister van Binnenlandse Zaken	141	
2.1.7	Aanschaf van materieel	143	
2.1.8	Voorlichting brandpreventie na 1991	143	
2.2	Organisatie van de rampenbestrijding	144	
2.2.1	De organisatie van de bescherming bevolking tot 1984	144	
2.2.1.1	Plannen voor de bescherming bevolking	145	
2.2.1.2	Gewestelijke Raad	150	
2.2.1.3	Toezicht	151	
2.2.1.4	De opheffing van de organisatie voor de bescherming bevolking	151	
2.2.2	Taken en bevoegdheden bij bescherming bevolking	153	
2.2.2.1	A-gebieden en B-gebieden	155	
2.2.2.2	Staat van paraatheid	156	
2.2.2.3	Het geven van aanwijzingen tijdens de staat van paraatheid	157	
2.2.2.4	Bevoegheid tot het geven van aanwijzing bij hulpverlening	158	
2.2.2.5	Gemeentelijke verordeningen inzake gedragsregels en voorschriften voor de bescherming bevolking	158	
2.2.3	Vorbereiding van de rampenbestrijding na 1984	159	
2.2.3.1	Rampenplannen en Rampbestrijdingsplannen	159	
2.2.3.2	Provinciale coördinatieplannen	163	
2.2.3.3	Bestrijdingsplan Overstroming en/of Dijkdoorbraak	164	
2.2.4	Taken en bevoegdheden bij de rampenbestrijding na 1984	165	
2.2.4.1	Aanwijzingen inzake de rampenbestrijding	165	
2.2.4.2	Bijzondere bepalingen met betrekking tot de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden alsmede de voorbereiding daarop	166	2.2.4.3
	Voorlichting en informatieverschaffing bij rampen	169	
2.3	Militaire hulpverlening bij rampen, het Korps Mobiele Colonne	173	
2.3.1	De organisatie en de taken van het KMC	174	
2.3.2	De aanschaf en het beheer van het materieel van het KMC	177	
2.3.3	Opleiding	179	
2.3.4	KMC-functionarissen en -vertegenwoordigers	180	
2.4	Oefenbeleid 1952 tot heden	182	
2.4.1	Ten aanzien van de organisatie Bescherming Bevolking	182	
2.4.2	Ten aanzien van het Korps Mobiele Colonne	183	
2.4.3	Coördinatiecommissie voor het Oefenbeleid	184	
2.4.4	Adviescommissie Oefenen Rampenbestrijding	184	
2.5	Geneeskundige hulpverlening bij rampen vanaf 1991	187	
2.5.1	De organisatie en uitvoering van de geneeskundige hulpverlening alsmede de voorbereiding daarop	187	
2.5.2	De erkenning van een instelling	191	
3	Handelingen inzake bijstandsverlening	193	

3.1	De brandweerorganisatie	193
3.2	Bijstand bij de watersnoodramp van februari 1953	194
3.2.1	Coördinatie bij de hulpverlening op rijksniveau	196
3.2.2	De Coördinatiecommissie Watersnood 1953	197
3.2.3	Coördinatie bij de hulpverlening op provinciaal niveau	198
3.2.4	Coördinatie van de militaire hulpverlening	199
3.3	Evacuatie van de bevolking bij rampen	200
3.3.1	Het gelasten van de verplaatsing bevolking	200
3.3.2	Taken en bevoegdheden bij de uitvoering verplaatsing bevolking	202
3.3.3	Registratie verplaatsing bevolking	204
3.3.4	Rijkscommissie Verplaatsing bevolking	205
3.3.5	Commissies van beroep tegen de vordering van woonruimte en gebouwen ten behoeve van de inkwartiering door de burgemeester en tegen het ten laste komen aan de ingekwartierden van de vergoeding aan de onderdakverschaffers	207
3.4	Organisatie rampenbestrijding	209
3.4.1	Bijstand bij de bescherming van de bevolking voor 1985	209
3.4.2	Bijstand rampenbestrijding na 1985	210
3.5	Militaire bijstand bij rampenbestrijding	213
3.5.1	Bijstand door het Korps Mobiele Colonnas	213
3.5.2	Militaire bijstand tussen 1985 en 1993	215
3.5.3	Militaire bijstand na 1993	215
3.6	Bijstand inzake geneeskundige hulpverlening bij rampen	218
3.6.1	Provinciale bijstand en rijksbijstand	218
3.6.2	Bijstand door eenheden van het Nederlandse Rode Kruis en andere erkende geneeskundige instellingen	219
3.7	Grensoverschrijdende bijstand bij rampenbestrijding door en aan buurlanden.	221
3.7.1	Beleidsvorming wederzijdse bijstandsverlening	224
3.7.2	Uitvoering wederzijdse bijstandsverlening	226
4	Handelingen inzake financiële bijdragen	229
4.1	Rijksbijdrage voor de brandweerorganisatie	229
4.1.1	Algemeen	229
4.1.2	Rijksbijdragen regionale brandwerven en provincies	230
4.1.3	Rijksbijdragen bijstandskosten gemeenten en regionale brandwerven	233
4.2	Rijksbijdragen voor de rampenbestrijding	234
4.2.1	Rijksbijdrage bescherming bevolking en verplaatsing bevolking	234
4.2.1.1	Formele kaders van de bescherming bevolking	234
4.2.1.2	Provinciale beroepscommissies	235
4.2.1.3	Evacuatie bevolking	236
4.2.1.4	Afvloeiingsregeling noodwachters	239
4.2.2	Doeluitkeringen rampenbestrijding	239
4.2.3	Rijksbijdragen aan gemeenten bij rampen	242
4.3	Rijksbijdragen bij de vergoeding van kosten van aan het buitenland verleende bijstand bij het bestrijden van een ramp of zwaar ongeval	244
4.4	Bijdragen ten behoeve van de schadeafwikkeling als gevolg van de watersnoodramp 1953	244

4.4.1	Vervaardiging van de formele kaders	245
4.4.2	De organisatie van de schadeafwikkeling	247
4.5	Tegemoetkoming schade bij wateroverlast	250
4.6	De vergoeding van kosten voor geneeskundige hulpverlening bij rampen, anders dan bedoeld bij de doeluitkeringen	251
4.7	Rijksbijdragen aan particuliere instellingen die zich bezighouden met aspecten van brandweezorg	253
5	Handelingen inzake personeel	254
5.1	Brandweerpersoneel vanaf 1985	254
5.2	Personeel van de bescherming bevolking, de noodwachten	257
5.2.1	Noodwachten en noodwachtstaven	257
5.2.1.1	Formele kaders	258
5.2.1.2	Benoemingen, verbintenissen en opdrachten tot deel uitmaken van de noodwacht	261
5.2.1.3	Ontheffing van werkelijke dienst wegens ziekte of ongeval	263
5.2.1.4	De toepassing van de sociale wetgeving bij werkelijke dienst en oefening	264
5.2.1.5	Vergoedingen	265
5.2.2	Uitkering bij invaliditeit, overlijden of vermissing	267
5.2.2.1	Aanvullende regels bij invaliditeit en overlijden of vermissing	267
5.2.2.2	Invaliditeit	268
5.2.2.3	Overlijden of vermissing	271
5.2.3	Het beroep tegen beslissing t.a.v. uitkeringen	273
5.2.4	Noodwachtplicht	274
5.2.5	De oproeping (na 1970: de inlijving)	276
5.2.6	Het van toepassing verklaren van de noodwachtplicht op anderen	279
5.2.7	Georganiseerd overleg noodwachten	280
5.2.8	De opheffing van de organisatie van noodwachten	283
5.3	Rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders vanaf 1993	283
5.3.1	Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992	284
5.3.2	Besluit overleg rampbestrijders 1993	287
6	Handelingen inzake opleidingen brandweer en rampenbestrijding	290
6.1	Brandweeropleidingen vóór 1976	290
6.2	Brandweeropleidingen vanaf 1976	292
6.3	Bureau Brandweereexamens	295
6.4	Rechtspositie aspirant-beroepsbrandweerofficieren	300
6.5	De Rijksbrandweeracademie	302
6.6	Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding (NIBRA)	305
Bijlage I	Overzicht van alle actoren binnen het deelbeleidsterrein Brandweezorg, Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	315

Bijlage II	Chronologisch overzicht van geraadpleegde Wet- en regelgeving	331
Bijlage III	Overzicht van geraadpleegde bronnen en literatuur	335

Bijlage IV	Bijzondere regelingen ongevals- en rampen- bestrijding per provincie in 1991	337
Bijlage V	Overzicht van geïnterviewde functionarissen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken	341
Bijlage VI	Lijst van afkortingen	343
Noten		345

Inleiding

In dit rapport institutioneel onderzoek worden de overheidsorganen, hun onderlinge relaties en hun handelingen binnen het deelbeleidsterrein van de brandweezorg, de rampenbestrijding en de crisisbeheersing beschreven. Dit deelbeleidsterrein maakt samen met het deelbeleidsterrein "politie" onderdeel uit van het grotere beleidsterrein "openbare orde en veiligheid".

Het onderzoek valt in twee delen uiteen. Het eerste deel, de context, bevat een beschrijving van het deelbeleidsterrein. Het tweede deel bevat een overzicht van de handelingen, zoals die door de overheidsorganen en andere instanties op het deelbeleidsterrein worden verricht.

In de contextbeschrijving wordt het deelbeleidsterrein van de brandweezorg, de rampenbestrijding en de crisisbeheersing beschreven en wordt ingegaan op de wijze waarop dit deelbeleidsterrein zich verhoudt tot andere (deel)beleids-terreinen. Tevens wordt een overzicht gegeven van de beleidsdoelstellingen van de overheid op het terrein van de brandweezorg, de rampenbestrijding en de crisisbeheersing vanaf 1952, waarbij wordt ingegaan op de ontwikkeling van beleidsinstrumenten om deze doelstellingen te realiseren. In deze historische schets van de hoofdlijnen van het beleid op het deelbeleidsterrein wordt tevens beschreven welke organen, ook wel actoren genoemd, in de loop van de tijd een rol speelden of nog spelen en wat hun onderlinge relatie is of is geweest.

De opbouw van het contextgedeelte is als volgt:

Aangezien het deelbeleidsterrein van de brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing veel raakvlakken kent met andere (deel)beleidsterreinen en gecompliceerd van aard is, is een zorgvuldige afbakening van het terrein van belang. In hoofdstuk 1 wordt nader op deze afbakening ingegaan. Eerst wordt, voor een beter inzicht in de verhouding tussen crisisbeheersing en rampenbestrijding, een begripsomschrijving gegeven van de termen crisis, crisis-beheersing en ramp en wordt ingegaan op de ontwikkeling van het begrip crisisbeheersing. Hierbij wordt geconstateerd dat crisis een overkoepelend begrip is en dat rampenbestrijding als een bijzondere vorm van crisis-beheersing moet worden gezien. Tevens wordt geconstateerd dat derhalve andere (deel)beleidsterreinen eveneens aspecten van crisisbeheersing bevatten. De minister van Binnenlandse Zaken speelt bij crisisbeheersing een coördinerende en stimulerende rol.

Vervolgens wordt nader ingegaan op de plaats van het deelbeleidsterrein van de brandweezorg en de rampenbestrijding binnen het grotere beleidsterrein van de openbare orde en veiligheid. Hierbij wordt geconstateerd dat politie-taken zowel op het gebied van de openbare orde als de openbare veiligheid liggen en dat de brandweezorg en rampenbestrijding met name op het terrein van de openbare veiligheid thuishoren, net als bepaalde aspecten van bijvoorbeeld de volksgezondheid en de verkeersveiligheid. Tenslotte wordt voor een juist verstaan van het deelbeleidsterrein van de brandweezorg, de rampenbestrijding en crisisbeheersing naar buiten toe, de openbare veiligheid in vergelijking met andere (deel)beleidsterreinen behandeld.

Tevens wordt in hoofdstuk 1 een nadere taakomschrijving gegeven van de eerstverantwoordelijke minister op dit deelbeleidsterrein, de minister van Binnenlandse Zaken. Deze heeft de zorg voor openbare veiligheid en de fysieke veiligheid van de burgers. Tot zijn taak hoort het bevorderen van de openbare veiligheid onder andere door het ontwikkelen, het uitvoeren en het evalueren van het pro-actie-, preventie-, preparatie-, repressie- en nazorgbeleid met betrekking tot branden, ongevallen, rampen en overige crises, waar hij eerstverantwoordelijke minister voor is.

In de hoofdstukken 2, 3 en 4 wordt een historische schets gegeven van de hoofdlijnen van het beleid op het terrein van de brandweezorg, de rampenbestrijding en crisisbeheersing vanaf 1952. In grote lijnen is een ontwikkeling te schetsen ten aanzien van de volgende aspecten:

- De structuur van de rampenbestrijding is van oorsprong enkel gericht op het bestrijden van rampen die het gevolg zijn van oorlogshandelingen of oorlogsdreiging. Naar aanleiding van de watersnoodramp in 1953 wordt deze structuur tevens aangepast aan de bestrijding van natuurrampen. Vanwege de toenemende industrialisatie en toenemende bevolkingsdichtheid van Nederland, wordt de structuur van de rampenbestrijding aangepast aan de bestrijding van rampen en later ook van zware ongevallen, die het gevolg zijn van calamiteiten in de chemische industrie, de vervoerssector, enzovoort.
- Door de voortschrijdende technische ontwikkelingen en de toenemende industrialisatie worden de traditionele taken van het brandweerwezen hoe langer hoe meer uitgebreid met technische hulpverleningsaspecten.
- De organisatorische en functionele scheiding tussen het brandweerwezen en de organisatie voor de rampenbestrijding verdwijnt. De rampenbestrijdingsorganisatie, vóór 1986 de organisatie Bescherming Bevolking, is in eerste instantie, naast de inzet bij de bestrijding van natuurrampen, met name gericht op de inzet bij de bestrijding van rampen als gevolg van oorlogshandelingen. Het brandweerwezen opereert in vredetijd als aparte organisatie met een aparte taak, maar wordt in geval van oorlog opgenomen in de organisatie Bescherming Bevolking. Vanaf 1985 zijn het brandweerwezen en de organisatie voor de rampenbestrijding geïntegreerd en vervalt ook het organisatorische onderscheid bij de inzet in oorlogs- en vredesomstandigheden. Binnen deze structuur gaat de brandweer een kernfunctie vervullen.
- In de loop van de tijd worden bij het brandweerwezen en de andere hulp-verleningsorganisaties van de rampenbestrijding, regionale samenwerkings-verbanden gerealiseerd. Door middel van een stelsel van bijstandsprocedures kan de inzet worden afgestemd op de omvang van de ramp. Dit principe wordt "opschaling" genoemd.
- De taken en organisatie van de civiele verdediging, later crisisbeheersing genoemd, worden in de loop van de tijd uitgebreid van de voorbereiding op- en de beheersing van crises als gevolg van oorlog en oorlogsdreiging tot crises van uiteenlopende aard. Hierbij worden de te hanteren procedures eveneens afgestemd op het principe van "opschaling".
- De minister van Binnenlandse Zaken heeft zich vanaf 1952, zowel op organisorisch als technisch vlak, continu ingespannen om het brandweerwezen en de rampenbestrijdingsorganisatie in kwaliteit en kwantiteit voldoende toe te rusten voor de aan hen toegewezen taken.

De onderverdeling der hoofdstukken volgt de wetgeving die in de loop van de periode tot stand is gekomen als instrument voor de realisatie van boven-genoemde ontwikkelingen. De opbouw van de hoofdstukken 2, 3 en 4 loopt grotendeels parallel: als eerste wordt het brandweerwezen behandeld, daarna de civiele verdediging of crisisbeheersing, en tot slot de rampenbestrijdingsorganisatie.

In hoofdstuk 2 wordt het in 1952 totstandgekomen stelsel van wetten behandeld, dat tussen 1952 en ca. 1985 gestalte geeft aan de toenmalige organisatie en taakstelling van het brandweerwezen, de rampenbestrijdingsorganisatie en de civiele verdediging. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de ontwikkelingen die in die periode van invloed zijn geweest op het brandweerwezen, de rampenbestrijdingsorganisatie en de civiele verdediging.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de reorganisatie van de rampenbestrijding en het brandweerwezen in 1985 en de herziening van het gehele bestaande stelsel van wetten die daarmee gepaard is gegaan.

De reorganisatie van de rampenbestrijding wordt in 1991 geëvalueerd en mede op grond hiervan vindt verdere beleidsontwikkeling plaats. Deze wordt behandeld in hoofdstuk 4. De beleidsontwikkelingen uit het begin van 1997, onder meer ten aanzien van de projecten "Versterking brandweer" en "Versterking geneeskundige hulpverlening bij rampen", zijn nog in dit onderzoeks-rapport meegenomen.

Deel B, de handelingen:

In dit gedeelte worden de handelingen opgesomd, die door de verschillende overheidsactoren zijn of worden verricht op het gebied van de brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De indeling van het handelingengedeelte verschilt aanmerkelijk van de indeling van de contextbeschrijving, omdat het op andere wijze gehanteerd wordt. De contextbeschrijving is meer bedoeld voor achtergrondinformatie, te lezen als één geheel. Het handelingengedeelte daarentegen zal niet als één geheel worden gehanteerd, maar meer fragmentarisch zijn. Het gaat erom dat handelingen van bepaalde actoren op een bepaald gebied snel terug te vinden zijn.

De handelingen zijn daarom ingedeeld volgens thema's waarop ze betrekking hebben. Deze thema's zijn naast algemene beleidsvormende handelingen: de organisatie (hoofdstuk 2), de bijstandsverlening (hoofdstuk 3), de financiële bijdragen (hoofdstuk 4), personeel (hoofdstuk 5) en opleidingen (hoofdstuk 6).

Bij de indeling van de hoofdstukken 2 tot en met 5 is grotendeels dezelfde volgorde aangehouden. Als eerste wordt steeds het brandweerwezen behandeld, daarna de rampenbestrijdingsorganisatie en vervolgens de geneeskundige hulpverlening bij rampenbestrijding. Bij deze indeling wordt zoveel mogelijk de chronologische volgorde aangehouden.

In hoofdstuk 1 worden de algemene beleidsvormende handelingen behandeld.

Er is naar gestreefd de geformuleerde beleidsvormende handelingen zoveel mogelijk te specificeren naar de thema's waarop ze betrekking hebben. Dit

kan echter niet in alle gevallen. Toekomstige beleidsvormende handelingen bijvoorbeeld kunnen nog niet worden geformuleerd. Daarom zijn de handelingen van paragraaf 1.2 zodanig algemeen geformuleerd dat ze tevens een vangnetfunctie hebben.

De afzonderlijke handelingen bevatten steeds de volgende elementen:

Handelingsnummer
Handelingsomschrijving
Actor
Grondslag of bron
Periode
Product

In dit rapport institutioneel onderzoek worden alleen de handelingen beschreven van actoren op het niveau van rijksoverheid en provinciale overheid. Ook zal hierbij aandacht worden besteed aan actoren op rijksniveau die handelingen verrichten met betrekking tot internationale organisaties. Overheidsactoren op lokaal en regionaal niveau en particuliere actoren worden in voorkomende gevallen wel vermeld en zijn opgenomen in Bijlage 1 het overzicht van alle actoren, maar van deze actoren worden de handelingen niet beschreven.

De grondslag wordt vermeld indien de handeling is gebaseerd op wetten en AMvB's, koninklijke besluiten e.d. In andere gevallen wordt de bron vermeld (jaarverslagen, interview, e.d.). Indien nodig is er een Toelichting aan de handeling toegevoegd.

In die gevallen waarbij het product duidelijk is op te maken uit de omschrijving van de handeling, is dat bij het element Product weggelaten.

A De context

1 Afbakening van het deelbeleidsterrein

1.1 Crisis en crisisbeheersing als overkoepelende begrippen

1.1.1 Begripsomschrijvingen

Hoewel crisisbeheersing in de subtitel van het rapport na brandweer en rampenbestrijding staat opgesomd, is het voor de afbakening van het onder-zoeksterrein van belang dat met de behandeling hiervan wordt begonnen. Als uitgangspunt wordt hierbij genomen de opvattingen omtrent crisis en crisisbeheersing zoals die de laatste jaren gangbaar zijn. Alvorens op het begrip crisisbeheersing in te gaan moet eerst duidelijk zijn wat onder een crisis wordt verstaan.

Een crisis is een ernstige verstoring van de basisstructuren dan wel aantasting van de fundamentele waarden en normen van een maatschappelijk systeem¹.

Bij een crisis gaat het dus niet alleen om een ernstige verstoring van de veiligheid in de zin van ongevallen en rampen, maar ook om ernstige verstoringen van sociale en politieke aard. Van een crisis is niet alleen sprake bij ongevallen in de chemische industrie, ongevallen met vliegtuigen, of bij epidemieën, aardbevingen en overstromingen. Ook is er sprake van een crisis bij blokkades en internationale conflicten, zoals de Golfcrisis, die binnenlandse dreigingen tot gevolg hebben, bijvoorbeeld in de vorm van mogelijke terreuraanslagen of stagnatie van een vitale goederenstroom.

De Oliecrisis van 1973 is een voorbeeld van dit laatste. Het betreft in de meeste gevallen onverwachte situaties en bedreigingen met mogelijk verstrekkende gevolgen. Aansluitend hierop betekent crisisbeheersing: het geheel van maatregelen en voorzieningen die de overheid in samenwerking met andere organisaties treft met het oog op (acute) noodsituaties ter waarborging van veiligheid in brede zin².

Crisisbeheersing als taak van het openbaar bestuur is gericht op het waarborgen van veiligheid, hetgeen gezien moet worden als een kwaliteitskenmerk van onze samenleving. Veiligheid in brede zin omvat in dit verband:

- De nationale rechtsorde: het gaat hierbij om bescherming van de rechtsorde tegen bedreigingen. Bij het begrip van de nationale rechtsorde behoren de openbare orde en de democratische rechtsorde.
- De internationale rechtsorde: het belang dat Nederland hieraan hecht is vastgelegd in de Grondwet. Hieronder valt verdediging van het grondgebied en/of de veiligstelling van de onafhankelijkheid van de staat en het handhaven of herstellen van de internationale rechtsorde in het kader van het Handvest van de Verenigde Naties.
- De openbare veiligheid: het betreft hier de bescherming van personen en zaken anders dan in het kader van de nationale en internationale rechtsorde. Het gaat hierbij met name om rampen zoals epidemieën, overstromingen en branden.
- De economische veiligheid: dit betreft de bescherming van de economie. Omdat de nationale economie internationaal is ingebed, heeft economische veiligheid derhalve een internationaal karakter.

Bij crisisbeheersing is er sprake van veiligheid in brede zin, waarvan de openbare veiligheid onderdeel uitmaakt. Veiligheid in brede zin kent derhalve meerdere dimensies, bijvoorbeeld militair-politiek, economisch, sociaal, ecologisch en technologisch.

1.1.2 De ontwikkeling van het begrip crisisbeheersing

Het begrip civiele verdediging is in Nederland de afgelopen jaren door het begrip crisisbeheersing vervangen.

Het belangrijkste uitgangspunt bij de organisatie van de civiele verdediging is geweest het zoveel mogelijk opvangen en beperken van de gevolgen van oorlog en oorlogsdreiging voor de burgerbevolking en de voorbereiding hierop. Oorlogsdreiging is als gevolg van de Koude Oorlog lange tijd als reëel ervaren. De civiele verdediging valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Algemene Zaken en vanaf de jaren '70 onder verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en wordt gecoördineerd door de Staf voor de Civiele Verdediging.

In de loop van de tijd veranderen de opvattingen over de civiele verdedigings-taken. Ook andere crisisvormen dan oorlog en oorlogsdreiging worden object

van aandacht van civiele verdediging. Hierbij gaat het principe van opschaling gelden, waarbij de mate van inzet van organisaties en het niveau van de coördinatie van de te nemen maatregelen worden bepaald door de omvang van de crisis. De basis wordt hierbij gevormd door bestaande organisaties die zijn toegerust voor taken onder normale omstandigheden.

In het kader van de Grote Efficiency Operatie (GEO) van 1991 wordt het uitgangspunt herbevestigd, dat elk departement een eigen verantwoordelijkheid heeft voor de inbedding van crisisbeheersing in het normale beleid. Veel departementen die zich met aspecten van crisisbeheersing bezighouden, gaan zich daarbij richten op de beheersing van eventuele verstoringen die zich binnen hun beleidsterrein kunnen voordoen en op de tegen deze noodsituaties te nemen (voorbereidende) maatregelen. Hierbij moet onder meer worden gedacht aan verstoring van de voedselproductie (de ministeries van Landbouw, Natuur-beheer en Visserij, en van Economische Zaken), van de brand- en grondstoffen-aanvoer (het ministerie van Economische Zaken), van de transportinfrastructuur (het ministerie van Verkeer en Waterstaat), en van de nutsvoorzieningen (gas, elektriciteit, water) en telecommunicatievoorzieningen (het ministerie van Verkeer en Waterstaat).

1.1.3 Oorlog, buitengewone omstandigheden, uitzonderingstoestanden en noodwetgeving

Veiligheid in brede zin, waarvan de openbare veiligheid onderdeel uitmaakt, kent meerdere dimensies, bijvoorbeeld militair-politiek, economisch, sociaal, ecologisch en technologisch. Veiligheid in brede zin omvat echter ook de nationale rechtsorde -met name de openbare orde en de democratische rechtsorde- en de internationale rechtsorde (internationale dreiging). Dit is onder meer vastgelegd in de Grondwet.

Bij bepaalde vormen van crisis kunnen zich buitengewone omstandigheden voordoen waarin de normale wettelijke bevoegdheden tekortschieten. Om als overheid hierop adequaat te kunnen reageren is vastgelegd dat bepaalde noodwettelijke bevoegdheden kunnen worden gehanteerd.

In buitengewone omstandigheden biedt de noodwetgeving bewindslieden de bevoegdheid om een aantal extra maatregelen te treffen. Deze bevoegdheden en maatregelen zijn vastgelegd in noodwetten of in speciale artikelen van reguliere wetten. Voor de besluitvormingsprocedure en inwerkingstellingsprocedure van de noodwetgeving (het uitroepen van de noodtoestand) zijn de kaders vastgelegd in de Grondwet.

Door afkondiging van de beperkte noodtoestand ontstaat de mogelijkheid om bepaalde noodwettelijke bevoegdheden te hanteren en uit een menu van maatregelen te kiezen. De algemene noodtoestand biedt wat dat betreft een ruimer scala aan mogelijkheden. Op deze wijze kan een noodwet gefaseerd in werking treden, voor het hele Nederlandse grondgebied of voor een deel daarvan, naar gelang de feitelijke gebeurtenissen dat wenselijk maken. Welke de buitengewone omstandigheden kunnen zijn, is opzettelijk niet vastgelegd.

Maatgevend is het tekortschieten van de normale wettelijke bevoegdheden.

In 1996 is het volgende (geactualiseerde) pakket noodwetgeving in werking getreden dan wel nog in behandeling:

- Coördinatiewet uitzonderingstoestanden van 1996 (Stb. 365-368), waarmee uitvoering wordt gegeven aan artikel 103.1 van de Grondwet en waarin de twee uitzonderingstoestanden (beperkte en algemene noodtoestand) worden gedefinieerd.
- Invoeringswet coördinatiewet uitzonderingstoestanden (waarin sprake is van een nieuwe systematiek voor de noodwetgeving en van harmonisatie van de terminologie en de procedures).
- Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (laatstleden gewijzigd in 1994, herziening is in voorbereiding).
- Oorlogswet voor Nederland 1964 (herziening is in voorbereiding).

1.1.4 De begrippen ramp en rampenbestrijding

Openbare veiligheid maakt, zoals hierboven gesteld, onderdeel uit van de veiligheid in brede zin. Het gaat hier om de bescherming van personen en zaken anders dan in het kader van de nationale en internationale rechtsorde en dan met name bij rampen.

Voor het begrip ramp is in de Rampenwet van 1985 een omschrijving gegeven, waarbij moet worden opgemerkt dat vanaf 1996 de bepalingen van deze wet ten aanzien van rampen eveneens van toepassing zijn voor zware ongevallen. Momenteel geldt de volgende definitie: een ramp of zwaar ongeval is een gebeurtenis waardoor een ernstige verstoring van de algemene veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen of grote materiële belangen in gevaar zijn en waarbij een gecoördineerde bestrijding door diensten en organisaties van verschillende discipline wordt vereist.

In de huidige beleidsvisie is er voor gekozen het begrip crisis als overkoepelend te zien en een incident, ramp of calamiteit als een bijzondere vorm van crisis.

De consequentie is dat rampenbestrijding als een bijzondere vorm van crisis-beheersing moet worden gezien.

1.1.5 Gevolgen: de toedeling van aspecten van crisisbeheersing aan diverse beleidsterreinen

Crisisbeheersing en het beleidsterrein constitutie

Ook de nationale rechtsorde is een nader aspect van het begrip veiligheid in brede zin. Enerzijds zijn de werking van de Nederlandse openbare orde en de democratische rechtsorde onder normale omstandigheden gegarandeerd in de Grondwet. Anderzijds ontnemen ook de noodwettelijke bevoegdheden hun legitimiteit aan de Grondwet. Deze noodwettelijke bevoegdheden treden in werking in omstandigheden die als buitengewoon worden beschouwd ten opzichte van de normale Nederlandse democratische rechtsorde.

Dit betekent derhalve dat handelingen die voortvloeien uit noodwetgeving, zoals de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden, de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag, enz., zullen worden behandeld in het bij het ministerie van Binnenlandse Zaken te houden institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein constitutionele zaken en wetgeving. Voor handelingen met betrekking tot voorlichting in buitengewone omstandigheden wordt verwezen naar het nog uit te brengen PIVOT-rapport nr. 46 "In den strijd tegen onwetendheid valsche voorstelling en leugen. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein voorlichting van de rijksoverheid 1931-1990". Hierbij moet worden aangetekend dat voorlichting bij rampen weer onderdeel uitmaakt van onderhavig rapport.

Crisisbeheersing en het beleidsterrein militaire operatiën

Hoewel de Oorlogswet voor Nederland als noodwet eveneens onder het beleids-terrein constitutie te plaatsen zou zijn, ligt het voor de hand een onderscheid te maken tussen militaire en civiele crisisbeheersing. Derhalve wordt voor crisis-beheersingshandelingen, voortvloeiende uit de Oorlogswet, verwezen naar het bij het ministerie van Defensie gehouden institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein militaire operatiën.

Crisisbeheersing en departementale kerntaken

Men kan crisisbeheersing eenvoudigweg opvatten als het blijven uitvoeren van de overheidstaken onder abnormale omstandigheden. Op rijksniveau heeft elk departement een of meer kerntaken in zijn portefeuille en is verantwoordelijk voor crisisbeheersing ten aanzien van die kerntaken. Het ministerie van Binnenlandse Zaken vervult hierbij een stimulerende en coördinerende rol. Verder is het Landelijk Coördinatie Centrum (LCC) - vanaf 1997 omgezet in het Nationaal Coördinatie Centrum (NCC)- als operationeel crisiscentrum bij het ministerie van Binnenlandse Zaken ondergebracht.

Op deze plaats wordt voor de handelingen op het gebied van crisisbeheersing ten aanzien van de onderscheiden departementale kerntaken, verwezen naar de diverse beleidsterreinen waar deze kerntaken worden behandeld. De stimulerende en coördinerende rol van het ministerie van Binnenlandse Zaken wordt wel binnen het kader van dit onderzoek behandeld.

Crisisbeheersing binnen het deelbeleidsterrein brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing

Bij crisisbeheersing is er sprake van veiligheid in brede zin. Hiervan is de open-bare veiligheid één van de bovengenoemde elementen. Crisis en crisisbeheersing zijn overkoepelende begrippen, waarbij rampenbestrijding als een bijzondere vorm van crisisbeheersing moet worden gezien. Als zodanig wordt crisis-beheersing in samenhang met de rampenbestrijding in het onderhavige rapport ook behandeld.

Daarenboven rekent de minister van Binnenlandse Zaken al geruime tijd de coördinatie bij crisisbeheersing tot zijn taken. De organisaties die dit namens de minister uitvoeren, zijn er niet alleen op toegerust te coördineren bij het bestrijden van rampen, maar ook bij andere bijzondere vormen van crisisbeheersing.

De handelingen van deze organisaties worden daarom in het onderhavige rapport behandeld.

Een verdere afbakening van het deelbeleidsterrein brandweezorg, rampen-bestrijding en crisisbeheersing, wordt hieronder nader uitgewerkt.

1.2 De rampenbestrijding binnen het beleidsterrein Openbare Orde en Veiligheid

Tot de kerntaken van de overheid behoort het bevorderen van de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Hierbij moet snel en flexibel op de veranderende samenleving kunnen worden ingespeeld. Het is hierbij niet voldoende om traditionele overheidsdiensten als politie en brandweer op peil te houden. De ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken zijn eindverantwoordelijk op dit terrein. Dit beleidsterrein valt uiteen in twee delen: de openbare orde en de openbare veiligheid.

1.2.1 De openbare orde

Op het terrein van de openbare orde hebben de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie de volgende taak: het bevorderen van de openbare orde door daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde, dat wil zeggen door middel

van handhaving van de openbare orde en strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Dit terrein is beschreven in het nog te publiceren PIVOT-rapport "Handelen met de sterke arm I, een institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein politie, over de periode 1952 tot april 1994" en het in 1996 verschenen PIVOT-rapport nr. 31 "Handelen met de sterke arm deel II, een institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein politie, 1994".

1.2.2 De openbare veiligheid

Het terrein van de openbare veiligheid is, voor wat betreft de taken van politie en justitie, beschreven in de bovengenoemde PIVOT-rapporten inzake de politie. Het institutionele onderzoek naar het deelbeleidsterrein brandweezorg, rampen-bestrijding en crisisbeheersing beslaat ook een gedeelte van dit terrein.

Op het terrein van de openbare veiligheid worden door uiteenlopende instanties taken vervuld. Niet alleen brandweer en politie hebben hierbij taken, ook aan justitiële instellingen en aan overheidsinstanties op het gebied van bijvoorbeeld defensie, volksgezondheid, verkeersveiligheid, milieu, kernenergie en ruimtelijke ordening zijn op dit terrein taken toebedeeld.

In dit rapport wordt met name ingegaan op de taken op het gebied van de brandweezorg en de rampenbestrijding binnen het kader van de openbare veiligheid. Taken van politie en justitie op dit terrein worden alleen vermeld indien er sprake is van raakvlakken op het gebied van de brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit geldt eveneens voor de hierboven reeds genoemde aspecten zoals onder meer volksgezondheid en verkeersveiligheid. Het beleid bij deze aspecten wordt in eerste instantie geformuleerd binnen de departementen waar de eindverantwoordelijkheid ervoor ligt.

Het openbare veiligheidsbeleid is in Nederland gericht op het bevorderen van de fysieke aspecten van veiligheid voor de bevolking via risicoreductie door technische en organisatorische maatregelen. Er wordt naar gestreefd de effecten van rampen die zich desondanks voordoen zoveel mogelijk te beperken door onder meer een goed voorbereide hulpverleningsorganisatie en publieks-voorlichting. Hierbij wordt de kwaliteit in de besluitvorming bevorderd door onder andere uniformiteit in de bevoegdheidtoedeling na te streven. Op het terrein van de openbare veiligheid heeft de minister van Binnenlandse Zaken de eindverantwoordelijkheid. Hoewel het zwaartepunt op lokaal niveau ligt, verricht de minister op nationaal niveau al datgene wat nodig is voor een goede crisis-beheersing, rampenbestrijding en brandweezorg.

De minister van Binnenlandse Zaken bevordert de laatste jaren de openbare veiligheid onder andere door het ontwikkelen, het uitvoeren en het evalueren van het pro-actie-, preventie-, preparatie-, repressie- en nazorgbeleid

met betrekking tot branden, ongevallen, rampen en overige crises. Het geheel van de te nemen en genomen maatregelen staat bekend als de veiligheidsketen. Hierin zijn de volgende schakels te onderscheiden:

a Pro-actieve maatregelen

Het, veelal via regelgeving, zodanig inrichten van het maatschappelijke systeem dat bepaalde bedreigingen zo goed mogelijk worden voorkomen. Veiligheidsaspecten worden hierbij in een vroegtijdig stadium in de besluitvorming betrokken, onder andere met betrekking tot maatregelen inzake ruimtelijke ordening, milieubeheer, arbeidsveiligheid, verkeers- en vervoers-veiligheid, openbare veiligheid, locatiekeuzen voor risicovolle objecten, regelgeving met betrekking tot bouwen.

- b Preventieve maatregelen
Gericht op het beperken van bedreigingen, dan wel het voorkomen dat bedreigingen tot verstoringen leiden.
Bijvoorbeeld: aanleggen van dijken en stormvloedkeringen tegen hoge waterstanden, dragen van beschermende kleding bij de omgang met gevaarlijke stoffen, het voorkomen van brand en brandgevaar en het voorkomen van ongevallen bij brand.
- c Preparatieve maatregelen
Gericht op het in het leven roepen van een crisisbeheersingsorganisatie en een rampenbestrijdingsorganisatie, het ter beschikking stellen van uitrustingen, opleidingsfaciliteiten, het stimuleren en houden van oefeningen, het ontwerpen van een coördinatie-, bevelvoerings- en crisisbeheersingsstructuur.
- d Repressieve maatregelen
Gericht op de bestrijding van de consequenties van verstoringen. Acute ongevalsbestrijding, d.w.z. de bestrijding en beperking van de omvang van de brand, het ongeval, het zwaar ongeval, de ramp of andere crisis, in normale en buitengewone omstandigheden. Bijvoorbeeld: de redding van slachtoffers, de evacuatie uit het rampgebied, of het leegpompen van ondergelopen gebieden.
- e Maatregelen op het gebied van nazorg
Gericht op het zo goed en snel mogelijk herstellen van de normale situatie en het plegen van nazorg.
Bijvoorbeeld: de psychologische begeleiding van getroffenen, de ordentelijke terugkeer van evacués, de afhandeling van schadeclaims en de gedeeltelijke schadevergoeding bij rampen en zware ongevallen.

Een aantal van de taken en bevoegdheden van de minister van Binnenlandse Zaken wordt deels bij mandaat uitgeoefend door de directie Brandweer en Rampenbestrijding en het Landelijk Coördinatie Centrum, vanaf 1997 het Nationaal Coördinatie Centrum genoemd.

1.3 Openbare veiligheid in vergelijking met andere beleidsterreinen

1.3.1 Inleiding

Op andere beleidsterreinen zijn met betrekking tot het veiligheidsbeleid in de sfeer van de preventie ook maatregelen genomen. Te denken valt hierbij onder andere aan maatregelen in het kader van de Wet Gevaarlijke Werktuigen, het Bouwbesluit, en de Wet Vervoer gevaarlijke stoffen. Er is een Interdepartementale Commissie preventie van rampen door gevaarlijke stoffen, waarin sprake is van samenwerking tussen de ministeries van Binnenlandse Zaken, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) en van Verkeer en Waterstaat. Voor handelingen op deze terreinen verwijs ik onder andere naar het PIVOT-rapport nr. 24 "Ter bevordering van een menswaardige arbeid" (p. 24) en naar het nog uit te brengen institutionele onderzoek op het terrein van de ruimtelijke ordening. In het kader van de Wet Ziekenhuisvoorzieningen en de Wet Ambulancevervoer worden de handelingen die tevens zijn te beschouwen als voorbereiding op geneeskundige hulpverlening bij rampen, behandeld in PIVOT-rapport nummer 6 "Planning van de voorzieningen in de gezondheidszorg".

1.3.2 Integraal veiligheidsbeleid

Openbare veiligheid kent, zoals hierboven reeds beschreven, vele aspecten en derhalve veel raakvlakken met andere beleidsterreinen. Daarom ontstond in de loop van de tijd behoefte aan coördinatie, aan een integraal veiligheidsbeleid.

Zo heeft bijvoorbeeld milieubeleid raakvlakken met openbare orde en veiligheids-beleid, net als ruimtelijke ordening en kernenergiebeleid. Vanaf het begin van de jaren negentig is er sprake van integraal veiligheidsbeleid, waarbinnen de brandweer en rampenbestrijding ook een rol speelt.

Integraal veiligheidsbeleid houdt ook in risicobeheersing, dat wil zeggen verkleining van de kans op rampen en ongevallen en beperking van de effecten daarvan door vergroting van het risicobewustzijn, aandacht op alle

bestuurlijke niveaus voor veiligheid bij besluitvorming over de inrichting van de openbare ruimte en infrastructurele projecten en versterking van de brandweerorganisatie, opdat deze onder meer in staat is een bijdrage te leveren aan het lokaal integraal veiligheidsbeleid.

In het onderhavige rapport worden de handelingen opgesomd, zoals die vanuit het specifieke beleidsterrein brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing gestalte geven aan het integrale veiligheidsbeleid. Zowel voor de algemene handelingen op het gebied van integraal veiligheidsbeleid, als voor de handelingen op dit terrein die specifiek door de politie worden verricht, verwijs ik naar PIVOT-rapport nr. 31. deel II, "Handelen met de sterke arm", inzake het beleidsterrein Politie.

1.3.3 Het handhaven van de openbare orde bij rampsituaties en buitengewone omstandigheden

De politie vervult bij rampenbestrijding een voorwaardenscheppende rol. De burgemeester is met behulp van het hem ten dienste staande politieapparaat verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde op grond van de artikelen 2 en 12 van de Politiewet 1993 en artikel 172 van de Gemeentewet.

De officier van justitie is belast met de opsporing en vervolging van strafbare feiten op grond van artikel 148 van het Wetboek van strafvordering. De taken

van zowel de burgemeester als de officier van justitie kunnen zowel onder normale omstandigheden als in rampsituaties en buitengewone omstandigheden uitgeoefend worden.

De burgemeester heeft tevens het opperbevel bij de rampenbestrijding. Bij de voorbereiding van de rampenbestrijding is de onderlinge relatie tussen de politie en brandweer vastgelegd, met inachtneming van ieders verantwoordelijkheid. Daarbij kan in praktische zin onderscheid gemaakt worden tussen bijvoorbeeld de organisatie op het rampterrein (in regel gebeurt dit door de brandweer) en de organisatie daarbuiten (in regel gebeurt dit door de politie). Het is aan de burgemeester in dit geval met zijn staf de verschillende belangen zo goed mogelijk tegen elkaar af te wegen.

In de praktijk van de daadwerkelijke rampenbestrijding ligt deze grens wat minder scherp. De politie kan ook een rol spelen bij de evacuatie van personen

op het rampterrein. De operationele leiding bij een ramp is in handen van de teamcoördinator. Deze functie wordt volgens de Rampenwet door de brandweercommandant uitgeoefend, tenzij de burgemeester anders beslist. Al naar gelang de omstandigheden dat vereisen, kan de teamcoördinatie worden neergelegd bij het hoofd van een operationele dienst zoals de brandweer, de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst (GG en GD), de politie of, in geval van een overstroming, bij een functionaris van een waterschap.

1.3.4 Militaire bijstand bij rampenbestrijding

Met betrekking tot militaire bijstand in het kader van de rampenbestrijding wordt ook verwezen naar PIVOT-rapport "In voorkomend geval", een institutioneel onderzoek naar taakveld nr. IV van het beleidsterrein Operatiën, militaire bijstand en steunverlening, waarin handelingen op het gebied van militaire bijstand zijn opgenomen. Bij de actualisering van dit rapport zullen deze handelingen worden overgeheveld naar het deelbeleidsterrein Brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

1.3.5 Kernongevallenbestrijding

Naar aanleiding van een evaluatierapport naar de reactie van de overheid op de ramp met de kerncentrale bij Tsjernobyl in 1986, is door de ministers van Binnenlandse Zaken en van VROM het project Kernongevallenbestrijding ingesteld. Aangezien de minister van VROM de eindverantwoordelijkheid heeft voor het project, zijn de handelingen inzake het project kernongevallen opgenomen in het bij het ministerie van VROM lopende institutioneel onderzoek op het beleidsterrein Milieubeheer.

Voor de handelingen op het terrein van de Wet Ongevallen Kernenergie, verwijs ik naar het institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein Energievoorziening van het ministerie van Economische Zaken, waar dit in het hoofdstuk Kernenergie wordt behandeld.

Voor handelingen op het terrein van de vervaardiging van het Landelijk Meetnet Radioactiviteit verwijs ik naar PIVOT-rapport nr. 41 "En morgen gezond weer op, een institutioneel onderzoek naar het takenpakket en de handelingen

van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne, 1940-1995”.

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne is eindverantwoordelijk voor dit meetnet. Hieraan is in het kader van de kernongevallen-bestrijding door het ministerie van Binnenlandse Zaken een bijdrage geleverd door de vervaardiging van een Meetnet Nucleaire Incidenten, dat in de eerste helft van de jaren '90 op het landelijk meetnet is aangesloten.

1.4 Het deelbeleidsterrein brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing

Uitgaande van de hierboven beschreven afbakening zal het hierna beschreven institutioneel onderzoek zich richten op dat deel van het terrein van de openbare orde en veiligheid dat betrekking heeft op de brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit houdt in dat alle beleidsaspecten van overheids-bemoeienis op dit terrein, van pro-actie tot nazorg zullen worden behandeld.

Van de actoren die hierbij een rol spelen zullen de onderlinge relaties worden bekeken. Van de actoren van de rijksoverheid en provincies zullen hierbij de handelingen worden opgesomd.

2 De wettelijke kaders van 1952

2.1 Inleiding

De periode van 1952 tot 1985 kenmerkte zich door een organisatorische en functionele scheiding tussen het brandweerwezen en de organisatie voor de rampenbestrijding. Met de Tweede Wereldoorlog nog vers in het geheugen was

er sprake van een ramp, wanneer de burgerbevolking in het dagelijks leven ernstig te lijden had van de gevolgen van oorlogshandelingen. Het wettelijk kader, de bevoegdheden en de organisatie van de rampenbestrijding waren hier geheel op afgestemd. In 1952 trad een aantal wetten op het gebied van de rampenbestrijding in werking, te weten de Wet op de bescherming van de bevolking, de Wet op de noodwachten en de Wet verplaatsing van de bevolking. Deze wetten vormden met de Brandweerwet van 1952 het kader voor het brandweerwezen en de rampenbestrijding in de periode 1952 tot 1985.

De organisatie van de bescherming van de bevolking tegen de gevolgen van oorlogsgeweld bestond voor een groot deel uit mobilisabele noodwachten.

Deze waren oproepbaar indien dat nodig zou zijn. De noodwacht werd onder meer bemand door personen die op een of andere wijze hun militaire dienstplicht niet konden vervullen. Voor hen bestond er de noodwachtplicht. De gehele rampenbestrijding stond in het teken van de civiele verdediging. Na de watersnoodramp van 1953 werden de taken van de rampenbestrijdingsorganisatie echter ook van toepassing verklaard op de bestrijding van de gevolgen van natuurrampen. In tijden van oorlog of oorlogsgevaar zouden de brandweerkorpsen worden ingelijfd in het grotere verband van de organisatie voor de Bescherming Bevolking en taken op het gebied van de civiele verdediging verrichten.

2.2 De periode vóór 1952

Van oudsher was het brandweerwezen hoofdzakelijk een gemeentelijke aan-gelegenheid. In de Gemeentewet van 1851 kregen burgemeester en wethouders

de zorg voor de gemeentelijke brandweer. Dit hield onder meer in dat burgemeester en wethouders toezicht hielden op brandblusmiddelen en wijk- en brandmeesters benoemden en ontsloegen. Bovendien moesten de uitgaven voor brandbestrijdingsmiddelen verplicht worden opgevoerd op de gemeentelijke begroting. De burgemeester had het opperbevel bij brand. In de jaren '30 bestonden over het algemeen de gemeentelijke brandweerkorpsen uit vrijwilligers. Alleen Amsterdam en Groningen hadden een beroepskorps. De bemoeienis van

de rijksoverheid met brandweeraangelegenheden was minimaal.

De luchtbescherming daarentegen kende wel bemoeienis van rijkswege. Vooral

in de tweede helft van de dertiger jaren, toen de oorlogsdreiging zich steeds scherper begon af te tekenen, werd er door het rijk een aantal luchtbeschermings-maatregelen uitgevaardigd. In 1936 trad de Wet tot bescherming van de bevolking tegen luchtaanvallen in werking. Hierin werd onder andere de oprichting van gemeentelijke luchtbeschermingsdiensten geregeld en de oprichting van een Rijksinspectie Luchtbescherming, die ressorteerde onder de minister van Binnenlandse Zaken. Het Rijk verplichtte zich hierbij tot de verstrekking van aanvullend materiaal ten behoeve van de luchtbeschermingsdiensten der gemeenten.

Tijdens de bezettingsjaren werd het Nederlandse brandweerwezen sterk gecentraliseerd en naar Duits model omgevormd tot politiebrandweer. Hierbij werden de brandbestrijding en de luchtbescherming ondergebracht bij de politie.

De centrale leiding van brandweer en luchtbescherming kwam in handen

van het directoraat-generaal Politie van het departement van Justitie. Beroepsbrandweerkorpsen werden onderdeel van de politie en bedrijfs- en vrijwillige brandweeren werden omgevormd tot hulptroepen van de politie.

De Duitse bezetter vaardigde een groot aantal maatregelen op het gebied van

het brandweerwezen uit en stelde een centrale Inspectie van het Brandweer-

wezen in. Bij de bevrijding van het zuiden van Nederland werd meteen door het Militair Gezag al een aantal noodverordeningen afgekondigd voor de bijzondere staat van beleg en kwam er een tijdelijke voorziening in de

regeling voor het brandweerwezen. Hierbij werd meteen de koppeling met de politie afgeschaft en in principe werden alle maatregelen op gebied van het brandweerwezen tijdens de bezetting ongedaan gemaakt. In 1944 werd tevens het Tijdelijk Brandweerbesluit 1944 uitgevaardigd. De leidende gedachte bij dit Koninklijk Besluit was het algemeen gevoelen dat er iets voor de na-oorlogse situatie moest worden geregeld en dat tevens terugkeer naar vooroorlogse beperkte wetgeving moest worden uitgesloten. Met het Tijdelijk Brandweerbesluit 1944 kwam de zorg voor de brandweer terug bij de gemeenten. Om niet de vooroorlogse volslagen autonomie te herstellen werd de burgemeester alleen verantwoordelijk voor de brandweer-zorg en het benoemen en ontslaan van personeel. De minister van Binnenlandse Zaken kreeg de bevoegdheid om een aantal nadere voorschriften vast te stellen en aanwijzingen te geven.

Op 3 april 1946 werd de bijzondere staat van beleg in Nederland opgeheven.

Dit betekende dus de opheffing van het Militair Gezag. De eerste voorzichtige stap in het terugtreden van de centrale overheid was de intrekking van de Beschikking handhaving beroepsbrandweren in achttien grote steden, van augustus 1945. De betrokken gemeenten werden vrijgelaten in de te kiezen organisatievorm, maar aangeraden werd zich te laten adviseren door de inspectie. Een (hernieuwde) combinatie van politie en brandweer werd ten stelligste afgeraden.

De minister werd bijgestaan door een inspectie 'voor' het brandweerwezen. Hiermee wilde men benadrukken dat de taak een dienende was geworden, in tegenstelling tot Inspectie 'van' het brandweerwezen uit de bezettingstijd, waar

de nadruk op het toezicht lag. Het toezicht werd op grond van de Wet bescherming luchtaanvallen uit 1936 opgedragen aan de Inspectie voor de Luchtbescherming. Hiermee werd inspectie voor het brandweerwezen gekoppeld aan die voor de luchtbescherming. Deze Rijksinspectie voor de luchtbescherming en het brandweerwezen stond onder leiding van een hoofdinspecteur en kende een Centraal Bureau en een aantal districten.

De inspectie ging onder andere de in- en externe voorlichting op brandweergebied verzorgen. Tevens ging de inspectie allerlei vragen van gemeenten, andere overheidsinstanties en particulieren omtrent organisatie, personeel, materieel, verbindingen en preventie beantwoorden. Met name op het gebied van brand-preventie was de inspectie actief. Er werd onder andere via de radio voorlichting gegeven over brandgevaar en brandpreventie op boerderijen. Hiernaar was door de inspectie, op verzoek van het ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, een onderzoek verricht in het kader van brandpreventie voor het behoud van voedsel. Ook verleende de inspectie medewerking aan tentoonstellingen en symposia over brandoorzaken. Naar aanleiding van een brand in

het Paleis Noordeinde in 1948 werd door de inspectie de brandveiligheid van alle koninklijke paleizen onderzocht. Voorts begon de inspectie met de uitgave van een aantal voorlichtingsbladen, zoals "Brandalarm" voor de jeugd, de losbladige "Regelingen Brandweer" (Vermande) en in 1949 met een boekje over handbrand-blusapparaten. Vanaf 1952 startte de interne voorlichting met het "Dienstbulletin", waarin productinformatie was opgenomen voorzien van commentaar, ten behoeve van de districtsinspecteurs.

In 1948 ontstond als gevolg van de reorganisatie van het Centraal Bureau van de Inspectie een apart bureau Burgerlijke Verdediging. Hierin werd ook de Hulpverleningsdienst ondergebracht. De Hulpverleningsdienst was nog een overblijfsel van de opgeheven Luchtbeschermingsdienst en had zich in de eerste jaren na de oorlog beziggehouden met opruimings-, reddings- en bergingswerkzaamheden. Zo werd de Hulpverleningsdienst onder andere ingezet bij overstromingen en de ontzetting van plaatsen bij isolatie als gevolg van extreme winterse omstandigheden, zoals Urk in de winter van 1946/1947. Tevens was de Hulpverleningsdienst actief bij de opruiming van munitie en had hierbij een voorlichtingstaak aan kinderen over zwerfmunitie.

2.3 Het brandweerwezen vanaf 1952

2.3.1 De Brandweerwet van 1952

Vanuit de Inspectie voor het Brandweerwezen en de Onderafdeling Openbare Orde en Veiligheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken werden pogingen gedaan om het tijdelijk besluit 1944 te formaliseren in een permanente wetgeving. Bij het ontwerpen van een nieuwe regeling werd gezocht naar een gulden midden-weg

tussen de roep om een genationaliseerde brandweer zoals in Engeland en de roep om een autonome gemeentelijke brandweer.

Uitgangspunt voor een wetsontwerp was de ruime decentralisatie van de brandweer. Om echter een terugval naar het vooroorlogse gebrek aan coördinatie en samenhang te vermijden, werd een aantal centrale maatregelen voorgesteld. Anderzijds wilde ook de Kamer geen vooroorlogse toestanden meer. Daarom werd de Commissie de Vos van Steenwijk ingesteld. Deze bracht op 24 augustus 1948 rapport uit. Naar aanleiding hiervan werd het wetsontwerp ingetrokken.

In 1950 werd een nieuw wetsontwerp ingediend. Hierin kreeg de afbakening tussen centrale en decentrale taken vastere vormen. Brandgevaar bedreigde niet alleen zaken van uitsluitend plaatselijk belang. Als gevolg van de ontwikkelingen van verkeer en techniek, de verdere industrialisatie en de toenemende bevolkingsdichtheid, viel aan de centrale overheid in toenemende mate een taak toe op gebieden waarvan de verzorging vroeger geheel aan de organen van lagere overheden was overgelaten. Hierbij moest een juiste afbakening gevonden worden tussen de bevoegdheden van de lokale overheden en de rijksinstanties. Er werd in het wetsontwerp gestreefd naar een regeling waarin enerzijds de brandweer primair een zaak bleef van de gemeentelijke zorg en gemeentelijk initiatief en anderzijds werd gewaarborgd dat aan de eisen werd voldaan die mede met het oog op bovengemeentelijke belangen aan de brandbeveiliging moesten worden gesteld. Dit leidde uiteindelijk tot de Brandweerwet 1952.

Het brandweerwezen moest zoveel mogelijk in een speciale wet worden geregeld, waarbij andere bestaande wettelijke voorschriften op dit gebied moesten vervallen. De brandweerbepalingen moesten niet in de gemeentewet worden opgenomen. Dit had als voordeel dat deze wet niet hoefde te worden aangevuld met bepalingen die daar eigenlijk niet in thuis hoorden. De positie en de taak van de burgemeester op het gebied van het brandweerwezen, zoals geregeld in artikel 222 van de Gemeentewet, werden door de Brandweerwet niet veranderd. Immers de burgemeester voerde bij brand het opperbevel mede ter handhaving van de openbare orde. Bij andere wetten was het echter onwenselijk de bepalingen op het gebied van het brandweerwezen uit het verband te lichten. Voorbeelden hiervan waren:

- De Veiligheidswet 1934, waarin in verband met de bescherming van de arbeiders ook brandveiligheidsbepalingen waren opgenomen.
- De Woningwet, waarin aan de bouw van woningen bepaalde brandveiligheidsbepalingen waren verbonden.
- De Hinderwet, waarin aan bepaalde inrichtingen verleende vergunningen voorwaarden ter voorkoming van brand voor de omgeving waren opgenomen.

De brandweer bleef primair een gemeentelijke aangelegenheid. Wel was het rijksbelang ermee gemoeid dat het gemeentelijke brandweerwezen efficiënt en

in overeenstemming met de eisen van de tijd georganiseerd en toegerust was.

Het behoorde daarom tot de taak van de minister van Binnenlandse Zaken om aanbevelingen te doen omtrent het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, alsmede het voorkomen en beperken van ongevallenvallen bij brand en al datgene wat daarmee verband houdt.

Ter bevordering van de coördinatie bij de bestudering van algemene vraagstukken werd de Brandweerraad ingesteld. Hierin hadden naast bestuurlijke autoriteiten ook vertegenwoordigers van organisaties zitting die zich bezighielden met het voorkomen en beperken van brand en brandgevaar en van ongevallen bij brand. In de Brandweerraad zaten onder andere twee vertegenwoordigers van de provincie en vier van de gemeente.

2.3.2 De Inspectie voor het Brandweerwezen

De minister van Binnenlandse Zaken kreeg een coördinerende, subsidiaire, steunende en stimulerende taak. Hij zou bij de coördinatie omtrent technische aspecten worden bijgestaan door de reeds bestaande Inspectie voor het Brandweerwezen, ingesteld bij het Tijdelijk Brandweerbesluit 1944. Daartoe volgde de inspectie de technische vooruitgang op het gebied van bestrijden en voorkomen van brand in binnen- en buitenland op de voet. Voorts moest de inspectie zowel de rijksinstellingen als gemeentelijke - en provinciale besturen, alsmede particuliere instellingen ter zake van advies kunnen dienen.

De zorg voor het opleiden van brandweerlieden kwam geheel bij de gemeenten te liggen. De brandweerinspectie zou bij haar adviezen over gemeentelijke verordeningen over de brandweeropleidingen steeds aandacht schenken aan de hierbij vereiste uniformiteit.

Binnen de in 1952 totstandgekomen organisatie Bescherming Bevolking (BB) speelde de inspectie ook een rol. De inspectie ontwierp en beproefde geschikt materieel voor de BB. In 1957 verscheen een leidraad voor de brandweer in het kader van BB.

Tenslotte werd er op grond van de Brandweerwet een aantal algemene maat-regelen van bestuur genomen zoals het Reglement op inspectie voor het Brandweerwezen uit 1953, het Besluit Brandweerraad uit 1953 en het Besluit Handblusapparaten 1953. Deze uitvoeringsbesluiten hadden tot doel:

- de bevordering van uniformiteit, coördinatie en samenhang ten aanzien van onderwerpen op het gebied van het brandweerwezen, waar die uniformiteit gewenst is;
- de keuring, normalisatie en standaardisatie van brandweer- en reddings-materieel;
- het stellen van uniforme brandveiligheidseisen aan bijvoorbeeld bouw-materialen en filmapparaten, in verband met belangen van de industrie.

2.3.3 De brandweeropleidingen

Naast keuring en normalisatie hield de inspectie zich uitgebreid bezig met de verspreiding van kennis over brandbestrijding. Zo verzorgde de sectie Organisatie en Opleiding van de Inspectie voor het Brandweerwezen de organisatie van alle brandweeropleidingen en de samenstelling van de leerstof daarvoor in het kader van de Bescherming van de Bevolking. De opleiding van de vrijwilligers aan de stafschoon BB vanaf 1951, werd eveneens door de inspectie georganiseerd. Ook bedrijfsbrandweren, die als onderdeel van de verplichte bedrijfszelfbescherming waren opgericht, moesten door de inspectie worden onderricht. De gemeentelijke brandweren, die na het uitroepen van de staat van paraatheid werden geïncorporeerd in de BB-organisatie, moesten worden opgeleid voor het speciale vak van oorlogsbrandbestrijding.

Ook de opleidingen voor de gemeentelijke brandweerkorpsen werden door de inspectie verzorgd, hoewel dat aanvankelijk slechts moeizaam op gang kwam.

De districtsinspecteurs organiseerden in het begin zelf cursussen ten behoeve van de gemeentelijke brandweerkorpsen, aangezien veel gemeenten de noodzaak van opleidingen niet inzagen en er ook geen geld voor ter beschikking wilden stellen.

Vanaf 1953 kwam er meer uniformiteit in de cursussen en in 1954 konden examencommissies worden ingesteld. De uitgifte van rijksdiploma's was vanaf 1957 landelijk, de controle en administratie hiervan lagen bij de inspectie. In 1955 werd door het Centraal Bureau een Handleiding voor de brandweer uitgegeven. Ook kwam er in 1957 een Leidraad voor de brandweer, waarin de nadruk op oorlogsorganisatie en oorlogsbrandbestrijding in het kader van de BB werd gelegd. Het cursusmateriaal voor de opleiding van het middenkader werd gepubliceerd in de losbladige Vermande-uitgave "Brandbestrijding voor bevel-voerenden bij de brandweer".

In zijn korte periode van bestaan tussen 1946 en 1948, leidde de Rijksbrandweer-school in Amsterdam aanstaande brandweerofficieren op, werden er kader-cursussen gegeven en werden pompbedienden opgeleid. Sinds de sluiting van

de Rijksbrandweerschool werden er alleen opleidingen van brandweerofficieren verzorgd bij de grotere korpsen.

In november 1957 werd door de Koninklijke Nederlandse Brandweervereniging (KNBV) een symposium gehouden over de brandweeropleidingen waarop zich een duidelijke behoefte aan een opleidingsinstituut manifesteerde.

Men wilde voor brandweerofficieren een academische opleiding net zoals bij de krijgsmacht en de politie.

Op initiatief van de provinciale brandweerbonden van Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht, werd in 1958 de Stichting Brandweeropleidingen opgericht. De daaraan verbonden brandweerschool werd tevens in 1958 geopend.

In 1959 kwam het Reglement Rijksopleiding Beroepsbrandweerofficieren tot stand, waarmee een centrale officiersopleiding van de grond kwam. De hoge kosten weerhielden de gemeenten er aanvankelijk van om hun aspirant-officieren ernaar toe te sturen: pas na drie jaar kon de eerste cursus van start gaan. Toch duurde het nog tot 1981 voordat de Rijksbrandweeracademie werd opgericht.

In 1960 werd door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de KNBV, de Nederlandse Vereniging van Brandweercommandanten (NVBC) en de Nederlandse Vereniging van Brandweerpersoneel (NVBP), de Stichting Brandweer-opleidingen in Nederland (SBOiN) opgericht. Volgens artikel 3 van de statuten stelde de SBOiN zich ten doel de bevordering van de opleiding ten behoeve van de brandweer in Nederland in de ruimste zin. In de SBOiN werd de Stichting Brandweeropleidingen opgenomen. De SBOiN kon tevens de taken van de

districtsinspecteurs op het gebied van opleidingen overnemen. Hiermee hadden de pogingen van de inspectie tot verhoging van het opleidingspeil resultaat gehad. Als gevolg van de toenemende samenwerking tussen de KNBV en de NVBC kwamen er meer veranderingen in het onderwijs. In 1977 stelde de minister van Binnenlandse Zaken de Commissie Organisatie Brandweeropleidingen in met het oog op het toekomstig brandweerbeleid. In 1982 kwam deze commissie met een structuurplan voor de organisatie van brandweeropleidingen. In 1983 werd het nieuwe examenreglement van kracht en ging tevens de eerste opleiding voor vrijwillig brandweerofficier van start. Inmiddels was in 1981 ook de Rijks-brandweeracademie opgericht.

2.3.4 Naar een regionale en functionele samenwerking vanaf 1960

In de periode tussen 1960 en 1975 werd van tijd tot tijd de discussie over bundeling van krachten bij de brandweer versus gemeentelijke autonomie bij de brandweerkorpsen weer fel gevoerd. Toch was in die periode, ondanks veel weerstand, een toenemende tendens tot samenwerking in groter verband te bespeuren.

In 1961 kwam de Brandweerraad, naar aanleiding van het algemene gevoelen dat de maatschappelijke en technische ontwikkelingen de brandweer voorbij dreigden te streven, met een ongevroegd advies. Hierin stelde de Raad dat een verantwoorde behartiging van de gemeentelijke brandweezorg alleen mogelijk was bij regionale samenwerking, om de risico's te lijf te kunnen die de krachten van de gemeentelijke korpsen te boven gingen.

Ook de treinramp bij Harmelen in 1961 en de strenge winter van 1963 maakten duidelijk dat hulpverlening in grotere verbanden moest worden georganiseerd.

De minister van Binnenlandse Zaken stond op het standpunt dat initiatieven voor samenwerking in groter verband van de gemeentebesturen uit moesten gaan³.

In de jaren die daarop volgden zat er weinig schot in de regiovorming. Aan het eind van de jaren '60 gingen de ontwikkelingen naar de samenwerking in groter verband sneller. De discussie verschoof van het "of" naar het "hoe" van de regiovorming. Het College van Commandanten van Grote Gemeenten verzocht in 1969 de minister van Binnenlandse Zaken de regiovorming van bovenaf op te leggen.

In 1969 werd een platform ingesteld van de KNBV, de NVBC, het College van Commandanten van Grote Gemeenten (C2G2), de VNG en de Inspectie voor het Brandweerwezen, die alle mogelijke vormen van samenwerking bespraken. Langzamerhand ontwikkelde men ideeën omtrent de samensmelting van de organisatie BB en de brandweer tot een algemene hulpverleningsdienst.

De minister van Binnenlandse Zaken stond op 12 december 1969 in de Tweede Kamer naar aanleiding van samenwerking in regioverband op het standpunt dat de brandweer in staat was om als algemene hulpverleningsdienst bij rampen in vreedstijd op te treden, met gebruikmaking van de mogelijkheden en de middelen waarover de BB beschikte⁴. Als voorwaarde hiervoor zou de brandweer in Nederland zich wel in grotere verbanden moeten organiseren.

In de diverse discussies en rapporten⁵ werden de mogelijkheden onderzocht om te komen tot de vorming van regionale samenwerkingsverbanden als de kern voor de rampenbestrijdingsorganisatie, niet alleen in oorlogstijd maar ook in vreedstijd. De VNG was vóór een brandweer als zelfstandige regionale hulpverleningsdienst en tegen een BB als basis voor de regionale hulpverleningsdienst. Ook in brandweerkringen was men tegen overname van de vredesrampentaak door de oorlogs-rampenorganisatie BB, waarbinnen de brandweer in buitengewone omstandigheden altijd een ondergeschikte positie had.

Intussen kreeg de vorming van regionale brandweren al gestalte, onder andere in 1969 in Midden-Brabant, in 1970 in de Gooi- en Vechtstreek, Walcheren en Roosendaal. In 1974 was de regionalisering al gevorderd.

De toenemende functionele samenwerking tussen de inspectie en andere instellingen op het gebied van brandpreventie resulteerde in de jaren '60 in een reeks van wettelijke voorschriften, publicaties en andere activiteiten. In 1963 werd het Brandveiligheidsbesluit Bijzondere Gebouwen uitgevaardigd (04-07-1963). De samenwerking met het Centrum voor brandveiligheid van het TNO resulteerde onder andere in 1964 in de TNO-uitgave "Het gedrag van bouwmaterialen en constructies bij brand". Mede door toedoen van de Hoofdinspecteur

werd in 1965 de Stichting Nationaal Brandpreventie Instituut (NBPI) opgericht. In 1971 kwam ten behoeve van de gemeenten het Model Brandveiligheidsverordening tot stand.

In 1966 werd het Technisch Bureau voor brandverzekering door de Nederlandse brandverzekeraars opgericht, later omgedoopt tot het Technisch Bureau ter bevordering van schadepreventie (TBBS). In 1970 kwam het tot de oprichting

van de Nederlandse Vereniging van Ondernemingen op het gebied van het Brandveiligheidsbeleid (NVOB). In 1973 werd op initiatief van enkele grote chemische bedrijven de Chloor-hulpdienst opgericht, met een centraal meldings-punt en vijf mobiele hulpteams van deskundigen. Bij de totstandkoming van deze instellingen had de Inspectie een belangrijke inbreng. Voorts nam de inspectie deel aan talloze commissies en werkgroepen op het gebied van brandpreventie.

Tevens leverde de Inspectie een bijdrage aan de totstandkoming van wetgeving op het gebied van de gevaarlijke stoffen (1969) en de veiligheid op boorplatforms in de Noordzee (1970).

Omtrent een indeling van het verzorgingsgebied in risicogebieden en verspreiding van personeel en materieel aan de hand hiervan werd al geruime tijd nagedacht. De Amsterdamse brandweer had voor haar zorggebied hiertoe voor de oorlog al initiatieven ontplooid. Over pogingen van vlak na de oorlog om voor de rest van Nederland tot een dergelijke spreiding te komen is nooit voldoende overeen-stemming bereikt.

Pas in 1966 kwamen hiervoor door de inspectie uitgevaardigde richtlijnen tot stand. Hierin werden zes categorieën risicogebieden onderscheiden en beschreven, aan de hand waarvan kon worden bepaald hoeveel bluseenheden binnen welke tijd ter plaatse moesten kunnen zijn na een melding en de minimale personeels-bezetting van bluseenheden en hulpvoertuigen kon worden vastgesteld. Hiermee kon de vereiste sterkte van een korps worden bepaald en aan de hand hiervan de rangenopbouw binnen een korps en de rang van de commandant. Hierbij speelde ook het inwoneraantal van de gemeente een rol. Tot aan de Brandweerwet 1985 hebben deze richtlijnen bij de organisatierapporten en -onderzoeken in vele korpsen een groot gewicht in de schaal kunnen leggen.

Op het gebied van de organisatorische en functionele samenwerking tussen de brandweerkorpsen en de verschillende bij de rampenbestrijding betrokken hulp-verleningsdiensten waren de ontwikkelingen een eind gevorderd. In de in 1974 uitgebrachte Nota Hulpverlening bij ongevallen en rampen werd echter gecon-stateerd dat met name de coördinatie tussen de diensten bij de rampenbestrijding dringend verbetering behoeften. De nota gaf mede de aanzet tot de reorganisatie van het brandweerwezen en de rampenbestrijding in 1985.

2.3.5 De technische ontwikkelingen

Vanaf 1970 kwamen de ontwikkelingen binnen het brandweerwezen in een stroomversnelling. Het aantal technische hulpverleningen groeide snel, waardoor de samenwerking met andere diensten intensiever en belangrijker werd.

Vanaf 1974 werd door de Inspectie de ontwikkeling van speciale voertuigen voor de nieuwe taak van de brandweer (technische hulpverlening) ter hand genomen. Na het ontwerp, de test en de vervaardiging van het definitief bestek en een leidraad, kon de regionale brandweer vanaf 1979 op kosten van het rijk de voertuigen aanschaffen. De voortgaande intensivering van het verkeer brachten meer risico's met zich mee. De ontwikkeling van kennis omtrent adequaat handelen bij ongelukken door de brandweer en andere hulpverleningsdiensten moest hierop worden afgestemd. Daarom stelde de Inspectie handleidingen samen voor het handelen bij ongelukken op autosnelwegen (1972 en 1980) en bij vliegtuigongevallen (1981).

(Tele-)communicatie werd bij de regionale samenwerking zeer belangrijk.

De Commissie Verbindingen Brandweer van de Amstelveengroep maakte in 1972

al zijn wensen aan de minister van Verkeer en Waterstaat kenbaar⁶. In 1973 werd een nieuw frequentieplan door de Nationale Frequentiecommissie aanvaard.

De Inspectie werd sinds 1976 belast met het adviseren over de opzet van ver-bindingsnetwerken, meld-, alarmerings- en verbindingscentra en telecommuni-catieapparatuur ten behoeve van de brandweer. De Inspectie keurde daarbij ook apparaten zoals alarmontvangers. De lijsten van goedkeuring werden in het blad "Maandelijkse Mededelingen" van de Inspectie gepubliceerd.

De vorming van alarmcentrales, die sinds de inwerkingtreding van de Interim-regeling Rijksbijdragen Regionale Brandweren 1974 krachtig ter hand was geno-men, verliep minder vlot. Als gevolg van de bezuinigingen werd het 0011-project stopgezet.

Naast de 0011-proefprojecten in Tilburg en Breda konden na aandringen door de Tweede Kamer nog wel 0011-centrales in Friesland, Twente en Zuid-Oost-Noord-Brabant worden gerealiseerd. Na het Besluit tot opschorting kwam het herop-starten van het 0011-project pas in 1986.

Bij de vorming van alarmcentrales werden vanaf 1979 ook nieuwe automatise-ringstechnieken onderzocht in samenwerking met het Rijks Computercentrum in Limburg. In het kader van het proefproject Automatisering Regionale Brandweer Alarm Centrales werd in 1983 bij drie regionale alarmcentrales apparatuur geplaatst. In 1986 werd het proefproject omgezet in een project dat alle alarmcentrales ging automatiseren.

2.3.6 Voorlichting over brandpreventie en brand- en ongevalsbestrijding

Voorlichting naar zowel publiek als overheden met betrekking tot brandpreventie gold in de jaren '60 als prioriteit voor de Hoofdinspecteur. In samenwerking met de afdeling Voorlichting van het ministerie van Binnenlandse Zaken werden in 1965 op radio en TV voorlichtingsspotjes over kerstboombranden uitgezonden. Tevens werd in het kader van de brandpreventie al geruime tijd samengewerkt met architecten en aannemers bij de bouw van grote complexen. De gezamenlijke bouwplannen werden door met name de kleinere gemeenten ter beoordeling aan de inspectie voorgelegd.

In het kader van de voorlichting van het veld bracht de Inspectie vanaf 1969 regelmatig publicaties uit bijvoorbeeld over automatische sprinklerinstallaties. Tevens werden de examenopgaven van rijksexamens ten behoeve van het onder-wijs gebundeld en gepubliceerd en er verschenen publicaties op het gebied van preventie, materieel en telecommunicatie. Vooral na 1974 resulteerde vrijwel elk onderzoek van de inspectie in een gepubliceerd rapport. Vanaf de jaren '70 werd bij de voorlichting ook in toenemende mate gebruik gemaakt van audiovisuele middelen. Er werden door de Inspectie onder andere instructiefilms gemaakt over gevaarlijke stoffen en een serie videofilms vervaardigd voor de opleidingen. Ook kwam er meer aandacht voor voorlichting door de korpsen zelf. Het College van Commandanten van Regionale Brandweren (CCRB) bracht in 1986 samen met de Inspectie het boek "Voorlichting voor en door de brandweer" uit.

2.4 De civiele verdediging vanaf 1952

Nog voordat de naoorlogse afbouw van de luchtbescherming was voltooid, tekenden zich de eerste verschijnselen van de Koude Oorlog af. Nederland voerde inmiddels geen neutraliteitsbeleid meer en was lid geworden van de NAVO. Bovendien dreigde het gevaar van een atoomoorlog. Dit waren redenen te meer om zich te bezinnen op de civiele verdediging van Nederland.

De term "civiele verdediging" viel voor eerste keer in een rapport uit 1945 van sectie IV van het Militair Gezag, belast met de snelle wederopbouw en onder-steuning van brandweer en luchtbescherming⁷. Het rapport ging onder meer in

op de organisatie van de brandweer en de civiele verdediging in Groot-Brittannië, die voor toekomstige besluitvorming over de civiele verdediging in Nederland van groot nut zou kunnen zijn. Dit zou veel meer maatregelen kunnen omvatten dan tot dan toe gebruikelijk was bij de luchtbescherming Nederland, zoals redding en eerste hulp aan slachtoffers van luchtaanvallen, herstel, wederopbouw, opvang van slachtoffers, onderdak en voedselverschaffing.

Het beleid inzake de civiele verdediging was derhalve voornamelijk gebaseerd op oorlog en oorlogsdreiging. Ter voorbereiding van maatregelen om het maatschappelijk leven in tijd van oorlog in stand te houden, waarbij de luchtbescherming in engere zin was inbegrepen, werd een Commissie ter Voorbereiding ener Wettelijke Regeling van de Rampenbestrijding en de Burgerlijke Verdediging ingesteld. Deze commissie bracht op 22 december 1947 een rapport uit dat mede aan de basis lag van de opzet van de gehele civiele verdediging vanaf de jaren '50. In 1952 werd door de ministerraad de Algemene Verdedigingsraad ingesteld. Deze raad had tot taak om de besluitvorming van de ministerraad voor te bereiden op het gebied van onder meer de civiele verdedigingsvoorbereiding⁸.

De vaste kern hiervan werd gevormd door de minister-president, de vice-minister-president (i.c. de minister van Binnenlandse Zaken) en de ministers van Buitenlandse Zaken, Defensie en Economische Zaken.

Het coördineren van de maatregelen die elk afzonderlijk ministerie diende te nemen in het kader van de civiele verdediging viel onder de verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken. In 1952 werd hiertoe de Interdepartementale Coördinatiecommissie Burgerlijke Verdediging ingesteld. Het secretariaat ervan berustte bij

de afdeling Bescherming Bevolking van het ministerie van Binnenlandse Zaken. In 1957 werd de naam hiervan veranderd in Coördinatie-commissie Bescherming Bevolking.

In 1955 werd tevens bij het ministerie van Algemene Zaken een Interdepartementale Commissie voor de Algemene Verdedigings Voorbereiding ingesteld.

De taak van de commissie bestond uit het ontwerpen van basisplannen voor de algemene verdediging van de civiele sector. Na 1961 werd de taak van de commissie uitgebreid met het gevraagd en ongevraagd adviseren van de Algemene Verdedigingsraad inzake de voorbereiding van de civiele verdediging. Deze commissie werd in 1971 opgeheven.

In 1960 werd tevens bij Koninklijk Besluit bij het ministerie van Algemene Zaken de Staf voor de Civiele Verdediging ingesteld. Een van de taken van de staf was het verzorgen van de voorlichting. Ten behoeve van de voorlichting aan de bevolking over de voorbereiding op de civiele verdediging bij onder andere nucleaire oorlog werd een brochure in 1960 vervaardigd. Voorts verscheen in 1968 een publicatie waarin aan de hand van de toelichting op de begroting van het ministerie van Algemene Zaken voor 1969 het doel van de civiele verdediging werd uitgelegd voor ambtelijke en niet-ambtelijke functionarissen. Een andere taak van de staf was het adviseren van de minister-president omtrent alle aangelegenheden betreffende de op hem rustende coördinerende verantwoordelijkheid met betrekking tot de civiele verdediging in zijn geheel.

In 1971 werd het Besluit inzake de instelling van de Staf voor de Civiele Verdediging herzien. Omdat steeds meer de nadruk kwam te liggen op de voorbereiding van het handelen in crisissituaties, die niet alleen maar gevolg zijn van oorlogsgeweld of -dreiging, ging de staf onder de minster van Binnenlandse Zaken ressorteren. De Staf bracht onder meer een aantal nota's

en beleidsplannen uit, zoals de Nota Civiele Verdediging van 1974, de civiele verdedigingsparagraaf in de Memorie van Toelichting op de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor 1980, waarin een overzicht van de

stand van zaken en de beleidsvoornemens zijn opgenomen, en de Nota Civiele Verdediging van 1979. Ten behoeve van de algemene voorlichting werd in 1979 een boekje uitgebracht met de titel "De Civiele verdedigingsvoorbereiding in Nederland".

In 1984 werd de volgende Nota Civiele verdediging uitgebracht. Deze was getiteld "Van oorlogsvoorbereiding naar crisisbeheersing". Hierin werd een accentverschuiving in het beleid geïntroduceerd. Niet langer lag het zwaartepunt op de voorbereiding voor de oorlogstijd. De voorbereidingsmaatregelen gingen zich ook uitstrekken naar situaties bij oplopende internationale spanning. Hier-door verkreeg men een betere aansluiting bij het veiligheidsbeleid NAVO, dat sterk in het teken stond van crisisbeheersing bij internationale crisissituaties. Ook werd inzetbaarheid bij nood- en rampsituaties in vreedstijd onderwerp van beleid.

2.5 De rampenbestrijding vanaf 1952

2.5.1 Naar een wettelijk kader

Het eerder genoemde rapport van de Commissie ter Voorbereiding ener Wettelijke Regeling van de Rampenbestrijding en de Burgerlijke Verdediging, de ervaring met de luchtbescherming en de kennis uit Groot-Brittannië vormden mede de basis voor het bureau Rampenbestrijding en Burgerlijke Verdediging (R&BV) van het ministerie van Binnenlandse Zaken, dat in 1948 werd afgescheiden van het Centraal Bureau en dat binnen Openbare Orde en Veiligheid (OO&V) een apart onderdeel ging vormen. De eerste taken van het bureau R&BV lagen op het gebied van de voorbereiding van de wetgeving, de werving van vrijwilligers en het aankopen van het benodigde materieel. De wetgevingsactiviteiten van het bureau bestonden uit het voorbereiden van een aantal wetten op het gebied van de civiele verdediging. Op 10 juli 1952 werden onder andere bekrachtigd: de Wet bescherming van de bevolking tegen de gevolgen van oorlogsgeweld (Wet BB), de Wet op de noodwachten en de Wet verplaatsing bevolking. In het najaar van 1952 en daaropvolgende jaren volgden een reeks van besluiten en beschikkingen om details op uitvoeringsniveau te regelen.

2.5.2 De watersnoodramp van februari 1953

De Nederlandse overheid was volkomen onvoorbereid op de watersnoodramp van februari 1953. De bestrijding ervan werd dan ook gekenmerkt door improvisatie en ad hoc beleid. Hoewel de Wet BB en de Wet op de noodwachten pas in werking waren getreden, was de BB-organisatie nog bij lange na niet gereed om te worden ingezet.

Veel werk werd met name verricht door inderhaast gemobiliseerde militairen. Chefs van staven van de drie krijgsmachtonderdelen hadden opdracht gegeven tot terugroeping van militairen op verlof. De Chef van de Generale Staf belastte de Nederlandse Territoriaal Bevelhebber (NTB) met het bevel over alle in Nederland aanwezige onderdelen van de Landmacht. Chefs van de Marine- en Luchtmacht-staven stelden strijdkrachten ter beschikking voor de hulpverlening, waarbij door de NTB coördinerend zou worden opgetreden. De Koninklijke Marine coördineerde de hulpverlening te water. De leiding van de onmiddellijke bestrijding van de gevolgen van de ramp berustte bij de burgemeesters in de getroffen gebieden en de Commissaris van de Koningin. In een aantal gevallen was echter de afbakening tussen de bevoegdheden van het burgerlijk gezag en het militaire gezag ter plaatse niet altijd even duidelijk⁹.

In gevallen waarin meer provincies betrokken waren of de Commissaris van de Koningin door gebrek aan verbindingen geen overzicht had, nam de minister van Binnenlandse Zaken de leiding op zich, onder andere door het zenden van ambte-naren naar de getroffen gebieden. Voorts werd door het registreren van meldingen en maatregelen de prioriteit vastgesteld van onder andere voedseldroppingen. Tevens werden aanvragen van voeren en vaartuigen gecoördineerd. Verbindingen moesten tot stand worden gebracht. In samenwerking met onder andere de omroepverenigingen werd door de Regeringsvoorlichtingsdienst een berichten-dienst ingesteld. De taken van het Rode Kruis en het Oranje Kruis en het Nationaal Rampenfonds werden vastgesteld, alsmede de wijze waarop onderling en met de overheid zou worden samengewerkt. Het Nederlandse Rode Kruis verzorgde onder meer de inzameling, sortering en verzending van door particulieren en instanties ter beschikking gestelde hulpgoederen. Het aanvragen van goederen ten behoeve van de getroffen bevolking geschiedde via de Commissarissen van de Koningin.

In allerijl werd een Coördinatiecommissie Watersnood 1953 ingesteld, die werkte onder voorzitterschap van de vice-minister-president (i.c. de minister van Binnenlandse Zaken). Deze rapporteerde van tijd tot tijd aan de Tweede Kamer.

Als gevolg van de reeds inwerking getreden Wet verplaatsing bevolking kon de evacuatieorganisatie ingezet worden. De Centrale evacuatiecommissie en de provinciale evacuatiecommissarissen leidden de evacuatie volgens de door de minister van Binnenlandse Zaken getrokken lijnen. In overleg tussen de minister van Maatschappelijk Werk en het Nationaal Rampenfonds werd voorzien in een financiële tegemoetkoming aan de slachtoffers van de ramp.

Het resultaat van het overleg was een rondschriften waarin de burgemeesters werden gemachtigd om aan de slachtoffers van de watersnood een uitkering te verlenen ter voorziening in de kosten van het noodzakelijke levens-onderhoud.

Aangezien er geen regeling was voor de financiële tegemoetkoming van slachtoffers voor natuurrampen, werd er teruggegrepen op de Regeling Hulpverlening Oorlogs-slachtoffers 1940-1945. Deze regeling bood de mogelijkheid om individuele gerichte uitkeringen te verstrekken, die waren afgestemd op de werkelijke behoeften en de mogelijkheid tot het vergoeden

van inkwartiering. Dit werd nader uitgewerkt in het Uitvoeringsvoorschrift van 7 februari 1953, dat bedoeld was voor de bijzondere omstandigheden waarin de slachtoffers van de watersnood verkeerden en waarin voorzieningen werden getroffen voor degenen die als gevolg van de ramp onvoldoende of geen inkomsten hadden.

In overleg met de minister van Binnenlandse Zaken trof de minister van Maatschappelijk Werk met medewerking van de Commissarissen van de Koningin voorzieningen voor de coördinatie van de hulpverlening door de organisaties

van het maatschappelijk werk op provinciaal niveau. Als provinciale coördinatiecentrales fungeerden hiertoe de door de Commissarissen van de Koningin ingestelde coördinatiecommissies, waarvan de provinciale stichtingen voor Maatschappelijk Werk deel uitmaakten, evenals de bureaus van het ministerie van Maatschappelijk Werk in de provincie. De Commissaris van de Koningin

had de leiding over de coördinatie. Het ministerie van Maatschappelijk Werk bemiddelde op interprovinciaal niveau. Tot de taak van de coördinatiecentrales behoorde het verzamelen van gegevens voor een overzicht van de maatschappelijke noden van de getroffen bevolking ten behoeve van de planning van de hulpverlening op kortere en langere termijn.

Voorts werd in overleg met de minister van Maatschappelijk Werk door het Nationaal Rampenfonds een regeling getroffen om te voorzien in de extra kosten van de tewerkstelling van extra maatschappelijk werkers en gezins-verzorgsters voor het bijstaan van de getroffen bevolking en een regeling voor de financiering van de eventuele bijkomende kosten van een vakantie voor kinderen van de getroffen bevolking. Met betrekking tot de afwikkeling van de schade en de financiële hulpverlening trad er in de loop van 1953 nog een tweetal wetten in werking. Dit was de Wet van 7 augustus 1953, houdende regelen met betrekking tot de wederopbouw van het watersnoodgebied. In deze wet werd onder andere de wijziging van de Wederopbouwwet 1950 geregeld door deze naast schade als gevolg van oorlog ook van toepassing te verklaren op schade, ontstaan als gevolg van de op 31 januari 1953 ingetreden watersnood. Op 27 augustus trad de Wet Houdende Fiscale Tegemoetkomingen in Verband met de Watersnoodramp in werking. De wet beoogde de bevordering van de hulpverlening aan door de watersnood getroffen gebieden. Onder andere voor giften aan het rampenfonds golden fiscale voordelen. Als gevolg van de watersnoodramp werd in 1953 de werkingssfeer van de Wet bescherming bevolking naast rampen als gevolg van oorlogshandelingen ook van toepassing verklaard op natuurrampen.

2.5.3 De organisatie van de bescherming van de bevolking

Om tot een goede uitvoering van de taken op het gebied van de bescherming van de bevolking te komen moesten vrijwilligers aangetrokken worden die ten tijde van een ramp als noodwachters ingezet zouden worden. Aan de werving werd met steun van regering gestalte gegeven door oprichting van de stichting tot Bevordering van de Bescherming van de Bevolking in januari 1952. De stafschoon van de BB, de Schaffelaar te Barneveld, werd in 1952 in gebruik genomen. De werving van vrijwilligers begon officieel op 1 januari 1953. Toen op 31 januari 1953 in Zeeland en Zuid-Holland de watersnoodramp plaats vond, was de organisatie BB nog in een ontwikkelingsfase en kon weinig uitrichten. Wel kreeg de werving van vrijwilligers hierdoor een extra impuls.

De organisatie van de BB lag vooral bij de lagere overheden, al of niet in kringverband. Een kring werd gevormd door een aantal gemeenten samen en bestuurd door een kringbestuur. De rijksoverheid had een coördinerende taak, de lagere overheden organiseerden de uitvoering. De Wet op de noodwachten van 10 juli 1952 regelde de voorzieningen aangaande de noodwachten voor de bescherming van de bevolking, de personeelsvoorziening van deze noodwachten en de rechts-toestand van dit personeel. Naast vrijwilligers werden de plaatsen bij de noodwachten opgevuld door noodwachtplichtigen. Wanneer de omstandigheden dat zouden vereisen, zouden de noodwachtplichtigen bij Koninklijk Besluit worden opgeroepen voor de dienstverplichting bij de noodwachten en de noodwacht-staven. Noodwachten hadden tot taak op te treden in het belang van de bescherming van de bevolking. De noodwachtplicht rustte in regel op alle inwoners van het Rijk tussen de leeftijd van 18 en 65 jaar, met uitzondering van degenen die in werkelijke militaire dienst waren, hun militaire dienstplicht vervulden, moesten vervullen of vervuld hadden. De rechtstoestand van de noodwachters werd uitputtend in deze wet en de bijbehorende besluiten beschreven. Deze wet regelde uniform onder meer de aanspraken terzake van ziekte, invaliditeit, overlijden en vermissing en was van toepassing op alle groepen BB-personeel: beroepspersoneel, noodwachtplichtigen, vrijwillige noodwachters en degenen die na opdracht van de burgemeester deel uitmaakten van de noodwachtorganisatie.

Vanaf de tweede helft van de jaren vijftig daalde de populariteit van de BB in toenemende mate. Ook in andere landen werd de animo voor vrijwillige civiele verdediging minder. In Engeland bijvoorbeeld, werd de Civil Defense al in de jaren zestig opgeheven. Bij de behandeling van de Nota Hulpverlening bij Rampen en Ongevallen en de Nota Civiele Verdediging in de Tweede Kamer in 1975 bleek opnieuw dat de populariteit van de BB gedaald was. Als gevolg van de ontspanning bij de Koude Oorlog, het uitblijven van grote rampen en het toenemen van een anti-oorlogsstemming, daalde ook bij politici de belangstelling voor de civiele verdedigingsvoorbereiding en de BB. Mede als gevolg van de verplichte kringvorming en centrale gedetailleerde regeling door de rijksoverheid, kregen

de kringbesturen en BB-hoofden steeds minder ruimte voor een eigen beleid en hadden de provinciale en gemeentebestuurders nauwelijks nog binding met de organisatie.

In maart 1980 kwam de minister van Binnenlandse Zaken met het plan om de gewondenverzorging bij rampen over te brengen van de BB naar de brandweer, het Rode Kruis en het Korps Mobiele Colonnies. De rest van de noodwacht-organisatie zou kunnen worden opgeheven. Intussen was aan het eind van de jaren '70 de brandweezorg van de BB al geheel overgedragen aan de Hoofdafdeling Brandweer. De vaste Kamercommissie voor de civiele Verdediging was het in grote lijnen eens met het plan. De minister besloot de organisatie aan het nieuwe beleid aan te passen. In het land zou de brandweer het belangrijkste deel van de BB-taken overnemen dus werd op het ministerie de hoofdafdeling Organisatie BB samengevoegd met de Hoofdafdeling Brandweer tot de Directie Brandweer.

Dit werd in 1982 gerealiseerd.

In 1983 besloot de minister, als gevolg van de bezuinigingen, de opheffingsdatum te zetten op 1 januari 1984. Het verschijnen van maandbladen, o.a. van de "Maandelijks Mededelingen", werd stopgezet. Tevens werd in 1984 een begin gemaakt met het afstoten van de brandweercolonnies van het Korps Mobiele Colonnies (KMC), zodat dit korps uiteindelijk vanaf dat jaar alleen nog werd gevormd

door de colonnies van de reddings- en geneeskundige dienst, de ziekenauto-compagnieën en de nooddrinkwatervoorziening. Ook werd begonnen met de dumpverkoop van BB- en KMC-voertuigen en met distributie van motorspuiten onder de regionale brandwieren. Bij de opheffing van de organisatie BB werd een aantal overgangsregelingen getroffen ten aanzien van de noodwachters, onder andere het Koninklijk Besluit van 18 maart 1987. Hierin werd een overgangs-regeling vastgesteld met betrekking tot enige rechtspositionele voorzieningen

voor vrijwillige rampenbestrijders.

De Wet op de noodwachten werd in 1992 op grond van artikel 47 van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampbestrijders ingetrokken.

2.5.4 De organisatie van de verplaatsing van de bevolking

In nauwe samenhang met de Wet bescherming bevolking trad in 1952 tevens de Wet verplaatsing bevolking in werking. Hierin werd geregeld dat in het geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buiten-gewone omstandigheden, de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie de verplaatsing van de bevolking kunnen gelasten. In de wetwijziging van 1988 werd deze gelasting voortaan geregeld per Koninklijk Besluit. De wet is nog steeds van kracht. Evacuatie beoogde het belang van de veiligheid van de bevolking, van de instandhouding van het maatschappelijk leven of van de uitoefening van de taak van de krijgsmacht. De lastgeving impliceerde ook het bepalen welk gebied voor ontruiming in aanmerking komt, wie verplicht was dit te verlaten, wie verplicht was tot achterblijven en welk gebied verplicht was tot opname van geëvacueerde personen. Bij bijzondere noodzaak kon aan de Commissaris van de Koningin of de burgemeester een algemene of bijzondere machtiging voor het gelasten van verplaatsing van de bevolking worden afgegeven. De uitvoering van de evacuatie lag op regionaal en lokaal niveau.

De burgemeester was bevoegd om transportleiders aan te wijzen voor elk transport van de af te voeren bevolking. Deze stonden onder bevel van de burge-meester indien bij de ontruiming de gemeentegrenzen niet werden overschreden. Indien bij ontruiming de gemeentegrenzen wel werden overschreden, konden de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie de autoriteiten aanwijzen, die transportleiders aanstelden. Conform de zich ontwikkelende opvattingen over het begrip ramp werd in de loop van de tijd het criterium voor het uitvaardigen van de evacuatie-lastgeving uitgebreid van oorlog, oorlogsgevaar of daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden, tot natuurrampen en zware ongevallen. In de evacuatie-wetgeving werd voorts geregeld dat de kosten van vervoer bij evacuatie, van kosten voor bijzondere verblijfplaatsen en voor de vergoeding en het verhaal van inkwartieringskosten, geheel of gedeeltelijk werden vergoed door de overheid. Tevens werd er in 1952 een Rijks-commissie voor de verplaatsing van de bevolking ingesteld. Deze commissie was de Commissaris van de Koningin en de burgemeester behulpzaam bij de verplaatsing van de bevolking en bediende zich in elke provincie van één of meer Commissarissen voor de verplaatsing van de bevolking.

In het uit de wet voortvloeiende Besluit registratie verplaatsing bevolking van

22 augustus 1957, werd de registratie van verplaatste personen en de terugkeer van verplaatste personen geregeld. De registratie zou plaatsvinden in en worden beheerd door de gemeente. In 1962 trad uiteindelijk het

Besluit bijdragen bescherming bevolking en verplaatsing bevolking in werking. Hierin werd aan de gemeenten, dan wel aan de kringen een bijdrage uit 's Rijks kas beschikbaar gesteld ter tegemoetkoming in of tot goedmaking van hun kosten voor bescherming bevolking en verplaatsing bevolking. In 1964 trad ter bevestiging van dit Koninklijk Besluit de Wet Bijdragen Bescherming Bevolking en Verplaatsing Bevolking in werking. De regelingen op het gebied van rijksbijdragen voor de bescherming bevolking en verplaatsing bevolking werden met het opheffen van de organisatie BB aangepast aan de nieuwe rampenbestrijdingsorganisatie.

2.5.5 Het Korps Mobiele Colonnnes

Voor de voor de BB-organisatie geplande (Rijks-)Mobiele Colonnnes bleken niet voldoende vrijwilligers voorhanden. Daarom werd besloten tot aanvulling via het overschot aan mobilisabele militairen. Op 1 augustus 1955 werd per Koninklijk Besluit het Korps Mobiele Colonnnes als zelfstandig (vierde) krijgsmachtonderdeel opgericht. Wanneer het KMC volgens de bepalingen van de Wet BB zou worden ingezet, zou dit gebeuren op aanwijzing van de Nationale Commandant BB, die de commandant van het korps operationele aanwijzingen zou geven. In 1963 werd het KMC een onderdeel van de Landmacht. In 1974 werd het KMC uit-gebreid met een eenheid voor nooddrinkwatervoorziening. In 1984 werd een begin gemaakt met het afstoten van de brandweercolonnnes van het KMC. Het Korps werd uiteindelijk alleen gevormd door de colonnnes reddings-/genees-kundige dienst, de ziekenautocompagnieën en de eenheid voor de nooddrink-watervoorziening. In 1989 volgde een reorganisatie van het KMC. Het takenpakket en de werkwijze van het KMC werd tot zijn opheffing per 1 maart 1993 geregeld in de gemeenschappelijke beschikkingen van de ministers van Binnenlandse Zaken, Defensie en Volksgezondheid.

3 De wettelijke kaders van 1985

3.1 Inleiding

Vanwege de toenemende industrialisatie en de daaruit voor de bevolking voortvloeiende risico's kwam er een verschuiving in de uitgangspunten van de rampenbestrijding. De dreiging van een ramp als gevolg van een ongeluk bij de chemische industrie werd als reëler ervaren dan een ramp als gevolg van oorlog of oorlogsdreiging, zeker toen als gevolg van de val van het IJzeren Gordijn de Koude Oorlog tot een einde kwam. Daarom groeide de behoefte om de rampen-bestrijding beter aan te passen aan de veranderde omstandigheden. De aanzet tot reorganisatie van de rampenbestrijding werd in 1975 gegeven met de Nota Hulpverlening bij ongevallen en rampen¹⁰. Hierin stond dat de organisatie van de verschillende bij de rampenbestrijding betrokken diensten alsmede de regeling inzake de bevelvoering en met name de coördinatie bij de rampenbestrijding, dringend verbetering behoefden. In de nota werd aanbevolen dat de brandweer het belangrijkste deel van de BB-taken zou overnemen. Tevens werd geconstateerd dat het potentieel van de brandweer in verband met de gewijzigde plaats van de brandweer in oorlogstijd, materiële en personele versterking behoefde. Op basis van de wetgeving uit 1952 maakte de brandweer in oorlogstijd deel uit van de organisatie BB. De rol van de brandweer in oorlogstijd zou nu zelfstandiger moeten worden. Van rijkswege moest daarin in de nodige voorzieningen worden bijgedragen. Voor de bijdrage van rijkswege zou brandweermaterieel van BB-kringen ter beschikking gesteld kunnen worden van de regionale brandwieren omdat men niet wilde dat er een afzonderlijke groep rijksbrandweertien gevormd zou worden, die alleen in oorlogstijd in actie kwam. Het ter beschikking gestelde materieel zou niet alleen in oorlogstijd, maar ook in vreedstijd gebruikt moeten kunnen worden, waarbij de regio's de natuurlijke plaatsen waren waar dit ondergebracht zou worden. Het gebruik van brandweermaterieel in vreedstijd zou tevens van tweeërlei aard moeten zijn: inzet door en binnen de regio bij situaties die buiten het normale risicobeeld vielen en inzet bij interregionale en interprovinciale bijstandsverlening. Als gevolg van de aanbevelingen van de nota werd besloten tot reorganisatie van de rampenbestrijding, met als uitgangspunt dat er één rampenbestrijdings-organisatie moest komen, die onder alle omstandigheden de risico's die de samenleving kunnen bedreigen, het hoofd kan bieden. In deze opzet

was geen plaats meer voor een organisatie in buitengewone omstandigheden, zoals de organisatie Bescherming Bevolking¹¹.

Reeds in de overgangsfase van de oude structuur naar de nog te realiseren nieuwe structuur van de rampenbestrijding werd de regionalisatie van rijkswege financieel gestimuleerd.

In 1976 werd hiertoe de Interimregeling rijksbijdragen regionale brandweren vastgesteld¹². Als gevolg hiervan ontstonden in vrijwel het hele land op basis van de Wet gemeenschappelijke regeling uit 1950, brandweerregio's ter behartiging van taken die de draagkracht van afzonderlijke gemeenten te boven gingen en ter verlening van bijstand. Daarnaast moest bij of krachtens wet worden voorzien in de instelling van regionale brandweren en in een landelijke regeling voor o.a. de interregionale bijstand, de rechtspositie en de materieelvoorziening. In 1983 werd door de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken het startsein gegeven voor het project Reorganisatie Rampenbestrijding. Het doel van het project was om in zes jaar een nieuwe rampenbestrijdingsorganisatie op te bouwen. Van de nieuwe organisatie zou de brandweer de kern gaan vormen. In buitengewone omstandigheden zouden de diensten (brandweer, politie, ambulancediensten) worden versterkt met het Rode Kruis en het Korps Mobiele Colonnies. Als voorwaarde voor het goed functioneren van de rampenbestrijding gold dat de brandweer zelf in groter - d.w.z. regionaal - verband moest zijn georganiseerd.

In de nieuwe structuur werd de daadwerkelijke rampenbestrijding uitgevoerd

door de regionale en gemeentelijke diensten die met de gewone dagelijkse hulpverlening waren belast. Dit lag voor de hand omdat tussen rampen en ongelukken een gradueel verschil bestaat. Samenwerking tussen de verschillende hulpverleningsdiensten was nodig om de vele aspecten van rampenbestrijding aan te kunnen. Deze samenwerking vond plaats onder de leiding van de brandweer. Deze samenwerking ging over de gemeentegrenzen heen, omdat de gevolgen van een ramp al gauw in meer dan één gemeente merkbaar waren. Intergemeentelijke samenwerking op operationeel en bestuurlijk niveau was dan noodzakelijk en zodoende werd voorzien in ondersteunende zaken, zoals de inrichting van een alarmcentrale, de bemensing van staven enz., waarvoor de afzonderlijke gemeenten te klein waren. Wanneer nationale belangen aan de orde waren en/of internationale coördinatie nodig was, had het rijk bij rampenbestrijding zijn eigen verantwoordelijkheid. Naarmate de ramp in omvang of effect groter was, kon de bestuurlijke coördinatie op een hoger niveau worden gelegd. Deze wijze van aanpak heette opschaling.

3.2. Het wettelijk kader voor de brandweezorg en de rampenbestrijding vanaf 1985

Met het inwerkingtreden van de nieuwe Brandweerwet en de Rampenwet in 1985 werd een begin gemaakt met de invoering van een samenstel van wettelijke voorzieningen ten behoeve van de reorganisatie van de rampenbestrijding. Naast de uit deze wetten voortvloeiende nadere regelgeving kwamen in de loop van de tijd nog enkele wetten tot stand in dit kader, te weten de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen in 1991 en de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders in 1993.

In het wetgevingspakket kon onderscheid worden gemaakt tussen wetgeving waarbij de diensten en organisaties, betrokken bij de rampenbestrijding, centraal stonden en wetgeving waar het zwaartepunt lag bij de bestuurlijke en operationele bevoegdheden ten aanzien van de rampenbestrijding als zodanig. De Brandweerwet, de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen waren organisatie wetten, evenals bijvoorbeeld de Wet ambulancevervoer uit 1971 (Stb. 369). De Rampenwet werd een bevoegdhedenwet. Het rampenplan werd het integratieinstrument. Het College van B&W werd in alle drie de wetten een zorgplicht opgelegd: voor de brandweer, voor de geneeskundige hulpverlening en voor de voorbereiding van de rampenbestrijding. Vanaf de tweede helft van de jaren tachtig werd de invloed van internationale organisaties zoals de Europese Gemeenschap, de NAVO en de VN op het nationale brandweezorg- en rampenbestrijdingsbeleid steeds groter. Dit heeft ook zijn beslag op het wettelijk kader voor de brandweezorg en de rampenbestrijding gehad. Tevens werden in die tijd overeenkomsten inzake wederzijdse bijstandsverlening bij rampen met het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland voorbereid en gesloten.

3.3 De Brandweerwet 1985

3.3.1 Inleiding

Teneinde het brandweerwezen opnieuw te structureren en aan te passen aan de eisen van de tijd, werd in 1980 besloten een geheel nieuwe brandweerwet te ontwerpen. Naast wettelijke voorzieningen voor regionalisering van de brandweer en de interregionale bijstandsverlening waren er andere aspecten die nader geregeld moesten worden. Er waren ontwikkelingen sinds de totstandkoming van de Brandweerwet 1952 die weerslag in de wetgeving behoefden. Tevens moest de verhouding tussen de brandweerwetgeving en andere wetten nader worden geregeld.

3.3.2 Hoofdpijnen van de organisatie van de brandweer

Het zwaartepunt van de verantwoordelijkheid voor goede brandweezorg lag ook nu weer bij het gemeentebestuur. Ten aanzien van de bepalingen voor de nodige voorzieningen op gemeentelijk niveau werd toegevoegd dat de feitelijke uitvoering van de aangegeven brandweerkzaamheden werd gewaarborgd door deelneming van de gemeente aan een gemeenschappelijke regeling. Bij deelname was de bepaling niet van toepassing. Dat wil zeggen dat tegen handhaving van de bestaande volledige uitbesteding bij kleine gemeenten geen bezwaar was. Echter tot deelname aan een gemeenschappelijke regeling inzake brandweer werd elke gemeente verplicht.

3.3.3 Samenwerking tussen de gemeenten

In de ruim 25 jaren dat de Brandweerwet 1952 van kracht was, was de samenwerking tussen de gemeenten op het gebied van de brandweezorg toegenomen. In enige tientallen gevallen ging de samenwerking zover dat een kleine gemeente de instandhouding van de brandweer geheel aan de grote buurgemeente had uitbesteed. Samenwerking in regionaal verband was echter van een geheel andere orde; de technische ontwikkelingen, de toeneming van het aantal bronnen van (brand)gevaar en de voortdurende wens het voorzieningenniveau te verhogen vereisten maatregelen, die veelal de mogelijkheden van een enkele gemeente te boven gingen. Daarom viel in de Nota Hulpverlening bij ongevallen en rampen uit 1975 een duidelijke tendens waar te nemen om te komen tot intensieve intergemeentelijke samenwerking op regionaal niveau. In de nota was daar als volgt op ingegaakt:

- Door te concluderen dat het regionale niveau voor de toekomst de schaal zou moeten zijn waarop de brandweer met het oog op de haar toegedachte kernfunctie bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen in vreedstijd georganiseerd zou moeten worden.
- Door aan te kondigen dat, reeds vooruitlopend op de te treffen wettelijke regeling voor de overgangsfase tot de totstandkoming van gewesten dan wel nieuwe provincies, de in gang gezette regionalisering van rijkswege krachtig zou worden gestimuleerd.

In de Brandweerwet 1985 werd de gemeentelijke samenwerking verplicht gesteld. De wijze waarop dit gebeurde was als volgt. De Provinciale Staten wezen de gemeenten aan die een gemeenschappelijke regeling aan moesten gaan. Gebeurde dat niet binnen de bepaalde termijn, dan volgde oplegging door Provinciale Staten. Als de betrokken gemeenten in meerdere provincies lagen, geschiedde de aanwijzing en oplegging door de kroon, evenals wanneer Provinciale Staten de aanwijzing/oplegging nalieten, ook na uitnodiging. Het gekozen systeem van oplegging week op een aantal punten af van dat van hoofdstuk twee van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Hiervoor was gekozen omdat de samenwerking tussen gemeenten inzake brandweer een snellere procedure vereiste.

3.3.4 Het stimuleren van de regionalisering door rijksbijdragen

In de overgangsfase naar de nieuwe structuur werd de reeds in gang gezette regionalisering van rijkswege krachtig gestimuleerd, onder andere door de Interimregeling rijksbijdragen regionale brandwerven. Deze regeling droeg in belangrijke mate bij tot verwezenlijking van de regiovorming. De regiovorming werd in de Brandweerwet 1985 verplicht gesteld.

In 1990 trad het Besluit Rijksbijdragen bijstandskosten gemeenten en regionale brandwerven in werking. Dit besluit maakte het mogelijk aan gemeenten en regionale brandwerven de kosten, gemaakt in het kader van bijstandsverlening te vergoeden. In de artikelen 1 en 9.2 van dit besluit werd tegen de achtergrond van de Notitie Toetsingscriteria Open-einderegelingen, bepaald dat het besluit 4 jaar na inwerkingtreding zou vervallen op 4 mei 1994¹³. Verlenging zou alleen mogelijk zijn indien de minister van Binnenlandse Zaken voorafgaand aan die

datum een onderzoek had ingesteld naar de beleidseffecten en de beheersbaarheid van het budgettaire beslag van dit besluit en de uitkomsten van het onderzoek openbaar zou maken. Tussen 1990 en 1994 deed zich geen situatie voor die noopte tot vergoeding van kosten aan een gemeente of een regionale brandweer met het oog op verlening van bijstand. In 1994 bestond onvoldoende inzicht in de omvang van de met de uitvoering van deze regeling gemoeide kosten. Een onderzoek als bedoeld in artikel 6.2 van het besluit was dan ook niet aan de orde. Toch vond de minister het van belang dat ook na de expiratietermijn van het Besluit Rijksbijdragen de gemeenten en regionale brandweren in voorkomende gevallen aanspraak zouden kunnen blijven maken op vergoeding van bijstandskosten.

Vandaar dat in 1994 een wijzigingsbesluit van kracht werd dat bepaalde dat de tijdelijke werkingsduur werd omgezet in een permanente. Wel werd hierin de verplichting opgenomen voor de minister van Binnenlandse Zaken om eens in

de 5 jaar een onderzoek in te stellen. Deze verplichting zou alleen gelden indien aanleiding tot zo'n onderzoek zou bestaan.

3.3.5 De taakuitbreiding van de brandweer

Vanaf de inwerkingtreding van de Brandweerwet 1985 was de brandweer de kern van de rampenbestrijdingsorganisatie geworden. Een nieuw aspect hierbij was de coördinatie bij de bestrijding van rampen in vredetijd. Dit taakonderdeel vloeide voort uit de Brandweerwet 1985 en de Rampenwet 1985 (art. 11.2) en werd wat betreft de voorbereiding van de coördinatie opgedragen aan de regionale brandweer. De bestuurlijke coördinatie werd in de Rampenwet geregeld.

Voorts is de brandweer in toenemende mate op gaan treden bij concrete gevaar-situaties, die de inschakeling van technische hulpmiddelen vereisen. Voor zover

er aan de kernfunctie van de technische hulpverlening nog inhoud moest worden gegeven is dat gebeurd bij de Brandweerwet. Een hoofddoelstelling van de Brandweerwet is, te bevorderen dat er een brandweer zal zijn die deze kernfunctie kan uitvoeren.

3.3.6 Bedrijfsbrandweer

Er waren grenzen aan hetgeen van de overheid op het gebied van de repressieve brandweezorg kon worden verwacht. Deze werden bepaald door de onmogelijkheid om ook op de ergste gebeurtenis geheel voorbereid te zijn. Voorts had de overheidsbrandweer een bepaalde tijd nodig om op de plaats van brand of ongeval te komen. Daar waar bijzondere risico's aanwezig waren kon van degene die deze risico's in het leven roept een bijdrage aan de bestrijding worden verwacht. Daarom was het noodzakelijk dat inrichtingen die in geval van brand of ongevallen bijzonder gevaar zouden kunnen opleveren voor de openbare veiligheid, over een bedrijfsbrandweer zouden beschikken. In 1978 heeft de Brandweerraad reeds geadviseerd om ingevolge de Brandweerwet, bedrijfsbrandweren in bijzondere inrichtingen wettelijk verplicht te stellen en eisen te stellen aan organisatie, uitrusting en opleiding daarvan. In de Brandweerwet 1985 werd de mogelijkheid gecreëerd om in bepaalde gevallen bedrijfsbrandweer voor te schrijven en de betreffende inrichtingen daartoe aan te wijzen.

Aanwijzing van een inrichting gebeurde door B&W van de gemeente waar de inrichting zich bevindt. Tijdens de voorbereiding van de wet werd er even over gedacht de aanwijzingsbevoegdheid bij Gedeputeerde Staten te leggen, aange-

zien deze ook een rol spelen bij het verlenen van een zogenoemde hinderwet-vergunning. Dit gold met name voor inrichtingen die op grond van de Wet inzake luchtverontreiniging een vergunning aanvroegen, omdat niet in elke gemeente zulke inrichtingen aanwezig zijn.

Veel bedrijven hadden voor de wettelijke verplichting in werking trad al een vrijwillige brandweer en een bedrijfszelfbeschermingsorganisatie op grond van

de Wet BB. De bedrijfszelfbeschermingsorganisatie had onder meer een brandweerploeg, die was ingesteld met het oog op de interne veiligheid in oorlogs-omstandigheden. Deze kon ook nu bij calamiteiten worden ingezet.

Veel inrichtingen, met name die voor aanwijzing in aanmerking kwamen, hadden derhalve al een bedrijfsbrandweer. Ook was er al goede samenwerking met de overheidsbrandweer, wat bleek uit het gezamenlijk opstellen van aanvalsplannen. Tot nu toe heeft overigens nooit een aanwijzing plaatsgevonden.

3.3.7 Opleiding

In de Brandweerwet 1985 werd ook de wettelijke grondslag voor brandweer-opleidingen gelegd. De verantwoordelijkheid van de gemeenten en de brand-weerregio's voor een adequaat brandweeronderwijs kwam hierin tot uitdrukking. B&W kregen de zorg voor de instandhouding van een goed geoefende en opgeleide brandweer, ook in regionaal verband.

In de Overeenkomst van 21 maart 1988 tussen de Staatssecretaris van Binnen-landse Zaken, de SBOiN en de KNBV inzake de inrichting van het brandweer-onderwijs werden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de SBOiN en de lokale en regionale opleidingsinstituten voor het brandweeronderwijs nader vastgelegd. Hierbij was de functie van de SBOiN vooral facilitair. De kwaliteitsstoets op de af te nemen examens zou worden geregeld via het Bureau Brandweereexamens. De lokale en regionale opleidingsinstituten, verbonden met de korpsregio's, gingen de opleiding voor de lagere functies en de vrijwillige brandweerofficieren verzorgen. De SBOiN ging de deeltijdopleiding tot adjunct-hoofdbrandmeester en hoofdbrandmeester verzorgen. De opleiding tot beroeps-brandweerofficier ging onder verantwoordelijkheid van de minister van Binnen-landse Zaken vallen. De SBOiN werd verantwoordelijk voor de ontwikkeling

van de leerstof voor de opleidingen aan de lokale en regionale opleidings-instituten. De SBOiN en de minister van Binnenlandse Zaken werden gezamenlijk verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de leerstof voor de opleidingen tot adjunct-hoofdbrandmeester en hoofdbrandmeester. Voor de uitgaven die voor de SBOiN voortvloeiden uit de onder haar verantwoordelijkheid vallende taken, kreeg de Stichting jaarlijks een vergoeding van het Rijk.

In de bovengenoemde overeenkomst werden ook bevoegdheden en verant-waardelijkheden van de rijksoverheid op dit terrein nader vastgelegd.

3.4 De Rampenwet 1985

3.4.1 Inleiding

Aanleiding tot het ontwerpen van de Rampenwet was de in 1975 aan de Tweede Kamer aangeboden Nota hulpverlening bij ongevallen en rampen¹⁴. Hierin werd gemeld dat de organisatie van de verschillende bij de rampenbestrijding betrokken diensten, alsmede de regeling inzake de bevelvoering en met name de coördinatie bij de rampenbestrijding dringend verbetering behoeften.

Reeds in 1975/1976 werd op aandringen van de Tweede Kamer besloten tot verwezenlijking van een wettelijke verplichting tot het opstellen van rampen-plannen en rampenbestrijdingsplannen. Dit kreeg voorrang boven de totstand-koming van een algemene rampenwet. Op grond hiervan trad in 1981 de Wet rampenplannen in werking¹⁵.

Met de vaststelling van de Rampenwet in 1985 werd weer een belangrijke stap gezet op weg naar de organisatie van de rampenbestrijding in vreedstijd. Doel hiervan was te komen tot een zo doelmatig mogelijk functionerende rampen-bestrijding in vreedstijd. Voor de organisatie en het beheer van diensten die in vreedstijd een taak hebben bij de rampenbestrijding werden afzonderlijke wettelijke voorzieningen getroffen (Brandweerwet 1985, Politiewet 1993, Wet Ambulancevervoer 1971). In deze wetten werd voorzien in regels over het gezag van bestuursorganen over die diensten bij de uitvoering van hun taken, ook wat betreft bijstandsverlening.

De Rampenwet 1985 vormde hierop een aanvulling.

- De voorbereiding van de rampenbestrijding werd geregeld. Onder andere kwam er voor B&W een vaststellingsplicht van rampenplannen.
- De burgemeester bleef verantwoordelijk voor de daadwerkelijke bestrijding, de brandweercommandant was in beginsel onder diens gezag belast met de operationele leiding.
- De bevoegdheden van de Commissaris van de Koningin en minister van Binnenlandse Zaken werden geregeld.
- Ter aanvulling van de intra-regionale bijstand, die was geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, en op de regeling in de Brandweerwet 1985 en de Politiewet 1993, kwam er een regeling op grond waarvan bijstand kon worden verleend door gemeentelijke, provinciale en rijkdiensten en door militairen.

De Rampenwet beoogde aan te sluiten op hetgeen met betrekking tot de organisatie en het beheer van de hulpverleningsdiensten (brandweer en politie) wettelijk was geregeld en wilde primair een oplossing bieden voor problemen die zich konden voordoen bij gecoördineerd optreden van deze diensten.

3.4.2 Doelstellingen van de Rampenwet 1985

In de Memorie van Toelichting op de Rampenwet 1985 werden de volgende doelstellingen opgesomd:

Algemeen

- Het aanwijzen van de voor de daadwerkelijke rampenbestrijding verantwoordelijke bestuursorganen en hun bevoegdheden en de regeling inzake de voorbereiding op de rampenbestrijding.
- De bevelvoering en de coördinatie bij rampenbestrijding kwamen bij een eenhoofdig bestuursorgaan (i.c. de burgemeester) te liggen.
- De Commissaris van de Koningin, respectievelijk de minister van Binnenlandse Zaken kregen in bepaalde omstandigheden de bevoegdheid tot het geven van aanwijzingen inzake het te voeren beleid, rekening houdende met belangen van andere bestuursorganen met bevoegdheden, die van betekenis konden zijn voor de bestrijding van desbetreffende ramp.
- Hierbij werd aangesloten bij hetgeen reeds op het terrein van handhaving van de openbare orde en veiligheid tot de taak van de Commissaris van de Koningin, respectievelijk de minister werd gerekend.
- Het wetsontwerp gaf (net als de Wet Rampenplannen) regels over de voorbereiding van de rampenbestrijding, uitgaande van de voorgestelde bevoegdhedenstructuur.
- De regeling voor de voorbereiding op de rampenbestrijding werd op hoofdpunten overgenomen uit de Wet Rampenplannen.

Bijstandsverlening

- Een burgemeester moest voor een goede bestrijding van rampen:
 - * een beroep kunnen doen op voorzieningen, zoals die in de wetten inzake de organisatie van de brandweer, politie en andere hulpverleningsdiensten waren neergelegd;
 - * afspraken kunnen maken met andere gemeenten over onderlinge bijstand;
 - * afspraken kunnen maken met particuliere organisaties en instellingen over eventuele behoefte aan hun medewerking.
- Artikel 219 van de Gemeentewet bood in bijzondere omstandigheden een basis voor het opleggen van verplichtingen aan in de gemeente werkzame functionarissen en organen van andere openbare lichamen.
- Er kwam een wettelijk vastgelegde landelijke procedure voor het inroepen en verkrijgen van bijstand van provinciale en rijksdiensten, zowel intra- als interregionaal.

Tevens voorzag het wetsontwerp in de mogelijkheid van aanvullende bijstand door militairen via procedures die coördinatie en afstemming op de verschillende bestuursniveaus waarborgde. Er waren reeds lang tal van wettelijke voorschriften op het terrein van de preventie, dat wil zeggen, het voorkomen van rampen of althans het verkleinen van de kans daarop, variërend van brandbeveiligingsvoorschriften tot eisen aan de productie, verpakking en vervoer in de chemische industrie (zie ook Wet vervoer gevaarlijke stoffen).

3.4.3 Het begrip Buitengewone omstandigheden¹⁶

In de Rampenwet werd een afzonderlijk hoofdstuk opgenomen over rampenbestrijding in buitengewone omstandigheden. Hierin werd bepaald dat de Commissaris van de Koningin, indien naar zijn oordeel noodzakelijk, aan burgemeesters in zijn provincie alle aanwijzingen kon geven met betrekking tot de gehele rampenbestrijdingsorganisatie. Tevens werden hierbij aan de minister van Binnenlandse Zaken twee bevoegdheden toegekend:

- Hij kon de bevoegdheden van de Commissaris van de Koningin beslissend beïnvloeden, onder andere door deze op te dragen bepaalde aanwijzingen aan de burgemeester te geven.
- Hij kon de bevoegdheden van de Commissaris van de Koningin en de burgemeester geheel of deels aan zich trekken en er een andere autoriteit geheel of gedeeltelijk mee belasten, nadat bij Koninklijk Besluit op

voordracht van de minister-president, deze bepalingen in werking waren gesteld, volgens de in de zin van artikel 5.2.6. van de nieuwe Grondwet uitgeroepen uitzonderingstoestand.

In de Memorie van Toelichting werd ingegaan op het begrip buitengewone omstandigheden. In normale omstandigheden beschikte de overheid over bevoegdheden als middel om haar doelstellingen te kunnen realiseren. Er zou-

den zich situaties kunnen voordoen waarin deze bevoegdheden niet toereikend zouden zijn voor een optimaal functioneren. Verschuiving van de bevoegdheden kon dan noodzakelijk zijn, zowel tussen overheden onderling (hiërarchisering in de bestuurlijke verhoudingen), als in de verhouding overheid-individuele burger. Hierbij kon het zelfs noodzakelijk zijn inbreuk te maken op de grondrechten.

Een limitatieve invulling van het begrip buitengewone omstandigheden en in welke situaties hiervan sprake is, is niet te geven. In ieder geval vallen onder

het begrip buitengewone omstandigheden oorlogssituaties en situaties van oorlogsgevaar. Kenmerkend voor rampsituaties in oorlogstijd is dat zij grote aantallen slachtoffers tot gevolg kunnen hebben en dat zij zich in kort tijds-

bestek op geringe afstand van elkaar kunnen herhalen. Op grond hiervan was

de verschuiving in bevoegdheden noodzakelijk om de gevolgen van (dreigende) rampen het hoofd te kunnen bieden.

Als gevolg van de technische ontwikkelingen was de kans op rampsituaties in vreedetijd, waarbij grote aantallen slachtoffers kunnen vallen, in verhouding tot vroeger sterk toegenomen. Als in dit soort situaties naar het oordeel van de rege-ring de gewoonlijk ter beschikking staande bevoegdheden voor de bestrijding van de ramp en haar gevolgen niet toereikend zouden zijn, was er eveneens sprake van buitengewone omstandigheden.

Volgens de Memorie van Toelichting moest het begrip buitengewone omstandigheden dan ook ruim geïnterpreteerd worden en verdiende het de voorkeur om te spreken van oorlog, oorlogsgevaar en andere buitengewone omstandigheden.

In de Rampenwet 1985 (artikelen 22 - 24) werd niet afgeweken van de Grondwetsbepalingen inzake de bevoegdheden van provincie- en gemeentebesturen en van artikel 12 van de Grondwet, zodat in feite op grond hiervan niet bij Koninklijk Besluit een uitzonderingstoestand in de zin van artikel 103 van de Grondwet hoefde te worden afgekondigd¹⁷. Toch werd gekozen voor inwerkingstelling van de artikelen 22-24 van de Rampenwet bij Koninklijk Besluit, omdat hierdoor duidelijk het moment van inwerkingtreding kon worden aangegeven. Het laatste woord over de inwerkingstelling berust ingevolge de artikel 21.4 van de Rampenwet bij het parlement. Hoofdstuk vijf van de Rampen-wet bevatte een pakket bevoegdheden ter vervanging van de bevoegdheden in de Wet Bescherming Bevolking. Het regelde bevoegdheden die enerzijds liggen in het verlengde van de bevoegdhedenstructuur in normale omstandigheden, en anderzijds deed het recht aan het karakter van rampen in buitengewone omstandigheden. De systematiek kwam erop neer dat het pakket bevoegdheden opschoof naar hogere bestuursorganen, al naar gelang de aard en de schaal van de ramp. Enerzijds was bij een kleinschalig en beperkt ongeval uitsluitend de burgemeester verantwoordelijk, anderzijds kon bij grootschalige ramp met veel slachtoffers de minister van Binnenlandse Zaken alle bevoegdheden naar zich toe trekken. Dit heette opschaling.

3.4.4 Evaluatie van de rampenbestrijding

In de Rampenwet 1985 kwam een bepaling dat zowel op gemeentelijk als op rijksniveau de rampenbestrijding zou worden geëvalueerd. Over rampen zouden in de Tweede Kamer vragen kunnen worden gesteld, zowel over de acute bestrijding als over de evaluatie van de bestuurlijke leiding.

3.5. De Wet Geneeskundige hulpverlening bij rampen van 1991

3.5.1 Inleiding

Deze wet maakte eveneens deel uit van het samenstel van wettelijke voor-zieningen, dat nodig is voor de reorganisatie van de rampenbestrijding in de jaren zeventig en tachtig.

3.5.2 Doelstelling

Op het terrein van geneeskundige hulpverlening bij rampen was vóór 1985, net als bij andere onderdelen van rampenbestrijding, sprake van een scheiding tussen de organisatie voor buitengewone omstandigheden en voor normale omstandigheden. In het wetsvoorstel gingen de parate diensten voor normale omstandigheden hun taken op het gebied van geneeskundige hulpverlening voortzetten in buitengewone omstandigheden.

De doelstellingen van de wet waren:

- Een structuur creëren waarin verantwoordelijkheden en bevoegdheden worden vastgelegd, en daarbij aangeven hoe daaraan uitvoering kan worden gegeven.
Met deze regeling kon worden voorzien in de door de opheffing van de organisatie BB ontstane lacune in de geneeskundige hulpverleningsorganisatie voor buitengewone omstandigheden, maar ook in de leemte in de wetgeving over de bestuurlijke structuur voor de geneeskundige hulpverlening in normale omstandigheden.
- Aan de gemeentelijke gezondheidsdienst werden bepaalde taken opgedragen. De rol van het Rode Kruis bij geneeskundige hulpverlening werd wettelijk verankerd in de wet. De verhouding tussen de gemeentelijke gezondheidsdiensten en Rode Kruis werd vastgelegd.
- De financiering van hetgeen voor de geneeskundige hulpverlening in buitengewone omstandigheden wordt verricht, werd geregeld.

3.5.3 Relatie met andere wetgeving in het kader van de rampenbestrijding

De Brandweerwet en de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen schreven de totstandkoming van gemeenschappelijke regelingen voor waarbij op regionaal niveau voorzieningen in het kader van de rampenbestrijding zouden moeten worden getroffen. Ook Geneeskundige en Gezondheidsdiensten waren veelal

op grond van gemeenschappelijke regelingen ingesteld. De Centrale posten voor ambulancevervoer waren op grond van het bepaalde in de wet Ambulancevervoer tot stand gekomen door middel van gemeenschappelijke regelingen. Het Rode Kruis Korps organiseerde zich via regiostichtingen ook regionaal. De regio-indelingen werden volledig afgestemd op de indeling van de brandweerregio's. De werkgebieden van de GGDen en de regio's van de centrale posten ambulance-vervoer vallen samen of sporen wat betreft de buitengrenzen met de brandweer-regio's. De Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen (WHGR) had betrekking op de civiele geneeskundige hulpverlening bij rampen. Hetgeen door het KMC aan werkzaamheden voor geneeskundige hulpverlening werd verricht viel hier-buiten. Het takenpakket en de werkwijze van het KMC waren tot hun opheffing per 1 maart 1993 geregeld in de gemeenschappelijke beschikkingen van de ministers van Binnenlandse Zaken, Defensie en Volksgezondheid. Aan het KMC werden gelijksoortige eisen van opleiding en geoefendheid gesteld als aan instellingen die op grond van artikel 10 van de WGHR worden gesteld aan instellingen die een verzoek tot erkenning indienen.

De militaire hulpverlening viel buiten de werking van de WGHR, evenals het civiele vervoer naar en behandeling in de ziekeninrichtingen. Dit werd geregeld

in de Wet ambulancevervoer en Wet ziekenhuisvoorzieningen van 1965 (Stb. 190) en de Noodwet Geneeskundigen van 1971 (Stb. 369), teneinde ziekeninrichtingen in staat te stellen hun taken in buitengewone omstandigheden voort te zetten.

3.5.4 Hoofdpijnen van de wet

Volgens de bepalingen van de WHGR kwam de zorgplicht bij het college van B&W te liggen. De verantwoordelijkheid voor de geneeskundige hulpverlening lag hierbij op lokaal niveau en sloot aan bij de decentrale opzet van de rampenbestrijding. In het rampenplan diende ook in hoofdpijnen een plan van de geneeskundige organisatie op het rampterrein te worden opgenomen, alsmede een plan in hoofdpijnen van de opvang en verzorging van slachtoffers. Deze onderdelen hielden dus geen nadere regelgeving in maar waren bedoeld om gegevens te verschaffen, onmisbaar voor een doelmatige rampenbestrijding.

B&W dienden er in hun zorgplicht op toe te zien dat er adequate voorzieningen voor geneeskundige hulpverlening bij rampen werden getroffen. De operationele leiding werd gegeven door het hoofd van de

basisgezondheidsdienst. De regionale samenwerking op geneeskundig terrein werd verplicht. Dit was van belang om

te komen tot coördinatie van de activiteiten van de deelnemende gemeenten op gebied van geneeskundige hulpverlening bij rampen. Tevens was dit nodig om voorzieningen te treffen voor rampen met een grootschalig karakter die het voorzieningsniveau van de afzonderlijke gemeenten te boven gaan.

3.5.5 De taak van de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst

Binnen de regio werd de daartoe aangewezen Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst (GG&GD) belast met de organisatie en coördinatie van de civiele geneeskundige hulpverlening bij rampen. De GG&GD kreeg de leiding

bij voorbereiding en hulpverlening. De basisgezondheidsdienst werd verantwoordelijk voor de organisatie van de gewondenzorg na de reddingsfase. De feitelijke voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden werden verricht door geneeskundige eenheden die beschikbaar werden gesteld door instellingen. De eenheden die de gewondenverzamelplaatsen zullen vormen, werden in beginsel geleverd door instellingen van het Rode Kruis. De directeur van de GG&GD werd de procesverantwoordelijke. Dit hield ook in dat hij verantwoordelijkheid droeg voor de voorbereiding van de daadwerkelijke rampenbestrijding. Echter alleen het gedeelte van de hulpverlening op de plaats van de ramp werd met het wetsvoorstel bestreken. Het voorstel had geen betrekking op de afvoer van gewonden, de spreiding van gewonden over - en opvang in beschikbare ziekenhuizen. De directeur van de GG&GD moest zorgen voor afstemming van voorbereidende maatregelen die enerzijds door centrale posten ambulancevervoer, ambulancediensten en ziekenhuizen werden getroffen en anderzijds door de GG&GD en erkende instellingen. Op die manier kon er in iedere regio voor alle aspecten van de geneeskundige hulpverleningsketen

-d.w.z. hulpverlening op plaats van de ramp, afvoer, spreiding en opvang- een goed gecoördineerd en geïntegreerd kader voor geneeskundige hulpverlening tot stand komen. De verantwoordelijkheid voor al deze medische organisatorische activiteiten en medisch-technische handelingen kwam bij de GG&GD te liggen.

3.5.6 Erkenningenbesluit geneeskundige hulpverlening bij rampen en het Nederlandse Rode Kruis

Dit besluit trad in 1993 in werking en geeft eisen waaraan particuliere instellingen moeten voldoen om erkend te worden als instelling voor geneeskundige hulpverlening bij rampen. Het doel van dit besluit is om binnen Nederland een gelijkwaardig geldend kwaliteitsminimum te bereiken. Omdat het Nederlandse Rode Kruis als grootste instantie op het gebied van hulpverlening bij rampen in Nederland een lange traditie kent, nam deze instelling bij de erkenning van particuliere hulpverleningsinstanties bij rampen een voorkeurspositie in. Bij de eerste Voortgangsrapportage over de reorganisatie van de rampenbestrijding is hierover een briefwisseling tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken met het hoofdbestuur van het Rode Kruis geweest.

In 1984 kwamen er afspraken tot stand over de rol van het Rode Kruis bij de rampenbestrijding. Ook in normale omstandigheden moesten geneeskundige eenheden van het Rode Kruis kunnen worden ingezet, waar dit noodzakelijk en praktisch uitvoerbaar was. Door de erkenning van het Nederlandse Rode Kruis als instelling voor hulpverlening bij rampen, werden er garanties gegeven dat de instelling daadwerkelijk bij rampen ingeschakeld zou worden. Het Rode Kruis stimuleerde daartoe de samenwerking van de plaatselijke afdelingen en zo kon

de totstandkoming worden bevorderd van regionale Rode Kruisinstanties, die één of meer geneeskundige eenheden voor de verzamelplaatsen voor gewonden konden leveren. De eenheden op de verzamelplaatsen voor gewonden zouden in beginsel door het Nederlandse Rode Kruis worden geleverd. Deze geneeskundige eenheden werden door middel van een spreidingsplan beschikbaar gehouden. Het spreidingsplan werd opgesteld in overleg met de gemeentelijke gezondheidsdiensten en de regionale brandweren. De afbakening van het verzorgings-gebied van een geneeskundige eenheid sloot aan op de gebiedsindeling die op grond van de Brandweerwet 1985 tot stand is gekomen. Het Rode Kruis bleef zelf verantwoordelijk voor de werving, de formatie, de instandhouding, de opleiding en de oefening van zijn eenheden.

3.5.7 Besluit Rode Kruis 1988

In deze algemene maatregel van bestuur droeg de regering het Nederlandse Rode Kruis op een aantal taken uit te voeren en werden daarvoor tevens enige regels gegeven. Het besluit had tot doel de taken, die het Nederlandse Rode Kruis en ook de Kroon, de rijksoverheid en enkele ministers dienen te vervullen, vast te leggen. Uit de Geneefse verdragen van 1949, de zogenoemde Rode Kruis-verdragen, en Aanvullende Protocollen van 1977, vloeiden voor het Koninkrijk verplichtingen voort die het voor een deel overdroeg aan het Nederlandse Rode Kruis. Het betrof de taak in de rampenbestrijdingsorganisatie, de hulpverlening aan alle zieken en gewonden in het algemeen en de dienstverlening aan krijgs-gevangenen en andere personen die zich in de macht van de vijandelijke mogendheid bevinden. Het besluit werd derhalve onderdeel van het pakket van regelgeving van de nieuwe rampenbestrijdingsorganisatie. Het Nederlandse Rode Kruis kreeg hierbij structureel als taak toebedeeld de geneeskundige hulp-verlening aan gewonden nabij het rampterrein. Hieraan moest het Nederlandse Rode Kruisbesluit uit 1980 worden aangepast. Ook door nieuwe internationale regelingen moest het besluit worden bijgesteld. In het besluit van 1980 was reeds rekening gehouden met de verdragen van Genève uit 1949. In 1987 is de goed-keuringswet in werking getreden van de op 12 december 1977 totstandgekomen Aanvullende protocollen bij de verdragen van Genève betreffende de bescherming van internationale en nationale gewapende conflicten¹⁸.

In hoofdlijnen bevatte het Besluit uit 1988 de volgende elementen:

- Het Rode Kruis oefent zijn taak (zie de WGHR) uit in overeenstemming met de door de ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid getroffen regelingen. Wat betreft hulpverlening aan de burgerbevolking neemt het Rode Kruis de aanwijzingen van het bevoegd gezag in acht, en wat betreft de hulpverlening aan militairen die van de minister van Defensie.
- De hulpverlening van het Rode Kruis strekt zich uit over zowel burgers als militairen. Daarom is in dit besluit een overlegprocedure opgenomen voor het geval van militaire zijde nodig wordt geacht voor hulpverlening aan militairen Rode Kruis eenheden in te zetten die in eerste instantie de geneeskundige hulpverlening aan burgers tot taak hadden gekregen.
- Tevens geeft het besluit een regeling ter vergoeding van de kosten die door het Rode Kruis op het provinciaal en regionaal niveau worden gemaakt in het kader van de voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening aan burger-bevolking bij rampen, in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buiten-gewone omstandigheden.
- Bij de taakvervulling ten behoeve van de burgerbevolking in Nederland volgt het Nederlandse Rode Kruis de aanwijzingen op van het bevoegd gezag.

3.6 De rechtspositionele voorzieningen van rampbestrijders vanaf 1993

De Wet rechtspositionele voorzieningen van rampbestrijders is in 1993 in werking getreden en beoogt een aantal rechtspositionele voorzieningen te treffen voor hen die deelnemen of deelgenomen hebben aan rampenbestrijding in buitengewone omstandigheden en aan oefeningen ter voorbereiding daarop.

Ook in de nieuwe structuur van rampenbestrijding in buitengewone omstandigheden is een vangnet van voorzieningen ingebouwd voor verschillende groepen rampenbestrijders. Dit is noodzakelijk in geval van ziekte, invaliditeit, overlijden en vermissing. Met deze groepen werden bedoeld het beroepspersoneel van de brandweer, de basisgezondheidsdiensten, de ambulancediensten, de centrale posten ambulancevervoer, het Rode Kruis, de vrijwilligers van brandweer en het Rode Kruis, alsmede degenen die op verzoek, dan wel bevel van de burgemeester of de Commissaris van de Koningin, aan rampenbestrijding deelnemen. Daarnaast dienen voor deze rampenbestrijders rechtspositionele voorzieningen te gelden voor uurbeloning, derving van inkomen, vergoeding van schade en kosten.

De Wet Rechtspositionele voorzieningen rampbestrijders uit 1993 geeft alleen aanspraken op voorzieningen, voor zover deze de aanspraken krachtens een andere wettelijke regeling - met uitzondering van de Algemene bijstandswet -

of aanspraken krachtens een arbeidsovereenkomst overtreffen.

Bij het opstellen van deze wet is bezien voor welke groepen rampenbestrijders bij optreden in buitengewone omstandigheden reeds rechtspositionele voorzieningen ter zake gelden, bijvoorbeeld omdat de organisatie waarvan zij deel uitmaken ook in normale omstandigheden met rampenbestrijding is belast, of omdat op hen uit

anderen hoofde reeds rechtspositionele voorzieningen van toepassing zijn. Deze wet heeft in verband met de rechtspositionele lappendeken een vangnetfunctie.

Voor de afzonderlijke categorieën is in de individuele rechtspositie reeds het volgende geregeld:

- Het beroepspersoneel bij de gemeentelijke en regionale brandweren, gemeentelijke ambulancediensten, geneeskundige diensten en districts-geneeskundige diensten, centrale posten ambulancevervoer, basisgezondheidsdiensten:
 - * valt onder de werking van het Algemeen ambtenarenreglement van de gemeente waar ze werken, of het ambtenarenreglement in het kader van de door de gemeenten getroffen gemeenschappelijke regelingen en de Algemeen Burgerlijke Pensioenwet;
 - * heeft een sluitend stelsel van voorzieningen;
 - * bij overlijden geldt voor de nabestaanden de op ambtenaren van toepassing zijnde regelingen (de pensioenvoorzieningen van de overheid, de Algemene weduwen- en wezenwet AWW en na 1996 de Algemene nabestaandenwet ANW).
- Vrijwilligers bij de brandweer:

Een aanstelling als vrijwilliger bij de brandweer is te beschouwen als een nevenbetrekking. Men heeft op grond van zijn aanstelling als vrijwilliger bij de brandweer een beperkte rechtspositieregeling. De gemeenten volgen veelal voor vrijwilligers het Model Rechtspositieregeling van de VNG. De regionale brandweer volgt in deze de rechtspositieregeling van de kerngemeente. In dit kader is door de meeste gemeenten en regionale brandweren ook een collectieve ongevallenverzekering afgesloten en een verzekering voor de opvang van het eigen risico voor de werkgever bij de eerste zes weken van de ziekte.

Omtrent de rechtspositieregeling ten aanzien van de hoofdbetrekking van de vrijwilliger bij de brandweer is een drietal categorieën te onderscheiden:

 - * De vrijwilliger heeft zijn hoofdbetrekking bij een overheidsinstelling. Daarbij worden de hier geldende rechtspositieregelingen gevolgd en is men verzekerd tegen ziekte, arbeidsongeschiktheid en overlijden.
 - * De vrijwilliger heeft zijn hoofdbetrekking bij een particulier bedrijf. Hierbij is sprake van een dienstbetrekking in de zin van het Burgerlijk Wetboek en valt men uit hoofde van de dienstbetrekking onder de sociale verzekeringswetten.
 - * De vrijwilliger is zelfstandig ondernemer of oefent een vrij beroep uit. Hierbij valt men terug op de volksverzekeringen (AAW en ANW) en op wat men zelf aanvullend verzekerd heeft. De Wet Rechtspositionele voorzieningen rampbestrijders 1993 werkt met betrekking tot mogelijke hiaten aanvullend op dit geheel.
- Personeel van particuliere ambulancediensten en beroepspersoneel van het Nederlandse Rode Kruis:
 - * hebben een eigen rechtspositieregeling;
 - * kennen een sluitend stelsel van voorzieningen;
 - * bij overlijden krijgen de nabestaanden een aanvulling op de AWW-uitkering.
- Vrijwilligers van het Nederlandse Rode Kruis:
 - * hiervoor geldt een sommenverzekering;
 - * wel is er een collectieve verzekeringen inzake invaliditeit afgesloten, maar hieraan is geen recht op inkomensvervangende uitkeringen bij ziekte en invaliditeit te onttelen. Zij zullen moeten terugvallen op de algemene voorzieningen die voor hen gelden.
- Vrijwilligers zonder hoofdbetrekking, onder andere huisvrouwen. Hiervoor heeft de Wet rechtspositionele voorzieningen rampbestrijders 1993 een aanvullende werking.
- Personen, die op verzoek of op bevel van de burgemeester of op verzoek van de Commissaris van de Koningin deelnemen aan rampenbestrijding. Voor deze personen geldt dezelfde situatie als voor de vrijwilliger bij de brandweer, zoals onder 2. beschreven.
- Het ministerie van Defensie kent voor het eigen personeel (burgers en militairen) een gecombineerde rechtspositieregeling.

De Wet rechtspositionele voorzieningen rampbestrijders 1993 regelt een uitkering bij ziekte, invaliditeit en kent een regeling voor inkomensderving en een uur-vergoeding bij daadwerkelijke actie, voor zover dit uitstijgt boven hetgeen geregeld is onder 1 tot en met 7.

4 Ontwikkelingen na 1991

4.1 Inleiding

In 1991 wordt de reorganisatie van de rampenbestrijdingsorganisatie afgerond. Om antwoord te krijgen op de vraag in hoeverre de uitvoering van de wetten het beoogde effect heeft gehad en bijstelling noodzakelijk is, is in 1991 en 1992 een evaluatieonderzoek gehouden. Dit onderzoek heeft zich op drie niveaus gericht:

- Preventieniveau:
De mate waarin de risico's die de openbare veiligheid kunnen bedreigen klein en beheersbaar kunnen worden gehouden. Inzicht in bedreigende risico's en omstandigheden die tot rampen kunnen leiden laat nog te wensen over. Er is een laag risicobewustzijn.
- Preparatieniveau:
De mate waarin men voorbereid is op de bestrijding van eventuele rampen. Dit laat nog te wensen over. Er is onder andere stagnatie in de planvorming, waarbij rampenbestrijding als gewoon taakonderdeel in het gemeentelijk en provinciaal takenpakket moet concurreren met andere taken. Rampenbestrijding kan niet los worden gezien van de inspanningen ter bevordering van veiligheid en bescherming, die op vele andere terreinen plaatsvinden. Er moeten dus dwarsverbanden worden gelegd tussen arbeidsveiligheid, milieubeleid en openbare veiligheid. Deze dwarsverbanden ontbreken nog teveel.
- Repressieniveau:
De bestuurlijke en organisatorische ordening van de rampenbestrijding, zoals beoogd met het project Reorganisatie Rampenbestrijding, is afgerond.

Als toekomstdoel geldt dat de resultaten, zoals die met de reorganisatie tot 1991 zijn bereikt, moeten worden uitgebouwd. Dit moet leiden tot een stevige verankering van de rampenbestrijdingsorganisatie in het normale takenpakket

van gemeenten, provincies en betrokken diensten.

4.2 Beleidsvoornemens

Op basis van de evaluatie zijn in 1992 de volgende beleidsvoornemens geformuleerd:

- Verbetering van de voorbereiding op ongevallen en rampen.
- Stimuleren dat er dwarsverbanden worden gelegd tussen rampenbestrijding en daaraan verwante beleidsterreinen zoals arbeidsveiligheid en milieubeheer.
- Bevorderen van (beter) inzicht, op gemeentelijk, provinciaal en rijksniveau, in de risico's die de samenleving bedreigen en in de omstandigheden die aanleiding kunnen geven tot het ontstaan van rampen. Deze inventarisaties vormen tezamen met inventarisaties op andere beleidsterreinen de basis voor een landelijke risicokaart, die onderdeel zal vormen van een Integrale veiligheidsrapportage die met ingang van 1992 jaarlijks aan het parlement wordt gezonden.

Tevens is er in 1992 door het ministerie van Binnenlandse Zaken een programma opgezet om gemeenten te stimuleren rampenplannen en rampenbestrijdings-plannen te maken, met als doel binnen twee jaar elke gemeente zulke plannen

te laten hebben. Doelstellingen hierbij zijn:

- Het wegwerken van achterstanden op lokaal niveau. Hiertoe is een ondersteuningsteam voor gemeentelijke planvorming ingesteld, bestaande uit bestuurlijke en operationele deskundigen.
- De organisatie van werkconferenties over rampenbestrijding voor burgemeesters en hoofden van operationele diensten.
- De organisatie van bijeenkomsten van de verschillende uitvoerende diensten in regionaal verband (politie, gezondheidsdienst, brandweer), ten behoeve van de uitwisseling van informatie en het maken van werkafspraken, bijvoorbeeld over gezamenlijk oefenen op de verschillende terreinen van ongevals- en rampenbestrijding.
- De vervaardiging van een Binnenlandse Zaken-programma ter ondersteuning en stimulering van gemeenten in het geven van publieksvoorlichting. Gemeenten kunnen in 1992 beschikken over eigen voorlichtingsmateriaal voor het voeren van eigen lokale campagnes. In 1993 is een landelijke voorlichtingscampagne gestart ter ondersteuning hiervan.
- Het verplicht voorlichten van de bevolking door gemeenten omtrent risico's bij zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten. In 1992 vindt een aanpassing van de Rampenwet 1985 plaats ter uitvoering van de

Europese richtlijnen inzake risico's bij zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten (post-Seveso richtlijn), inzake stralingsgevaar en inzake genetisch gemodificeerde micro-organismen. Gemeenten moeten in dit kader de bevolking voorlichting geven.

- De start van een gezamenlijk project van de ministeries van Binnenlandse Zaken en VROM met betrekking tot overheidsoptreden bij bijzondere milieuomstandigheden. Het project behelst onder meer, de inventarisatie van wijze waarop momenteel milieu-incidenten worden aangepakt en een studie naar de verbetering van de afstemming op bestuurlijk-operationeel vlak. Dit gebeurt in nauwe samenwerking tussen beide ministeries, provincies, gemeenten en uitvoerende diensten.

In dit kader past ook het project Stimulering multi-disciplinair en bestuurlijk oefenen rampenbestrijding, door het College van Commandanten van Regionale Brandweren gestart in november 1993, om het oefenen kwalitatief en kwantitatief te kunnen bevorderen. Sinds 1991 zijn er verschillende acties ondernomen om het oefenen te bevorderen met beperkt succes. Om het multi-disciplinair en bestuurlijk oefenen nog verder te stimuleren, werd in 1995 een Adviescommissie oefenen rampenbestrijding door de minister van Binnenlandse Zaken ingesteld. De minister beoogt dat vanaf 1995 tenminste 1x per jaar bij iedere gemeente planmatig een oefening wordt gehouden in crisisbesluitvorming bij grootschalige incidenten en rampen.

In de eerste helft van de jaren '90 is ook de verdere ontwikkeling van de beleidsvisie omtrent de opschaling van de hulpverlening bij rampen ter hand genomen. Hierbij wordt grootschalige hulpverlening bij rampen beschouwd als een voortzetting van de dagelijkse spoedeisende hulpverlening. De grootschalige hulpverlening zou haar basis moeten hebben in een kwalitatief verantwoorde en goed georganiseerde dagelijkse spoedeisende hulpverlening. Met de invulling van het begrip "opschaling" wordt definitief de gedachtenlijn afgemaakt, zoals die is ingezet met de opheffing van een afzonderlijke ramporganisatie in de vorm van de organisatie Bescherming Bevolking. De verdere invulling van het begrip "opschaling" krijgt vanaf 1995 onder meer gestalte via de projecten Versterking Brandweer, Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen en het Project Crisisbeheersing.

4.3 Wijzigingen in de Brandweerwet 1985

4.3.1 Wijziging van de opzet van de inspectie voor het brandweerwezen

Bij de Wet van 1995 inzake de wijziging van onder andere de Brandweerwet 1985 worden de bepalingen omtrent de inspectie voor het Brandweerwezen veranderd in de inspectiefunctie van de minister van Binnenlandse Zaken. Voor de vervulling van de inspectiefunctie heeft de minister een stafafdeling Inspectie Brandweezorg en rampenbestrijding tot zijn beschikking. De districtinspecties worden opgeheven. De inspectiefunctie wordt geherstructureerd en aangepast aan de eisen van de tijd. Dit leidt tot de herformulering van artikel 19 van de Brandweerwet 1985. De wettelijk opgedragen adviesfunctie voor de inspectie aan provincies en gemeenten wordt beëindigd.

Aanleiding hiertoe was het gemis van een toetsingsinstrument bij de bevordering van de kwaliteit van de brandweezorg en rampenbestrijding. De mogelijkheid van de minister om zijn verantwoordelijkheden vorm te geven bestond reeds uit een aantal instrumenten om de kwaliteit van de brandweer en de rampenbestrijdingsorganisatie te verbeteren zoals:

- het bevorderen van de totstandkoming van regelgeving;
- de verstrekking van financiële middelen;
- het ondersteunen van de mede-overheden bij de uitvoering van hun taken, onder andere via het op gang brengen van lokale processen ter voorbereiding op een ongeval of een ramp;
- het treffen van voorzieningen waarvoor gemeenten en provincies afzonderlijk te klein zijn.

Deze instrumenten kwamen de kwaliteit ten goede maar boden onvoldoende inzicht in kwaliteit en kwantiteit van het openbare veiligheidssysteem als geheel. Daarom ontstond de behoefte aan een goed toetsingsinstrument en werd de inspectiefunctie van de minister van Binnenlandse Zaken uitgebreid met een toetsende taak ten opzichte van de mede-overheden, aangezien de minister verantwoordelijk is voor het hele systeem van de openbare veiligheid.

De toetsende rol heeft tot doel om via de inspectiefunctie inzicht in het kwaliteitsniveau van de openbare veiligheid, met name van de brandweezorg en de ongevals- en rampenbestrijding, te krijgen. Hiertoe moeten meetbare eisen, waaraan de organisaties moeten voldoen, worden ontwikkeld en vastgesteld.

Bij de kwaliteitstoetsing volgt de Inspectie drie onderzoekssporen:

- algemene doorlichting;
- diepgaande aspectonderzoeken ten aanzien van bepaalde onderwerpen binnen de brandweezorg en rampenbestrijding;
- onderzoeken naar aanleiding van een concrete brand, ongeval of ramp.

Daarnaast toetst de inspectie op grond van art. 15 van de Brandweerwet 1985 de bewaking van de kwaliteit van de brandweerexaminering, zoals dat tot uitdrukking komt in reglementen voor de brandweerexamens.

4.3.2 De verzelfstandiging van de organisatie voor de brandweerexamens

Tot 1991 vervullen de districtsinspecties van de Inspectie voor het Brandweer-wezen een belangrijke rol bij de organisatie en uitvoering van de brandweer-examens. Ter voorbereiding van de opheffing van het gedeconcentreerde deel

van de inspectie start men in 1991 met het project Verzelfstandiging Brandweer-examens. Het project is gericht op de ontwikkeling van een nieuwe constructie voor de productie, organisatie en afneming van de examens. Dit wordt vanaf 1992 overgenomen door een onderafdeling van de directie Brandweer, het Bureau Brandweerexamens, dat in 1994 verzelfstandigd wordt. Hiervoor is in 1993 de Brandweerwet 1985 gewijzigd.

4.3.3 De oprichting van het Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding (NIBRA)

In het regeerakkoord uit 1994 is gesteld dat, om het primaat van de politiek te herstellen, een trefzekerder sturing van het uitvoeringsapparaat door Kabinet en parlement noodzakelijk is. Het rapport van de commissie Wiegel (Organisatie Functioneren Rijksdienst) en het rapport van de Secretarissen-Generaal over dit thema dienen daarbij als leidraad. De beleidsuitvoering moet zoveel mogelijk worden losgemaakt van de beleidsvorming door de kerndepartementen¹⁹. In de Memorie van Toelichting op de begroting van Binnenlandse Zaken uit 1992 heeft de minister reeds gesteld dat het uitvoeren van onderwistaken niet tot de kerntaken van het departement behoorde. Door de verzelfstandiging van de Rijks Brandweeracademie (RBA) dienen efficiency en flexibiliteit bij de uitvoering van de taken te worden vergroot om zodoende een wezenlijke bijdrage te leveren aan het verbeteren van de kwaliteit van het brandweeronderwijs en onderwijs op gebied van de rampenbestrijding. Tevens leidt de verzelfstandiging van de RBA tot taakvermindering bij het ministerie. De activiteiten van de RBA en de Stichting Brandweeropleidingen in Nederland (SBOiN) worden gebundeld in het Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding (NIBRA). Voor de RBA betekent dit een verzelfstandiging van de nu nog onder de verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken berustende activiteiten en een integratie van de activiteiten van de RBA en de SBOiN.

4.4 Wijzigingen in de Rampenwet 1985

4.4.1 Informatieverschaffing en voorlichting

Naar aanleiding van de ramp met de kerncentrale bij Tsjernobyl is in 1986

onder auspiciën van de International Atomic Energy Agency het Verdrag inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval tot stand gekomen²⁰.

Mede door de ramp bij Tsjernobyl is in 1987 door de ministers van Algemene Zaken, Binnenlandse Zaken en VROM de interdepartementale adviescommissie Voorlichting bij Grootchalige Rampen en Incidenten ingesteld. Op basis van

het eindrapport van deze commissie heeft de regering een aantal maatregelen genomen omtrent een goede voorlichting. Ter uitvoering van die maatregelen

is het project Voorlichting ingesteld. De in 1991 ingestelde Adviescommissie Voorlichting Rampen adviseerde de minister van Binnenlandse Zaken ten aanzien van de voortgang van het project.

Bij wijziging van de wet is in 1993 (Stb. 503) de Rampenwet ter uitvoering van richtlijnen van de EG aangevuld met bepalingen ten aanzien van de informatie-verschaffing door bestuur aan de burger²¹. B&W dan wel de burgemeester

hebben volgens art. 2a en 11a de zorg voor informatieverschaffing aan bevolking, aan de Commissaris van de Koningin, aan de minister van Binnenlandse Zaken

en aan de rampenbestrijders. Overeenkomstig de richtlijnen van de Raad van de Europese Gemeenschap moet ook informatie, gelijk aan die verstrekt aan de bevolking, tussen de staten worden uitgewisseld. Daarom moet de minister van Binnenlandse Zaken worden geïnformeerd. Deze verstrekt dan weer de informatie aan de andere staat.

Het project en de uitvoering van de EG-richtlijnen hebben ook mede de totstand-koming van het Besluit Informatie inzake Rampen in 1994 tot resultaat gehad.

Informatieverschaffing aan andere staten voordat zich een ramp heeft voorgedaan geschiedt ook op basis van artikel 5 van het Besluit risico's zware ongevallen.

De minister van VROM zendt hierbij een exemplaar van het rapport inzake de externe veiligheid aan een lidstaat van de EG indien het grondgebied van deze staat ligt binnen een bepaalde afstand tot de inrichting. Dit is gedaan om

de lidstaat in staat te stellen te participeren in de besluitvorming betreffende de milieuvergunningverlening (zie ook de Eerste aanvullende overeenkomst met België inzake informatieverschaffing en het verdrag met Duitsland).

4.4.2 De landelijke coördinatie en voorlichting bij de bestrijding van rampen en zware ongevallen

Zoals reeds in hoofdstuk 1 aan de orde is gekomen zijn in verschillende wetten aan afzonderlijke ministers bevoegdheden toegekend om ten aanzien van crisis- en ongevalsituaties maatregelen te nemen of regels te stellen. Om de samenhang tussen de regels en maatregelen bij de rampenbestrijding te bevorderen is in de Rampenwet een bepaling opgenomen om in de coördinatie van die maatregelen en regels te voorzien. Dit houdt in dat de betreffende sectorminister, alvorens maatregelen te treffen of regels te stellen, overleg voert met de minister van Binnenlandse Zaken. Deze draagt weer zorg voor de coördinatie tussen de Commissarissen van de Koningin en de burgemeesters. De vele regels en maatregelen vereisen immers de medewerking van of uitvoering door provincie en gemeente. Voor zijn coördinerende rol maakt de minister van Binnenlandse Zaken gebruik van het Landelijk Coördinatie Centrum (LCC), ingesteld bij Besluit in 1991²².

Deze regeling sluit aan bij de in de Wet Bestrijding Ongevallen Noordzee en de in het kader van het Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding gegroeide praktijk. De regeling sluit ook aan bij de coördinatiestructuur voor de voorlichting bij rampen en incidenten, waarvan het Nationaal Voorlichtingscentrum (NVC) deel uitmaakt. Dit NVC is deels ondergebracht bij de directie Communicatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

4.4.3 Besluit doeluitkeringen rampenbestrijding 1993

In het kader van de decentralisatie-impuls zijn de specifieke uitkeringen op het gebied van de brandweezorg en de rampenbestrijding in 1993 gebundeld tot één doeluitkering. Hierin zijn betrokken de rijksbijdragen voor:

- vergoeding van kosten voor de uitoefening van de taken op het gebied van de rampenbestrijding in buitengewone omstandigheden en de voorbereiding daarop (Brandweerwet 1985, art. 5.1);
- vergoeding van kosten voortvloeiende uit de organisatie en uitvoering van geneeskundige hulpverlening ingeval van buitengewone omstandigheden alsmede de voorbereiding daarop (Wet Geneeskundige hulpverlening bij rampen, art. 19).

In de regeling wordt tevens de bestedingsruimte van de ontvangende partijen aanzienlijk vergroot en de toekenningsprocedures vereenvoudigd.

4.4.4 De uitbreiding van de reikwijdte van de Rampenwet tot zware ongevallen

Bij de gehanteerde definitie in de Wet rampenplannen en in de Rampenwet 1985 waren de voorwaarden voor een ramp:

- er moet sprake zijn van een (dreigende) gebeurtenis waardoor ernstige verstoring van de algemene veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen dan wel grote materiële belangen in ernstige mate bedreigd worden;
- er moet sprake zijn van een te verwachten gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende discipline.

Het onderscheid tussen rampen in de zin van artikel 1 van de Rampenwet enerzijds en zware ongevallen anderzijds blijkt in de praktijk niet goed hanteerbaar. Zo is het ongeval met de kerncentrale in Tsjernobyl volgens de definitie in de Rampenwet 1985 niet gekwalificeerd als ramp, maar de bestrijding van de gevolgen van het ongeval heeft in de praktijk wel een aantal belangrijke aspecten van rampenbestrijding vertoond. Het heeft een ingrijpende overheidsbemoediging geleverd door het instellen van een nationaal beleidsteam en het uitvaardigen van landbouwmaatregelen en is gepaard gegaan met de inzet van vele verschillende diensten. Inmiddels is een Nationaal plan voor de kernongevallenbestrijding opgesteld dat in de aanpak geen onderscheid maakt tussen rampen en zware ongevallen²³.

Er zijn in de jaren '80 verschillende Europese richtlijnen uitgevaardigd die betrekking hebben op de informatievoorziening bij incidenten, zoals onder meer de Post Seveso-Richtlijn uit 1982 en de Tsjernobyl-Richtlijn van 1989, waarbij twijfel kan bestaan of de ongevallen waarop de richtlijnen betrekking hebben ook onder definitie van ramp in de zin van artikel 1 van de Rampenwet 1985 vallen²⁴. Een zwaar ongeval vergt derhalve in bestuurlijke en operationele zin dezelfde voorbereiding en bestrijding als een ramp. Het verschil tussen beiden is slechts gradueel, de mate van inzet van bestuur en diensten kan dus verschillen.

De formulering van artikel 1 van de Rampenwet 1985 blijkt een te hoge drempel te zijn voor het toepassen van het instrumentarium van de Rampenwet, zowel bij de bestrijding als bij de voorbereiding (in het bijzonder het maken van rampenplannen). Door de reikwijdte van de Rampenwet uit te breiden met zware ongevallen wordt deze drempel weggenomen en wordt bevorderd dat de rampenbestrijding dicht bij het dagelijkse werk van de gemeenten komt te staan. Zware ongevallen komen immers vaker voor dan rampen in de klassieke zin. Tevens wordt met de introductie van het begrip zwaar ongeval bereikt dat de eventuele twijfel over het gebruik van de Rampenwet bij de implementatie van Europese richtlijnen op het terrein van ongevalbestrijding wordt weggenomen.

Het voorstel tot wijziging van artikel 1 onderdeel b van de Rampenwet 1985 luidt als volgt:

Een ramp of zwaar ongeval is een gebeurtenis:

- waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen of grote materiële belangen worden bedreigd of zijn geschaad;
- waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

In 1997 is de Rampenwet 1985 op dit onderdeel als zodanig gewijzigd²⁵.

4.5 Nazorg²⁶

Als gevolg van de watersnoodramp 1953 is er een wettelijke regeling gekomen voor de schadeloosstelling van slachtoffers bij rampen. In de loop van de tijd ontstond de behoefte om zowel de immateriële als de materiële aspecten van nazorg duidelijker binnen de kaders van de Rampenwetgeving te plaatsen.

De aardbeving in Limburg in 1993 is geen ramp geweest in de betekenis van de Rampenwet, aangezien hoofdzakelijk sprake was van materiële schade en er alleen nog nazorg kon worden verleend. Omdat bij nazorg ook een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines noodzakelijk is, staat de minister van Binnenlandse Zaken op het standpunt dat het wenselijk is dat zo'n gebeurtenis ook onder de Rampenwet komt te vallen. Ook met betrekking tot gebeurtenissen die wel duidelijk onder de bestaande definitie van ramp vallen is het wenselijk dat de nazorgfase uitdrukkelijker in het begrip ramp tot uitdrukking wordt gebracht, zodat de bevoegdheden op grond van de rampenwet ook voor die fase kunnen worden benut. Bij de vliegcrash in de Bijlmermeer in 1992 bleek daaraan duidelijk behoefte te bestaan. De coördinerende taak van de burgemeester bij de bestrijding van rampen heeft zodoende ook duidelijker betrekking op de nazorg. Zoals al is gebleken bij de watersnoodramp van 1953 verzorgt het Nationaal Rampenfonds (NRF) de schadevergoeding aan particulieren die gedupeerd zijn door onder andere waterschade. Het NRF stelt bij elke ramp een uitkeringsreglement vast²⁷. Aanvullend op de schadevergoeding heeft de overheid in 1995 in het kader van de nazorg bij de watersnood in januari van dat jaar besloten tot een tegemoet-koming in de bereddingskosten, aangezien deze niet door het NRF worden vergoed. Eind 1996 is bij de Tweede Kamer het voorstel voor 'Regels over tegemoet-koming in de schade en de kosten ingeval van overstromingen door zoet water, aardbevingen of andere rampen en zware ongevallen' (Wet Tegemoetkoming schade bij rampen en zware ongevallen) ingediend. Hierin wordt in een structurele regeling voorzien op grond waarvan het Rijk een tegemoetkoming geeft aan diegenen die kosten hebben gemaakt voor het treffen van maatregelen ter voorkoming en beperking van schade, of die schade hebben geleden als gevolg van een overstroming, aardbeving of andere zware ramp of zwaar ongeval. De minister van Binnenlandse Zaken is bij deze de eindverantwoordelijke. In de bepalingen van de wet is afstemming gezocht met de activiteiten van het NRF.

4.6 Integrale veiligheid 28

Vanaf 1990 is ook het inzicht gegroeid dat het overheidsbeleid op een aantal onderdelen integraal moet worden opgezet. Het milieubeleid heeft bijvoorbeeld raakvlakken met openbare orde en veiligheid, net als ruimtelijke ordening en kernenergiebeleid. Het integrale karakter van het integraal veiligheidsbeleid wordt gekenmerkt door een vijftal aspecten, die in het Integraal Veiligheidsrapport uit 1993 als volgt zijn geformuleerd:

- inzicht dient als basis voor het beleid;
- het bevorderen van veiligheid is een bestuurstaak;
- de hele veiligheidsketen moet in het beleid worden betrokken;
- er moet door de overheid worden samengewerkt met burgers, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen;
- er is samenhang met andere beleidsterreinen.

Op rijksniveau zijn hieruit voortvloeiend twee doelstellingen geformuleerd:

- Verbreding van het beleid ten aanzien van de openbare orde en veiligheid en met name het actief bestuurlijk beïnvloeden van andere departementen en de mede-overheden.
- Versterking van de politiek-bestuurlijke beleidsontwikkeling op het terrein van de politiezorg, de brandweer en de onderlinge samenhang van beide.

Op lokaal niveau richt het integraal veiligheidsbeleid zich onder meer op een veilige leefomgeving en risicobeheersing. Een veilige leefomgeving betekent onder meer dat wordt gestreefd naar de vergroting van de veiligheid in brede zin van de woon- en leefomgeving. Niet alleen moet hierbij worden gedacht aan verkeersveiligheid en criminaliteitspreventie, maar in het kader van de brand-preventie ook aan brandveiligheid bij de (woning)bouw, bedrijventerreinen, winkelcentra en zorginstellingen.

De bewindslieden van Binnenlandse Zaken vinden het van groot belang dat in de eerstkomende jaren, op basis van een gezaghebbende periodieke rapportage, trends worden gesignaleerd en tijdig onderkend. Bovendien moeten er op basis van de periodieke rapportage conclusies kunnen worden getrokken inzake het

veiligheidsbeleid, zowel ten aanzien van de sociale als van de fysieke aspecten van onveiligheid in Nederland. Daarom is in 1992 een begin gemaakt met de vervaardiging van de Integrale Veiligheidsrapportages (IV-rapportages). Hierbij wordt ernaar gestreefd deze tweejaarlijks aan de Tweede Kamer toe te sturen. De eerste IV-rapportage is van 1993 met als meetjaar 1990. De tweede rapportage is van 1994 met als meetjaar 1992. In de beide rapportages is voor het eerst een samenhangend beeld geschetst van de veiligheidssituatie in Nederland. De IV-rapportage van 1996 heeft als meetjaar 1994 en de rapportage van 1998 zal 1996 als meetjaar hebben. Het voorkomen en bestrijden van onveiligheid is een taak van de overheid en van maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en burgers gezamenlijk. Hierbij moeten afspraken worden gemaakt over concreet te bereiken resultaten, waarbij ieders inzet zichtbaar wordt. Het zwaartepunt ligt hierbij op lokaal niveau. Het ministerie van Binnenlandse Zaken is volgens het Regeerakkoord van 1994 op nationaal niveau verantwoordelijk voor de noodzakelijke afstemming van het integrale veiligheidsbeleid. Overeenkomstig de portefeuilleverdeling tussen de bewindslieden is één van de Staatssecretarissen verantwoordelijk voor het integrale veiligheidsbeleid. Tot diens taak behoort het stimuleren dat boven-genoemde afspraken totstandkomen op nationaal, regionaal en lokaal niveau tussen overheden, politie, openbaar ministerie, brandweer, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven en burgers.

In de in 1995 uitgebrachte Nota Veiligheidsbeleid 1995-1998 is hier nadere invulling aan gegeven. Het doel dat het Kabinet in deze nota nastreeft is het terugdringen van de onveiligheid en van het gevoel van onveiligheid. Dit houdt onder meer in een combinatie van meer preventie op lokaal niveau, samenwerking met maatschappelijke instellingen, bedrijven en burgers en een concrete probleemgerichte aanpak onder regie van het lokale bestuur met aandacht voor alle schakels van de veiligheidsketen. Voor de stimulering en de coördinatie van het beleid op nationaal niveau is het project Integraal Veiligheidsbeleid in het leven geroepen, waarvan het projectplan in 1996 is vastgesteld.

4.7 Versterking van de Brandweer en de geneeskundige hulpverlening bij rampen

Het voornemen tot de versterking van de brandweer is een van de voortvloeisels uit de beleidsvoornemens naar aanleiding van de evaluatie van de reorganisatie van de rampenbestrijdingsorganisatie in 1991. De brandweer heeft zich traditioneel beziggehouden met brandweezorg, ongevallen- en rampenbestrijding. De brandweer ontwikkelt zich nu tot een organisatie die een herkenbare bijdrage levert aan het integraal veiligheidsbeleid, waarbij rekening moet worden gehouden met schaalvergroting van andere hulpverleningsdiensten. Met het oog op een veilige leefomgeving en een goede risicobeheersing wordt vanaf 1995 de rampenbestrijdingsorganisatie bestuurlijk en organisatorisch versterkt. Hiertoe heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken een bestuursovereenkomst gesloten met de besturen van de regionale brandweren. Per regio komt er een brandweer-organisatie bestaande uit gemeentelijke brandweren en regionale onderdelen, die bij rampen als een geheel kan functioneren. De versterking wordt doorgevoerd door uitbreiding van de bestaande regionale samenwerking. Hiertoe is door Binnenlandse Zaken een Plan van aanpak versterking brandweer opgesteld dat is gericht op uitbreiding van en minder vrijblijvend maken van bestaande regionale samenwerking voor de brandweer en de rampenbestrijding.

De kwaliteitsverbetering van de grootschalige hulpverlening en rampenbestrijding wordt op landelijk niveau begeleid door een projectorganisatie waarin de regionale brandweren en Binnenlandse Zaken zijn vertegenwoordigd (Project Versterking Brandweer).

Bij de invulling van de Wet Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen is vanaf de inwerkingtreding in 1991 wel aandacht besteed aan de eisen met betrekking tot de grootschalige hulpverlening bij rampen, echter veel minder aan de dagelijkse spoedeisende medische hulpverlening. Mede naar aanleiding hiervan wordt in 1995 het door de Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding en de Inspectie Volksgezondheid vervaardigde Inspectierapport "de opbouw van de organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen" aan de Tweede Kamer aangeboden. De in het rapport op bestuurlijk, organisatorisch, operationeel en financieel gebied gesignaleerde knelpunten zijn voor de ministers van Binnenlandse Zaken en VWS aanleiding geweest om per 1 januari 1996 het gezamenlijk Project Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen te starten.

4.8 Crisisbeheersing

4.8.1 Van civiele verdediging naar crisisbeheersing 29

Met de Nota Civiele verdediging van oorlogsvoorbereiding naar crisisbeheersing van 1984 begint een accentverschuiving in het civiele verdedigingsbeleid plaats te vinden. Het begrip crisisbeheersing wordt geïntroduceerd als sleutelbegrip voor de inhoud en vorm van het beleid. In 1987 wordt het Meerjarenplan Civiele verdediging 1988-1992 uitgebracht. Het doel ervan is om op basis van de beleids-uitgangspunten uit de nota Civiele Verdediging van 1984 inzicht te geven in de te realiseren voorbereidingen op het gebied van de civiele verdediging en het voor de uitvoering van dit beleid benodigde beslag op de rijksbegroting structureel vast te stellen. De civiele verdediging wordt aangepast aan de tijd en gaat meer inhouden dan alleen maar het opvangen van de gevolgen van oorlogshandelingen. Crisisbeheersing bevat vanaf die tijd ook de beheersing van crises als gevolg van internationale spanningen en het opvangen van de gevolgen van rampen in vredetijd. De nadruk komt te liggen op het verhogen van de weerbaarheid van de samenleving tegen situaties die het internationale of het maatschappelijke evenwicht dreigden te verstoren. Mede als gevolg hiervan wordt in 1987 de Staf voor de Civiele Verdediging opgenomen in de lijnorganisatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Bij het nieuwe beleid blijkt het belang van een goede communicatie. Daarom wordt in 1988 een voorlichtingsvideo vervaardigd met begeleidende brochure getiteld: "Civiele Verdediging: Voor het geval dat". Als gevolg van de nieuwe internationale veiligheidssituatie in 1989 moet het veiligheidsbeleid, zoals geformuleerd in de Nota Civiele Verdediging 1984, geactualiseerd worden. De doelstellingen van de civiele verdediging, genaamd Beleidslijn '85, blijven ondanks de gewijzigde internationale situatie dezelfde. Dit betekent continuïteit in het bijdragen aan de crisisbeheersing in bondgenoot-schappelijk verband, waarbij de voorbereidingen waar mogelijk worden afge-stemd op noodsituaties die niet direct voortvloeien uit internationale spanningen. De verdere reductie van de voorbereidingen voor de opvang van de gevolgen van oorlogshandelingen op Nederlands grondgebied betekenen echter aanpassing van het beleid. De voortgaande integratie van voorbereidingen die worden getroffen in het kader van de civiele verdediging bij internationale spanning en oorlog en bij noodsituaties betekenen eveneens aanpassing van het beleid. Het staforgaan wordt met ingang van 1 mei 1991 opgeheven. Hierbij worden de taken overgeheveld naar het directoraat-generaal voor Openbare Orde en Veiligheid. De gedachte hierachter was dat de bundeling van krachten het scheppen van voorwaarden betekende voor een integrale benadering van de bijdrage van Binnenlandse Zaken aan overheidsoptreden in crisissituaties. In hoofdlijnen zag na de integratie het takenpakket van het DG er op het gebied van crisisbeheersing als volgt uit:

- Het takenpakket van de Directie Brandweer en Rampenbestrijding werd verbreed van brandweer-, rampenbestrijding en (technische) veiligheidsaangelegenheden naar integraal crisisbeleid. Dit gebeurde onder andere door de toevoeging van alle beleidsmatige en coördinerende taken op het terrein van de crisisbeheersing aan de directie.
- De taken op het gebied van het centrale crisisoptreden door de regering kwamen bij het LCC. Het LCC zorgde voor een evenwichtige voorbereiding van maatregelen bij (dreigende) verstoring van openbare orde en veiligheid en voor de coördinatie van daadwerkelijk overheidsoptreden onder die omstandigheden.

4.8.2 Het nieuwe beleid ten aanzien van crisisbeheersing

Sinds 1991 werkt het directoraat-generaal voor Openbare Orde en Veiligheid aan de ontwikkeling van een nieuw beleidsconcept voor de crisisbeheersing. De eerste stap hiertoe is gezet met het in 1992 uitbrengen van het rapport "Crisisbeheersing, omgaan met het onvoorziene, het onbekende en het onbeminde". Naar aanleiding van dit rapport wordt in 1993 een begin gemaakt met het project Crisisbeheersing, dat onder meer is gericht op het nader uitwerken van het beleidsconcept crisisbeheersing. In het nieuwe crisisbeheersingsconcept zullen de bescherming van vitale belangen van overheid en samenleving, de bescherming van de nationale en internationale rechtsorde, de handhaving van de openbare orde en de

economische veiligheid centraal staan. De essentie van crisis-beheersing is hierbij dat de overheid zich zodanig voorbereidt, dat zij tijdig en adequaat op een (dreigende) aantasting van deze belangen kan reageren.

Daarnaast wordt binnen het project onder meer aandacht besteed aan het opstellen van een aantal crisisscenario's, het bevorderen van interdepartementaal en (inter)nationaal afstemmen van crisisbeheersingsmaatregelen en het vergroten

van expertise binnen de rijksdienst op het gebied van de crisisbeheersing.

In juli 1994 wordt de Kamer over de voortgang van het project geïnformeerd. In deze voortgangsrapportage is een aantal resultaten van het project verwerkt, met name op het punt van de besluitvormingsstructuren.

Naar aanleiding van een vergelijkend onderzoek naar crisisbeheersingsbeleid in de overige EU-landen door het ministerie van Binnenlandse Zaken wordt tevens een begin gemaakt met een meerjarenprogramma dat voorziet in het toetsen en afstemmen van crisisbeheersingsbeleid van de departementen. De afzonderlijke departementen hebben immers een eigen verantwoordelijkheid voor de beheersing van crises op hun beleidsterreinen. Met het meerjarenprogramma wordt de invulling van een stimulerende en coördinerende rol van het ministerie van Binnenlandse Zaken beoogd, waarbij de departementen bij de aanpak van crises op één lijn moeten worden gebracht. Hiertoe zullen tussen Binnenlandse Zaken

en de departementen afspraken worden gemaakt over besluitvorming, informatie-voorziening en voorbereiding op crisisbeheersing door middel van opleiding en oefening. Tevens wordt in het meerjarenprogramma gestreefd naar een optimaal functioneren van het LCC (vanaf 1997 NCC) en het NVC.

De eerste fase van het project, de fase van ontwikkeling van het beleidsconcept, wordt afgerond met de publicatie van het Nationaal Handboek Crisisbeheersing

in 1996, dat ter vervanging van het verouderde Handboek Crisisbeheersing voor de ministerraad dient. De tweede fase, de fase van de implementatie kan beginnen. Gezien het feit dat een belangrijk deel van de te verrichten activiteiten nu door de departementen overgenomen moet gaan worden, komt men tot de conclusie dat een projectmatige aanpak niet meer noodzakelijk is. Als gevolg hiervan wordt het Project Crisisbeheersing als zodanig afgerond en zal de coördinerende taak van het ministerie van Binnenlandse Zaken in het vervolg vanuit de lijn, met name door het Nationaal Coördinatie Centrum en de Directie Brandweer en Rampenbestrijding, worden verzorgd. De voorgenomen invulling van deze coördinerende taak en de bijpassende coördinatiestructuur is in 1996 gepresenteerd in het "Plan van Aanpak; van project naar programma".

In het Plan van Aanpak wordt onder andere ook aandacht besteed aan het begrip "opschaling", dat in de loop van de tijd bij de rampenbestrijding ook als methode is ingeburgerd en nu bij het nieuwe crisisbeheersingsbeleid is geïntroduceerd. Het eveneens toepassen van het begrip "opschaling" binnen het bredere kader van de crisisbeheersing illustreert hoe brandweezorg en rampenbestrijding deelaspecten zijn geworden van het crisisbeheersingsbeleid.

B Handelingen

1 Beleidsvormende handelingen inzake brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing

1.1 Inleiding

Van de minister van Binnenlandse Zaken zijn op het gebied van de openbare veiligheid vanaf 1952 de kerntaken: de coördinatie van de zorg voor de openbare veiligheid van de burgers en het zorg dragen voor een adequaat niveau van fysieke veiligheid voor de burgers (voorkomen en beheersen van risico's van ongevallen, branden en rampen).

Toegesplitst op het deelbeleidsterrein brandweer, rampenbestrijding en crisis-beheersing (voorheen civiele verdediging) worden deze taken nader ingevuld

door middel van beleidsvorming, dat wil zeggen de voorbereiding, effectuering, vaststelling en evaluatie van het beleid en de daarbij geformuleerde doel-stellingen. Daarnaast vindt nadere invulling van de taken plaats door de uitvoering van het geformuleerde beleid.

In de gehele periode tussen 1952 en heden richt zich dit op de volgende beleids-thema's: financiering, organisatie, opleiding en personeel van brandweer en rampenbestrijding (voor 1985 de organisatie Bescherming Bevolking), beleid ten aanzien van crisisbeheersing (voorheen civiele verdediging). De beleidsvormende handelingen die aan deze beleidsthema's nadere invulling geven, zijn in eerste instantie geplaatst bij paragraaf 1.2. Verder zijn ze ondergebracht bij de hoofd-stukken en paragrafen waar ze betrekking op hebben.

In de periode na 1985 wordt nadere invulling gegeven aan de volgende beleids-thema's: effectuering en evaluatie van de reorganisatie rampenbestrijdings-organisatie, voorlichting bij grootschalige rampen en incidenten, bestrijding van kernongevallen, internationale bijstand bij rampenbestrijding, uitbreiding van het begrip ramp naar zware ongevallen, signalering, integrale veiligheid, organisatie rampenbestrijding en kwaliteitsbevordering. Vanaf 1995 wordt de kerntaak van de minister van Binnenlandse Zaken bij rampenbestrijding als volgt nader ingevuld:

- zorgen voor een goed voorbereide organisatie van bestuurlijke en operationele leiding om de deelnemende diensten tijdens de bestrijding van rampen aan te sturen;
- zorgen dat de diensten (organisatie, personeel, materieel) op hun taken en op gezamenlijk optreden zijn voorbereid.

Het doel hiervan is om in 1998 de organisatie van de rampenbestrijding versterkt en verbeterd te hebben, zodat deze voldoet aan de overeengekomen kwaliteits-normen. Na het bereiken van de doelen in 1998 moeten de organisatieonderdelen van de rampenbestrijding zelf hun kwaliteit kunnen toetsen en bewaken. De directie Brandweer en Rampenbestrijding toetst ook incidenteel door onderzoek via de inspectie.

De kerntaak van de minister van Binnenlandse Zaken bij brandweezorg wordt vanaf 1995 als volgt nader ingevuld: de zorg voor een kwalitatief en kwantitatief voldoende brandweerorganisatie.

De tussen 1995 en 1998 te bereiken doelen zijn:

- Versterking organisatie brandweer op lokaal en regionaal niveau (via krachtenbundeling en betere onderlinge afstemming op lokaal niveau en op regionaal niveau).
- Samenwerking van brandweer en ambulancehulpverlening en politie binnen geïntegreerde regionale meldkamers.
- Samenhangende informatievoorziening: inzicht in bestaande en gewenste informatievoorziening bevordert versterking van de brandweer en samenwerking op regionaal niveau. Hiertoe wordt een structuurschets informatie-voorziening opgesteld, die regionale en lokale brandweren stimuleren te komen tot een samenhangende informatievoorziening.
- Realiseren van systeem van management development voor brandweer-officieren.
- Sturingsconcept van de directie Brandweer en Rampenbestrijding via de ontwikkeling van te stellen kwaliteitseisen aan de prestaties van de brandweer. Dit impliceert ook de voorziening in bovenregionale functies. Dit kan gaan om het formuleren van beleidsdoelstellingen, de zorg voor strategische techniek en infrastructuur, het ontwikkelen van criteria voor landelijk dekkende informatiesystemen, het ontwikkelen van beleid voor een uniforme technische infrastructuur.

De beleidsvormingsprocessen ter realisering van de doelstellingen in de beleids-thema's zijn veelal projectmatig van aard. De beleidsvormende handelingen die aan deze specifiekere beleidsthema's nadere invulling geven, zijn geplaatst bij paragraaf 1.3 en de volgende paragrafen van hoofdstuk 1.

1.2 Algemene beleidsvormende handelingen

Handeling	Het voorbereiden, vaststellen en effectueren van het beleid inzake het bevorderen van de openbare veiligheid met name op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Bron	Staatsalmanak 1994 -1995, p. J 8.
Periode	1952 -
Product	Wetsvoorstellen, voorstellen voor KB's en AMvB's, beleidsnota's, ministeriële besluiten, enz.
Toelichting	Vorbereiding houdt onder meer in: het voorbereiden van voorstellen voor wet- en regelgeving en het formuleren van concept-kerntaken voor Binnenlandse Zaken op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing, alsmede voorstellen voor beleid in de vorm van beleidsnota's. Hieronder valt voorts: het formuleren van criteria en praktisch toepasbare zorgnormen voor een interdisciplinaire organisatie voor ongevals- en rampenbestrijding en crisis-beheersing. Vaststelling houdt onder meer in: het vaststellen van nadere regelgeving en nadere kerntaken voor Binnenlandse Zaken op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing, alsmede het vast-stellen van strategische plannen inzake het bevorderen van de openbare veiligheid met name op het gebied van brand-weezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Effectuering houdt onder meer in: het organisatorisch vormgeven van te nemen maatregelen, zowel bestuurlijk als operationeel bij ongevallen, rampen en crises, en het sturen op de totstandkoming van praktisch toepasbare zorgnormen voor een interdisciplinaire organi-satie voor ongevals- en rampenbestrijding en crisisbeheer-sing en het leveren van inhoudelijke bijdragen daaraan. Hieronder valt ook het opstellen van integrale brandveeili-gingsconcepten per gebouwtype. Deze concepten worden zoveel mogelijk opgenomen in te ontwerpen of bestaande regelgeving of in vastgestelde richtlijnen. Een voorbeeld hiervan is het ontwerpbouwbesluit dat in werking trad in 1992. Over de brandveiligheidseisen hierin is overleg gevoerd tussen Binnenlandse Zaken en VROM. Onder deze handeling valt ook het ontwikkelen van een samenhangend veiligheidsbeleid. Dit houdt onder meer in het leveren van bijdragen aan de realisatie van het geformu-leerde beleid, met name ten behoeve van de vervaardiging van instrumenten ter beheersing van de in het veld gehan-teerde risico's: preventie, geautomatiseerde informatie-voorzieningen en kwaliteitszorg. Dit zijn hulpmiddelen ten behoeve van het brandweerveld op het gebied van het preventiebeleid en operationeel automatiseringsbeleid. Hieronder valt tevens het verklaren van de wet BB van overeenkomstige toepassing in geval van watersnood of andere rampen alsmede gevaar voor het ontstaan daarvan op voordracht van de minister-president (Grondslag, Wet BB art. 37). Deze bepaling werd toegevoegd bij de inwerking-treding van de Wet van 24 februari 1955, houdende wijzi-ning van de Wet bescherming bevolking (Stb. 1952, 404), Wet verplaatsing bevolking (Stb. 1952, 406), Wet beschik-baar blijven van goederen (Stb. 1952, 407) en de Wet Staat van Oorlog en Beleg (Stb. 1899, 128), art I E (Stb. 1955/86).

Handeling	Het evalueren van het beleid inzake het bevorderen van de openbare veiligheid met name op het gebied van brand-weezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Bron Staatsalmanak 1994-1995, p. J 8.
Brieven van de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer inzake de wateroverlast in Nederland van 07-02, 29-05, 20-06, 28-06, 11-06 1995 (Tweede Kamer-stukken 1994-1995, 24 071 nr. 4, 22, 24, 26 en 34).

Periode 1952 -
Product
Toelichting Hieronder valt onder meer het beantwoorden van kamer-vragen ten aanzien van het bevorderen van de openbare veiligheid met name op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Handeling Het instellen van projectorganisaties en commissies ter voorbereiding en uitvoering van het beleid op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Bron Staatsalmanak 1956, 1965, 1970, Rijksbegroting, hoofdstuk VII, 1975-1993.

Periode 1952 -
Product Instellingsbeschikking.
Onder meer:
het Project Reorganisatie Rampenbestrijding
het Project Kernongevallenbestrijding
het Project Versterking Brandweer
het Project Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen
de Commissie Voorlichting bij grootschalige rampen en incidenten
de Adviescommissie Voorlichting bij Rampen
de Stuurgroep Coördinatie Hulpverleningsdiensten van 1970
de Commissie Vonhoff en Projectgroep Van der Ploeg ten aanzien van externe adviesraden.

4

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken inzake voorbereiding en uitvoering van het beleid op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisis-beheersing.

Actor Commissies, Stuurgroepen van projecten en projectgroepen en overleggroepen.
Bron Staatsalmanak 1956, 1965, 1970, 1985, Rijksbegroting hoofdstuk VII, 1975-1993, Koppens.

Periode 1952 -
Product Advies.

Toelichting Deze handeling is algemeen geldend voor zover betreffende commissie of project niet expliciet nader zijn vermeld.

Niet expliciet vermeld zijn onder meer:

de Commissie Vonhoff en projectgroep Van der Ploeg ten aanzien van externe adviesraden
de Stuurgroep Coördinatie Hulpverleningsdiensten van 1970 die de minister adviseert inzake de organisatie van de rampenbestrijding.

het Tripartiete overleg Binnenlandse Zaken/Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur/Nederlandse Rode Kruis inzake aspecten van geneeskundige hulpverlening en bijstand bij de rampenbestrijding door particuliere instellingen.

1.3 De zorg voor de rampenbestrijding en de brandweer

1.3.1 Signalering

De zorg voor tijdig signaleren van trends en ontwikkelingen op gebied van fysieke veiligheid ten behoeve van de ontwikkeling van beleid voor crisis-beheersing, rampenbestrijding en brandweezorg wordt vanaf 1995 een van de kerntaken van Binnenlandse Zaken. Dit gebeurt op basis van het vergaren van informatie over bijvoorbeeld de toename van de omvang en de kwetsbaarheid van de mobiliteit en de demografische ontwikkelingen. Op basis van deze gegevens kunnen toekomstige scenario's worden ontwikkeld.

Handeling Het vervaardigen van dreigings- en kwetsbaarheidsanalyses.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie Brandweer en Rampenbestrijding (B&R).

Bron Strategisch plan 1995-1998.

Periode 1995 -

Product

Toelichting Dit gebeurt via het inventariseren van mogelijke gevaren en kwetsbare punten in de samenleving vanuit de landelijke optiek.

Handeling Het ontwikkelen van instrumenten ten behoeve van een goede signalering.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R.

Bron Strategisch plan 1995-1998.

Periode 1995 -

Product Ontwikkeld zijn onder meer een instrument voor het meten van het veiligheidsniveau en de veiligheidsbeleving (ten behoeve van het inzichtelijk maken van situaties inzake risico's) en scenario's.

Handeling Het opzetten en instandhouden van een infrastructuur voor technische en bestuurlijke informatie.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R.
Bron Strategisch plan 1995-1998.
Periode 1995 -
Product
Toelichting Veel instituten en overheden hebben kennis opgebouwd over trends en ontwikkelingen. De contacten met die instanties worden gelegd, onderhouden, kennis wordt verzameld, de relevante punten geselecteerd en/of samengevoegd in een gegevensbestand van technische en bestuurlijke informatie. Trends worden eruit gedestilleerd en op grond hiervan wordt anticiperend beleid uitgezet.

1.3.2 Project Reorganisatie Rampenbestrijding.

In 1983 werd het Project Reorganisatie Rampenbestrijding door de Staats-secretaris van Binnenlandse Zaken gestart met als doel om in zes jaar een nieuwe rampenbestrijdingsorganisatie op te bouwen. Er werd op 14 maart 1984 een beraadgroep voor het project ingesteld. Hierin waren, naast de minister van Binnenlandse Zaken, vertegenwoordigd: de organisatie Bescherming Bevolking, de politie, de minister van Defensie, de Koninklijke Nederlandse Brandweer Vereniging, de Koninklijke Nederlandse Vereniging van Brandweercommandanten, de basisgezondheidsdiensten en het Nederlandse Rode Kruis.

Er werd tevens een stuurgroep reorganisatie rampenbestrijding ingesteld, waarin de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en de DG OO&V zitting hadden. Onder de stuurgroep stond een projectteam met 12 projectmanagers onder wie 200 deelprojecten ressorteerden. Hierin waren de contacten met het NBF, het Partneroverleg met Defensie, de Geneeskundige verdedigingsraad, de Kabinet-chefs van de Commissarissen van de Koningin en het tripartiete overleg tussen de ministeries van Binnenlandse Zaken, Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC) en het Nederlandse Rode Kruis geregeld.

Het project omvatte de vormgeving van de nodige wetgeving, de realisatie van de geëiste bezuinigingen, de afbouw van de organisatie Bescherming Bevolking, de opbouw van de regionale brandweer, het geneeskundig deel van de rampenbestrijding en de militaire bijstand in de nieuwe opzet, alsmede de regeling van

de personele gevolgen van de reorganisatie voor met name het BB-personeel.

In de periode 1984 - 1988 werden vijf voortgangsrapporten uitgebracht.

In het eerste voortgangsrapport uit 1984, "Reorganisatie rampenbestrijding", werd een schets van een nieuwe organisatie gegeven³⁰. In het tweede voortgangsrapport uit 1985 werd een doorsnede van het project gepresenteerd³¹. In 1986 verscheen het 3e voortgangsrapport "Van voorbereiding naar invoering"³². In 1987 verscheen het 4e voortgangsrapport "Hulpverlening in kaart gebracht", waarin aandacht werd besteed aan de regiovorming, de samenwerkingsgebieden van de basisgezondheidsdiensten, het Nederlandse Rode Kruis, de centrale posten ambulancevervoer, de politie, de brandweer en aan de herplaatsing van noodwachtambtenaren³³. In 1988 verscheen het 5e rapport, "Van beleid naar uitvoering"³⁴, waarin het rijk terugtrad en de daadwerkelijke uitvoering in handen kwam van de provincies en de regio's.

Door de beschikbaarstelling van geldmiddelen bleef het rijk zijn verantwoordelijkheid behouden. De nieuwe organisatie rampenbestrijding was met ingang van 1 mei 1992 meetbaar optimaal effectief. Met het eindrapport "Van rampenbestrijding naar openbare veiligheid" van maart 1991, werd de reorganisatie van de rampenbestrijding afgesloten.

Handeling Het sturen op de opbouw van een nieuwe rampenbestrijdingsorganisatie.
Actor Stuurgroep project reorganisatie rampenbestrijding.
Grondslag Instellingsbeschikking 1984.

Periode 1984 - 1991.

Product Voortgangsrapporten en eindrapport reorganisatie rampenbestrijding.

Toelichting Dit houdt ook onder meer in: het instellen van deelproject-groepen, het goedkeuren van deelprojectplannen en de coördinatie van de deelprojecten, waaronder het goedkeuren van de voortgangsverslagen van de deelprojectgroepen, alsmede het rapporteren aan de Tweede Kamer over de voortgang en afsluiting van het project.

Dit impliceert ook het vaststellen van procedures, hulp-middelen en werkwijzen inzake de repressie van ongevallen met gevaarlijke stoffen, zoals een handleiding voor de repressie van ongevallen met gevaarlijke stoffen en een informatie- en rekensysteem voor incidenten met gevaarlijke stoffen (IRIS).

Handeling Het coördineren van het overleg tussen de minister van Binnenlandse Zaken, de organisatie Bescherming Bevolking, de politie, de minister van Defensie, de KNBV, de KNVBC, de basisgezondheidsdiensten en het Nederlandse Rode Kruis inzake de reorganisatie van de rampenbestrijdingsorganisatie.

Actor Beraadgroep project reorganisatie rampenbestrijding.

Grondslag Instellingsbeschikking 14-03-1983.

Periode 1983 - 1991.

Product Verslagen en besluiten.

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken inzake de reorganisatie van de rampenbestrijdingsorganisatie.

Actor Beraadgroep project reorganisatie rampenbestrijding.

Grondslag Instellingsbeschikking 14-03-1983.

Periode 1983 - 1991.

Product Adviezen.

Handeling Het geven van advies inzake de reorganisatie van de rampenbestrijdingsorganisatie.

Actor De Geneeskundige Verdedigingsraad.

Bron 4e voortgangsrapport 1987, "Hulpverlening in kaart gebracht".

Periode 1984 - 1991

Product Adviezen.

1.3.3 Repressie bij ongevallen met gevaarlijke stoffen

De Klankbordgroep Waarschuwings- en Verkenningdienst en Repressie bij Ongevallen met Gevaarlijke Stoffen (WVD ROGS) van het ministerie van Binnenlandse Zaken was een onderdeel van het project van reorganisatie rampenbestrijding. De taak bestond uit het zorgdragen voor de ontwikkeling van procedures, hulpmiddelen en werkwijzen inzake de repressie van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Deze taak is in 1991 na beëindiging van het project overgegaan naar de in dat jaar ingestelde werkgroep ROGS/WVD van de Commissie voor de Repressie van de Nederlandse Brandweerefederatie.

Handeling Het vervaardigen van procedures, hulpmiddelen en werk-wijzen inzake de repressie van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Actor De Klankbordgroep WVD ROGS.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer en Rampenbestrijding 1991.

Periode 1984 - 1991.

Product

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken inzake het ontwikkelen van beleid inzake de repressie van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Actor Stuurgroep project reorganisatie rampenbestrijding/ Klankbordgroep WVD ROGS.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer en Rampenbestrijding 1991.

Periode 1984 - 1991.

Product Adviezen.

Handeling Het vervaardigen van een handleiding voor de repressie van ongevallen met gevaarlijke stoffen ten behoeve van de Klankbordgroep WVD ROGS.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie Brandweer en Rampenbestrijding (B&R).

Bron Jaarverslag Directie Brandweer en Rampenbestrijding 1991.

Periode 1991 -

Product

Handeling Het vervaardigen van een informatie- en rekensysteem voor incidenten met gevaarlijke stoffen (IRIS) ten behoeve van de Klankbordgroep WVD ROGS.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer en Rampenbestrijding 1991.

Periode 1991 -

Product

Toelichting IRIS is ontwikkeld door TNO, in opdracht van Binnenlandse Zaken.

1.3.4 Kwaliteitsbevordering

De minister van Binnenlandse Zaken heeft als beleidsdoel gesteld de organisatie van de rampenbestrijding in 1998 zodanig versterkt en verbeterd te hebben dat deze voldoet aan de overeengekomen kwaliteitsnormen. Deze normen zijn ontwikkeld door de directie B&R. Tevens vervaardigt de directie B&R een sturingsconcept via de ontwikkeling van te stellen kwaliteitseisen aan de prestaties van de brandweer.

Handeling Het ontwikkelen van beleid voor een uniforme technische infrastructuur voor de rampenbestrijding en voor de brandweezorg.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R.

Bron Strategisch plan 1995-1998.

Periode 1995 -

Product Beleidsnotities, ministeriële regelingen.

Toelichting Tot de zorg voor de strategische techniek en infrastructuur voor de rampenbestrijding en de brandweezorg behoren onder andere: de ontwikkeling van een meldkamerinformatiesysteem en van een digitaal communicatiesysteem voor geïntegreerde meldkamers, waarin brandweer en ambulancehulpverlening en politie samenwerken ter bevordering van samenwerking in de regionale meldkamers. De zorg strekt zich tevens uit tot het waarschuwingstelsel en uitrustingen.

Hieronder valt tevens het ontwikkelen van criteria voor landelijk dekkende informatiesystemen ten behoeve van de rampenbestrijdingsorganisatie en ten behoeve van de organisatie van de brandweezorg.

Partners hierbij zijn de provincies, DGOB, directie Politie, Justitie, VWS, besturen regionale brandwieren, GGD-en, CPA's, Rode Kruis, Politieveld.

Hieronder valt eveneens het project Waarschuwings- en Alarmsysteem (project WAS 1996), waarin het bestaande landelijke waarschuwings- en alarmsysteem is vervangen.

Handeling Het ontwikkelen van het beleid inzake uniforme kwaliteit voor materieel, uitrustingen en persoonlijke beschermings-middelen ten behoeve van de brandweer en rampenbestrijdingsorganisatie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R.

Bron Staatsalmanak 1995, p. J 10.

Periode 1952 -

Product Beleidsnotities, ministeriële regelingen.

Toelichting Kwaliteit en standaardisatie zijn hierbij hoofddoelstellingen. Onder materieel wordt verstaan: telecommunicatie-apparatuur, voertuigen, enz. Onder uitrustingen wordt verstaan: brandbestrijdings-, reddings- en geneeskundige uitrustingen. Onder persoonlijke beschermingsmiddelen wordt verstaan: middelen om veilig te werken.

Hieronder valt ook het ontwikkelen van beleid op het gebied van de aanschaffing van rijksmaterieel, noodzakelijk voor de brandweer en de rampenbestrijding.

Handeling Het vervaardigen van een Informatiestructuurschets rampenbestrijding en een Structuurschets informatie-voorziening brandweezorg.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R.

Bron Strategisch plan 1995-1998.

Periode 1995 -

Product

Toelichting De structuurschetsen moeten de regionale en lokale rampenbestrijdingsorganisatieonderdelen en brandweren stimuleren te komen tot een samenhangende informatie-voorziening. Dit gebeurt in samenspraak met alle betrokkenen (regionale en lokale bestuurders, regionale commandanten, regionale projectleiders en landelijke belangenorganisaties).

Handeling Het vervaardigen van een systeem van management development voor brandweerofficieren.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R.

Bron Strategisch plan 1995-1998.

Periode 1995 -

Product

Toelichting Dit gebeurt in samenwerking met de VNG, werknemers-organisaties en het College van Arbeidszaken.

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken over noodzakelijke uitbreidingen/aanvullingen van de handleiding Rampenbestrijding.

Actor Coördinatie-overleg Eenheid van opvatting.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.

Periode 1991 -

Product

Toelichting In het overleg zitten vertegenwoordigers van de Nederlandse Brandweerefederatie, de politie, gemeenten en de ministeries van VWS (voor 1994 WVC) en van Defensie.

Handeling Het vervaardigen en onderhouden van de handleiding rampenbestrijding.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.

Periode 1985 -
Product

Handeling Het vervaardigen van informatieplannen per doelgroep (leiding, samenwerking, brandweer, geneeskundig, politie) in de rampenbestrijdingsorganisatie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R.

Bron Strategisch plan 1995-1998.

Periode 1995 -
Product

In 1995 wordt de Inspectie voor het Brandweerwezen gewijzigd in de inspectie-functie van de minister van Binnenlandse Zaken, teneinde de toetsende taak van de minister, als eindverantwoordelijke voor het hele systeem van de openbare veiligheid, ten aanzien van de kwaliteit te optimaliseren. Mede in het kader van de kwaliteitstoetsing worden door de directie Brandweer en Rampenbestrijding toetsinstrumenten en standaarden en normen voor kwaliteitseisen ontwikkeld³⁵.

Handeling Het ontwikkelen en vaststellen van standaarden en normen waaraan de onderdelen van de rampenbestrijdingsorganisatie getoetst kunnen worden en van aan de prestaties van de brandweer te stellen kwaliteitseisen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R.

Bron Strategisch plan 1995-1998.

Periode 1995 -
Product

Handeling Het ontwikkelen van een systematiek ter toetsing en waarborging van de kwaliteit van de rampenbestrij-dingsorganisatie.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R.
Bron Strategisch plan 1995-1998
Periode 1995 -
Product Toetsingsinstrument.
Toelichting De toetsing heeft tot doel om via de inspectiefunctie inzicht in de kwaliteit van brandweezorg, ongevals- en rampen-bestrijding te krijgen. Dit toetsingskader bestaat uit zelfbewakende normen waaraan organisatie(-onderdelen) moeten voldoen.

1.3.5 Project Versterking Brandweer.

In het kader van de evaluatie van de in 1976 gestarte reorganisatie is ook het aspect van de intergemeentelijke samenwerking onderzocht. Hiertoe is in 1988 door de minister van Binnenlandse Zaken het Afstemmingsorgaan Regionale Brandweren ingesteld. In dit afstemmingsorgaan zijn het ministerie van Binnenlandse Zaken, de VNG en de NBF vertegenwoordigd. Deze komt in 1993 met haar eindrapport "De brandweer verlegt haar grenzen", waarin wordt geconcludeerd dat een snelle bestuurlijke en organisatorische versterking van de brandweerregio's noodzakelijk is.

Naar aanleiding hiervan wordt in 1995 het Project versterking brandweer inge-steld, een gezamenlijk project van het ministerie van Binnenlandse Zaken en de KNBV. De gezamenlijke besturen van de regionale brandweren zijn vertegen-woordigd in de KNBV; ieder bestuur is lid van de KNBV. Het project is totstand-gekomen middels een in 1995 gesloten convenant tussen de minister van Binnenlandse Zaken en de KNBV.

Het project heeft als doelstelling de versterking van de organisatie van de brand-weer op lokaal en regionaal niveau, via onder meer het stimuleren van regionale planvorming en van voldoende personele en materiële capaciteit per regio, krachtenbundeling en betere onderlinge afstemming op lokaal niveau en op regionaal niveau. Hiertoe is een Plan van Aanpak Versterking Brandweer opgesteld. In het plan van aanpak is tevens de organisatie en de begeleiding van het project op landelijk niveau vastgelegd. Met de ondertekening van het convenant is tevens het Plan Aanpak Versterking Brandweer vastgesteld.

Het Project Versterking Brandweer is georganiseerd op regionaal en landelijk niveau. Per brandweerregio is een projectorganisatie ingesteld onder de verant-woordelijkheid van het regiobestuur. De organisatie is verantwoordelijk voor

de uitvoering, afstemming, coördinatie en sturing van het regionale proces.

Ter ondersteuning hiervan is er een regionaal projectbureau ingesteld.

De kwaliteitsverbetering van de grootschalige hulpverlening en rampenbestrijding wordt op landelijk niveau begeleid en gestimuleerd door de landelijke project-organisatie. Door de minister van Binnenlandse Zaken en de KNBV is als opdrachtgevers een landelijke stuurgroep ingesteld, die stuurt op het gehele proces van versterking van de brandweer. De voorzitter hiervan is de Directeur-Generaal Openbare Orde en Veiligheid. Op landelijk niveau is tevens een landelijke projectleider aangesteld die de leiding heeft over de uitvoering van het project.

Handeling Het instellen van het Afstemmingsorgaan Regionale Brandweer.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Plan van aanpak versterking Brandweer 1995, p. 5.

Periode 1988 - 1993.

Product Instellingsbeschikking

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken inzake de opbouw van de regionale brandweer.

Actor Afstemmingsorgaan Regionale Brandweer.
Bron Plan van aanpak versterking Brandweer 1995, p. 5.
Periode 1988 - 1993
Product Eindrapport: De brandweer verlegt haar grenzen (1993).

Handeling Het sluiten van een convenant ten behoeve van de bestuurlijke en organisatorische versterking van de regionale brandweer en de rampenbestrijdingsorganisatie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Bron Wet op de Rijksbegroting 1995, hoofdstuk VII, Binnenlandse Zaken.

Periode 1995 -
Product Plan van aanpak versterking Brandweer, maart 1995.

Handeling Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken en de KNBV.

Actor Landelijke stuurgroep Project Versterking Brandweer.
Bron Plan van aanpak versterking Brandweer, 1995, p. 28.

Periode 1995 -
Product

Handeling Het sturen op het proces van de versterking van de brandweer.

Actor Landelijke stuurgroep Project Versterking Brandweer.
Bron Plan van aanpak versterking Brandweer, 1995, p. 28.

Periode 1995 -

Product Eindrapport.

Toelichting Het sturen vindt plaats via begeleiding, stimulering en ondersteuning van het versterkingsproces dat door de regio-nale brandweer in eigen beheer gebeurt. Dit gebeurt dan bijvoorbeeld door het toezenden van hulpmiddelen zoals vragenlijsten, risico-analyses en -inventarisaties, ten behoeve van de vervaardiging van een eigen Regionaal Stappenplan Versterking Brandweer door de brandweerregio's.

Handeling Het in het kader van het Project Versterking Brandweer stimuleren van de totstandkoming van regionale stappen-plannen voor de versterking van de brandweer.

Actor Landelijke stuurgroep Project Versterking Brandweer.
Bron Plan van aanpak versterking Brandweer, 1995, p. 28.

Periode 1995 -

Product

Toelichting Dit gebeurt door middel van het geven van adviezen aan de regionale brandweer als een middel om te komen tot een Regionaal Stappenplan Versterking Brandweer.
Dit gebeurt tevens door het vaststellen van referentiekaders voor het gewenste zorgniveau bij de regionale brandweer. De referentiekaders bevatten richtinggevende uitspraken met betrekking tot het gewenste kwaliteitsniveau van de brandweezorg en de rampenbestrijding, alsmede over de bedrijfsvoering van de brandweer. De referentiekaders maken deel uit van het regionale stappenplan.

1.3.6 Project Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen.

Het gezamenlijk door de Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding en de Inspectie Volksgezondheid vervaardigde rapport "De opbouw van de organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen" is voor de ministers van Binnenlandse Zaken en VWS aanleiding geweest om per 1 januari 1996 het gezamenlijk Project Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen te starten.

Uitgangspunten van het project zijn:

- opschaling;
- uniforme kwaliteit van de geneeskundige hulpverlening, ongeacht type ongeval of ramp en ongeacht het aantal slachtoffers;
- interdisciplinaire samenwerking tussen gezondheidszorg, brandweer en politie;
- rampenbestrijding is een kerntaak voor de overheid, in eerste instantie de lokale overheid.

Het doel van het project is de opbouw van een slagvaardige, volwaardige en herkenbare geneeskundige component. Hierbij is gekozen voor een gefaseerde aanpak, waarbij achtereenvolgens aandacht zal worden besteed aan: een gemeenschappelijke probleemanalyse en het formuleren van de gewenste situatie, de vervaardiging van een plan van aanpak om de gewenste situatie te bereiken, gereed voor het einde van 1996 en de uitvoering van het plan van aanpak vanaf begin 1997.

Het resultaat van de eerste fase, de probleemanalyse, is neergelegd in het beleids-visiedocument "Geneeskundige hulpverlening: bij ongeval en ramp". Deze gemeenschappelijke beleidsvisie is totstandgekomen in samenwerking met vertegenwoordigers van de gezondheidszorg, politie, brandweer en openbaar bestuur. Gekeken is of de huidige wettelijke voorzieningen, onder andere de Wet Ambulancevervoer, nog voldoende zijn. Voorts is gekeken naar mogelijkheden van stroomlijning van de complexe keten van handelingen die moet worden verricht door artsen, de GGD'en, de CPA's en de ziekenhuizen, zowel in de situatie van grootschalige hulpverlening bij rampen, als bij de dagelijkse spoed-eisende medische hulpverlening. Tevens is geconstateerd dat er voorzien moet worden in de leemte op regionaal niveau bij de organisatie van de dagelijkse spoedeisende medische hulpverlening, terwijl dit bij grootschalige medische hulpverlening wel is geregeld. Op 28 oktober 1996 is door de ministers van Binnenlandse Zaken en VWS de Begeleidingscommissie Project Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen ingesteld, ter verkrijging van voldoende draagvlak voor het project bij het veld. Voorts is de inbreng en expertise van het veld bij de beoordeling van het projectprogramma van groot belang.

Handeling	Het verrichten van een onderzoek naar de opbouw van de organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken/de Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding en de Inspectie Volksgezondheid.
Bron	Wet op de Rijksbegroting 1995, hoofdstuk VII, Binnenlandse Zaken.
Periode	1994 - 1995.
Product	Inspectierapport "De opbouw van de organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen"

Handeling	Het instellen van het Project Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen.
Actor	De ministers van Binnenlandse Zaken en VWS.
Bron	Wet op de Rijksbegroting 1995, hoofdstuk VII, Binnenlandse Zaken.
Periode	1996 -
Product	Instellingsbeschikking

Handeling	Het formuleren en effectueren van het beleid inzake de versterking van de geneeskundige hulpverlening bij rampen.
Actor	De ministers van Binnenlandse Zaken en VWS.

Grondslag Wet op de Rijksbegroting 1995, hoofdstuk VII,
 Binnenlandse Zaken.

Periode 1996 -

Product Eindrapport.

 Beleidsvisiedocument "Geneeskundige hulpverlening: bij ongeval en ramp".
 Plan van Aanpak Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen.

Handeling Het instellen van de Begeleidingscommissie Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij
 Rampen.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en VWS.

Bron Wet op de Rijksbegroting 1995, hoofdstuk VII,
 Binnenlandse Zaken.

Periode 1996 - 1997.

Product Ministeriële beschikking van 28 oktober 1996 inzake de instelling van de Begeleidingscommissie Project
Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen.

Toelichting Het secretariaat van de begeleidingscommissie wordt gevoerd door het ministerie van
 Binnenlandse Zaken.

Handeling Het adviseren van de ministers van Binnenlandse Zaken en VWS over de kwaliteit van het
 projectprogramma Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen.

Actor Begeleidingscommissie Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen.

Grondslag Ministeriële beschikking van 28 oktober 1996 inzake de instelling van de Begeleidingscommissie
 Project Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen, art. 2.

Periode 1996 - 1997.

Product

1.4 Integrale veiligheid.

Kerntaak: De zorg voor fysieke aspecten van een integraal veiligheidsbeleid
op alle bestuurlijke niveaus binnen de overheid en daarbuiten.

Doel: Het verhogen van het risicobewustzijn van het bestuur. Realiseren
van de samenhang van het veiligheidsbeleid van verschillende departementen onder andere met
betrekking tot grote infrastructurele projecten (o.a. de Betuwelijn). Het realiseren van de samenhang in
het veiligheidsbeleid tussen de relevante instanties (openbaar bestuur, bedrijven, burgers, politie,
brandweer, geneeskundige hulpverlening).

Op lokaal en nationaal niveau worden de betreffende instanties als partners betrokken in de realisatie van het
integraal veiligheidsbeleid. Op lokaal niveau betrekken de lokale besturen de diverse instanties hierin, zoals
bijvoorbeeld politie, brandweer, GGenGD, bedrijven en bewonersplatforms. Voor de realisatie van de
beleidsdoelstellingen op nationaal niveau is in 1996 het project integraal veiligheidsbeleid ingesteld. Dit houdt
onder meer in het coördineren van het integrale veiligheidsbeleid en het vervaardigen van de tweejaarlijkse
Integrale Veiligheidsrapportages. Onder voorzitterschap van de projectleider IVB coördineert het
Interdepartementaal Overleg Veiligheidsbeleid de interdepartementale aspecten van het veiligheidsbeleid.
Daarnaast wordt door functionarissen van het directoraat-generaal OO&V in het kader van het integrale
veiligheidsbeleid een inhoudelijke bijdrage geleverd aan:

- de begeleidingscommissie inzake een V&W-studie over de veiligheid van het vervoer over de weg (Vevoweg);
- het overleg met gedeputeerde staten van Zeeland, gemeenten, de ministeries van V&W en VROM en
hulpverleningsdiensten over de risico-inventarisatie Westerschelde;
- het overleg met de ministeries van VROM en V&W, de N.V. Nederlandse Spoorwegen, het Interprovinciaal
Overleg en de VNG in een projectgroep en diverse werkgroepen inzake een studie van het ministerie van
VROM naar risico's van goederenemplacementen en mogelijke risico-reducerende maatregelen³⁶.

De eindverantwoordelijkheid van deze commissies, overleg- en projectgroepen ligt niet bij de minister van Binnenlandse Zaken.

Handeling Het voorbereiden van het integraal veiligheidsbeleid.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Staatsalmanak 1996, p. J 10.

Periode 1995 -

Product Nota Veiligheidsbeleid 1995 (Tweede Kamer 94/95 nr. 24 225)

Handeling Het ontwikkelen van onderzoeksprogramma's ter verbetering van de kennis-infrastructuur op het terrein van integrale veiligheid.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken

Bron Nota Veiligheidsbeleid 1995, Hstk 5.

Periode 1996 -

Product

Toelichting Hierbij hoort ook het signaleren van ontwikkelingen en trends. Onderdeel hiervan is de tweejaarlijkse Integrale Veiligheidsrapportage.

Handeling Het vaststellen van het Projectplan integraal veiligheidsbeleid.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Nota Veiligheidsbeleid 1995.

Periode 1996 -

Product

Toelichting Het project Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) ressorteert onder de Directeur-Generaal Openbare Orde en Veiligheid. In het projectteam werken de directies Politie en B&R samen. Er is een projectbureau dat de werkzaamheden coördineert en ondersteunt.

Handeling Het opstellen van de tweejaarlijkse Integrale Veiligheidsrapportage.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Wet op de Rijksbegroting 1991/1992, hoofdstuk VII, Binnenlandse Zaken.

Periode 1992 -

Product

Toelichting De rapportage wordt onder verantwoordelijkheid van de projectleider IVB opgesteld. De directies Politie en B&R leveren hieraan hun bijdrage. De bijdrage van de directie B&R bestond onder andere uit het identificeren en inventariseren van nationale en internationale risico's en crisissituaties die de samenleving bedreigen, en het inzichtelijk maken van de effecten ervan voor Nederland in de Landelijke risicokaart³⁷.

Handeling Het ontwikkelen van instrumenten ten behoeve van de integrale veiligheid.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Strategisch plan 1995-1998 en Nota Veiligheidsbeleid 1995.

Periode 1995 -

Product Het betreft de volgende producten:

- handreikingen voor de bevordering van het risicobewustzijn en van de samenhang in het beleid bij

bestuursorganen in het kader van het regie en de
samenhang in het veiligheidsbeleid, met name:
het Stappenplan Integrale Veiligheid, de Handleiding
Preventie-activiteitenplan, de Veiligheidseffectrapportage
en de Veiligheidseffectanalyse (de Effectenwijzer).

- Handreiking Brandweer en integraal veiligheidsbeleid.
- een programma van eisen waaraan de brandweer in het kader van het integrale veiligheidsbeleid moet voldoen (Programma Brandweer en integraal veiligheidsbeleid).
- brandbeveiligingsconcepten en beveiligingsconcepten voor activiteiten met gevaarlijke stoffen. Deze beveiligingsconcepten zijn bedoeld als kader voor regelgeving en als leidraad voor bouwers en ontwerpers.

- het instellen van proefprojecten in verband met de eventuele integratie van de sociale veiligheid in brandweerconcepten.

Toelichting Deze producten worden door de directie Brandweer en Rampenbestrijding onder eindverantwoordelijkheid van het project IVB ontwikkeld.

Handeling Het coördineren van de interdepartementale aspecten van het integraal veiligheidsbeleid.

Actor Interdepartementaal Overleg Veiligheidsbeleid.

Bron Nota Veiligheidsbeleid 1995.

Periode 1996 -

Product

Toelichting De projectleider IVB is voorzitter van het Interdepartementaal Overleg Veiligheidsbeleid.

1.5 Civiele verdediging en crisisbeheersing.

1.5.1 De beleidsvoorbereiding van de civiele verdediging

De beleidsvoorbereiding van de civiele verdediging en van de wettelijke grondslag voor de inrichting van de organisatie rond de bescherming bevolking begon al in 1947. Op grond van het Besluit van 1971 houdende wijziging van

de regeling betreffende de coördinatie van de civiele verdediging en van de taak-verdeling van de departementen, ging de verantwoordelijkheid voor de coördinatie van het beleid met betrekking tot de civiele verdediging over van de minister-president naar de minister van Binnenlandse Zaken. Dit impliceerde onder meer dat de minister van Binnenlandse Zaken tot taak had het opstellen van algemene beleidsplannen ten aanzien van de civiele verdediging in zijn geheel.

Handeling Het instellen van de Commissie ter Voorbereiding ener Wettelijke Regeling van de Rampenbestrijding en de Burgerlijke Verdediging.

Actor De Ministerraad.

Bron Memorie van toelichting op het ontwerp van de wet op de Bescherming Bevolking.

Koppens, p. 76.

Periode 1947.

Product Instellingsbeschikking.

Handeling Het adviseren van de ministerraad inzake de voorbereiding van wettelijke maatregelen teneinde het maatschappelijk leven in tijden van oorlog in stand te houden.

Actor Commissie ter Voorbereiding ener Wettelijke Regeling van de Rampenbestrijding en de Burgerlijke Verdediging.

Bron Koppens, p. 76.

Periode 1947.

Product Adviesrapport van 22 december 1947.

Handeling Het voorbereiden van beleid inzake de civiele verdediging.

Actor De minister van Algemene Zaken en na 1971 de minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit wijziging regeling coördinatie van de civiele verdediging 1971 en de taakverdeling van departementen, art. 1.2.

Periode 1950 -

Product Algemene Maatregelen van Bestuur, nota's, plannen.

Voorbeelden hiervan zijn:

Besluit Instelling Staf Civiele Verdediging uit 1960, Herzien Besluit Instelling Staf Civiele Verdediging uit 1971.

Nota's Civiele verdediging van 1974 en 1979 en de Nota Civiele Verdediging, "Van oorlogsvoorbereiding naar crisisbeheersing" uit 1984.

Handeling Het geven van leiding en coördineren van te nemen maatregelen in geval van daadwerkelijke civiele verdediging.

Actor De minister van Algemene Zaken en na 1971 de minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Rijksbegroting 1984.

Periode 1950 -

Product

Toelichting Zie ook deel B De handelingen par. 3.2, inzake de bijstand bij de Watersnoodramp 1953.

1.5.2 De Coördinatiecommissie Burgerlijke Verdediging

Deze interdepartementale commissie werd bij ministerraadsbesluit van 13 maart 1950 ingesteld en bestond uit vertegenwoordigers van de onderscheiden departementen. Het secretariaat van deze commissie berustte bij het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Handeling Het coördineren van de voorbereiding van de maatregelen die de afzonderlijke ministeries dienen te nemen in het kader van de burgerlijke verdediging.

Actor Coördinatie Commissie Burgerlijke Verdediging, na 1957 Coördinatie Commissie Bescherming Bevolking.

Bron Staatsalmanak 1952.

Archief van het Bureau Organisatie Bescherming Bevolking, 1950 - 1959.

Periode 1950 - 1960.

Product

Handeling Het benoemen van de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter van de Coördinatie Commissie Burgerlijke Verdediging.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Staatsalmanak 1952.

Archief van het Bureau Organisatie Bescherming Bevolking, 1950 - 1959.

Periode 1950 - 1960.

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het benoemen van de departementale vertegenwoordiger in de Coördinatie Commissie Burgerlijke Verdediging.

Actor De minister die het aangaat.

Bron Staatsalmanak 1952.

Archief van het Bureau Organisatie Bescherming Bevolking, 1950 - 1959.

Periode 1950 - 1960.

Product Ministeriële beschikking.

1.5.3 De Commissie voor de Algemene Verdedigingsvoorbereiding/ De Coördinatiecommissie Civiele Verdediging

De commissie werd in 1952 ingesteld ter bevordering van een snelle besluit-vorming door de Algemene Verdedigingsraad. De Algemene Verdedigingsraad, bij ministerraadsbesluit in 1952 ingesteld, heeft tot taak de besluitvorming door de ministerraad voor te bereiden op het gebied van onder meer de civiele verdedigingsvoorbereiding³⁸. Als zodanig is de Commissie voor de Algemene Verdedigingsvoorbereiding de voorganger van de Interdepartementale Coördinatie-commissie voor de Civiele Verdediging, zoals die van 1972 tot 1991 onder het ministerie van Binnenlandse Zaken ressorteerde.

Handeling Het instellen van een Commissie voor de Algemene Verdedigingsvoorbereiding.

Actor De Ministerraad.

Bron Staatsalmanak 1955.

Periode 1952.

Product

Handeling Het ontwerpen van een basisplan voor de verdediging van de civiele sector.

Actor De Commissie voor de Algemene Verdedigingsvoorbereiding.

Bron Koppens, p. 76.

Staatsalmanakken 1955 en 1960.

Periode 1952 - 1971.

Product Civiele (meerjaren)verdedigingsplannen van 1953, 1957-1960, 1960-1963, 1963-1965, 1966-1968.

Handeling Het gevraagd en ongevraagd geven van adviezen aan de Algemene Verdedigingsraad inzake voorbereiding van de civiele verdediging.

Actor De Commissie voor de Algemene Verdedigingsvoorbereiding

Bron Staatsalmanakken 1963 en 1971.

Periode 1952 - 1971.

Product

Handeling Het instellen van een Coördinatiecommissie voor de Civiele Verdediging.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Instellingsbeschikking Coördinatiecommissie Civiele Verdediging 1972, art 1.

Periode 1972 - 1991.

Product

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken inzake de civiele verdedigingsvoorbereiding.

Actor De Coördinatiecommissie Civiele Verdediging.

Grondslag Instellingsbeschikking Coördinatiecommissie Civiele Verdediging, art. 2.

Periode 1972 - 1991.

Product

Handeling Het opstellen van algemene beleidsplannen inzake de civiele verdedigingsvoorbereiding.
Actor De Coördinatiecommissie Civiele Verdediging
Grondslag Besluit wijziging regeling coördinatie van de civiele verdediging 1971, art. I.2.
Periode 1971 - 1991.
Product Onder meer: Meerjarenplan Civiele Verdediging 1988 -1992 (1987).
1.5.4 De Staf voor de Civiele Verdediging 1960-1991.

De staf voor de Civiele Verdediging werd bij KB van 26 september 1960 (Stcrt. 1960, 189) ingesteld en had tot taak het adviseren van de minister-president inzake de civiele verdediging. Het Besluit Instelling Staf Civiele Verdediging bij het ministerie van Algemene Zaken werd in 1971 herzien bij het Besluit houdende Wijziging van de Regeling betreffende de Coördinatie van de Civiele Verdediging en van de Taakverdeling van de Departementen. Hierbij ging de staf onder de minister van Binnenlandse Zaken ressorteren, omdat steeds meer nadruk op (voorbereiding van) handelen in crisissituaties van welke aard dan ook werd gelegd. Het staforgaan werd met ingang van 1 mei 1991 opgeheven. Hierbij werden de taken overgeheveld naar het directoraat-generaal OO&V.

Handeling Het voorbereiden van de benoeming per KB van de Chef van de Staf voor de Civiele Verdediging.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Besluit wijziging regeling coördinatie van de civiele verdediging 1971 en de taakverdeling van departementen, art. II.2.
Periode 1971 - 1991.
Product

Handeling Het adviseren van de minister van Algemene Zaken en na 1971 van Binnenlandse Zaken ten aanzien van alle aangelegenheden betreffende de op hen rustende coördinerende verantwoordelijkheid voor de civiele verdediging in zijn geheel.
Actor Staf voor de civiele verdediging.
Grondslag Besluit Instelling Staf Civiele Verdediging 1960.
Besluit wijziging regeling coördinatie van de civiele verdediging 1971 en de taakverdeling van departementen, art. II.1.
Periode 1960 - 1971.
Product

Handeling Het geven van algemene voorlichting ten aanzien van de civiele verdediging.
Actor Staf voor de civiele verdediging.
Bron Dertig jaar Staf voor de civiele verdediging, publicatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken uit 1990.
Periode 1960 - 1991.
Product Voorlichtingspublicaties.
Onder meer zijn uitgebracht:
- een voorlichtingsbrochure voor de bevolking in 1960 over de voorbereiding op de civiele verdediging bij een nucleaire oorlog,
- twee brochures over de civiele verdedigingsvoorbereiding in Nederland uit 1968 en 1979.

1.5.5 Crisisbeheersingsbeleid vanaf 1991; het project Crisisbeheersing.

Na 1991 ziet het takenpakket van het directoraat-generaal OO&V er op het gebied van crisisbeheersing als volgt uit:

- Het takenpakket van de Directie Brandweer en Rampenbestrijding is uitgebreid met integraal crisisbeleid. Dit is onder andere gebeurd met de toevoeging van alle beleidsmatige en coördinerende taken op het terrein van de crisisbeheersing aan de directie.
- De taken op het gebied van het centrale crisisoptreden door de regering zijn bij het LCC, vanaf 1997 NCC geheten, gekomen. Het LCC/NCC zorgt voor een evenwichtige voorbereiding van maatregelen bij (dreigende) verstoring van openbare orde en veiligheid en voor de coördinatie van daadwerkelijk overheidsoptreden onder die omstandigheden.

Volgens het sinds 1991 in ontwikkeling zijnde beleidsconcept is de kerntaak van Binnenlandse Zaken ten aanzien van crisisbeheersing: er voor zorgen dat de overheid en de samenleving ook onder crisisomstandigheden kunnen doorfunctioneren. Mede hiervoor wordt in 1993 het Project Crisisbeheersing gestart. De doelstelling van het beleid is er voor te zorgen dat de departementen in 1998 op een goede manier zijn voorbereid op crises, via realisering van een structuur voor crisisbesluitvorming en de benodigde informatievoorzieningsstructuur. De hoofdlijn hierbij is dat het ministerie van Binnenlandse Zaken het coördinerende ministerie is, dat de sectordepartementen stimuleert en op een lijn brengt ten aanzien van de aanpak van crises. Dit wordt binnen het project Crisisbeheersing gerealiseerd via 6 deelprojecten: Besluitvormingsstructuren, Informatievoorziening, Opleiden en oefening, Scenario's, Internationaal kader en Noodwetgeving. De deelprojecten zijn gericht op instrumentontwikkeling.

In 1996 wordt het project afgerond en zullen de verdere coördinerende activiteiten van het ministerie van Binnenlandse Zaken met het van kracht worden van het 'Plan van Aanpak Crisisbeheersing; van project naar programma', als lijn-activiteiten door de directie Brandweer en Rampenbestrijding en het LCC (dat in de toekomst in het kader van opschaling tevens Nationaal Coördinatie Centrum gaat heten) worden voortgezet.

Het hele beleidsvormingstraject zal waarschijnlijk eind 1998 worden afgerond. Daarmee is dan een crisisbeheersingsbeleid met bijbehorende organisatie totstandgekomen, dat is afgestemd op de eisen van de 21e eeuw. Aangezien het beleidsvormingstraject nog niet is afgerond, wordt in dit onderzoek volstaan met het weergeven van de stand van zaken tot halverwege 1996.

Handeling Het instellen van een stuurgroep en een projectgroep voor het project Crisisbeheersing.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Rijksbegroting 1994 hstk. 7.
Brief van de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer (1993/1994, 23 400 VII, nr. 40).
Periode 1993 - 1996.
Product Instellingsbeschikking.

Handeling Het sturen op de realisering van een structuur voor crisisbesluitvorming en de benodigde informatievoorzieningsstructuur.
Actor De Stuurgroep van het project Crisisbeheersing.
Grondslag Rijksbegroting 1994 hstk. 7.
Brief van de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer (1993/1994, 23 400 VII, nr. 40).
Periode 1993 - 1996.
Product Nota's, plannen, rapporten.
Toelichting De beleidsvoorbereiding-, vaststelling en -evaluatie verlopen tussen 1993 en 1996 via het in 1993 ingestelde Project Crisisbeheersing. Hierbij hebben, tot omzetting van het project in 1996 in een lijnactiviteit, de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- projectvoortgangsrapportage aan de Tweede Kamer (Brief van de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer (1993/1994, 23 400 VII, nr. 40);
- ontwikkelen van een structuur voor crisisbesluitvorming (Deelproject Besluitvormingsstructuren);
- ontwikkelen van een technische en bestuurlijke infrastructuur voor de informatievoorziening ten behoeve van de crisisbesluitvorming (Deelproject Informatievoorziening);
- vervaardigen van programma's voor opleidingen en oefeningen in het kader van de crisisbeheersing (Deelproject Opleiden en oefening);
- ontwikkelen van scenario's ten behoeve van de toerusting van personen die in crisisomstandigheden besluiten moeten nemen (Deelproject Scenario's);
- vervaardigen van het Nationaal Handboek voor de Crisisbesluitvorming in 1996. Op basis van dit handboek zullen in de toekomst de ministeries hun departementale handboeken crisisbeheersing gaan maken;
- plan van aanpak Project Crisisbeheersing: 'Van Project naar programma' 1996.

Handeling Het voorbereiden, vaststellen en evalueren van beleid inzake crisisbeheersing.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Rijksbegroting 1994 hstk. 7.
Brief van de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer (1993/1994, 23 400 VII, nr. 40).
Periode 1991 -
Product Nota's, plannen, rapporten.
Toelichting Hieronder valt bijvoorbeeld het in opdracht van de minister van Binnenlandse Zaken in 1992 door KPMG Management Consulting vervaardigde rapport "Crisisbeheersing, omgaan met het onvoorziene, het onbekende en het onbeminde".

De verdere beleidsvoorbereiding-, vaststelling en -evaluatie verlopen tussen 1993 en 1996 via het in 1993 ingestelde Project Crisisbeheersing. Na 1996 wordt het project in een lijnactiviteit omgezet.

1.5.6 Het Landelijk Coördinatiecentrum

Tot de taken van het LCC behoren:

- De coördinatie van maatregelen ten aanzien van de openbare orde en veiligheid voor zover de minister van Binnenlandse Zaken deze nodig oordeelt, onverlet de bevoegdheden van B&W en Commissaris van de Koningin.
- De coördinatie van maatregelen t.a.v. openbare orde en veiligheid voorzover deze aan de minister van Binnenlandse Zaken zijn toebedeeld.
- Voorbereiding en uitvoering van taken en bevoegdheden ten aanzien van openbare orde en veiligheid in het kader van verdragen en andere internationale afspraken, voorzover deze aan de minister van Binnenlandse Zaken zijn toebedeeld.
- Voorbereiding en uitvoering van de in voorkomende gevallen door de minister van Binnenlandse Zaken toe te passen bevoegdheden ingevolge de Wet buiten-gewone bevoegdheden burgerlijk gezag (Stb. 1952, 631), de Wet verplaatsing bevolking (Stb. 1952, 406) en de Oorlogswet voor Nederland (Stb. 1964, 337).
- Coördinatie van de door de ministers en Commissarissen van de Koningin en burgemeesters te treffen maatregelen t.a.v. crisisbeheersing in het algemeen en de voortzetting van het bestuur, instandhouding van het maatschappelijk leven en de ondersteuning van de krijgsmacht in het bijzonder, voorzover deze de minister van Binnenlandse Zaken zijn toebedeeld.

Handeling Het vaststellen van regels inzake de permanente bereikbaarheid van het LCC.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/minister van Financiën.

Grondslag Besluit Landelijk Coördinatie Centrum 1991, art. 2.

Periode 1991 -

Product Ministeriële Regeling

Handeling Het evalueren van het door het LCC gevoerde beleid.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Staatsalmanak 1994 - 1995, p. J 8.

Periode 1991 -

Product

Handeling Het verkrijgen en verstrekken van inlichtingen aan burgemeesters en Commissarissen van de Koningin, ingevolge art. 17 van de politiewet en art. 14 van de rampenwet.

Actor Het LCC.

Grondslag Art. 1, Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991 (II gewijzigd 1994).

Periode 1991 -

Product

Handeling Het coördineren van de informatievoorziening voor de openbare orde en veiligheid tussen ministers, Commissarissen van de Koningin en burgemeesters.

Actor Het LCC.

Grondslag Art. 1, Besluit LCC 1991.

Periode 1991 -

Product

Handeling Het voorbereiden en uitwerken van de door de minister van Binnenlandse Zaken te geven aanwijzingen ingevolge art. 16.2 Politiewet 1993 en art. 13 en 22.2 van de Rampenwet 1985.

Actor Het LCC.

Grondslag Art. 1, Besluit LCC 1991.

Periode 1991 -

Product

Handeling Het uitoefenen van de bevoegdheid tot het voorzien in de uitoefening van de bevoegdheden van de Commissaris van de Koningin of de Burgemeester ingevolge art. 23 Rampenwet.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/LCC.

Grondslag Art. 1, Besluit LCC 1991.

Periode 1991 -

Product

Handeling Het coördineren van de te verlenen bijstand, ingevolge de bepalingen van de Politiewet 1993, de Brandweerwet 1985 en de Rampenwet 1985.

Actor Het LCC.

Grondslag Art. 1, Besluit LCC 1991.

Periode 1991 -

Product

Toelichting Dit impliceert ook de op grond van de Rampenwet 1985 te verlenen militaire bijstand.

1.6 Internationale samenwerking, samenwerking met Suriname en met de Nederlandse Antillen en Aruba

Er is sprake van een toenemende internationale invloed op het nationale rampen-bestrijdings- en crisisbeheersingsbeleid, onder andere door de veranderde internationale veiligheidssituatie als gevolg van de ontspanning tussen Oost en West en het sinds 1993 wegvallen van de interne EU-grenzen.

1.6.1 De Verenigde Naties

De ministers van VROM, V&W, VWS, Buitenlandse Zaken en Ontwikkelings-samenwerking geven vorm aan de rol die Nederland speelt in het kader van internationale hulpverlening. Zij treden als vertegenwoordigers van de Staat der Nederlanden op bij de daarvoor bestemde organisatieonderdelen van de Verenigde Naties (VN), zijnde het International Atomic Energy Agency (IAEA), vertegenwoordigd door de minister van VROM; het Economic Committee for Europe (ECE), met betrekking tot het vervoer van gevaarlijke stoffen, vertegenwoordigd door de minister van V&W en het Department for Humanitarian Affairs (DHA) en de World Health Organisation (WHO), vertegenwoordigd door de minister van VWS³⁹.

Binnen de organisatie van het IAEA houden twee onderdelen zich bezig met kernongevallen:

- de Convention of Early Notification, waar afspraken zijn neergelegd over vroegtijdige waarschuwing bij een kernongeval. De minister van VROM is hiervoor het aanspreekpunt.
- de Convention on Mutual Assistance, waar afspraken zijn neergelegd over grensoverschrijdende bijstand bij een kernongeval. De voorbereiding op zowel vroegtijdige waarschuwing als wederzijdse bijstand is neergelegd in het handboek ENATOM. Dit handboek wordt periodiek geactualiseerd. Het LCC is hiervoor het aanspreekpunt.

In het kader van de ECE is een internationaal verdrag gesloten omtrent de grensoverschrijdende effecten van industriële ongevallen. Ook in dit geval is de minister van VROM het aanspreekpunt. De directie B&R van het ministerie van Binnenlandse Zaken levert in dit kader een inhoudelijke bijdrage.

In het kader van het DHA levert de minister van Binnenlandse Zaken voor internationale hulpverlening via de Verenigde Naties een bijdrage door het leveren van hulpgoederen in het kader van de rampenbestrijding. De coördinatie hiervan verloopt via de minister voor Ontwikkelingssamenwerking. Voorts levert het ministerie van Binnenlandse Zaken een inhoudelijke bijdrage aan een informatie-behoefteprofiel, dat door het DHA wordt ontwikkeld in het kader van het International Decade on Natural Disaster Relief (1990-1999).

De internationale vragen om operationele hulp komen rechtstreeks bij het LCC binnen indien het aanvragen betreft van onder meer de Europese Unie en de IAEA. Vragen om hulp die zijn gedaan door de NAVO, de VN of door afzonderlijke landen, gaan via het ministerie van Buitenlandse Zaken naar het LCC.

Handeling	Het formuleren van het beleid ten aanzien van het ter beschikking stellen van hulpgoederen en specifieke expertise in noodsituaties in het kader van de internationale hulpverlening.
Actor	De minister voor Ontwikkelingssamenwerking.
Bron	Strategisch plan 1995-1998.
Periode	1952 -
Product	
Toelichting	In samenwerking met het ministerie van Defensie wordt bezien in hoeverre het ter beschikking stellen van hulpgoederen en specifieke expertise (ten behoeve van de VN/Department of Humanitarian Affairs) in noodsituaties (o.a. door tussenkomst van Logistiek Centrum Zoetermeer) verbeterd kan worden. Hoewel beleidsformulering plaatsvindt in overleg met de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie, is de minister voor Ontwikkelingssamenwerking eindverantwoordelijke.

Handeling	Het ter beschikking stellen van hulpgoederen en specifieke expertise in noodsituaties in het kader van de internationale hulpverlening.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken/Logistiek Centrum.
Bron	Strategisch plan 1995-1998. Jaarverslag Directie Brandweer 1991.
Periode	1952 -
Product	
Toelichting	Bijvoorbeeld in de Golfoorlog werden in samenwerking met de minister voor Ontwikkelingssamenwerking (Bureau Noodhulp) hulpgoederen ter beschikking gesteld aan de directe slachtoffers van gevechtshandelingen en de opvang van Koerdische vluchtelingen.

1.6.2 De NAVO

Het in 1955 ingestelde Senior Civil Emergency Planning Committee (SCEPC) is het hoogste orgaan ten aanzien van de civiele verdedigingsplanning van de NAVO en valt rechtstreeks onder de NAVO-Raad, bestaande uit de ministers van Buitenlandse Zaken van de lidstaten. Het SCEPC is belast met de coördinatie van de civiele verdedigingsvoorbereiding van de lidstaten en kan als zodanig geen verplichtingen opleggen. Wel kan het comit aanbevelingen formuleren die doorgaans navolging vinden in het nationale verdedigingsbeleid. Het SCEPC rapporteert rechtstreeks aan de NAVO-Raad. Twee maal per jaar is er een plenaire vergadering, waaraan door de vertegenwoordigers van de 16 lidstaten wordt deelgenomen. Eenmaal wordt deze vergadering gehouden samen met de Partnership for Peace-partnerlanden, zijnde Polen, Tsjechi, Hongarije, Roemeni en Bulgarije. De Staat der Nederlanden wordt hierbij vertegenwoordigd door de directeur Brandweer en Rampenbestrijding van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Tien maal per jaar komt de Permanente Vergadering van de SCEPC bijeen, bestaande uit vertegenwoordigers uit de 16 lidstaten. De Staat der Nederlanden wordt hierbij vertegenwoordigd door de Permanente Vertegenwoordiger bij de NAVO. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken verzorgt, in overleg met de diverse betrokken departementen, de instructies aan de Permanente Vertegenwoordiger van Nederland in de NAVO voor wat betreft de in het SCEPC door Nederland in te nemen standpunten.

Alle overige contacten van de betrokken departementen met de Permanente Vertegenwoordiger bij de NAVO worden eveneens door het ministerie van Buitenlandse Zaken gecoördineerd.

Ter voorbereiding van elke SCEPC-vergadering vindt onder leiding van het ministerie van Binnenlandse Zaken in Den Haag een interdepartementale voorbespreking plaats, waaraan onder meer door de ministeries van Defensie, Economische Zaken en Buitenlandse Zaken wordt deelgenomen.

De uitvoerende taken van het SCEPC worden verzorgd door het Civil Emergency Planning Directorate (CEPD), die verantwoordelijk is voor:

- de coördinatie en planning, gericht op een snelle verplaatsing van vredes-eenheden van de alliantie naar het crisis/noodgebied;
- de ontwikkeling van maatregelen voor het gebruik van civiele middelen ter ondersteuning van de defensie-inspanningen en voor de bescherming van de bevolking.

Onder het SCEPC ressorteren Planning Boards en Committees. Deze zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen van crisisbeheersingsmaatregelen op civiel gebied. De werkzaamheden richten zich op de ondersteuning van de bondgenootschappelijke defensie-inspanningen. Hiertoe zullen in de toekomst NATO-Civil Wartime Agencies worden opgezet, die zich in crisistijd met de coördinatie en uitvoering van de dan te nemen civiele verdedigingsmaatregelen zullen bezighouden.

Momenteel bestaan de volgende Planning Boards en Committees:

- Planning Board for European Inland Surface Transport;
- Planning Board for Ocean Shipping;
- Civil Aviation Planning Committee;
- Civil Communications Planning Committee;
- Civil Protection Committee;
- Petroleum Planning Committee;
- Industrial Planning Committee;
- Food & Agricultural Planning Committee;
- Joint Medical Committee.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft voor Nederland ten aanzien van de beleidsinhoud van de crisisbeheersing in NAVO-verband een coördinerende rol voor de Civil Emergency Planning in totaal en spitsen de internationale beleids-activiteiten zich derhalve toe op de SCEPC. De directie B&R levert aan de Civil Protection Committee een inhoudelijke bijdrage op het gebied van de rampen-bestrijding. Het ministerie van Economische Zaken is in het kader van de civil emergency planning onder meer betrokken bij de voorbereidende werkzaamheden van de Petroleum Planning Committee en de Industrial Planning Committee.

Handeling	Het voorbereiden van, deelnemen aan en rapporteren over de plenaire vergaderingen van het Senior Civil Emergency Planning Committee (SCEPC).
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken/Directeur Brandweer en Rampenbestrijding.
Bron	Strategisch plan 1995-1998
Periode	1955 -
Product	
Toelichting	In verband met de wisselwerking tussen de civiele en de militaire tak van de NAVO, vindt er overleg en afstemming plaats met het ministerie van Defensie.

Handeling	Het ter voorbereiding van de deelname aan de permanente vergaderingen van het Senior Civil emergency Planning Committee (SCEPC) instrueren van de Permanente Vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden bij de NAVO.

Actor De minister van Buitenlandse Zaken/Directeur Atlantische Samenwerking en Veiligheidszaken.
Bron Noord-Atlantisch Verdrag van 04-04-1949.
Periode 1955 -
Product

Handeling Het voorbereiden van, deelnemen aan en rapporteren over de vergaderingen van het Civil Protection Committee.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/de directie B&R.
Bron Interview.
Periode 1955 -
Product Nederlandse bijdrage.

1.6.3 De Europese Unie

In 1985 startte de Europese samenwerking op het gebied van de civiele bescherming in de vorm van een informele bijeenkomst van bewindspersonen verantwoordelijk voor het beleidsterrein. Tot nu toe is aan die samenwerking vormgegeven op basis van een aantal resoluties en één beschikking. Resoluties zijn niet-bindende politieke intentieverklaringen, die vastgesteld worden door de Raad van ministers en de Vertegenwoordigers van de Regeringen der Lidstaten in het kader van de Raad bijeen. Tussen 1987 en 1996 is een aantal resoluties vastgesteld over de samenwerking inzake de civiele bescherming en verbetering van onderlinge hulp bij natuurrampen en technische rampen⁴⁰. De Raad van ministers neemt formele besluiten in de vorm van beschikkingen, verordeningen en richtlijnen. Deze zijn bindend voor de lidstaten en kunnen, in tegenstelling tot resoluties, consequenties hebben voor de EG-begroting. Op het terrein van de civiele bescherming is onder andere een beschikking vastgesteld betreffende de invoering van een Europees uniform alarmnummer voor hulp-diensten (uiterlijk eind 1996). Onder andere op het gebied van de normalisatie van (Europese) brandweeruitrustingen is door de Raad een richtlijn uitgevaardigd. Voorstellen voor besluiten op het terrein van brandweezorg en rampenbestrijding worden voorbereid en ingediend door de Europese Commissie. Deze commissie vormt het dagelijks bestuur van de EU, bestaande uit de commissarissen. Het voorbereidende werk hiervoor wordt gedaan door de Directoraten-Generaal van de Europese Unie. Zo houdt DG XI inzake Milieu, Nucleaire Veiligheid en Civiele Bescherming, zich onder meer bezig met de ambtelijke voorbereiding en uitwerking van formele besluiten op het gebied van de civiele bescherming.

Binnen het kader van DG XI is sinds 1991 het Permanent Netwerk van Nationale Correspondenten voor de Rampenbestrijding (PNNC) gaan werken. Het PNNC fungeert onder andere als platform voor onderlinge informatie-uitwisseling ten behoeve van de Europese Commissie. In dit ambtelijk orgaan vertegenwoordigt de plaatsvervangend Directeur Brandweer en Rampenbestrijding de Staat der Nederlanden. De Europese Commissie polst de meningen van de lidstaten omtrent de eventuele beleidsinitiatieven op het gebied van civiele bescherming in het PNCC. De invoering van het Europese alarmnummer is door DG XI gerealiseerd in samenwerking met DG XIII, Telecommunicatie. Er wordt in EG-verband niet gewerkt aan een allesomvattende brandbeveiligings-richtlijn, die de thans wettelijk vastgelegde niveaus van veiligheid op nationaal niveau moet gaan vervangen. Primair wordt ook op dit terrein gestreefd naar het wegnemen van handelsbelemmeringen voor onder andere brandbeveiligings-installaties en bouwmaterialen. Hiertoe zijn productnormen en technische keuringen noodzakelijk, die in elke lidstaat hetzelfde zijn. Het opstellen van allesomvattende Europese richtlijnen, ter harmonisatie van de productwetgeving van de verschillende lidstaten, is zeer moeizaam gebleken vanwege de eis van unanieme goedkeuring door de Europese Raad van Ministers. Daarom is er sinds 1985 voor gekozen om in de richtlijnen alleen de essentiële eisen te geven. De technische uitwerking van de richtlijnen is te vinden in Europese normen. Zo zijn er Europese normen die gebaseerd zijn op de door de EU vastgestelde richtlijnen voor de normalisatie van onder andere brandweermaterieel.

De uitwerking hiervan is door de Europese Commissie uitbesteed aan het Comité Europeen de Normalisation (CEN), met mandatering van een aantal bevoegdheden. Deze organiseert het werk in technische commissies. De directie B&R levert hierbij een inhoudelijke bijdrage in diverse technische commissies op het gebied van brandweermaterieel (persoonlijke beschermingsmiddelen, voertuigen, pompen, slangen, ladders), brandpreventie, brandmeldinstallaties en brand-werendheid van (bouw)producten en bouwconstructies. De Nederlandse bijdrage in deze technische commissies wordt verzorgd onder verantwoordelijkheid van het Nederlands Normalisatie Instituut.

Sinds het Verdrag van Maastricht, dat in 1993 in werking is getreden, is er in het EG-Verdrag een artikel (art. 3t) opgenomen over onder meer de civiele bescherming, waardoor dit tot het werkterrein van de EG is gaan behoren. Vooralsnog is echter geen nadere uitwerking aan dit artikel gegeven, zodat het nemen van besluiten op dit terrein nog problematisch is. In de slotverklaring is opgenomen dat de civiele bescherming deel zal uitmaken van de herziening van het Verdrag betreffende de Europese Unie, waarover wordt onderhandeld in het kader van de Inter-Gouvernementele Conferentie in 1996/1997. De Europese Commissie heeft inmiddels haar standpunt omtrent herziening van artikel 3t ingenomen. Tevens heeft de Nederlandse regering haar standpunt over herziening van dit artikel bekend gemaakt in een brief aan de Tweede Kamer⁴¹.

Handeling Het voorbereiden van, deelnemen aan en rapporteren over de vergaderingen van het Permanente Netwerk van Nationale Correspondenten voor de Rampenbestrijding (PNNC).

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/de plv. directeur Brandweer en Rampenbestrijding.

Bron Strategisch plan 1995-1998.

Periode 1985 -

Product

Handeling Het voorbereiden van een Nederlandse bijdrage aan de beleidsvorming bij de Inter-Gouvernementele Conferentie ten aanzien van de civiele bescherming.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Strategisch plan 1995-1998.

Periode 1985 -

Product

Toelichting Bijvoorbeeld het regeringsstandpunt over het onderdeel civiele bescherming bij de herziening van artikel 3t van het EG-verdrag, is in de Brief aan de Tweede Kamer: "Tussen Madrid en Turijn" (Kamerstukken II 1995/1996, 246 09, nr. 1) bekend gemaakt.

Handeling Het voorbereiden van, deelnemen aan en rapporteren over de bijeenkomsten van de Raad van Ministers van de Europese Unie met betrekking tot het aspect rampenbestrijding.

Actor De minister van Buitenlandse Zaken in samenwerking met de minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Strategisch plan 1995-1998

Periode 1995 -

Product

1.6.4 Suriname

De minister voor Ontwikkelingssamenwerking is in het kader van de ontwikkelingssamenwerking belast met hulp aan Suriname. Aanvragen van Suriname inzake hulp komen bij Buitenlandse Zaken binnen. De minister voor Ontwikkelingssamenwerking beslist over de toekenning van de hulp, die meestal in de vorm van samenwerkingsprojecten gestalte krijgt. De bekostiging van de projecten geschiedt uit de ontwikkelingssamenwerkingsbudgetten. Bij de samenwerkingsprojecten wordt meestal een vakminister belast met vakinhoudelijke materie en de nadere uitwerking. Deze adviseert tevens de

minister

voor Ontwikkelingssamenwerking op dit terrein.

Zo heeft de minister van Binnenlandse Zaken een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming en nadere uitwerking van de projecten Acute voorzieningen en Brandweezorg Suriname 1994-2000.

Handeling Het sluiten van overeenkomsten met Suriname inzake projecten op het gebied van brandweezorg en rampen-bestrijding in het kader van ontwikkelingssamenwerking.

Actor De minister voor Ontwikkelingssamenwerking.

Bron Overeenkomsten uit 1994 tussen Nederland en Suriname inzake de projecten Acute voorzieningen en Brandweezorg Suriname 1994-2000.

Interview.

Periode 1994 -

Product Overeenkomsten uit 1994 tussen Nederland en Suriname inzake de projecten Acute voorzieningen en Brandweezorg Suriname 1994-2000.

Handeling Het leveren van een inhoudelijke bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking op het gebied van brandweezorg in Suriname.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie Brandweer en Rampenbestrijding.

Grondslag Overeenkomsten uit 1994 tussen Nederland en Suriname inzake de projecten Acute voorzieningen en Brandweezorg Suriname 1994-2000.

Periode 1994 -

Product

Toelichting Het betreft o.a. de inhoudelijke bijdrage aan de totstand-koming en nadere uitwerking van de projecten Acute voorzieningen en Brandweezorg Suriname 1994-2000.

Handeling Het adviseren van de minister voor Ontwikkelings-samenwerking in het kader van samenwerkingsprojecten met Suriname op het gebied van brandweezorg.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Overeenkomsten uit 1994 tussen Nederland en Suriname inzake de projecten Acute voorzieningen en Brandweezorg Suriname 1994-2000.

Periode 1994 -

Product Advies.

1.6.5 De Nederlandse Antillen en Aruba

De minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken (NAAZ) is belast met de zorg voor- en de coördinatie van de aan de Nederlandse Antillen en Aruba te verlenen bijstand en hulp. Dit gebeurt onder andere via financiële ondersteuning⁴². Deze hulp en bijstand krijgt onder meer gestalte door middel van samenwerking tussen Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba op het gebied van de brand-weezorg en rampenbestrijding. De minister van Binnenlandse Zaken levert hierbij via de directie B&R een inhoudelijke bijdrage aan de opbouw van een adequate brandweer- en rampenbestrijdingsorganisatie.

Handeling Het aangaan van samenwerkingsprotocollen met de Nederlandse Antillen en Aruba op het gebied van brand-weezorg en rampenbestrijding.

Actor De minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken.

Bron Interview.

Periode 1996 -

Product Samenwerkingsprotocol tussen Nederland en Aruba inzake de totstandkoming van een adequate brandweer en rampen-bestrijdingsorganisatie in Aruba, 1996.

Samenwerkingsprotocol tussen Nederland en de Nederlandse Antillen op het gebied van de brandweer en de rampen-bestrijding op de Nederlandse Antillen, 1996.

Handeling Het leveren van een inhoudelijke bijdrage aan de versterking van brandweer- en rampenbestrijdingszorg op de Nederlandse Antillen en op Aruba.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie Brandweer en Rampenbestrijding.

Grondslag Samenwerkingsprotocol tussen Nederland en Aruba inzake de totstandkoming van een adequate brandweer en rampenbestrijdingsorganisatie in Aruba, 1996.

Samenwerkingsprotocol tussen Nederland en de Nederlandse Antillen op het gebied van de brandweer en de rampenbestrijding op de Nederlandse Antillen, 1996.

Periode 1996 -

Product Onder andere:

- het Beleidsplan ter concretisering van de in de samenwerkingsovereenkomst vastgelegde ondersteuning vanuit Nederland aan de totstandkoming van een adequate brandweer en rampenbestrijdingsorganisatie voor de Nederlandse Antillen;
- het Projectplan voor de herstructurering van de brandweer en de reorganisatie van de rampenbestrijding op Aruba (Projectplan II). Hieraan levert de directie B&R een technische en juridische bijdrage.

2 Handelingen inzake de organisatie van de brandweer en rampenbestrijding

2.1 De brandweerorganisatie

2.1.1 De Brandweerraad

De Brandweerraad is ingesteld in 1952 op grond van de Brandweerwet 1952, art. 8. In eerste instantie heeft de raad tot taak:

- Zich te beraden op algemene vraagstukken inzake het voorkomen, beperken en bestrijden van brand en het beperken van brandgevaar, alsmede het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en alles wat daarmee verband houdt.
- Advies te geven aan de minister van Binnenlandse Zaken, ook uit eigen beweging.

In het Besluit Brandweerraad 1953 worden de taken en de inrichting van de Brandweerraad nader geregeld.

Sinds die tijd hebben er een aantal ontwikkelingen bij het brandweerwezen plaatsgevonden, die van invloed zijn geweest op de werkzaamheden van de Brandweerraad. Deze ontwikkelingen zijn:

- Uitbreiding van de taak van de brandweer van "voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand" met technische hulpverlening (beperken en bestrijden van gevaar voor mens en dier bij ongevallen anders dan brand), leidde ertoe dat de brandweer een kernfunctie ging vervullen bij de rampen-bestrijding. Belangrijk hierbij was de coördinatie van de inzet van de brandweer en andere betrokken hulpverleningsorganisaties (geformaliseerd in de Brandweerwet 1985).
- Besluit tot reorganisatie van de rampenbestrijdingsorganisatie in 1980: kern van de reorganisatie was dat de capaciteit onder normale omstandigheden aanwezig, ook in buitengewone omstandigheden moest worden benut en versterkt, met ondersteuning van het Korps Mobiele Colonnies. Ook hier vervulde de brandweer een kernfunctie en coördineerde de inzet van andere organisaties (Rampenwet 1985 en Brandweerwet 1985).

Het kabinet besluit zich opnieuw op de Brandweerraad te bezinnen, omdat:

- Het rijk enkele in de Brandweerwet 1985 verankerde verantwoordelijkheden voor brandweezorg draagt en verantwoordelijk is voor de eindstructuur van de rampenbestrijding in kwantitatief en kwalitatief opzicht. Daarom is op centraal niveau een adviesorgaan onontbeerlijk.
- In de nieuwe rampenbestrijdingsorganisatie verschillende disciplines nauw met elkaar samenwerken, er een forum moet zijn waarin vertegenwoordigers van bestuurlijke niveaus alsmede betrokken organisaties van binnen en buiten de overheid, zitting hebben.

Dit resulteert uiteindelijk in de Wet op de Brandweerraad 1986, die in werking treedt in 1987⁴³. De voorbereiding van het beleid ten aanzien van externe adviesorganen, dat wil zeggen de herbezinning op de adviestaken van de Brandweerraad, die tot de wet leidde, is gedaan door de Commissie Vonhoff en de projectgroep van der Ploeg (ingesteld in 1983). Onder meer vooruitlopend op de komende wetgeving in het kader van de herziening van het adviesstelsel, wordt de Brandweerraad in 1993 opgeheven⁴⁴.

Handeling Het voorbereiden van nadere regels omtrent samenstelling en werkwijze van de Brandweerraad.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 8.6.

Periode 1952 - 1986.

Product Algemene maatregel van bestuur, Besluit Brandweerraad 1953.

Toelichting Onder de voorbereiding valt ook het nader adviesrapport
nr. 2144, namens de minister opgesteld door de toenmalige afdeling Openbare Orde en
Veiligheid.

Handeling Het voordragen voor benoeming en ontslag per KB van de voorzitter, de leden en de secretaris
van de Brandweerraad.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweernet 1952, art. 8.3.

 Besluit Brandweerraad 1953, art. 2.

 Wet op de Brandweerraad 1986, art. 7.1 en 8.2.

Periode 1952 - 1993.

Product Koninklijk Besluit.

Toelichting De raad bestaat vanaf 1961 uit 15 leden, waaronder twee leden die de belangen van de
provincies en zes leden die
de belangen van de gemeenten vertegenwoordigen. Ook geschiedt vanaf 1961 de benoeming
van de leden door de kroon. Voor 1961 werden alleen de voorzitter en secretaris door de kroon
benoemd.

Handeling Het benoemen en ontslaan van de secretaris van de Brandweerraad.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de Brandweerraad 1986, art. 8.2.

Periode 1986 - 1993.

Product Ministeriële Beschikking.

Toelichting Vanaf 1986 wordt de secretaris door de minister van Binnenlandse Zaken benoemd, voor die tijd
per KB.

Handeling Het benoemen van vertegenwoordigers in de Brandweer-raad, die als adviserende leden deelnemen aan de beraad-slagingen.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken en de ministers die zijn betrokken bij de rampenbestrijding.
Grondslag Wet op de Brandweerraad 1986, art. 6.4.
Periode 1986-1993.
Product

Handeling Het aanwijzen van een of meer plaatsvervangende voorzitters van de Brandweerraad.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet op de Brandweerraad 1986, art. 7.4.
Besluit Brandweerraad 1953, art. 5.
Periode 1953 - 1993.
Product Ministeriële Beschikking.

Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een reglement van orde van de Brandweerraad.
Actor De Brandweerraad.
Grondslag Wet op de Brandweerraad 1986, art. 9.1.
Besluit Brandweerraad 1953, art. 12.
Periode 1953 - 1993.
Product

Handeling Het goedkeuren van besluiten tot vaststellen, wijzigen of intrekken van het reglement van orde van de Brandweerraad.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet op de Brandweerraad 1986, art. 9.2.
Besluit Brandweerraad 1953, art. 12.
Periode 1953 - 1993.
Product

Handeling Het instellen van commissies ter voorbereiding van een advies van de Brandweerraad.
Actor De Brandweerraad.
Grondslag Wet op de Brandweerraad 1986, art. 10.1.
Besluit Brandweerraad 1953, art. 9.1.
Periode 1953 - 1993.
Product

Handeling Het rapporteren aan de Brandweerraad.
Actor Voorbereidingscommissie.
Grondslag Besluit Brandweerraad 1953, art. 9.1.
Periode 1953 - 1986.
Product Rapport.
Toelichting De secretaris van de raad is de secretaris van de voorbereidingscommissie.

Handeling Het verlenen van toestemming tot het openbaar maken
van bij de Brandweerraad in behandeling zijnde of reeds behandelde zaken.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Besluit Brandweerraad 1953, art. 11.
Periode 1953 - 1986.
Product

Handeling Het uitbrengen van een jaarverslag aan de minister van Binnenlandse Zaken.
Actor De Brandweerraad.
Grondslag Wet op de Brandweerraad 1986, art. 4.
Periode 1986 - 1993.
Product

Handeling Het uitbrengen van een vierjaarlijks evaluatierapport over
de taakvervulling aan de minister van Binnenlandse Zaken.
Actor De Brandweerraad.
Grondslag Wet op de Brandweerraad 1986, art. 5.
Periode 1986-1993.
Product

Handeling Het geven van gevraagd en ongevraagd advies aan de minister van Binnenlandse Zaken, over
aangelegenheden inzake de brandweezorg.
Actor De Brandweerraad.
Grondslag Brandweewet 1952, art. 8.4.
Besluit Brandweerraad 1953, art. 10.1.
Wet op de Brandweerraad 1986, art. 2.2.a, 3.
Periode 1952 - 1993.
Product Bijvoorbeeld het advies van 18 november 1957, nr. U7957, inzake het Besluit draagbare blustoestellen en
van 8 november 1962 ten aanzien van het Brandveiligheidsbesluit bijzondere gebouwen 1963.
Toelichting Dit betreft adviezen over wetsvoorstellen en over voorstellen van Algemene Maatregelen van
Bestuur, zoals bedoeld in
de Brandweewet en andere wetten, die betrekking hebben op de rampenbestrijding. Dit
betreft ook vraagstukken die betrekking hebben op brandweezorg en rampenbestrijding.

Handeling Het geven van gevraagd en ongevraagd advies aan de minis-ters die zijn betrokken bij de
bestrijding van rampen, over vraagstukken van de rampenbestrijding.
Actor De Brandweerraad.
Grondslag Wet op de Brandweerraad 1986, art. 2.2.b., 3.
Periode 1986 - 1993.

Product Dit betreft adviezen over wetsvoorstellen en over voorstellen van Algemene Maatregelen van Bestuur, zoals bedoeld in de Brandweerwet en andere wetten, die betrekking hebben op de rampenbestrijding. Dit betreft ook vraagstukken, die betrekking hebbend op brandweezorg en rampenbestrijding.

Handeling Het geven van gevraagd advies aan de Tweede Kamer inzake de bij haar aanhangig gemaakte initiatiefvoorstellen van wet, betrekking hebbende op brandweezorg en rampenbestrijding.

Actor De Brandweerraad.

Grondslag Wet op de Brandweerraad 1986, art. 2.2.c.

Periode 1986-1993.

Product

Handeling Het voorbereiden van het beleid ten aanzien van externe adviesorganen op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Rapport Commissie Vonhoff, Projectgroep van der Ploeg (1983).

Periode 1983 - 1986.

Product Eindrapport.

2.1.2 Gemeentelijke Brandweer

2.1.2.1 Handelingen ten aanzien van de gemeente op grond van de Brandweerwet 1952

Vóór 1952 is de zorg voor het brandweerwezen voornamelijk geregeld in de Gemeentewet. Als gevolg van de totstandkoming van de Brandweerwet 1952 wordt de Gemeentewet op een aantal punten aangepast. Volgens de Brandweerwet heeft de burgemeester de zorg voor het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. Hij maakt hiervoor de nodige verordeningen. De burgemeester is tevens belast met het benoemen en schorsen en ontslaan van het personeel van de brandweer.

Een overlap van de bepalingen van de brandveiligheidsverordeningen en bouw-verordeningen hoeft zich niet voor te doen, wanneer bij het maken ervan voldoende rekening wordt gehouden met de verschillende strekking van deze verordeningen.

In de bouwverordening staan alle voorschriften betreffende de constructie van een gebouw en de brandveiligheidsverordening is gericht op het veilig gebruik van gebouwen in verband met hun ligging, bestemming, inrichting en eventuele aanwezigheid van bijzondere brandrisico's (zwaartepunt op voorschriften brandpreventiemiddelen)

In de Brandweerwet 1952 wordt hierop een aantal aanvullende regels gegeven met betrekking tot het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. Zo stelt de Gemeenteraad algemene regels vast voor de organisatie en het beheer van de gemeentelijke brandweer.

Handeling Het verlenen van vrijstelling aan de gemeenteraad van de verplichting tot vaststelling van algemene regels voor organisatie en beheer van de gemeentelijke brandweer.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 1.2.

Periode 1952 - 1986.

Product Vrijstelling.

Toelichting De Gedeputeerde Staten winnen, alvorens vrijstelling te verlenen, advies in bij de Inspectie voor het brandweerwezen.

Handeling Het goedkeuren van de gemeenteraadsbesluiten inzake vaststelling, wijziging of intrekking van algemene regels voor organisatie en beheer van de gemeentelijke brandweer.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 1.3.

Periode 1952 - 1986.

Product Goedkeuring.

Toelichting Van toepassing zijn hierbij tevens art. 230, 231, 232, 235, 236 van de Gemeentewet.

De Gedeputeerde Staten winnen, alvorens vrijstelling te verlenen, advies in bij de Inspectie voor het brandweerwezen.

Handeling Het vaststellen van besluiten inzake algemene regels voor organisatie en beheer van de gemeentelijke brandweer.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 2.2, 2.3.

Periode 1952 - 1986.

Product

Toelichting B&W worden door Gedeputeerde Staten uitgenodigd tot het indienen van de betreffende ontwerpen binnen een bepaalde tijd. Gebeurt dit niet, dan gaat Gedeputeerde Staten zelf tot vaststelling over.

De vaststelling betreft ook besluiten tot aanvulling, wijziging of intrekking van dergelijke algemene regels voor organisatie en beheer van de gemeentelijke brandweer:

- De gemeenteraad is bevoegd het door Gedeputeerde Staten vastgestelde besluit aan te vullen, te wijzigen of in te trekken (art. 2.6).
- Zijn Gedeputeerde Staten van mening dat aanvulling, wijziging, intrekking van besluiten van de gemeenteraad inzake vaststelling van algemene regels inzake organisatie en beheer van de gemeentelijke brandweer nodig is, dan nodigen zij de gemeenteraad uit tot die aanvulling, wijziging, intrekking over te gaan (art. 2.7).
- Indien de gemeenteraad hieraan niet gehoor geeft kan Gedeputeerde Staten zes maanden na uitnodiging de besluiten aanvullen, wijzigen, intrekken met goedkeuring per KB (art. 2.8).

De Gedeputeerde Staten winnen, alvorens vrijstelling te verlenen, advies in bij de Inspectie voor het brandweerwezen.

Handeling Het voorbereiden van de goedkeuring per KB van de vaststellingsbesluiten van Gedeputeerde Staten inzake algemene regelen m.b.t. organisatie en beheer van de gemeentelijke brandweer.

Actor minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 2.4.

Periode 1952 - 1986.

Product

Toelichting Bij de vastgestelde en per KB goedgekeurde besluiten wordt door Gedeputeerde Staten aan de gemeenteraad het door B&W vervaardigde ontwerp voorgelegd, mits dit binnen de gestelde termijn is ingekomen (art. 2.5). Ook de vaststelling van besluiten tot aanvulling, wijziging of

intrekking van algemene regelen m.b.t. organisatie en beheer van de gemeentelijke brandweer
behoeven goedkeuring per KB.

Handeling Het uitnodigen van de Gemeenteraad om over te gaan tot aanvulling, wijziging of intrekking van gemeenteraads-besluiten inzake regelen m.b.t. organisatie en beheer van de gemeentelijke brandweer.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 2.7.

Periode 1952 - 1986.

Product Uitnodiging.

Toelichting De Gedeputeerde Staten winnen, alvorens vrijstelling te verlenen, advies in bij de Inspectie voor het brandweerwezen.

Handeling Het aanvullen, wijzigen of intrekken van gemeenteraads-besluiten inzake regelen m.b.t. organisatie en beheer van de gemeentelijke brandweer.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 2.8.

Periode 1952 - 1986.

Product Provinciaal besluit.

Toelichting Indien de gemeenteraad geen medewerking verleent aan de uitnodiging geschiedt dit na verloop van zes maanden, Burgemeester en Wethouders gehoord.

2.1.2.2 Handelingen ten aanzien van de gemeente betreffende de brandveiligheid, op grond van de Brandweerwet 1952

Op grond van de artikelen 3.2 en 12 van de Brandweerwet 1952 trad in 1963 het Brandveiligheidsbesluit bijzondere gebouwen in werking. Hierin zijn Burgemeester en Wethouders bevoegd om:

- Het hoofd van een inrichting te gelasten tot het treffen van maatregelen ter voorkoming van brandgevaar voor bijzondere gebouwen in de directe omgeving.
- Werkzaamheden die brandgevaar opleveren te doen staken indien naar hun mening niet voldoende voorzorgsmaatregelen zijn getroffen.
- De eigenaar van een bijzonder gebouw of inrichting te gelasten tot het treffen van maatregelen ter voorkoming van brandgevaar.

Van elk besluit sturen B&W een afschrift naar de minister van Binnenlandse Zaken.

Handeling Het ter voorkoming van brandgevaar voorbereiden van regels voor:

- Het doen verrichten van werkzaamheden die brandgevaar opleveren voor gebouwen.
- Inrichtingen die niet vallen onder de bepalingen van de Hindervet en die naar het oordeel van de met de uitvoering van deze regels belaste bestuursorganen brandgevaar opleveren voor gebouwen, die om hun kunstwaarde of wetenschappelijk belang, of hun bestemming bijzondere bescherming tegen brandgevaar nodig hebben.
- Het treffen van voorzorgsmaatregelen t.a.v. de hierboven genoemde gebouwen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 3.2.

Periode 1961 -1986.

Product Algemene maatregel van bestuur.

Toelichting Dit artikel werd gewijzigd bij de wetswijziging in 1961 (Stb. 198).

Handeling Het voorbereiden van regels voor het in rekening brengen van vergoedingen voor verrichtingen krachtens AMvB, aan degenen ten behoeve van wie de verrichtingen zijn gedaan.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 3.3.

Periode 1961 - 1986.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Toelichting Deze vergoedingen worden niet in rekening gebracht aan publiekrechtelijke lichamen. Dit artikel is gewijzigd bij wijziging van de wet in 1961 (Stb. 198).

Handeling Het voorbereiden van regels inzake de behandeling van beroep op de Kroon tegen beslissingen, genomen op grond van regels ten aanzien van het onder de artikelen 3.2 en 3.3 van de Brandweerwet gestelde.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 3.4

Periode 1961 - 1986.

Product Algemene maatregel van bestuur.

Toelichting Dit artikel is ingevoegd bij wijziging van de wet in 1961 (Stb. 198).

2.1.2.3 Handelingen ten aanzien van de gemeente op grond van de Brandweerwet 1985

Op grond wat de Brandweerwet 1985 bestaan de taken van de gemeente op het gebied van brandweer uit:

- Het regelen van de organisatie, het beheer en de taak van de gemeentelijke brandweer bij verordening. Het betreft in elk geval de personele - en materiële sterkte.
 - Het bevorderen van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. Het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand. Alsmede de feitelijke uitvoering hiervan.
 - Het vaststellen van regels omtrent het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt, voor zover daarin niet bij of krachtens de Woningwet of enige andere wet is voorzien.
 - Het benoemen, schorsen en ontslaan van het personeel van de gemeentelijke brandweer.
 - De feitelijke uitvoering van werkzaamheden inzake het beperken en bestrijden van rampen, als bedoeld in artikel 1 van de Rampenwet.
-

Handeling Het voorbereiden van voorschriften over de minimumsterkte van de gemeentelijke brandweer.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken

Bron Brandweerwet 1985, art. 1.3

Periode 1985 -

Product Algemene maatregel van bestuur.

Toelichting Tot nu toe is hier geen AMvB over tot stand gebracht.

2.1.3 Regionale Brandweer

De regionale brandweer is een openbaar lichaam dat is ingesteld krachtens een gemeenschappelijke regeling bedoeld in artikel 3, dan wel artikel 4 respectievelijk artikel 26, tweede lid, van de Brandweerwet 1985. Het door de gemeenten ingestelde openbare lichaam is rechtspersoon. De gemeenschappelijke regeling bevat bepalingen

omtrent onderlinge bijstand bij het beperken en bestrijden van brand en bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen, alsmede omtrent de feitelijke leiding over de brandweer bij het optreden in groter verband (art. 3.3.). Tot de taken van het bestuur van de regionale brandweer behoort: het zorgdragen voor het voorbereiden van de organisatie van de brandweer in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden en voor de regeling van de operationele leiding bij de rampenbestrijding (art. 3.2). Hieronder valt ook het verzorgen van oefeningen en opleidingen.

Handeling Het aanwijzen van de gemeenten die tezamen een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer aangaan.

Actor Provinciale Staten.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 3.1.

Periode 1994 - 1995

Product Provinciaal besluit.

Toelichting Dit geschiedt binnen een jaar na de datum van de inwerking-treding van deze wet. De aanwijzing heeft tot doel een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering te bewerkstelligen van de werkzaamheden zoals bedoeld in artikel 1, zesde lid van de Brandweerwet en een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen te bevorderen.

Het besluit van provinciale staten wordt aan de betrokken gemeentebesturen bekendgemaakt.

Bij de voorbereiding van de aanwijzing door gedeputeerde staten wordt overleg gepleegd met alle gemeentebesturen in de provincie.

Handeling Het voorbereiden van een aanwijzing per KB van de gemeenten waarvan de besturen een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer moeten treffen, indien de gemeenten in meer dan één provincie liggen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 4.3.

Periode 1985 - 1995.

Product Koninklijk Besluit.

Toelichting Per KB zijn op 24 december 1987 een aantal gemeenten aangewezen (Stb. 1987 674 t/m 678, 682 en 683).

Art. 4. vervalt bij de Wet van 1995 inzake wijziging van o.a. Brandweerwet 1985, art. IB.

Handeling Het goedkeuren van een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 4.1.

Periode 1985 - 1995

Product

Toelichting Art. 4. vervalt bij de Wet van 1995 inzake wijziging van o.a. Brandweerwet 1985, art. IB.

Handeling Het opleggen van gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 4.1.

Periode 1985 - 1995

Product Gemeenschappelijke Regeling.

Toelichting Dit gebeurt indien binnen een jaar nadat de aanwijzing heeft plaatsgevonden geen regeling aan hun goedkeuring is onder-worpen of indien aan de regeling de goedkeuring is onthou-den. Het besluit van Gedeputeerde Staten wordt aan de betrokken gemeentebesturen bekendgemaakt.

Oplegging geschiedt niet dan nadat met de betrokken gemeentebesturen overleg is gepleegd over het ontwerp van de op te leggen regeling.

In afwijking van artikel 8: 2, onderdeel a, van de Algemene wet bestuursrecht kan een belanghebbende tegen een besluit tot oplegging beroep instellen bij de rechtbank (art. 4.2 van de Brandweerwet 1985).

Art. 4. vervalt bij de Wet van 1995 inzake wijziging van o.a. Brandweerwet 1985, art. IB.

Handeling Het voorbereiden van het opleggen per KB van een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer, indien de betrokken gemeenten in meer dan één provincie liggen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 4.3.

Periode 1985 - 1995.

Product Koninklijk Besluit.

Toelichting Art. 4. vervalt bij de Wet van 1995 inzake wijziging van o.a. Brandweerwet 1985, art. IB.

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken bij de voorbereiding van de aanwijzing per KB en het opleggen per KB van een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer.

Actor Provinciale Staten/Gedeputeerde Staten.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 4.3.

Periode 1985 - 1995.

Product Advies.

Toelichting Art. 4. vervalt bij de Wet van 1995 inzake wijziging van o.a. Brandweerwet 1985, art. IB.

Handeling Het aanwijzen van de gemeenten die een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer moeten treffen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet van 1995 inzake wijziging van o.a. Brandweerwet 1985, art. IA.

Periode 1995 -

Product Aanwijzing.

Handeling Het voorbereiden van een Koninklijk Besluit inzake het uitnodigen van Provinciale Staten respectievelijk Gedeputeerde Staten tot het aanwijzen van gemeenten, waarvan de besturen een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer moeten treffen, dan wel een koninklijk besluit inzake het opleggen van een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer aan gemeenten.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 4.4.

Wet gemeenschappelijke regelingen 1984, artt. 102, 103.1 en 103.3.

Periode 1985 - 1995

Product

Toelichting Dit gebeurt wanneer Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten geen voorbereiding treffen.

Handeling Het voorbereiden van een koninklijk besluit inzake het aanwijzen van gemeenten, waarvan de besturen een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer moeten treffen, dan wel een koninklijk besluit inzake het opleggen van een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer aan gemeenten.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Brandweerwet 1985, art. 4.4.
Wet gemeenschappelijke regelingen 1984, artt. 102, 103.1
en 103.3.

Periode 1985 - 1995

Product KB inzake een betreffende gemeenschappelijke regeling

Toelichting Dit gebeurt wanneer Provinciale Staten, onderscheidenlijk Gedeputeerde Staten binnen de daartoe gestelde termijn aan een uitnodiging geen gevolg geven. Het door de minister van Binnenlandse Zaken vervaardigde ontwerp-KB wordt van kracht nadat de Raad van State is gehoord.

Art. 4. vervalt bij de Wet van 1995 inzake wijziging van o.a. Brandweerwet 1985, art. 1B.

Handeling Het aan de regionale brandweer verzoeken om het houden van oefeningen met een bijzonder karakter.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bijdragen regionale brandweren en provincies 1986, art. 5a.1.
Besluit doeluitkering rampenbestrijding 1993, art 10.1.

Periode 1993 -

Product Verzoek.

Toelichting Het betreft hier oefeningen die niet in het kader van het vierjaarlijks oefenplan eerste lid, kunnen plaatsvinden.

2.1.4 Bedrijfsbrandweer

Burgemeester en Wethouders wijzen de inrichting aan die binnen een door hen te stellen termijn over een bedrijfsbrandweer dient te beschikken, indien zij van oordeel zijn dat de inrichting in geval van brand of ongevallen bijzonder gevaar kan opleveren voor de openbare veiligheid (Art. 4 Besluit bedrijfsbrandweren 1990, Brandweerwet 1985, art. 13.1).

Het hoofd of bestuurder van de inrichting is verplicht er voor te zorgen, dat in die inrichting kan worden beschikt over een bedrijfsbrandweer, die voldoet aan de bij de aanwijzing gestelde eisen inzake personeel en materieel.

Alvorens tot aanwijzing over te gaan, verzoeken Burgemeester en Wethouders het hoofd of de bestuurder van de betreffende inrichting, binnen drie maanden na ontvangst van het verzoek aan hen een rapport inzake de bedrijfsbrandweer over te leggen. Vervolgens zenden B&W een exemplaar van het rapport aan onder andere de districtsinspecteur voor het brandweerwezen en na 1995 aan het bestuur van de regionale brandweer in wier grondgebied de inrichting is gelegen, de minister van Verkeer en Waterstaat, indien de inrichting is gelegen op of deel uitmaakt van een luchtvaartterrein, de minister van Defensie, indien de inrichting is gelegen op of deel uitmaakt van een door de krijgsmacht in gebruik genomen terrein. Burgemeester en Wethouders gaan niet over tot het aanwijzen van een inrichting dan nadat de bovengenoemde functionarissen door hen in de gelegenheid zijn gesteld advies ter zake uit te brengen en nadat het hoofd of de bestuurder van de inrichting door hen is gehoord en maken nadien de aanwijzing aan de hierboven bedoelde functionarissen bekend (art. 4. Besluit bedrijfs-brandweren 1990).

Burgemeester en Wethouders kunnen in de aanwijzing eisen stellen aan de bedrijfsbrandweer van de betreffende inrichting over sterkte, opleiding en geoefendheid, materieel, samenwerking met de gemeentelijke brandweer en andere hulpverleningsorganisaties.

Voor 1 februari van ieder jaar zendt het hoofd of de bestuurder van een aange-wezen inrichting aan het gemeentebestuur en de Inspectie voor het Brandweer-wezen een overzicht van de werkelijke sterkte van de bedrijfsbrandweer op

1 januari van dat jaar. Na 1995 wordt de inspectie vervangen door de minister van Binnenlandse Zaken.

Handeling Het voorbereiden van bepalingen inzake:
- de soorten aan te wijzen inrichtingen, die over een bedrijfsbrandweer moeten beschikken;
- te stellen eisen inzake personeel en materieel van de bedrijfsbrandweer;
- de wijze van totstandkoming van een aanwijzing.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Brandweerwet 1985, art. 13.2.
Periode 1986 -
Product Algemene maatregel van bestuur

Handeling Het aanwijzen, intrekken dan wel wijzigen van de aanwijzing van een inrichting die in geval van brand of ongeval bijzonder gevaar kan opleveren voor de openbare veiligheid, als bedrijfsbrandweerplichtig.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken
Grondslag Brandweerwet 1985, art. 13.2, zoals ingevoegd na de wetwijziging in 1995.
Besluit bedrijfsbrandweren 1990, art. 8, zoals gewijzigd in 1995.
Periode 1995 -
Product
Toelichting Dit artikel is bij Wet van 1995 inzake de wijziging van onder andere de Brandweerwet 1985, art. 13.2 als nieuw art. 13.2 ingevoegd, waarbij de aanwijzingsbevoegdheid van de minister wordt uitgebreid tot inrichtingen, gelegen op of deel uitmakend van bij de krijgsmacht in gebruik zijnde terreinen.

2.1.5 Toezicht op de veiligheid van brandweer- en reddingsmaterieel

Bij de Brandweerwet 1952 vindt als gevolg van de ontwikkelingen in de chemische industrie in 1961 een wetwijziging plaats, die het mogelijk maakt AMvB's vast te stellen die het gevaar voor ongevallen bij de brandbestrijding

in gebouwen waar chemische stoffen aanwezig waren beogen te voorkomen of te beperken. Met deze wijziging kan het reeds in 1958 in werking getreden Besluit draagbare blustoestellen worden geëffectueerd. Het betreft echter in dit besluit blustoestellen die voor gebruik door de brandweer zijn bestemd. Voor particulier gebruik zijn geen regels, waardoor deze blustoestellen aan iedere controle zijn onttrokken. De behoefte aan regels voor onderhoud en herstel van brandweer- en reddingsmaterieel wordt in 1961 geëffectueerd. De bijlage bij het Besluit draagbare blustoestellen 1958 wordt gewijzigd bij KB in 1961 (Stb. 248) en 1967 (Stb. 203).

In 1958 wordt een nieuw beproevingsstation van de Inspectie voor het Brandweerwezen geopend voor het testen van pompen, handbrandblusapparaten, motoren en slangen. Hoewel het pas vanaf 1985 verplicht wordt gesteld, zijn fabrikanten voordien al bereid om hun producten te laten keuren (de goedkeuring is aanbevelenswaardig).

Naar aanleiding hiervan wordt het Besluit draagbare blustoestellen aangepast in 1961.

Naar aanleiding van het van kracht worden van de Brandweerwet 1985, treedt het Besluit draagbare blustoestellen 1986 in werking (zoals gewijzigd 1989 en 1993 en 1995). Hierin is de keuring van brandweer- en reddingsmaterieel verplicht gesteld.

Handeling Het voorbereiden van regels betreffende de veiligheid, deugdelijkheid, normalisatie en standaardisatie van brandweer- en reddingsmaterieel, dat met het oog op gebruik in Nederland wordt vervaardigd, ingevoerd of in de handel gebracht.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Brandweerwet 1952, art. 3.1.
Brandweerwet 1985, art. 17.1
Periode 1952 -

Product Algemene maatregel van bestuur.
Besluit draagbare blustoestellen 1958.
Besluit draagbare blustoestellen 1986.

Handeling Het ontwikkelen, houden van toezicht op de vervaardiging, onderzoeken en beproeven van brandweer- en reddings-materieel van en voor de organisatie Bescherming Bevolking en de gemeentelijke brandweerkorpsen.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 7.

Periode 1952 - 1986.

Product Onderzoeksrapport, testrapport, productrapport.
Dit impliceert onder andere de rapporten inzake de invoering van de brandweerhelm model 1967, ontwikkeld in samen-werking met de Kledingcommissie van Nederlandse Brandweerefederatie, de Haagse Brandweer en de inspectie.

Handeling Het in overleg met de minister van Financiën aanwijzen van de "eerste kantoren" waarlangs de invoering van blus-toestellen en van vullingen geschiedt.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit draagbare blustoestellen 1958, art. 3.2.

Periode 1958 - 1986.

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting Bijvoorbeeld: Beschikking van de minister van Binnenlandse Zaken van 2 april 1953, nr. 17436 (Stcrt. 13-04-1953, nr. 70).

Handeling Het onderzoeken en beproeven van materieel van fabrikanten van en handelaren in brandweer- en reddingsmaterieel.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen tot 1995.
De minister van Binnenlandse Zaken na 1995.

Grondslag Brandweerwet 1952, art. 7.
Brandweerwet 1985, art. 22.1.

Periode 1952 -

Product Testrapport.

Toelichting Na 1985 zijn fabrikanten en handelaars verplicht deze proeven te laten uitvoeren. Dit gebeurt door ambtenaren van de Inspectie voor het Brandweerwezen en na 1995 namens de minister van Binnenlandse Zaken.

Handeling Het afgeven, weigeren en intrekken van een bewijs van goedkeuring, of van een gewijzigd bewijs van goedkeuring, tot het vervaardigen, invoeren of in de handel brengen van blustoestellen en bijbehorende vullingen.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.
Na 1995, de minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit draagbare blustoestellen 1958, art. 4, 9 en 11.1.
Besluit draagbare blustoestellen 1986, art. 5, 8.1, 11 en 13.

Periode 1958 -

Product Vergunning (tot 1986), bewijs van goedkeuring (na 1986).

Toelichting In de periode 1958 - 1986 is de keuring niet verplicht.
De kosten voor de keuring dienen vooraf te worden betaald. Het bewijs van goedkeuring wordt

binnen twee maanden
na de keuring verstrekt en vermeldt het rangnummer van
het rijkskeurmerk. De weigering tot het verlenen van een vergunning wordt binnen twee
maanden met redenen omkleed verstrekt. De vergunning kan worden gewijzigd
als het geen typeverandering van het blustoestel betreft.

Van het verlenen, intrekken, dan wel wijzigen van de vergunning wordt mededeling gedaan in de
Staatscourant.

Vanaf 1986 is de keuring verplicht en is er sprake van een bewijs van goedkeuring. De aanvraag wordt bij
de Hoofd-inspecteur voor het Brandweerwezen (tot 1995) dan wel de minister (na 1995)
ingediend. Van afgifte wordt mededeling gedaan in de Staatscourant.

Handeling Het waarmaken van goedgekeurde blustoestellen en bijbe-horende vullingen, dan wel van
gewijzigde onderdelen waarvoor de vergunning is gewijzigd.
Actor De Hoofdinspecteur van het Brandweerwezen.
Grondslag Besluit draagbare blustoestellen 1958, art. 7.2 en art. 9.
Periode 1958 - 1986.
Product
Toelichting Binnen een jaar na dagtekening van het bewijs van goed-keuring stuurt de houder ter
waarmaking twee blustoestellen met bijbehorende vulling, voorzien van het rijkskeurmerk.

Handeling Het verbieden van het in de handel brengen van blus-toestellen of vullingen waarvoor vergunning
is verleend, maar waarbij gebreken zijn geconstateerd.
Actor De Hoofdinspecteur van het Brandweerwezen.
Grondslag Besluit draagbare blustoestellen 1958, art. 12.1.
Periode 1958 - 1986.
Product
Toelichting De hoofdinspecteur stelt een termijn vast waarbinnen het blustoestel moet voldoen aan de eisen
en trekt de vergunning in indien niet binnen die termijn daaraan wordt voldaan. Indien wel
binnen de termijn aan de eisen wordt voldaan, dan wordt het verbod ingetrokken.

Handeling Het in beroep beschikken op bezwaren van vergunning-aanvragers tegen beslissingen van de Hoofdinspecteur van het Brandweerwezen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit draagbare blustoestellen 1958, art. 13.1.

Periode 1958 - 1986.

Product

Toelichting Alvorens te beslissen, vraag de minister aan de Brandweer-raad om advies. Het advies van de commissie wordt ook toegestuurd aan degene die het beroep heeft ingesteld en aan de hoofdinspecteur.

127

Handeling Het vaststellen van de wijze waarop de kosten van de keuring voor de afgifte van de vergunning aan het rijk worden betaald.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit draagbare blustoestellen 1958, art. 5.

Periode 1958 - 1986.

Product Ministeriële beschikking.
Bijvoorbeeld de beschikking van 14-06-1958 nr. U 9956, Stcrt. 27-06-1958 nr. 122.
Zie ook handeling 123.

Handeling Het in rekening brengen van de keuringskosten ten behoeve van de wijziging van een vergunning.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.

Grondslag Besluit draagbare blustoestellen 1958, art. 9.7.

Periode 1958 - 1986.

Product

Handeling Het aan fabrikanten en handelaren in brandweer- en reddingsmaterieel vergoeden van de kostprijs van ten behoeve van onderzoek en beproeving gebruikt materieel.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.

Grondslag Brandweernet 1952, art. 7.

Periode 1952 - 1986.

Product

Handeling Het op aanvraag van de houder overschrijven van een bewijs op naam van een derde die schriftelijk te kennen heeft gegeven houder te willen worden.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.
Na 1995: De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit draagbare blustoestellen 1958, art. 10.
Besluit draagbare blustoestellen 1986, art. 12.

Periode 1958 -

Product

Toelichting Van afgifte wordt mededeling gedaan in de Staatscourant.
De hoofdinspecteur deelt aan betrokkenen mede aan welke voorwaarden zij moeten voldoen voordat het bewijs wordt overgeschreven.

Handeling	Het verlenen van een machtiging tot het invoeren van blus-toestellen en bijbehorende vullingen, uitsluitend bestemd voor experimentele doeleinden of voor gebruik als monster bij een te verrichten keuring.
Actor	De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen (tot 1995). De minister (na 1995).
Grondslag	Besluit draagbare blustoestellen 1986, art. 4.1.
Periode	1986 -
Product	
Toelichting	De verlening van machtiging is uitzondering op het verlenen van een bewijs van goedkeuring.

2.1.6 Advies en toetsing inzake de kwaliteit van het brandweerwezen

2.1.6.1 De periode tussen 1952 en 1995, de Inspectie voor het Brandweerwezen

Met betrekking tot het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, brand-gevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand, bestaan de taken van de Inspectie voor het Brandweerwezen op grond van de Brandweerwet 1952, uit het behandelen van technische aangelegenheden, het verzamelen van alle gegevens die van belang kunnen zijn en het voorbereiden van overige werkzaamheden. De sectie Technische- en Keuringsdienst van de Inspectie levert steeds meer diensten aan de gemeenten:

- het maken van bestekken en tekeningen voor nieuwe brandweervoertuigen;
- technisch onderzoek van pompen en auto's in het keuringsstation;
- toezicht op de bouw van brandweervoertuigen;
- in verband met de keuring van de grote hoeveelheid BB-materieel werd in 1956 het keuringswerk gedeconcentreerd en werden er in de districten inspecteur-monteurs aangesteld.

In 1953 treedt het Reglement inspectie brandweerwezen in werking. De inspectie bestaat uit een centraal bureau in Den Haag, met aan het hoofd een hoofd-inspecteur en 5 districtsinspecties met aan het hoofd districtsinspecteurs.

Voorlichting naar zowel publiek als overheden met betrekking tot de brand-preventie wordt in de jaren zestig verheven tot prioriteit van de Inspectie.

Dit resulteert onder andere in de oprichting van de Stichting Nationaal Brand-preventie Instituut (NBPI).

Taak van de hoofdinspecteur van de Inspectie voor het Brandweerwezen bestaat op grond van de Brandweerwet 1985 uit, ervoor zorg te dragen dat de ambtenaren der inspectie:

- voortdurend op de hoogte zijn van hetgeen vereist is om hun werkzaamheden doeltreffend te kunnen verrichten;
- bij een brand desgevraagd advies kunnen geven;
- zich op verzoek van de burgemeester met de technische leiding van bluswerkzaamheden kunnen belasten en daarvoor de nodige theoretische en praktische kennis en bekwaamheid bezitten;
- rechtstreeks, of door tussenkomst van andere ambtenaren, zowel schriftelijk als mondeling in overleg treden met de Colleges, autoriteiten, diensten, lichamen, instellingen en personen.

Het Reglement van de Inspectie voor het Brandweerwezen 1953 (laatstleden gewijzigd in 1989), vindt na 1985 zijn grondslag in art. 5.2 en vanaf 1989 in art. 19.4 van de brandweerwet 1985.

Handeling	Het voorbereiden van regels inzake de verdere samenstelling en de werkwijze van de inspectie en de aanwijzing van ambtsgebieden voor de inspecteurs.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Brandweerwet 1952, art. 5.2. Brandweerwet 1985, art. 19.4.
Periode	1952 - 1995.

Product Algemene maatregel van bestuur.

Bijvoorbeeld: Reglement Inspectie Brandweerwezen 1953.

Handeling Het aanwijzen van de districtsinspecties.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 2.1.

Periode 1953 - 1995.

Product Aanwijzing.

Toelichting De minister doet van de aanwijzing mededeling in de Staatscourant. De gemeenten Amsterdam, Rotterdam en Den Haag behoren niet tot het ressort van een districts-inspectie.

Handeling Het aanwijzen van de standplaatsen van de districts-inspecteurs.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 3.2.

Periode 1953 - 1995.

Product

Toelichting De minister doet hiervan mededeling in de Staatscourant.

Handeling Het vaststellen van een instructie voor de Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 4.

Periode 1953 - 1995.

Product

Handeling Het vaststellen van een instructie voor de districtsinspecteurs.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.

Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 4.

Periode 1953 - 1995.

Product

Handeling Het goedkeuren van een door de Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen vastgestelde instructie voor de districtsinspecteurs.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 4.

Periode 1953 - 1995.

Product

Handeling Het uitbrengen van een jaarverslag aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.

Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 7.

Periode 1953 - 1995.

Product

Handeling Het uitbrengen van een jaarverslag aan de Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.
Actor De Districtsinspecteur voor het Brandweerwezen

Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 7.
Periode 1953 - 1995.
Product

Handeling Het adviseren van de Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.
Actor De Districtsinspecteur voor het Brandweerwezen.
Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 9.
Periode 1953 - 1995.
Product

Handeling Het verzamelen en verwerken van gegevens, nodig voor de theoretische en praktische bekwaamheden en kennis van de ambtenaren van de inspectie.
Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.
Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 6.
Periode 1953 - 1986.
Product Gegevensbestanden en documentatie.
Toelichting Dit impliceert onder andere vanaf 1952 interne voorlichting aan districtinspecteurs via het "Dienstbulletin", waarin productinformatie met commentaar wordt geleverd.

Handeling Het organiseren van cursussen, nodig voor de theoretische en praktische bekwaamheden en kennis van de ambtenaren van de inspectie.
Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.
Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 6.
Periode 1953 - 1986.
Product cursussen.

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken in aangelegenheden over de brandweezorg.
Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.
Grondslag Brandweerwet 1985, art. 19.1.
Periode 1985 - 1995
Product Advies.

Handeling Het geven van advies omtrent de bevoegdheden van Gedeputeerde Staten t.a.v. de gemeenteraadsbesluiten tot vaststelling, wijziging of intrekking van algemene regels voor de organisatie en het beheer van de gemeentelijke brandweer.
Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.
Grondslag Brandweerwet 1952, art. 5.1.c.
Periode 1952 - 1986.
Product Advies.

Handeling Het geven van advies en voorlichting, ook uit eigen beweging, aan rijksinstellingen alsmede bestuursorganen van provincies, gemeenten, regionale brandweeren en andere

publiekrechtelijke lichamen, over de brandweezorg en, op verzoek, het verlenen van bijstand bij de uitoefening van bevoegdheden op grond van deze wet.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 19.2.

Brandweerwet 1952, art. 5.1.b en 5.1.d.

Periode 1952 - 1995.

Product

Toelichting In de Brandweerwet 1952 werden hier met name bedoeld: burgerlijke, militaire en rijksinstellingen, gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen en instellingen.

Dit impliceert tevens het in samenwerking met de Politie-verbindingdienst adviseren van de gemeentelijke brand-weerkorpsen teneinde enige lijn te brengen in de bij de brandweer gebruikte verbindingsmiddelen. Hiertoe was in 1967 door de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken opdracht gegeven. De Politie-verbindingdienst behartigde in samenwerking met de hoofdinspecteur voor het Brand-weerwezen in de Nationale Frequentiecommissie de belangen van de gemeentelijke en de andere overheids-brandweerkorpsen.

Met het inwerkingtreden van de Brandweerwet 1985 was het geven van voorlichting en advies over telecommunicatie-apparatuur, verbindingnetwerken, meld-, alarm- en verbin-dingscentra een reguliere aangelegenheid geworden.

Handeling Het op verzoek geven van voorlichting en advies aan particulieren, over de brandweezorg voor zover dit niet van gemeentewege of vanwege de regionale brandweer kan geschieden.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 19.2.

Brandweerwet 1952, art. 5.1.e.

Periode 1952 - 1995.

Product

Toelichting Hieronder valt het geven van voorlichting en advies over telecommunicatie, gevaarlijke stoffen en brandpreventie.

Handeling Het uitbrengen van voorlichtingspublicaties voor het publiek en het veld over de brandweezorg.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.

Grondslag Koppens, p. 105.

Periode 1952 - 1995.

Product Bijvoorbeeld:

Het blad "Brandalarm" voor de jeugd in 1949, het voor-lichtingsboekje "Handbrandblusapparaten" uit 1949.

Diverse voorlichtingsspotjes op radio en tv in 1965 over kerstboombranden (verzorgd door de afdeling Voorlichting van het ministerie van Binnenlandse Zaken, in overleg met de hoofdinspecteur) en andere voorlichtingspublicaties inzake brandpreventie.

Documentatierapporten, onder andere over automatische sprinklerinstallaties in 1969.

Periodieke bundeling en publicatie van examenopgaven van rijksexamens voor het onderwijs, publicaties op het gebied van preventie, materieel en telecommunicatie.

Toelichting Na de Nota Hulpverlening bij ongevallen en Rampen uit 1974 kwam de voorlichting op het gebied van telecommunicatie en gevaarlijke stoffen naar de brandweerkorpsen op gang.

Handeling Het geven van een opdracht aan een districtsinspecteur tot het instellen van een nader onderzoek inzake het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand.

Actor De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen.

Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 9.
Brandweerwet, art. 5.1.a.

Periode 1953 - 1995.

Product Opdracht tot onderzoek.

Handeling Het verrichten van onderzoek naar het verloop van een brand, ongeval of ramp.

Actor De Districtsinspecteur voor het Brandweerwezen.

Grondslag Reglement inspectie brandweerwezen 1953, art. 9.
Brandweerwet 1952, art. 5.1.a.
Brandweerwet 1985, art. 19.2.

Periode 1953 - 1995.

Product Onderzoeksrapport.

Toelichting De districtsinspecteur kan ook uit eigener beweging een dergelijk onderzoek instellen. Het onderzoeksrapport wordt naar de hoofdinspecteur gezonden. Na de Nota Hulpverlening bij ongevallen en Rampen uit 1974 resulteerde vrijwel elk onderzoek van de inspectie in een gepubliceerd rapport.

2.1.6.2 De Landelijke Adviesdienst Ongevallenbestrijding Gevaarlijke Stoffen (OGS)

De chemische industrie groeit in de jaren '60 en '70 enorm. Ook het transport van gevaarlijke stoffen in het steeds dichter bevolkte Nederland neemt sterk toe. In de Nota Hulpverlening bij ongevallen uit 1975, wordt daarom ook aandacht besteed aan de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Als gevolg hiervan wordt bij de Inspectie voor het Brandweerwezen in 1975 een afdeling Ongevalsbestrijding Gevaarlijke Stoffen (OGS) opgericht. Deze heeft onder andere tot taak:

- De organisatie van applicatiecursussen over gevaarlijke stoffen.
- Het instellen van een 24-uurs parate dienst, die op afroep voor de hulpverleningsdiensten in het land beschikbaar was voor advies of daadwerkelijk optreden.
- De uitgifte van geplastificeerde kaartjes met de in 1977 verplichte tankwagen-codecijfers met het telefoonnummer van de piketdienst van de afdeling OGS.
- De uitgave van voorlichtingsmateriaal over gevaarlijke stoffen en de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen.
- Het adviseren bij het verstrekken van een vergunning.

In het kader van de GEO-operatie werd de Landelijke adviesdienst OGS in 1993 opgeheven en werden de taken op dit gebied overgeheveld naar de Regionale Brandweren.

Handeling Het adviseren van de plaatselijke politie en brandweer op het gebied van de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Actor Inspectie voor het brandweerwezen/Landelijke adviesdienst OGS.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer en Rampenbestrijding 1991.

Periode 1975 - 1993.

Product

Handeling Het adviseren van de lagere overheden en de minister van V&W inzake het verlenen van vergunningen ten behoeve van het vervaardigen van, werken met en transporteren van gevaarlijke stoffen.

Actor Inspectie voor het Brandweerwezen/Landelijke adviesdienst OGS.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer en Rampenbestrijding 1991.

Periode 1975 - 1993.

Product

Handeling Het rapporteren van zware ongevallen en bijna-ongevallen aan de EG in het kader van de EG-Seveso-richtlijn.

Actor De Inspectie voor het Brandweerwezen/Landelijke adviesdienst OGS.
Na 1993 de Inspectie voor het Brandweerwezen.
Na 1995 de minister van Binnenlandse Zaken/Directie Brandweer en rampenbestrijding.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer en Rampenbestrijding 1991.

Periode 1975 - 1993.

Product

Toelichting Binnen dit kader valt ook het verzamelen van informatie in verband met deze verplichte rapportage.

Handeling Het geven van voorlichting inzake de bestrijding van onge-vallen met gevaarlijke stoffen.

Actor Inspectie voor het brandweerwezen/Landelijke adviesdienst OGS.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer en Rampenbestrijding 1991.

Periode 1975 - 1993.

Product Publicaties e.d.

Bijvoorbeeld:

Uitgave van de brochure Gevaarlijke Stoffen in 1975 en in 1978 van de brochure "BLEVE" (naar de explosie van het soort LPG-gastank die zich op een camping in Spanje voerde in 1978).

Uitgave van voorlichtingsmateriaal (video, boeken, dia-series) over bestrijding van ongevallen met bepaalde gevaarlijke stoffen voor beroepsbrandweerofficieren.

Herziening van de Handleiding voor gevaarlijke stoffen in 1982-1985.

Handeling Het geven van applicatiecursussen inzake de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Actor Inspectie voor het brandweerwezen/Landelijke adviesdienst OGS.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer en Rampenbestrijding 1991.

Periode 1975 - 1993.

Product

Handeling Het op verzoek adviseren over en geven van ondersteuning bij de daadwerkelijke bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen door de lokale of regionale brandweer.

Actor Inspectie voor het brandweerwezen/Landelijke adviesdienst OGS.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer en Rampenbestrijding 1991.

Periode 1975 - 1993.

Product

2.1.6.3 De periode na 1995: de inspectiefunctie van de minister van Binnenlandse Zaken

Bij de Wet van 1995 inzake de wijziging van onder andere de Brandweerwet 1985, wordt de Inspectie voor het Brandweerwezen gewijzigd in de inspectie-functie van de minister van Binnenlandse Zaken, teneinde de toetsende taak van de minister, als eindverantwoordelijke voor het hele systeem van de openbare veiligheid, te optimaliseren. Dit betekent dat sinds die tijd een aantal bevoegd-heden van de minister van Binnenlandse Zaken is gemandateerd aan de Stafafdeling Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding van de directie Brandweer en Rampenbestrijding⁴⁵.

Handeling Het aanwijzen van ambtenaren die worden belast met de in artikel 19 van de Brandweerwet 1985 omschreven toetsen en onderzoeken, alsmede van ambtenaren die worden belast met het toezicht op de naleving van de in art. 13 en 17 van de Brandweerwet 1985 omschreven bepalingen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 19.3, 19.4 en 21.1.
Wet van 1995 inzake de wijziging van onder andere de Brandweerwet 1985, art. F.

Periode 1995 -
Product Ministerieel Besluit.

Toelichting Het betreft hier het in het kader van de inspectiewerkzaamheden toetsen van:

- Bepalingen inzake de soorten aan te wijzen inrichtingen, te stellen eisen inzake personeel en materieel en de wijze van totstandkoming van een aanwijzing.
- Regels betreffende de veiligheid, deugdelijkheid, normalisatie en standaardisatie waaraan brandweer- en reddingsmaterieel moet voldoen, dat met het oog op gebruik hier te lande wordt vervaardigd, ingevoerd of in de handel gebracht.

Handeling Het toetsen van de wijze waarop een bestuursorgaan van een provincie, een gemeente, een lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling dan wel een ander openbaar lichaam de taken uitvoert met betrekking tot het voorkomen van, het voorbereiden op en het bestrijden van een brand, ongeval of ramp.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 19.1.
Wet van 1995 inzake de wijziging van onder andere de Brandweerwet 1985, art. F.

Periode 1995 -
Product Toetsingsrapport.

Handeling Het ontwikkelen van een instrument voor toetsing en doorlichting van kwaliteitszorg in eigen beheer door de gemeentelijke en regionale brandweer.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Strategisch plan 1995-1998.

Periode 1995 -
Product Doorlichtingsinstrument.

Toelichting Het is de bedoeling dat door de gemeenten en regio's op termijn zelf deze "algemene doorlichting" gebruikt kan worden voor kwaliteitsbevordering.

Als basis hiervoor dient de "algemene doorlichting", een instrument dat ook ten behoeve van de toetsende rol van de minister is ontwikkeld.

Ter vervaardiging van de "algemene doorlichting" zijn bij diverse organisaties pilots gestart.

Handeling Het uitvoeren van de "algemene doorlichting".
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Bron Strategisch plan 1995-1998.
Periode 1995 -
Product Doorlichtingsrapport.
Toelichting De "algemene doorlichting" wordt zodanig uitgevoerd, dat de gemeenten en regio's op termijn dit instrument zelf kunnen hanteren.

Handeling Het uitvoeren van aspectonderzoeken ten aanzien van brandweezorg en rampenbestrijding.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Bron Strategisch plan 1995-1998.
Periode 1995 -
Product Onderzoeksrapport.

Handeling Het verrichten van onderzoek naar het verloop van een brand, ongeval of ramp.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet van 1995 inzake de wijziging van onder andere de Brandweerwet 1985, art. F.
Strategisch plan 1995-1998.
Periode 1995 -
Product Onderzoeksrapport.
Toelichting Het doel van dit soort onderzoek is na 1995 het in beeld brengen van de leereffecten die moeten leiden tot kwaliteits-verbetering.

2.1.7 Aanschaf van materieel

Handeling Het aanschaffen van materieel voor brand- en rampen-bestrijding, uitrustingen en persoonlijke beschermings-middelen.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R/Logistiek Centrum.
Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.
Periode 1991 -
Product

2.1.8 Voorlichting Brandpreventie na 1991

De stichting NBPI is opgeheven in 1991, omdat steeds meer instanties actief worden op het gebied van brandpreventie. Voor enkele functies van het NBPI heeft de directie Brandweer vervangers gezocht. Voor de coördinerende functie is een Platform Coördinatie Voorlichtingsbeleid Brandpreventie ingesteld, waaraan wordt deelgenomen door de Directie Brand-weer, het ministerie van WVC (na 1994 VWS), de Nederlandse Brandweer-federatie, de Stichting Consument en Veiligheid, het Bureau voor Schade-preventie, het Gemeenschappelijk Administratiekantoor en het Adviesbureau voor Arbeidsomstandigheden en Verzuimpreventie.

Handeling Het ontwikkelen van beleid inzake het geven van voorlichting over brandpreventie.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.
Periode 1991 -

Product

Handeling Het instellen van een Platform Coördinatie Voorlichtingsbeleid Brandpreventie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.

Periode 1991 -

Product Instellingsbeschikking.

Handeling Het coördineren van het beleid inzake de voorlichting over brandpreventie.
Actor Platform Coördinatie Voorlichtingsbeleid Brandpreventie.
Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.
Periode 1991 -
Product

2.2 Organisatie van de rampenbestrijding

2.2.1 De organisatie van de bescherming bevolking tot 1984

De Wet van 10 juli 1952 tot bescherming van de bevolking tegen de gevolgen van oorlogsgeweld (Wet bescherming bevolking), voorziet in de organisatie en de taakstelling en de bevoegdheden op het gebied van de bescherming van de bevolking. De wet is gewijzigd bij de Wet van 24 februari 1955 en bij de Wet van 27 november 1957 tot wijziging van de Wet bescherming bevolking.

De Nederlandse gemeenten zijn voor de organisatie van de bescherming van de bevolking samengevoegd tot een 45-tal kringen. Onderscheid wordt daarbij gemaakt tussen A-kringen en B-kringen. Een A-kring bestaat uit één of meer gemeenten, welke geheel of gedeeltelijk een zodanig gevaaraantrekkelijk karakter hebben dat voor die gemeenten maatregelen tot verhoogde bescherming genomen moeten worden. In B-kringen is dit niet nodig. Via een gemeenschappelijke regeling kan een Kringraad worden gevormd door de gezamenlijke burgemeesters, die uit hun midden een voorzitter en een dagelijks bestuur kiezen. In tijd van paraatheid is er een gezagsverhouding, opklimmend van Kringraad via de Commissaris van de Koningin naar de minister van Binnenlandse Zaken. Genoemde autoriteiten beschikken elk over een uitvoerend orgaan (staf), aan het hoofd waarvan een commandant staat. Dit is voor de Kringraad het Hoofd Bescherming Bevolking, voor de provincie is dit de Provinciaal Commandant en op nationaal niveau is dit de Nationaal Commandant.

Het Hoofd Bescherming Bevolking is belast met de leiding van het kring-commando, waarvan de hoofden van de operationele diensten alsmede het toegevoegd personeel, deel uitmaken. Deze operationele diensten zijn de brandweer, de reddingsdienst, de geneeskundige dienst, de verbindingdienst, de verzorgingsdienst en de abc-dienst (voor bescherming tegen de gevolgen van atoomwapens, bacteriologische en chemische wapens). De bedrijfszelfbescherming heeft tot doel personeel in fabrieken, werkplaatsen, kantoren enz., te beschermen tegen de gevolgen van oorlogsgeweld. Bepaalde vitale bedrijven moeten in het kader van de bedrijfsbescherming maatregelen treffen om de voortgang van de productie te verzekeren (gas, water en electriciteit).

In 1954 treedt het Besluit bedrijfszelfbescherming in werking. Volgens dit besluit zijn ondernemers verplicht een beschermingsplan op te stellen. Dit geldt dan voor bedrijfsruimten en terreinen, alsmede gebouwen en terreinen die in gebruik zijn bij overheidsdiensten. Desgevraagd verstrekt de ondernemer het plan aan de burgemeester ter inzage. Ten aanzien van de bescherming van nutsbedrijven treedt in 1957 het Besluit bescherming gas- en elektriciteitsbedrijven in werking en in 1963 het Besluit bescherming waterleidingbedrijven.

Als gevolg van de voorbereidingen op de wijziging van de structuur van de rampenbestrijdingsorganisatie en mede door bezuiniging ingegeven wordt in juni 1983 besloten per 1 januari 1984 de Bescherming Bevolking op te heffen. Dit wordt in 1986 gerealiseerd met de inwerkingtreding van de Intrekkingwet Bescherming Bevolking⁴⁶. De taken ten aanzien van de bescherming van de burgerlijke bevolking worden ondergebracht bij bestaande instellingen: de brandweer, het Rode Kruis en het Korps Mobiele Colonne.

Voor de noodwachten betekent de opheffing van de Bescherming Bevolking dat zij in dienst komen bij de instellingen die de taken van de Bescherming Bevolking overnemen (met name de brandweer) of hun taak neerleggen conform de afvloeiingsregeling die bij de intrekking van de Bescherming Bevolking horen.

Volgens artikel 29 van de Intrekkingswet Bescherming Bevolking blijven een aantal artikelen met daaraan gekoppeld een aantal besluiten van kracht.

Dit zijn de artikelen 4, 7, 29 van de Wet Bescherming Bevolking, het Besluit bescherming gas- en elektriciteitsbedrijven uit 1957, het Besluit bedrijfszelf-bescherming uit 1958 en het Besluit bescherming waterleidingbedrijven uit 1963 en 1989.

Dit betekent dat de taken ten aanzien van de bescherming van bedrijven worden overgedragen aan het bedrijfsleven zelf. Na de intrekking van de Bescherming Bevolking dienen bedrijven zelf een eigen bedrijfszelfbescherming op te zetten en te onderhouden⁴⁷.

2.2.1.1 Plannen voor de bescherming bevolking

Handeling	Het vaststellen van een rijksplan voor de bescherming van de bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 4.1.

Periode 1952 - 1984.

Product

Toelichting In overeenstemming met de ministers die het mede aangaan: de minister-president en de minister van Justitie.

Handeling	Het voorbereiden van een algemene maatregel van bestuur voor gedragsregels en andere voorschriften in het belang van de bescherming van de bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 5.1.

Periode 1952 -

Product Besluit bedrijfszelfbescherming Stb. 1954/270, vanaf 1958 Besluit bedrijfszelfbescherming 1958 Stb. 1958/147.

Besluit bescherming gas- en elektriciteitsbedrijven Stb. 1957/580.

Besluit bescherming waterleidingbedrijven Stb. 1963/381, vanaf 1989 Besluit bescherming waterleidingbedrijven 1989 Stb. 1989/341.

Handeling	Het aanwijzen van ondernemingen en openbare nuts-bedrijven die in aanmerking komen voor bedrijfszelf-bescherming.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 4.2.

Periode 1952 -

Product Ministerieel besluit.

Handeling	Het geven van aanwijzingen aan daartoe aangewezen ondernemingen en openbare nutsbedrijven in het kader van hun bedrijfszelfbescherming.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken, in overeenstemming met de minister die het mede aangaat.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 4 en art. 7.1.

Periode 1952 -

Product Ministerieel besluit.

Toelichting De aanwijzing wordt gegeven in overeenstemming met de minister die het mede aangaat en na overleg met aan te wijzen centrale organisaties van ondernemers dan wel met besturen van die bedrijven van de te geven bevelen aan ondernemingen en openbare nutsbedrijven.

De hier bedoelde aanwijzingen zijn nadere richtlijnen voor de verkrijging van een verklaring van geen bezwaar voor een beschermingsplan en de termijn waarbinnen die plannen moeten worden ingediend door ondernemers van gas- en elektriciteitsbedrijven en eigenaren van waterleiding-bedrijven. Het betreft plannen die zijn vervaardigd op grond van de besluiten Bescherming gas- en elektriciteitsbedrijven 1957, art. 3 t/m 7 en Bescherming waterleidingbedrijven 1963, art. 3 t/m 8.

Handeling Het aanwijzen van centrale organisaties van ondernemers en besturen van overheidsbedrijven waarmee overleg gevoerd wordt alvorens de aanwijzingen voor de bedrijfs-bescherming worden gegeven.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 7.2.

Periode 1952 -

Product Ministerieel besluit.

Handeling Het bepalen van het tijdstip waarop bepaalde maatregelen op grond van het Besluit bedrijfszelfbescherming 1958, ten uitvoer moeten worden gebracht.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bedrijfszelfbescherming 1958, Stb. 1958/147 art. 10.2.

Periode 1958 -

Product Ministerieel besluit.

Toelichting Dit gebeurt nadat de minister van Binnenlandse Zaken heeft gelast dat de Bescherming Bevolking in staat van paraatheid wordt gebracht.

Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften ten aanzien van het besluit bedrijfszelfbescherming 1958.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bedrijfszelfbescherming 1958 Stb. 1958/147 art. 15.

Periode 1958 -

Product Ministerieel besluit.

Handeling Het instellen van de Commissie van advies inzake de bescherming van waterleidingbedrijven tegen de onmiddellijke gevolgen van oorlogsgeweld.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Instellingsbeschikking Commissie van Advies inzake de bescherming van waterleidingbedrijven tegen de onmiddellijke gevolgen van oorlogsgeweld van 1955 (Stcrt. 33).

Periode 1955.

Product

Handeling Het adviseren van de minister inzake de bescherming van waterleidingbedrijven tegen de onmiddellijke gevolgen van oorlogsgeweld.

Actor De Commissie van Advies inzake de bescherming van waterleidingbedrijven tegen de onmiddellijke gevolgen van oorlogsgeweld.

Bron Instellingsbeschikking Commissie van Advies inzake de bescherming van waterleidingbedrijven tegen de onmiddellijke gevolgen van oorlogsgeweld van 1955 (Stcrt. 33).

Periode 1955 -
Product

Handeling Het afgeven van een verklaring van geen bezwaar voor beschermingsplannen, ingediend door de ondernemers van gas- en elektriciteitsbedrijven.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Economische Zaken.

Grondslag Besluit bescherming gas- en elektriciteitsbedrijven 1957, art. 3 t/m 7.

Periode 1957 -
Product

Handeling Het al dan niet afgeven van een verklaring van geen bezwaar voor beschermingsplannen, ingediend door de eigenaren van waterleidingbedrijven.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en van Sociale Zaken en Volksgezondheid.
Na 1988, de minister van VROM.

Grondslag Besluit bescherming waterleidingbedrijven 1963, 3 t/m 8.
Besluit bescherming waterleidingbedrijven 1989, art. 4 t/m 8.
Besluit van 2 november 1993, houdende aanpassing van een aantal algemene maatregelen van bestuur aan de Algemene wet bestuursrecht, hoofdstuk 14. De Waterleidingwet.

Periode 1963 -
Product

Toelichting Het Besluit bescherming waterleidingbedrijven van 1989 is gebaseerd op artikel 14a van de waterleidingwet, waarbij de minister van VROM de eerstverantwoordelijke minister is.
In het plan dient een redelijke bescherming van de openbare drinkwatervoorziening door het betrokken waterleiding-bedrijf zijn vastgelegd. De minister van VROM stelt de minister van Binnenlandse Zaken en de burgemeester en wethouders van de gemeenten in het voorzieningsgebied van het betrokken waterleidingbedrijf schriftelijk van zijn besluit op de hoogte.

Handeling Het vrijstellen van voorschriften inzake bedrijfszelf-bescherming voor ondernemingen en instellingen, waarvan naar het oordeel van de minister vaststaat, dat zij na afkondiging van de staat van paraatheid, onmogelijk kunnen voort werken.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bedrijfszelfbescherming Stb. 1954/270 art. 11, vanaf 1958 Besluit bedrijfszelfbescherming 1958 Stb. 1958/147 art. 12 en 14.

Periode 1954 -
Product

Toelichting Dit gebeurt na overleg met de minister die het mede aangaat.

Handeling Het verlenen van vrijstelling voor het opstellen van een beschermingsplan bij gas- en elektriciteitsbedrijven en het ten uitvoer brengen daarvan.
Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en van Economische Zaken.
Grondslag Besluit bescherming gas- en elektriciteitsbedrijven 1957, art. 9.
Periode 1957 -
Product
Toelichting De vrijstellingen en ontheffingen kunnen onder beperkingen worden verleend. Aan vrijstellingen en ontheffingen kunnen voorschriften worden verbonden.

Handeling Het verlenen van vrijstelling voor het opstellen van een beschermingsplan ten aanzien van waterleidingbedrijven en het ten uitvoer brengen daarvan.
Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en van Sociale Zaken en Volksgezondheid, na 1988 de minister van VROM.
Grondslag Besluit bescherming waterleidingbedrijven 1963, art. 10.
Periode 1963 -
Product
Toelichting De vrijstellingen en ontheffingen kunnen onder beperkingen worden verleend. Aan vrijstellingen en ontheffingen kunnen voorschriften worden verbonden.

Handeling Het vaststellen van een termijn, waarbinnen de burge-meesters een plan voor de bescherming van de bevolking dienen vast te stellen.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 11.
Periode 1952 - 1986.
Product

Handeling Het opstellen van een advies over een gemeentelijk beschermingsplan.
Actor De Commissaris van de Koningin.
Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 11.
Periode 1952 - 1986.
Product
Toelichting Het plan wordt met het advies van de Commissaris van de Koningin doorgestuurd naar de minister van Binnenlandse Zaken.

Handeling Het goedkeuren van een gemeentelijk beschermingsplan.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 11.
Periode 1952 - 1986.
Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het vaststellen van één provinciaal beschermingsplan.
Actor De Commissaris van de Koningin.
Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 16.

Periode 1952 - 1986.

Product

Toelichting Dit plan wordt aan de hand van de gemeentelijke plannen voor de bescherming van de bevolking, de plannen in het kader van gemeenschappelijke regelingen, en met inachtneming van het Rijksplan, opgesteld.

Handeling Het goedkeuren van het provinciaal beschermingsplan.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 16.

Periode 1952 - 1986.

Product

2.2.1.2 Gewestelijke Raad

Handeling Het treffen van een gemeenschappelijke regeling voor de bescherming van de bevolking binnen het bij de regeling te betrekken gebied.

Actor De Commissarissen van de Koningin.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 19.1, art. 19.3 en art. 19.4A, Wet Gemeenschappelijke Regeling, Hoofdstuk III.

Periode 1952 - 1986.

Product

Toelichting Twee of meer Commissarissen van de Koningin kunnen een gemeenschappelijke regeling treffen ten aanzien van hun provincies of delen daarvan. Op basis van een gemeenschappelijke regeling wordt een gewest gevormd. Wanneer bij de getroffen gemeenschappelijke regeling een gewest wordt gevormd, vormen de Commissarissen van de Koningin een Gewestelijke Raad.

Handeling Het vaststellen van een gewestelijk beschermingsplan.

Actor De Gewestelijke Raad.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 19.4D.

Periode 1952 - 1986.

Product

Toelichting Het plan komt in de plaats van het provinciale plan.

Handeling Het benoemen, schorsen en ontslaan van de commandant en het aan deze toegevoegd personeel.

Actor De Gewestelijke Raad.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 19.4C.

Periode 1952 - 1986.

Product

2.2.1.3 Toezicht

Handeling Het houden van toezicht op het naleven van de wettelijke bepalingen ten aanzien van de bescherming van de bevolking en de voorbereiding daarvan.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 6.

Periode 1952 - 1986.

Product Inspectierapport.

Toelichting Het toetsen van de maatregelen voor de organisatie van de bescherming van de bevolking, alsmede de voorbereiding daarop, geschiedt door daarvoor aangestelde inspecteurs voor de bescherming van de bevolking.

Handeling Het aanstellen van inspecteurs voor de bescherming van de bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 6.

Periode 1952 - 1986.

Product

2.2.1.4 De opheffing van de organisatie voor de bescherming bevolking

Handeling Het vaststellen van de liquidatierekening van de Bescherming Bevolking.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Intrekingswet Bescherming Bevolking art. 7.

Periode 1986.

Product

Handeling Het verdelen van het in de liquidatierekening vastgestelde liquidatiesaldo van de organisatie van de Bescherming Bevolking onder de betrokken overheden.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Intrekingswet Bescherming Bevolking art. 8.1.

Periode 1986.

Product

192

Handeling Het betalen van het negatief liquidatiesaldo van de Bescherming Bevolking aan de gemeentebesturen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Intrekingswet Bescherming Bevolking art 9.2, art 10.2.

Periode 1986.

Product

Handeling Het goedkeuren van koop en verkoop van materieel van de Bescherming Bevolking aan de regionale brandweer.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Intrekingswet Bescherming Bevolking art. 24.2.

Periode 1986.

Product Provinciaal besluit.

Handeling Het voorbereiden van het per KB goedkeuren van koop en verkoop van materieel van de Bescherming Bevolking aan de regionale brandweer.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Intrekingswet Bescherming Bevolking art. 24.2.

Periode 1986.

Product Koninklijk Besluit.

Toelichting In geval de regionale brandweer of de kring in verschillende provincies is gelegen, is goedkeuring bij KB nodig, gedeputeerde staten gehoord.

Handeling Het stellen van regels inzake de vergoeding van de kosten van de provincies, de kringen, de gemeenten, die niet behoren tot een op grond van de Wet Bescherming Bevolking gevormde kring en van de gemeenten, die op grond van art 5.1, zijn belast met de voortzetting van de liquidatie van de Bescherming Bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Intrekingswet Bescherming Bevolking art. 26.

Periode 1986.

Product

Toelichting Artikel 5.1 bepaalt dat het bestuur van de gemeenten waar de kring zijn zetel heeft, is belast met de voortzetting van de liquidatie indien na het verstrijken van de termijn van zes maanden de liquidatie niet is voltooid.

Handeling Het vergoeden van de kosten van de provincies, de kringen, de gemeenten, die niet behoren tot een op grond van de Wet Bescherming Bevolking gevormde kring en van de gemeenten, die op grond van art 5.1, zijn belast met de voortzetting van de liquidatie van de Bescherming Bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Intrekingswet Bescherming Bevolking art. 26.

Periode 1986.

Product

2.2.2 Taken en bevoegdheden bij bescherming bevolking

De taken van de gemeentelijke bestuursorganen op het gebied van de bescherming van de bevolking zijn als volgt:

- Het organiseren van en het voeren van het opperbevel over de bescherming van de bevolking in de gemeente door de burgemeester (Wet Bescherming Bevolking art. 10.1);
- Het namens de burgemeester voeren van het bevel over het commando bescherming bevolking door het hoofd bescherming bevolking (Wet Bescherming Bevolking art. 10.1);
- Het benoemen, schorsen en ontslaan van het hoofd bescherming bevolking en het aan deze toegevoegde personeel door de burgemeester (Wet Bescherming Bevolking art. 10.2);
- Het opstellen van een plan voor de bescherming van de bevolking in de gemeente door de burgemeester en het indienen van dit plan bij de Commissaris van de Koningin (Wet Bescherming Bevolking art. 11);
- Het doen van oefeningen met betrekking tot de bescherming van de bevolking door de burgemeester (Wet Bescherming Bevolking art. 12.1);
- Het opstellen bij verordening van gedragsregels en andere voorschriften. Het doen van bevelen door de burgemeester (Wet Bescherming Bevolking art. 13.1);
- Het afkondigen door aanplakking aan het gemeentehuis en voor zoveel nodig ook op een andere nader te bepalen wijze van de verordeningen door de burgemeester. Het terstond mededelen hiervan aan de Commissaris van de Koningin (Wet Bescherming Bevolking art. 13.2);
- Het geven van schriftelijke bevelen door de burgemeester (Wet Bescherming Bevolking art. 13.6);
- Het vorderen van woonruimte, gebouwen en andere onderkomens en het onderbrengen van personeel van de overheidsorganisaties voor de Bescherming Bevolking ten tijde van gehele of gedeeltelijke staat van paraatheid

door de burgemeester (Wet Bescherming Bevolking, art. 13a, op grond van Wet houdende wijziging van de wet Bescherming Bevolking, Wet verplaatsing bevolking, Wet beschikbaar blijven van goederen en Wet staat van oorlog en beleg, art. I A);

- Het treffen van een gemeenschappelijke regeling met betrekking tot de behartiging van de taak van de gemeenten met betrekking tot de bescherming van de bevolking in dat gebied door de burgemeesters (Wet Bescherming Bevolking art. 14.1);
- Het treffen van voorzieningen met betrekking tot de begroting en de rekening en verantwoording van de inkomsten en uitgaven van de kring, dat elk der bij de regeling betrokken gemeenten zal dragen door de burgemeesters (Wet Bescherming Bevolking art. 14.3);
- Het uitoefenen van de bevoegdheden en het aanvullen van de besluiten door het kringbestuur (Wet Bescherming Bevolking art. 14.4);
- Het overleggen van de burgemeester met het college van burgemeester en wethouders over de uitoefening van de bevoegdheden inzake de bescherming van de bevolking. Het ter kennis brengen van dit overleg aan de gemeenteraad door de burgemeester (Wet Bescherming Bevolking art. 15);
- Het vaststellen van vergoeding voor het gebruik, het onderbrengen of het onderhoud krachtens een vordering door de burgemeester (Wet Bescherming Bevolking, art. 22a, op grond van Wet houdende wijziging van de Wet Bescherming Bevolking, de Wet verplaatsing bevolking, de Wet beschikbaar blijven van goederen en de Wet staat van oorlog en beleg, art. I C);
- Het aanmanen van degene die in gebreke is na te komen hetgeen krachtens art. 5 dan wel art. 13 en art. 14 is bepaald, alsnog binnen een door hem te bepalen termijn te voldoen (Wet Bescherming Bevolking art. 23);
- Het kunnen doen verrichten van hulpverleningswerkzaamheden door de kring-raad of burgemeester; dit in de tijd dat de bescherming van de bevolking niet geheel of gedeeltelijk in staat van paraatheid is gebracht (Wet houdende wijziging van de Wet op de noodwachten en van de Wet Bescherming Bevolking 1970, art. IX J);
- Het liquideren van de bescherming van de bevolking, indien na het verstrijken van de termijn, bedoeld in artikel 4, eerste lid, de liquidatie niet is voltooid (Intrekkingswet Bescherming Bevolking art. 5.1 en 6.1). Na het verstrijken van de termijn, bedoeld in artikel 4, eerste lid, vervallen de vermogensbestanddelen van de kring van rechtswege aan het bestuur van de gemeente, bedoeld in het eerste lid. Tevens gaan op dat moment de rechten en verplichtingen van de kring over op het bestuur van de gemeente;
- Het voorlopig vaststellen van de liquidatierekening en het ter definitieve vaststelling verzenden aan gedeputeerde staten en te kennisneming verzenden aan de minister van Binnenlandse Zaken (Intrekkingswet art. 7);
- Het verstrekken van een opgave van de boekwaarde van de commandoposten door de kringraad aan de minister van Binnenlandse Zaken (Intrekkingswet Bescherming Bevolking art. 25);

- Het vragen van voorziening inzake het vaststellen van een beschermingsplan door ondernemingen en instellingen aan de Commissaris van de Koningin; dit indien over de noodzaak of de inhoud van een zodanige regeling geen overeenstemming wordt bereikt (Besluit bedrijfszelfbescherming art. 5.4, besluit bedrijfszelfbescherming 1958 art. 7.5);
- Het opstellen van een beschermingsplan, wanneer inrichtingen gezamenlijk niet tot overeenstemming kunnen komen (Besluit bedrijfszelfbescherming 1958 art. 7.2);
- Het verlenen van ontheffing aan ondernemers van de plicht tot vaststelling van een beschermingsplan (Besluit bedrijfszelfbescherming art. 5.5);
- Het geheel of gedeeltelijk vrijstelling verlenen van de voorschriften ten aanzien van de bedrijfszelfbescherming (Besluit bedrijfszelfbescherming 1958, art. 12.2);
- Het geheel of gedeeltelijk vrijstellen van de plicht tot naleving van het formeren van EHBO-ploegen, gewondentransportploegen en reddingsploegen (Besluit bedrijfszelfbescherming art. 7.2).

2.2.2.1 A-gebieden en B-gebieden

Handeling	Het voorbereiden tot het per KB verdelen van bepaalde A-gebieden of bepaalde delen van het B-gebied in kringen en het vaststellen van A- en B-kringen ter bescherming van de bevolking.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Wet Bescherming Bevolking art. 3.
Periode	1952 - 1986.
Product	Besluit van 3 november 1952, houdende uitvoering van de artikelen 2 en 3 van de Wet Bescherming Bevolking en het Kringenbesluit Bescherming Bevolking van 1961.
Toelichting	Het besluit van 14 december 1951, inzake de samenwerking nopens de uitvoering van de in artikel 1 van de Wet betreffende bescherming tegen luchtaanvallen bedoelde maatregelen vervalt met de invoering van het besluit van 1952.

Handeling	Het voorbereiden tot het per KB aanwijzen van gebieden waarin maatregelen tot verhoogde bescherming moeten worden getroffen.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Wet Bescherming Bevolking, art. 2.
Periode	1952 - 1986.
Product	
Toelichting	Deze gebieden worden aangeduid als A-gebieden.

Handeling	Het voorbereiden van de vaststelling per KB van voorschriften in het belang van de bescherming van de bevolking.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Wet Bescherming Bevolking art. 5.2 en 5.3.
Periode	1952 - 1986.
Product	Koninklijk Besluit.
Toelichting	In eerste instantie geeft, wijzigt en vult de minister de voorschriften aan, waarbij vaststelling per KB na drie maanden volgt. De bekendmaking geschiedt door de minister van Binnenlandse Zaken.

2.2.2.2 Staat van paraatheid

200

Handeling Het voorbereiden van het per KB gelasten van het geheel of ten dele in staat van paraatheid brengen van de organisatie van de bescherming van de bevolking.

Actor De minister-president.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 8.1, 8.6 en 8.7.

Periode 1952 - 1986.

Product Koninklijk Besluit.

Besluit bedrijfszelfbescherming 1954, vanaf 1958 Besluit bedrijfszelfbescherming 1958.

Toelichting Dit gebeurt in geval van oorlog, oorlogsgevaar en daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden. Het KB wordt geplaatst in het Staatsblad. Het bekendmaken van het instellen van de staat van paraatheid gebeurt op een door de Kroon nader te bepalen wijze. Binnen een week nadat de bescherming van de bevolking in staat van paraatheid is gebracht, dient de ondernemer de maatregelen ten aanzien van de bedrijfsbescherming ten uitvoer te kunnen brengen.

Handeling Het voorbereiden van een wetsvoorstel tot het doen voort-duren van de gehele of gedeeltelijke staat van paraatheid van de organisatie van de Bescherming Bevolking.

Actor De minister-president.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 8.2.

Periode 1952 - 1986.

Product

Toelichting Zo spoedig mogelijk na afkondiging van het KB wordt het bedoelde wetsontwerp aan de Staten-Generaal ter vast-stelling voorgelegd.

Handeling Het voorbereiden van het per KB beëindigen van de gehele of gedeeltelijke staat van paraatheid van de organisatie van de Bescherming Bevolking.

Actor De minister-president.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 8.5, 8.6 en 8.7.

Periode 1952 - 1986.

Product Koninklijk Besluit.

Toelichting Het KB wordt geplaatst in het Staatsblad. Het bekendmaken van het beëindigen van de staat van paraatheid gebeurt op een door de Kroon nader te bepalen wijze.

2.2.2.3 Het geven van aanwijzingen tijdens de staat van paraatheid

Handeling Het krachtens machtiging van de minister van Binnenlandse Zaken geven van aanwijzingen aan de burgemeester ten tijde van gehele of gedeeltelijke staat van paraatheid van de bescherming van de bevolking.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 20.

Periode 1952 - 1986.

Product

Toelichting Dit geldt indien het algemeen belang dit dringend vereist.

Handeling Het geven van aanwijzingen aan de Commissaris van de Koningin voor de bescherming van de bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet houdende wijziging van de Wet op de noodwachten en van de Wet Bescherming Bevolking 1970, art. IX E.

Periode 1971 - 1986.

Product

Toelichting Dit geldt zolang de bescherming van de bevolking geheel of ten dele in staat van paraatheid is en indien het algemeen belang dit dringend vereist.

Handeling Het geven van aanwijzingen aan de burgemeester voor de bescherming van de bevolking.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Wet houdende wijziging van de Wet op de noodwachten en van de Wet Bescherming Bevolking 1970, art. IX E.

Periode 1971 - 1986.

Product

Toelichting Dit geldt zolang de bescherming van de bevolking geheel of ten dele in staat van paraatheid is en indien het algemeen belang dit dringend vereist.

Handeling Het uitoefenen van de taak van de burgemeester, van het kringbestuur, van de Commissaris van de Koningin of van de gewestelijke raad, dan wel het belasten van een andere autoriteit hiermee.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 21.1, 21.2.

Periode 1952 - 1986.

Product

Toelichting Dit gebeurt ten tijde van geheel of gedeeltelijke staat van paraatheid van de bescherming van de bevolking en als het algemeen belang dit dringend vereist. De minister van Binnenlandse

Zaken brengt ter algemene kennis het voorzien in de uitoefening van de taak van de burgemeester, van het kringbestuur, van de Commissaris van de Koningin of van de gewestelijke raad, ten tijde van geheel of gedeeltelijke staat van paraatheid van de bescherming van de bevolking.

2.2.2.4 Bevoegdheid tot het geven van aanwijzing bij hulpverlening

Handeling	Het geven van aanwijzingen met betrekking tot hulpverleningswerkzaamheden door onderdelen van de organisatie bescherming bevolking.
Actor	De Commissaris van de Koningin.
Grondslag	Wet houdende wijziging van de Wet op de noodwachten en van de Wet Bescherming Bevolking 1970, art. IX J.
Periode	1971 - 1986.
Product	
Toelichting	Dit geldt wanneer de bescherming niet geheel of gedeeltelijk in staat van paraatheid is gebracht.

2.2.2.5 Gemeentelijke verordeningen inzake gedragsregels en voorschriften voor de bescherming bevolking

Handeling	Het voorbereiden van het schorsen en het vernietigen van verordeningen van de burgemeester, inzake het opstellen van gedragsregels en andere voorschriften met betrekking tot de bescherming van de bevolking.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Wet Bescherming Bevolking art. 13.3 en art. 13.4.
Periode	1952 - 1986.
Product	Koninklijk Besluit.
Toelichting	Voor zover in strijd met de wetten, de besluiten of het algemeen belang, en binnen een maand nadat zij ter kennis van de Commissaris van de Koningin zijn gebracht. De minister van Binnenlandse Zaken geeft bij algemene maatregel van bestuur gedragsregels en andere voorschriften in het belang van de bescherming bevolking.

Handeling	Het voorlopig buiten werking stellen van de verordeningen van de burgemeester, inzake het opstellen van gedragsregels en andere voorschriften met betrekking tot de bescherming van de bevolking.
Actor	De Commissaris van de Koningin.
Grondslag	Wet Bescherming Bevolking art. 13.3.
Periode	1952 - 1986.
Product	
Toelichting	De voorlopige buiten werking stelling wordt onmiddellijk medegedeeld aan de minister van Binnenlandse Zaken en duurt ten hoogste veertien dagen.

Handeling	Het vaststellen van nadere regels omtrent het vorderen van woonruimte, gebouwen en andere onderkomens en het onderbrengen van personeel van de overheidsorganisaties voor de Bescherming Bevolking door de burgemeester ten tijde van gehele of gedeeltelijke staat van paraatheid.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Wet Bescherming Bevolking art. 13a.
Periode	1955 - 1986.

Product

Toelichting Krachtens Wet houdende wijziging van de Wet Bescherming Bevolking, Wet verplaatsing bevolking, Wet beschikbaar blijven van goederen en de Wet staat van oorlog en beleg, 24 februari 1955, art I A.

2.2.3 Voorbereiding van de rampenbestrijding na 1984

De taken van de Gemeente bij de rampenbestrijding zijn:

- Het voorbereiden van de rampenbestrijding in de gemeente (voor zover niet bij of krachtens de wet anders is bepaald).
- Het bevorderen van het houden van oefeningen en de totstandkoming van afspraken, die nodig zijn voor een doelmatige rampenbestrijding (rampenbestrijdingsplan).
- Het doen analyseren van een voorgevallen ramp en het doen van aanbevelingen ter voorkoming van een soortgelijke ramp in de toekomst en ter beperking van de gevolgen ervan.

2.2.3.1 Rampenplannen en Rampenbestrijdingsplannen

In 1981 treedt de Wet houdende regelen betreffende het vaststellen van gemeente-lijke rampenplannen (de Wet rampenplannen Stb. 384) in werking; de bepalingen van deze wet worden overgenomen in de Rampenwet 1985. De Wet rampen-plannen wordt bij de inwerkingtreding van de Rampenwet 1985 ingetrokken.

Tot de taken van de gemeenten behoort het vaststellen van een rampenplan en van een rampenbestrijdingsplan voor het hele gebied van de gemeente.

Vanaf 1985 dient het rampenplan in ieder geval te bevatten:

- begripsomschrijvingen;
- een overzicht van de soorten rampen die de gemeente kunnen bedreigen;
- een overzicht van diensten, instanties, organisaties en individuele personen, die bij de rampenbestrijding kunnen worden betrokken;
- een schema met betrekking tot de leiding over en de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties bij de rampenbestrijding;
- een intern en extern verbindings- en alarmeringsschema (onder andere de waarschuwing van de bevolking)
- regels over de wijze waarop burgemeester en wethouders de informatie, bedoeld in artikel 2a, eerste en tweede lid, verschaffen, en over de wijze waarop de burgemeester de informatie, bedoeld in artikel 11a, eerste en tweede lid, verschaft, alsmede een plan in hoofdlijnen met betrekking tot de waarschuwing van de bevolking;
- een plan in hoofdlijnen met betrekking tot maatregelen te nemen bij een verplaatsing van bevolking;
- een plan in hoofdlijnen met betrekking tot de geneeskundige organisatie op het rampterrein;
- een plan in hoofdlijnen met betrekking tot de opvang en verzorging van slachtoffers;
- een plan in hoofdlijnen met betrekking tot de voedselvoorziening van de bevolking;
- een plan in hoofdlijnen met betrekking tot maatregelen ten behoeve van de bevoorrading van met de rampenbestrijding belaste diensten en organisaties;
- regels over de vastlegging van gegevens met betrekking tot veroorzaakte schade;
- regels over de organisatie en inrichting van een centraal registratie- en inlichtingenbureau;
- regels over de verslaglegging;
- een verzendlijst.

Volgens art. 4.2 dient sinds 1994 in het rampenplan de afstemming op plannen, vastgesteld voor het gebied van aangrenzende gemeenten en van aangrenzende gebieden in andere staten, te zijn gewaarborgd.

De gemeente moet het gemeentelijke rampenbestrijdingsplan vaststellen voor elke ramp waarvan de plaats, de aard en de gevolgen voorzienbaar zijn. In het rampenbestrijdingsplan is het geheel van bij die ramp te nemen maatregelen opgenomen. Het plan is niet openbaar. In het rampenbestrijdingsplan dient de afstemming te zijn gewaarborgd op plannen, die zijn vastgesteld voor het gebied

van aangrenzende gemeenten en voor aangrenzende gebieden in andere landen. Elk rampenbestrijdingsplan wordt uiterlijk een maand na de vaststelling aan de Commissaris van de Koningin in de provincie gezonden.

Handeling Het uitnodigen van het gemeentebestuur tot wijziging van het gemeentelijke rampenplan, binnen een door hen te bepalen termijn.

Actor Gedeputeerde staten.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 6.1.

Wet rampenplannen 1981, art. 5.1.

Periode 1981 -

Product Gewijzigd rampenplan.

Toelichting Dit gebeurt, indien Gedeputeerde Staten van oordeel zijn dat het plan niet voldoet aan de eisen, bij de wet gesteld.

Gedeputeerde staten plegen alvorens gebruik te maken van hun bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, overleg met het betrokken gemeentebestuur (art. 6.2).

Handeling Het wijzigen of herzien van het gemeentelijke rampenplan.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 6.3.

Wet rampenplannen 1981, art. 5.2.

Periode 1981 -

Product Gewijzigd rampenplan.

Toelichting Dit gebeurt indien het gemeentebestuur geen gevolg geeft aan de uitnodiging. De wijziging geschiedt op kosten van de gemeente.

Handeling Het aan de burgemeester opleggen van de verplichting tot vaststelling van een rampenbestrijdingsplan.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Wet rampenplannen 1981, art. 6.2.

Periode 1981 - 1985.

Product Aanwijzing.

Handeling Het aan de burgemeester opleggen van de verplichting tot wijziging van een vastgesteld rampenbestrijdingsplan.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 8.1.

Wet rampenplannen 1981, art. 6.3.

Periode 1981 -

Product Aanwijzing.

Toelichting Binnen zes maanden na de datum waarop het rampen-bestrijdingsplan hem is toegezonden, deelt de Commissaris van de Koningin de burgemeester mede of hij van deze bevoegdheid gebruik zal maken. De Commissaris van de Koningin kan daarbij een termijn stellen, waarbinnen de wijziging moet zijn vastgesteld (art. 8.2).

Handeling Het aan de burgemeesters van aan elkaar grenzende gemeenten opleggen van de verplichting tot vaststelling van een rampenbestrijdingsplan, na onderling overleg, ieder voor zijn gemeente.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 9.1.

Wet rampenplannen 1981, art. 6.3.

Periode 1981 -

Product Aanwijzing.

Toelichting Het betreft hier aan elkaar grenzende gemeenten die kunnen worden getroffen door een en dezelfde ramp, waarvan plaats, aard en de gevolgen voorzienbaar zijn. Het opleggen gebeurt na overleg met beide burgemeesters.

Dit gebeurt, indien de gemeenten in meer dan één provincie zijn gelegen, na overleg met de betrokken Commissarissen van de Koningin.

Handeling Het, door toedoen van de Commissaris van de Koningin, aan de burgemeester opleggen van de verplichting tot vaststelling van een rampenbestrijdingsplan.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 9.2.

Wet rampenplannen 1981, art. 6.5.

Periode 1981 -

Product Ministeriële aanwijzing.

Toelichting Het betreft hier aan elkaar grenzende gemeenten in verschillende provincies, die kunnen worden getroffen door een en dezelfde ramp, waarvan plaats, aard en de gevolgen voorzienbaar zijn. De minister stelt hierbij de termijn waarbinnen het rampenbestrijdingsplan dient te zijn vastgesteld.

Handeling Het geven van aanwijzingen aan de betrokken burgemeesters inzake het in werking stellen van rampenplannen en rampenbestrijdingsplannen, indien er sprake is van een ramp of dreigende ramp van meer dan plaatselijke betekenis.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Wet rampenplannen 1981, art. 7.2.

Periode 1981 - 1985.

Product Aanwijzing.

Handeling Het voorbereiden van een Algemene Maatregel van Bestuur waarbij aan het bestuur van een openbaar lichaam de volgens de Wet rampenplannen aan het provinciaal bestuur opgedragen taken en bevoegdheden worden opgedragen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet rampenplannen 1981, art. 8.

Periode 1981 - 1985.

Product AMvB.

Toelichting Dit is van toepassing op een gebied waarvoor bij wet een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam is ingesteld.

2.2.3.2 Provinciale coördinatieplannen

Handeling Het vaststellen van een provinciaal coördinatieplan.

Actor De Commissarissen van de Koningin.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 10.1.

Provinciewet, art. 182.1.d.

Periode 1985 -

Product Provinciaal coördinatieplan.

Toelichting In het plan worden in ieder geval opgenomen een schema met betrekking tot de leiding over en de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties bij de rampenbestrijding op provinciaal niveau, alsmede gegevens over het verzoeken en verlenen van bijstand.

Het provinciaal coördinatieplan wordt uiterlijk een maand na de vaststelling ter kennisneming aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan de burgemeesters in de provincie gezonden.

Vaststelling geschiedt binnen twee jaar na inwerkingtreding van de Rampenwet.

Het coördineren van de voorbereiding van de civiele verdediging door de in de provincie werkzame rijksambtenaren, provinciaal bestuur, gemeentebesturen en waterschapsbesturen, op grond van de Provinciewet, is tevens inbegrepen.

Handeling Het treffen van bijzondere regelingen in het kader van de ongevals- en rampenbestrijding.

Actor Provinciaal Bestuur/Gedeputeerde Staten.

Grondslag Provinciewet, art. 105.1

Periode 1985 -

Product

Toelichting Aanvullend op de provinciale coördinatieplannen kunnen voor specifieke aangelegenheden door de provincie bijzondere regelingen worden getroffen.

Zie Bijlage 2: Overzicht Bijzondere regelingen ongevals- en rampenbestrijding provincies (1991).

2.2.3.3 Bestrijdingsplan Overstroming en/of Dijkdoorbraak

Het door de minister van Binnenlandse Zaken ingestelde Project Bestrijdingsplan Overstroming en/of Dijkdoorbraak heeft tot doel de leemten op te lossen, die zijn geconstateerd in de voorbereiding en uitvoering van de rampenbestrijding bij overstromingen. Dit houdt in dat er een situatieschets wordt vervaardigd bij 33 brandweerregio's, die te maken kunnen krijgen met ramptype overstroming. Deze situatieschets is de basis voor verder onderzoek om de geconstateerde leemten op te lossen. Dit gebeurt door de minister van Binnenlandse Zaken/Directie B&R o.a. in samenwerking met de Unie van Waterschappen.

221

Handeling Het instellen van de Projectgroep Bestrijdingsplan Overstroming en/of Dijkdoorbraak.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken

Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.

Periode 1991 -

Product Instellingsbeschikking.

Toelichting Aan de projectgroep neemt ook de Unie van Waterschappen deel.

Handeling Het formuleren van beleid inzake het bestrijden van overstromingen en/of dijkdoorbraken.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/de Projectgroep Bestrijdingsplan Overstroming en/of Dijkdoorbraak.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.

Periode 1991 -

Product Eindnota van het project Bestrijdingsplan Overstroming en/of Dijkdoorbraak.

Handeling Het vervaardigen van een leidraad voor de rol van de waterschappen bij het bestrijden van overstromingen en/of dijkdoorbraken.

Actor De Unie van Waterschappen/Werkgroep Rampen en ongevallen.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.

Periode 1991 -

Product

Toelichting Door de Directie B&R, wordt hieraan een bijdrage geleverd.

Handeling Het leveren van een inhoudelijke bijdrage aan de Coördinatiecommissie Oefenbeleid.

Actor De Unie van Waterschappen.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.

Periode 1991 -

Product

Toelichting In het kader van het oefenbeleid bij rampenbestrijding wordt ook speciaal aandacht besteed aan oefenen bij overstromingen en/of dijkdoorbraken. De Unie van Waterschappen levert hieraan een inhoudelijke bijdrage. Zie ook deel B, De handelingen, par. 2.3.3.

2.2.4 Taken en bevoegdheden bij de rampenbestrijding na 1984

1. De burgemeester heeft het opperbevel in geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Degenen die aan de rampenbestrijding deelnemen, staan onder zijn bevel. Hij doet zich bijstaan door een door hem samengestelde gemeentelijke rampenstaf.
2. Degene die de leiding over de brandweer heeft, is tevens belast met de operationele leiding van de rampenbestrijding, tenzij de burgemeester een andere voorziening treft (Art. 11).

2.2.4.1 Aanwijzingen inzake de rampenbestrijding

Handeling Het geven van operationele leiding bij bestrijding van rampen.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 12.

Periode 1985 -

Product

Toelichting Hij doet zich bijstaan door een door hem samengestelde provinciale rampenstaf.

Handeling Het geven van aanwijzingen aan de burgemeesters in de provincie, over het door hen bij de bestrijding van rampen te voeren beleid.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 12.

Periode 1985 -

Product Aanwijzing.

Toelichting Dit gebeurt zoveel mogelijk na overleg met de burge-meesters van zijn provincie. De Commissaris van de Koningin kan alsdan in de opera-tionele leiding van de rampenbestrijding voorzien. Hij doet zich bijstaan door een door hem samengestelde provinciale rampenstaf. De burgemeesters, Commissarissen van de Koningin en de minister van Binnenlandse Zaken verstrekken elkaar hieromtrent de nodige informatie (art. 14, Rampenwet 1985), de coördinatie hiervan is in handen van het LCC (art. 1.a, Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991).

Handeling Het geven van operationele leiding bij bestrijding van rampen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/LCC.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 13.

Periode 1985 -

Product
Toelichting De coördinatie hiervan is in handen van het LCC (art. 1.a, Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991).

Handeling Het geven van aanwijzingen aan de Commissarissen van de Koningin over het door hen inzake de rampenbestrijding te voeren beleid.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken/LCC.
Grondslag Rampenwet 1985, art. 13.
Periode 1985 -
Product Aanwijzing.
Toelichting Dit geschiedt zoveel mogelijk na overleg met de Commissarissen der Koningin.
De voorbereiding en uitwerking van de door de minister van Binnenlandse Zaken te geven aanwijzingen ingevolge art. 13 van de Rampenwet 1985 geschiedt door het LCC (Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991, art. 1.b).
De burgemeesters, Commissarissen van de Koningin en de minister van Binnenlandse Zaken verstrekken elkaar hieromtrent de nodige informatie (art. 14, Rampenwet 1985); de coördinatie hiervan is in handen van het LCC (art. 1.a, Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991).

2.2.4.2 Bijzondere bepalingen met betrekking tot de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden alsmede de voorbereiding daarop

Handeling Het geven van aanwijzingen aan burgemeester en wethouders, over gezamenlijke oefeningen van gemeenten, die een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer zijn aangegaan, met het oog op de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden.
Actor De Commissaris van de Koningin.
Grondslag Rampenwet 1985, art. 19.1.
Periode 1986 -
Product Aanwijzing.

Handeling Het aan burgemeester en wethouders opdragen van het houden van gezamenlijke oefeningen van gemeenten, die een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer zijn aangegaan, met het oog op de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, indien deze naar zijn oordeel in onvoldoende mate worden gehouden.
Actor De Commissaris van de Koningin.
Grondslag Rampenwet 1985, art. 19.2.
Periode 1986 -
Product Provinciale beschikking.

Handeling Het aan de Commissaris van de Koningin opdragen van het geven van aanwijzingen en opdrachten inzake het houden van gezamenlijke oefeningen van gemeenten, die een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer zijn aangegaan, met het oog op de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of

andere buitengewone omstandigheden, voorzover het oefeningen betreft van gemeenten die in meer dan één provincie zijn gelegen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 19.3.

Periode 1986 -

Product Ministeriële aanwijzing.

Handeling Het vaststellen van de eisen, waaraan rampenplannen en provinciale coördinatieplannen moeten voldoen met het oog op de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 20.

Periode 1986 -

Product Programma van eisen.

Handeling Het voorbereiden van een koninklijk besluit inzake het in werking stellen, dan wel het intrekken van de artikelen 22 t/m 24 van de Rampenwet 1985 in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden voor Nederland of voor een gedeelte daarvan, alsmede het koninklijk besluit omtrent de wijze van algemene bekend-making hiervan.

Actor minister-president.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 21.1., 21.2.

Periode 1986 -

Product Koninklijk besluit.

Toelichting De besluiten inzake de inwerkingstelling en de intrekking treden pas in werking nadat zij op een bij koninklijk besluit te bepalen wijze algemeen bekend zijn gemaakt. Zij worden in ieder geval in het Staatsblad geplaatst.

Zo spoedig mogelijk nadat het inwerkingstellingsbesluit is genomen, wordt een voorstel van wet aan de Staten-Generaal omtrent het voortduren van de werking van het besluit gedaan (art. 21.3).

Wordt het voorstel van wet ingetrokken of verworpen, dan treden de artikelen 22 t/m 24 van de Rampenwet buiten werking met ingang van de vierde dag na de dag waarop de intrekking of de verwerping plaats had. Dit tijdstip wordt bij koninklijk besluit zo spoedig mogelijk algemeen bekendgemaakt (art. 21.4).

Handeling Het geven van de nodige aanwijzingen aan de burgemeesters in de provincie bij de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden voor Nederland of voor een gedeelte daarvan.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 22.1.

Periode 1986 -

Product Aanwijzing.

Handeling Het opdragen aan de Commissaris van de Koningin en aan de burgemeesters in de provincie de nodige aanwijzingen te geven bij de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden voor Nederland, of voor een gedeelte daarvan.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/LCC.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 22.2.

Periode 1986 -

Product Aanwijzing.

Toelichting De voorbereiding en uitwerking van de door de minister van Binnenlandse Zaken te geven aanwijzingen ingevolge art. 22.2 van de Rampenwet 1985 geschiedt door het LCC (Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991, art. 1.b).

Handeling Het geheel of ten dele aan zich trekken van bevoegdheden van de Commissaris van de Koningin en van de burge-meester, dan wel het daarmee geheel of ten dele een andere autoriteit te belasten, teneinde zodoende te voorzien in de uitoefening van bevoegdheden op grond van de Rampenwet 1985.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/LCC.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 23.

Periode 1986 -

Product Ministerieel besluit.

Toelichting De voorbereiding en uitwerking van de door de minister van Binnenlandse Zaken naar zich toegetrokken bevoegdheden van Commissaris van de Koningin en burgemeester ingevolge art. 23 van de Rampenwet 1985 geschiedt door het LCC (Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991, art. 1.b).

2.2.4.3 Voorlichting en informatieverschaffing bij rampen

De burgemeester draagt er zorg voor dat:

- de bevolking, de Commissaris de Koningin in de provincie, en de minister van Binnenlandse Zaken op passende wijze informatie worden verschaft over de oorsprong, de omvang en de gevolgen van een ramp die de bevolking en het milieu bedreigt of treft, alsmede over de bij deze ramp te volgen gedragslijn (art. -11a.1);
- de bij de rampenbestrijding betrokken personen op passende wijze informatie wordt verschaft over een ramp die de bevolking en het milieu bedreigt of treft, de risico's die hun inzet bij deze ramp heeft voor hun gezondheid en de voorzorgsmaatregelen die in verband daarmee zijn of zullen worden getroffen (art. 11a.2).

In 1994 is het Besluit Informatie Rampen, op voordracht van de minister van Binnenlandse Zaken, in overeenstemming met de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, tot stand gekomen. Basis voor het besluit zijn de EG richtlijn van 1982 inzake de risico's van zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten, de EG richtlijn van 1989 betreffende de informatie van de bevolking over de bij stralingsgevaar toepasselijke maatregelen ter bescherming van de gezondheid en over de alsdan te volgen gedragslijn, de EG richtlijn van 1990 inzake het ingeperkte gebruik van genetisch gemodificeerde micro-organismen, de Wet milieubeheer en de Rampenwet.

Op grond van het besluit hebben de gemeenten onder meer tot taak om na overleg met de gebruiker, te bepalen welke informatie vertrouwelijk zal worden behandeld. De gebruiker kan burgemeester en wethouders verzoeken bepaalde informatie vertrouwelijk te behandelen, indien de openbaarmaking van deze gegevens nadelige invloed kan hebben op zijn concurrentiepositie. In dit geval moeten aantoonbare redenen worden aangevoerd.

Handeling Het voorbereiden van nadere regels over het verstrekken van de informatie gebaseerd op relevante veiligheids-technische gegevens en over de inhoud van deze informatie, door particulieren verstrekt aan B&W, nodig voor de uitvoering van hun taken, bedoeld in de artikelen 2a, eerste en tweede lid, 2b en 11.a eerste en tweede lid van de Rampenwet, voor zover deze informatie niet reeds op grond van andere voorschriften is verschaft of kan worden verkregen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Rampenwet 1985, art. 2c.2 en 11b.3.
Periode 1985 -
Product Algemene maatregel van bestuur.
Bijvoorbeeld, het Rampenbesluit 1985 en het Besluit Informatie inzake Rampen, 1994.
Toelichting Dit artikel is niet van toepassing op gegevens waarvan de geheimhouding door het belang van de veiligheid van de staat is geboden (art. 2c.3).

Handeling Het voorbereiden van nadere regels over de inhoud van de informatie, die dient te worden verschaft bij een ramp en over de wijze waarop de bij die ramp te verrichten taken worden uitgevoerd.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Rampenwet 1985, art. 2a.4 en 11a.4.
Periode 1985 -
Product Algemene maatregel van bestuur (bijvoorbeeld, het Rampenbesluit 1985 en het Besluit Informatie inzake Rampen, 1994)
Toelichting Het betreft hier inhoud van de informatie en taakuitvoering zoals bedoeld in het eerste, tweede en derde lid, van art. 11a en over de wijze waarop de in die leden bedoelde taken worden uitgevoerd.

Handeling Het verstrekken van informatie aan de nabijgelegen landen, waarvan de bevolking of het milieu kan worden getroffen door een ramp die is ontstaan in een bedrijf binnen een Nederlandse gemeente en waarbij sprake is van stralingsgevaar of gevaarlijke micro-organismen vrij zijn gekomen.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Besluit informatie inzake rampen 1994, art. 13.3 en 14.3.
Periode 1994 -
Product Informatie.
Toelichting De bedoelde staat wordt geïnformeerd, na overleg met de minister van VROM. De te verstrekken informatie betreft de aard en omvang van de ramp, alsmede de maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en bestrijding van deze rampen en de bij deze rampen te volgen gedragslijn.
In 1987 wordt door de ministers van Algemene Zaken, Binnenlandse Zaken en VROM een Commissie Voorlichting bij Groot-schalige Rampen en Incidenten ingesteld. Dit gebeurt onder meer naar aanleiding van de ramp bij Tsjernobyl. Men beseft de noodzaak om de voorlichting in crisistijden door de overheid te verbeteren. Het aspect voorlichting aan de bevolking heeft invloed gehad op de vernieuwing van het LCC. De commissie adviseert om de taak van het LCC, later het NCC genoemd, uit te breiden tot alle nationale rampen en incidenten.

240

Handeling Het instellen van de Commissie Voorlichting bij Groot-schalige Rampen en Incidenten.
Actor De ministers van Algemene Zaken, Binnenlandse Zaken en VROM.
Bron Rijksbegroting 1987/1988, hoofdstuk VII.
Periode 1987 - 1989.
Product Beschikking van de ministers van Algemene Zaken, van Binnenlandse Zaken en van VROM van 6 mei 1987, nr. Eproj.87/U823).
Toelichting De voorzitter is de hoofd-directeur van de Rijksvoorlichtings-dienst, de plaatsvervangend voorzitter, chef van de staf-afdeling Voorlichting van het ministerie van Binnenlandse Zaken. De andere 8 leden zijn vertegenwoordigers van de ministers van VROM, WVC, Defensie,

Justitie, Buitenlandse Zaken, de burgemeester van Dordrecht en de chef van het kabinet van de Commissaris van de Koningin in de provincie Zeeland. De twee secretarissen van de Commissie worden door het ministerie van Binnenlandse Zaken geleverd. Eén secretaris is tevens secretaris van het Projectteam Reorganisatie Rampenbestrijding.

Handeling Het adviseren van de ministers van Algemene Zaken, van Binnenlandse Zaken en van VROM over algemene richtlijnen inzake de voorlichting bij grootschalige incidenten en rampen.

Actor De Commissie Voorlichting bij Grootschalige Rampen en Incidenten.

Grondslag Beschikking van de ministers van Algemene Zaken, van Binnenlandse Zaken en van VROM van 6 mei 1987, nr. Eproj.87/U823).

Periode 1987 - 1989.

Product Eindrapport.

Toelichting Het eindrapport (mei 1989) geeft aanbevelingen over de te treffen voorlichtingsmaatregelen en voorlichtingsscenarios, de inhoudelijke aspecten van de voorlichting en de wijze waarop deze tot stand komt, de risico's die bepaalde industriële activiteiten kunnen opleveren en publieksmaatregelen bij kernongevallenbestrijding.

In 1991 wordt door de minister van Binnenlandse Zaken een Adviescommissie Voorlichting Rampen ingesteld.

Handeling Het instellen van de Adviescommissie Voorlichting Rampen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Tweede Kamer, 1989/90, 21 516 nr. 1

Periode 1991 -

Product Beschikking nr. eproj 90/8/29 van 21-01-1991.

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken over alle aangelegenheden die van belang kunnen zijn in verband met de rampenvoorlichting aan de bevolking.

Actor Adviescommissie Voorlichting Rampen.

Periode 1991 -

Product

Toelichting Geadviseerd is onder meer over de inhoud en voortgang van het voorlichtingsproject dat tot doel heeft het regerings-standpunt over het advies van de Commissie Voorlichting bij grootschalige rampen en incidenten uit te voeren.

In 1990 ging bij het ministerie van Binnenlandse Zaken het Project Voorlichting bij rampen van start. Het doel hiervan was het ondersteunen en stimuleren van gemeenten bij het geven van rampenvoorlichting aan de bevolking.

Handeling Het opzetten van voorlichtingscampagnes voor burgemeesters over rampenvoorlichting aan de bevolking van gemeenten.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.

Periode 1991 -

Product

Handeling Het vervaardigen van een handboek Voorlichting bij rampenbestrijding.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.
Periode 1991 -
Product

Handeling Het vervaardigen van voorlichtingsmateriaal ten behoeve van gemeentelijke campagnes voorlichting bij rampen-bestrijding.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.

Periode 1991 -

Product

Handeling Het opzetten van een landelijke voorlichtingscampagne voor de bevolking over rampenbestrijding.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Jaarverslag Directie Brandweer 1991.

Periode 1991 -

Product

2.3 Militaire hulpverlening bij rampenbestrijding, het Korps Mobiele Colonne

In 1955 wordt door de ministerraad besloten per KB (Stb. 233) het Korps Mobiele Colonne (KMC), zoals bedoeld in het rijksplan voor de bescherming van de bevolking, op te richten⁴⁸. De vaststelling van de organisatie en de uitvoering van het besluit wordt gedaan door de minister van oorlog.

Het KMC zouden in de gevallen van art. 8 en 37 van de Wet Bescherming Bevolking worden ingezet op aanwijzing van de Nationale Commandant Bescherming Bevolking, die de commandant van het KMC operationele aanwijzingen zou geven. De commandant KMC is voor de uitvoering hiervan verantwoording schuldig aan de minister van Oorlog.

De financiering van het KMC komt ten laste van fondsen die onder het beheer staan van de minister van Binnenlandse Zaken en die voor zover nodig en wenselijk middels jaarlijks verrekenstaten worden overgemaakt aan de minister van Oorlog en Marine, na 1959 Defensie.

Tot 1963 is het KMC het vierde zelfstandige krijgsmachtonderdeel. Per KB van 1 februari 1963 wordt het KMC opgenomen in de Koninklijke Landmacht. Op 8 maart 1963 wordt bij gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken aan het KB nadere uitvoering gegeven.

Het korps ressorteert onder de bevelhebbers der landstrijdkrachten, de korps-commandant ressorteert onder bevel van de Nederlandse Territoriale Bevelhebber. Deze wordt in 1989 ingetrokken. De minister van Defensie draagt onder meer zorg voor het vaststellen van de organisatie en de dislocatie, voorziening met het benodigde personeel, alsmede de opleiding en oefening hiervan.

In 1974 wordt in gezamenlijk besluit van de ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid en Milieubeheer, het KMC uitgebreid met

een eenheid voor de nooddrinkwatervoorziening. De minister van Defensie draagt hierbij onder meer zorg voor het vaststellen van de organisatie, de locatie, de voorziening met het benodigde personeel van de eenheid voor de nooddrink-watervoorziening, alsmede de opleiding en oefening hiervan. Nadat de Bescherming Bevolking krachtens art. 8 of art. 37 van de Wet Bescherming Bevolking

in staat van paraatheid is gebracht, is uitsluitend de Nationaal Commandant Bescherming Bevolking bevoegd de eenheid voor de nooddrinkwatervoorziening van het KMC in te zetten. De beschikking wordt in 1989 ingetrokken.

In 1989 komt er een besluit inzake nieuwe regels voor het KMC in verband met de reorganisatie van de rampenbestrijding. Hierbij wordt het KMC gedefinieerd als een militaire eenheid, die ressorteert onder de minister van Defensie en bestemd is om taken te verrichten in het kader van rampenbestrijding (redding, geneeskundige

hulpverlening en gewondentransport), nooddrinkwatervoorziening en waterzuivering en in het kader van drinkwatervoorziening in buitengewone omstandigheden. De minister van Binnenlandse Zaken bevordert de deelname

van het KMC aan oefeningen van bij de rampenbestrijding betrokken diensten.

De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie voeren jaarlijks overleg omtrent de voorbereiding van de artikelen van Hoofdstuk X van de Rijks-begroting, welke betrekking hebben op het KMC. De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie verschaffen elkaar wederzijds de gewenste informatie over de voorbereiding en uitvoering van de taken van het KMC in het kader van de rampenbestrijding en wijzen daartoe ambtenaren aan. De minister van Binnenlandse Zaken verschaft de ministers van WVC en VROM de gewenste informatie omtrent voorbereiding en uitvoering van de taak op het gebied van respectievelijk de medische aspecten en de nooddrinkwaterleiding en waterzuivering.

2.3.1 De organisatie en de taken van het KMC

Handeling Het voorbereiden van Koninklijke Besluiten inzake het KMC.

Actor De minister van Oorlog en Marine, na 1959 Defensie.

Grondslag Grondwet, art. 68 en 195.

Periode 1952-1993.

Product KB oprichting KMC 1955, KB inzake opnemings KMC in de koninklijke Landmacht 1963 (Stcrt. nr. 30),

Handeling Het vaststellen van nadere regels voor de instelling van de KMC.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine, na 1959 Defensie.

Grondslag Beslissing van de Ministerraad van 14 maart 1955, waarin gesteld dat de Rijks Mobiele Colonne voortaan onder de naam Mobiele Colonne militaire colonne zullen zijn.

Periode 1955 - 1993.

Product

- Beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van mobiele brandweer, geneeskundige en opruimings- en reddingscolonne onder een algemeen inspecteur, tevens commandant Mobiele Colonne (Nr. OOenV/U 24112 en Nr. LaO 55210 van 6 augustus 1955). Deze gemeenschappelijke beschikking wordt in 1963 ingetrokken.
- Beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie van 8 maart 1963 (Stcrt. nr. 50) betreffende nadere uitvoering organisatie Korps Mobiele Colonne.
- Beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken, Defensie en Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 1974, inzake uitbreiding van het Korps Mobiele Colonne ten behoeve van de nooddrinkwatervoorziening (Stcrt. nr. 187).
- Besluit Korps Mobiele Colonne van de ministers van Binnenlandse Zaken, Defensie, in overeenstemming met de ministers van WVC en VROM van 1987 (Stcrt. 225).

Handeling Het vaststellen van de organisatie van het KMC.

Actor De minister van Oorlog en Marine, na 1959 Defensie.

Grondslag KB oprichting KMC 1955, art. 1.

Gemeenschappelijke beschikking uit 1963 nr. 50 van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken, art. 3.1.

Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 26 september 1974 (Stcrt. 187), art. 3.

Besluit KMC 1989, art. 7.

Periode 1955 - 1993.

Product Ministeriële beschikking (onder meer Beschikking Nr. 55209 van 6 augustus 1955 houdende oprichting van de Staf van de Algemeen Inspecteur Mobiele Colonnnes en het Depot Mobiele Colonnnes.

Toelichting Dit impliceert tevens de zorg voor de voorziening, de opleiding en oefening van het benodigde personeel.

Tevens heeft de minister zorg voor de aanschaf en beheer van materieel dat niet in het bijzonder bestemd is voor rampenbestrijdingstaken.

Hierbij is inbegrepen vanaf 1974, het vaststellen van de organisatie van de eenheid voor de nooddrinkwatervoorziening van het KMC.

Handeling Het aanwijzen van militair personeel, bestemd voor het KMC.

Actor De minister van Oorlog en Marine na 1959 Defensie.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnnes, punt A.1.

Gemeenschappelijke beschikking uit 1963 nr. 50 van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken, art. 3.1.b.

Besluit KMC 1989, art. 7.

Periode 1955 - 1993.

Product Ministerieel besluit.

Toelichting Na 1963 dient hij dit aan te wijzen binnen de drie krijgsmachtonderdelen.

Handeling Het geven van aanwijzingen voor de organisatie, opleiding en oefening van het KMC.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955, houdende de instelling van Mobiele Colonnnes, punt A.3.

Periode 1955 - 1963.

Product

Toelichting Dit gebeurt in overeenstemming met de minister van Oorlog en Marine na 1959 Defensie.

Handeling Het vaststellen van eisen, die vanuit specifiek BB-oogpunt aan het KMC moeten worden gesteld.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnnes, punt A.4.

Periode 1955 - 1963.

Product Ministerieel besluit.

Toelichting Dit gebeurt in overeenstemming met de minister van Oorlog en Marine na 1959 Defensie.

Handeling Het vaststellen van de taken van het KMC, alsmede de aan het KMC te stellen eisen ten aanzien van organisatie en dislocatie, personele geoefendheid, materiële uitrusting en opslag, onderhoud en beheer hiervan.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking uit 1963 nr. 50 van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken, art. 2.

Periode 1963 - 1989.
Product Ministerieel besluit.

Handeling Het vaststellen van de hoofdlijnen van de organisatie van het KMC en van de wijze waarop de taken worden uitgevoerd.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Besluit KMC 1989, art. 3.
Periode 1989 - 1993.
Product Ministerieel besluit.
Toelichting Dit gebeurt in overeenstemming met de minister van Defensie.
Voor wat betreft de medische aspecten in de taken van het KMC (geneeskundige hulpverlening en gewondentransport) gebeurt dit in overleg met de minister van WVC.
Voorts gebeurt dit in overeenstemming met de minister van VROM, voor wat betreft de nooddrinkwatervoorziening en de waterzuivering.

Handeling Het vaststellen van de sterkte van de eenheid voor de nooddrinkwatervoorziening van het KMC.
Actor De ministers van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, Binnenlandse Zaken en Defensie.
Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 26-09-1974 (Stcrt. 187), art. 1.
Periode 1974 - 1989.
Product Ministerieel besluit.

Handeling Het vaststellen van de taken, alsmede van de te stellen eisen ten aanzien van organisatie en dislocatie, personele geoefendheid, materiële uitrusting van de eenheid voor de nooddrinkwatervoorziening van het KMC, en aan opslag, onderhoud en beheer hiervan.
Actor De ministers van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, Binnenlandse Zaken en Defensie.
Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 26-09-1974 (Stcrt. 187), art. 2.
Periode 1974 - 1989.
Product Ministerieel besluit.

2.3.2 De aanschaf en het beheer van het materieel van het KMC

Handeling Het geven van aanwijzingen voor het beheer en de administratie van het aan de Algemeen Inspecteur MC's ter beschikking gestelde specifieke BB-materieel.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnas, punt F.16.
Periode 1955 - 1963.
Product Ministeriële regeling.
Toelichting Dit gebeurt door tussenkomst van de minister van Oorlog en Marine na 1959 Defensie.

Handeling Het ter beschikking stellen, beheren, onderhouden, herstellen, vervangen en vernieuwen van de materiële uitrusting voor het KMC, voor zover bestemd voor taken in het kader van de BB-taken van het korps, alsmede het opslaan van het overige materieel ervan.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnnes, punt A.5.

Gemeenschappelijke beschikking uit 1963 nr. 50 van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken, art. 3.

Gemeenschappelijke beschikking uit 1963 nr. 50 van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken, art. 3.1 en 4.2.b.

Besluit KMC 1989, art. 5.

Periode 1955 - 1993.

Product Ministeriële regeling.

Toelichting Dit gebeurt in overleg met de minister van Defensie en impliceert onder meer het ter beschikking stellen van magazijnruimte voor opslag van materieel.

Voor het aanschaffen, beheren, onderhouden en herstellen van de materiële uitrusting voor het KMC, voor zover niet

in het bijzonder bestemd voor taken in het kader van de BB-taken van het korps, treft de minister van Defensie zelf maatregelen.

Handeling Het aanschaffen, opslaan, beheren, onderhouden en herstellen van materiële uitrusting en magazijnruimte, voor zover bestemd voor nooddrinkwatervoorziening en waterzuivering alsmede het ter beschikking stellen hiervan aan het KMC.

Actor De minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
Vanaf 1989 de minister van WVC.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 26 juni 1974 (Stcrt. 187), art. 4.2.

Besluit KMC 1989, art. 10.2 t/m 10.3.

Periode 1974 - 1993.

Product Ministeriële regeling.

Toelichting Dit gebeurt in overleg met de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Dit gebeurt vanaf 1989 in overeenstemming met de minister van VROM.

Voor het aanschaffen, beheren, onderhouden en herstellen van de materiële uitrusting voor het KMC.

Voor zover niet in het bijzonder bestemd voor taken in het kader van de BB-taken van het korps, treft de minister van Defensie zelf maatregelen.

Handeling Het beslissen over de keuze voor aan te schaffen materieel dat in het bijzonder is bestemd voor de nooddrinkwatervoorziening en de waterzuivering.

Actor De minister van VROM.

Grondslag Besluit KMC 1989, art. 10.1.

Periode 1989 - 1993.

Product Ministerieel besluit.

2.3.3 Opleiding

Handeling Het treffen van maatregelen voor de opleiding van KMC-personeel.

Actor De minister van Defensie.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnnes, punt A.3.

Gemeenschappelijke beschikking uit 1963 nr. 50 van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken, art. 3.1.c.

Besluit KMC 1989, art. 8.

Periode 1955 -1993.

Product Ministeriële regeling.

Handeling Het geven van regels over de met betrekking tot de opleiding te stellen eisen en de gevechtsgeschiktheid van het personeel van het KMC.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit KMC 1989, art. 4.

Periode 1989 - 1993.

Product Ministerieel besluit.

Toelichting Dit gebeurt in overeenstemming met de minister van Defensie.

Voor wat betreft de medische aspecten in de taken van het KMC (geneeskundige hulpverlening en gewondentransport) gebeurt dit in overleg met de minister van WVC.

Dit gebeurt in overeenstemming met de ministers van VROM en WVC, voor wat betreft de nooddrinkwater-voorziening en de waterzuivering.

2.3.4 KMC-functionarissen en -vertegenwoordigers

264

Handeling Het vaststellen van de instructie voor de Algemeen Inspecteur, tevens Commandant KMC en voor de Commandant van het Depot KMC.

Actor De minister van Oorlog en Marine na 1959 Defensie.

Grondslag Ministeriële beschikking van 6 augustus 1955 houdende oprichting van de Staf van de Algemeen Inspecteur Mobiele Colonnas en het Depot Mobiele Colonnas, punt 1.2 en 2.3.

Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnas, punt G.1.

Periode 1955 - 1963.

Product Ministeriële regeling.

Handeling Het aanwijzen van een gecommiteerde voor KMC-zaken.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnas, punt C.10 en G.

Gemeenschappelijke beschikking uit 1963 nr. 50 van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken, art. 5.1.

Periode 1955 - 1989.

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting Hierbij is tevens ingesteld het Bureau van de gecommiteerde voor KMC-zaken, ressorterende onder de hoofdafdeling Openbare Orde en Veiligheid.

Na 1963 is sprake van het benoemen van een gecommiteerde voor KMC-zaken.

Handeling Het houden van toezicht op en het behandelen van specifieke BB-aangelegenheden, het KMC betreffende.

Actor De gecommiteerde voor KMC-zaken.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnas, punt C.10 en 11.

Gemeenschappelijke beschikking uit 1963 nr. 50 van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken, art. 5.1.

Periode 1955 - 1989.

Product Rapport.

Toelichting Dit impliceert tevens het informeren van de minister van Binnenlandse Zaken over de gang van zaken bij het KMC in het algemeen en omtrent opleiding en mate van geoefendheid voor BB-taken in het bijzonder.

Handeling Het instellen van een Adviesorgaan Bescherming Bevolking, aan de staf van de Algemeen Inspecteur KMC toe te voegen.

Actor De minister van Oorlog en Marine na 1959 Defensie.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnas, punt D.13.

Periode 1955 - 1963.

Product

Handeling Het adviseren over en het geven van voorlichting aan het militaire instructiekader van de KMC met betrekking tot de specifieke BB-opleiding bij de KMC.

Actor Het Adviesorgaan Bescherming Bevolking.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnas, punt D.13.

Periode 1955 - 1963.

Product

Handeling Het aanwijzen van BB-specialisten voor het Adviesorgaan Bescherming Bevolking bij de staf van de Algemeen Inspecteur KMC.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnas, punt D.13.

Periode 1955 - 1963.

Product Aanstellingsbeschikking.

Handeling Het benoemen van een vertegenwoordiger voor KMC-zaken.

Actor De minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 26 september 1974, art. 5.

Periode 1974 - 1989.

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het informeren van de minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne over de gang van zaken bij het KMC in het algemeen en omtrent opleiding en mate van geoefendheid op het gebied van de nooddrinkwatervoorziening in het bijzonder.

Actor De vertegenwoordiger voor KMC-zaken.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 26 september 1974, art. 5.

Periode 1974 - 1989.

Product Voortgangsrapport.

2.4 Oefenbeleid 1952 tot heden

2.4.1 Ten aanzien van de organisatie Bescherming Bevolking

Handeling Het goedkeuren van oefeningen inzake de bescherming van de bevolking, door de burgemeester te houden.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 12.1.

Periode 1952 - 1986.

Product

Toelichting Deze goedkeuring is vereist wanneer bij de oefening de medewerking van Rijksorganen en -diensten noodzakelijk is.

Handeling Het aan de burgemeesters opdragen van het houden van gezamenlijke oefeningen in meer dan één gemeente.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 12.2.

Periode 1952 - 1986.

Product

Handeling Het aan de burgemeesters opdragen van het houden van gezamenlijke oefeningen in meer dan één provincie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 12.3.

Periode 1952 - 1986.

Product

Handeling Het aan de burgemeesters opdragen van het doen van oefeningen voor de bescherming van de bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 12.4.

Periode 1952 - 1986.

Product

Toelichting Dit gebeurt in geval de oefeningen in niet voldoende mate worden gehouden.

2.4.2 Ten aanzien van het Korps Mobiele Colonne

Handeling Het treffen van maatregelen voor de oefening van KMC-personeel en de deelname van het KMC aan oefeningen van rampenbestrijdingsdiensten.

Actor De minister van Defensie.

Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnnes, punt A.3.
Gemeenschappelijke beschikking uit 1963 nr. 50 van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken, art. 3.1.c.
Besluit KMC 1989, art. 8.
Periode 1955 - 1993.
Product Ministeriële regeling.

Handeling Het treffen van maatregelen ter bevordering van het houden van gezamenlijke oefening door noodwachten, noodwachtstaven en het KMC.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24 juni 1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnnes, punt A.7.
Gemeenschappelijke beschikking uit 1963 nr. 50 van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken, art. 4.1.
Besluit 1989 KMC, art. 6.
Periode 1955 - 1993.
Product Ministerieel besluit.
Toelichting Voor 1963 betrof het hier het houden van oefeningen met de gemeentelijke BB-organisaties.

Handeling Het treffen van maatregelen ter bevordering van het houden van een gezamenlijke oefening door noodwachten, noodwachtstaven en de eenheid voor de nooddrink-watervoorziening van het KMC.
Actor De ministers van Volksgezondheid en Milieuhygiëne en Binnenlandse Zaken.
Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 26-09-1974 (Stcrt. 187), art. 4.12.
Periode 1974 - 1989.
Product

2.4.3 Coördinatiecommissie voor het Oefenbeleid

Als gevolg van de reorganisatie van de rampenbestrijding, worden in geval van een ramp veel verschillende hulpverleningsdiensten tegelijk ingezet. Het oefenbeleid moet op de coördinatie van de inzet worden afgestemd. Hiertoe wordt in 1989 door de minister van Binnenlandse Zaken de Coördinatiecommissie voor het Oefenbeleid ingesteld⁴⁹.

Handeling Het adviseren inzake de voorbereiding van het beleid voor oefeningen voor de gehele rampenbestrijdingsorganisatie.
Actor Coördinatiecommissie voor het Oefenbeleid.
Bron Rijksbegroting 1990, Hoofdstuk VII, ministerie van Binnenlandse Zaken
Periode 1989 - 1990.
Product
Toelichting De commissie doet in 1990 voorstellen voor een geïntegreerd oefenbeleid voor de hele rampenbestrijdingsorganisatie, zowel het operationele als het bestuurlijke deel.

2.4.4 Adviescommissie Oefenen Rampenbestrijding

In het vervolg op de aanbevelingen van de Coördinatiecommissie voor het Oefen-beleid wordt in november 1993 door het College van Commandanten van Regionale Brandweren het project Stimulering multidisciplinair en bestuurlijk oefenen rampenbestrijding gestart.

Dit gebeurde naar aanleiding van de zorg van de minister, dat er multidisciplinair en bestuurlijk te weinig geoefend werd (Brief minister aan gemeentebesturen en besturen van regionale brandweren, van 5 juli 1994). De minister gaat er bij het project van uit dat vanaf 1995 tenminste 1 keer per jaar bij iedere gemeente planmatig een oefening wordt gehouden in crisisbesluitvorming bij grootschalige incidenten en rampen. Sinds 1991 zijn er verschillende acties ondernomen om

het oefenen te bevorderen, met beperkt succes (Zie ook het Rapport van de gezamenlijke Inspecties voor Brandweezorg en Rampenbestrijding en voor de Gezondheidszorg uit het najaar 1995). Ook de Commissarissen van de Koningin informeren de minister regelmatig over vorderingen op dit gebied.

In maart 1995 wordt door de minister van Binnenlandse Zaken, in het kader van dit project de Adviescommissie Oefenen Rampenbestrijding ingesteld.

Handeling Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken over aangelegenheden die in het kader van het Project Stimulering Multidisciplinair en Bestuurlijk Oefenen Rampenbestrijding, het oefenen kwalitatief en kwantitatief kunnen bevorderen.

Actor De Adviescommissie Oefenen Rampenbestrijding.

Grondslag Instellingsbeschikking

Periode 1995 -

Product

Toelichting De Commissie doet onder meer de volgende aanbevelingen:

De minister van Binnenlandse Zaken:

- Zorgt ervoor dat er een verplichting komt voor de besturen van de gemeenten en regionale brandweren om elke vier jaren een actieplan ter voorbereiding vast te stellen, het rapport over de uitvoering van dit plan jaarlijks vast te stellen en dat er een aanwijzings-bevoegdheid op dit gebied komt voor de Commissaris van de Koningin en de minister van Binnenlandse Zaken. De hiervoor noodzakelijke wetswijziging wordt door de minister van Binnenlandse Zaken voorbereid.
- Ziet erop toe dat er in het kader van het Project Versterking Brandweer kengetallen worden ontwikkeld voor de verschillende taken van de regionale brandweren, zodat zonder meer de noodzakelijke capaciteit voor het oefenen bepaald kan worden.
- Bevordert de totstandkoming van visitatiecommissies voor het bestuurlijk oefenen en het multidisciplinair oefenen en draagt bij in de kosten van deze commissies.
- Zorgt voor voltooiing van de opbouw van de organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen, zodat ermee geoefend kan worden.
- Zorgt ervoor dat in overleg met de minister van VWS een raamovereenkomst tot stand komt voor de vergoeding van de kosten van deelname aan oefeningen van de participanten in de organisatie voor de geneeskundige hulpverlening bij rampen.
- Geeft leiding aan het proces van ontwikkeling van kwaliteitsmaatstaven voor oefeningen en stelt deze vast.
- Zorgt dat de inspectie brandweezorg en rampenbestrijding de plannen en de uitvoering van de voorbereiding op de rampenbestrijding van gemeenten en regionale brandweren regelmatig toetst a.h.v. deze maatstaven.
- Zorgt ervoor dat de opleiding tot oefenleiders wordt opgenomen in de modulaire structuur van het brandweer-onderwijs.
- Stimuleert de deelname aan opleidingen voor rampenbestrijding.

De Commissaris van de Koningin:

- Toetst de actieplannen over de voorbereiding en rapportages over de uitvoering ervan van gemeenten en regionale brandweren.
- Informeert de minister van Binnenlandse Zaken jaarlijks hierover.

Het bestuur van de regionale brandweer:

- Stelt elke vier jaar een actieplan voor de voorbereiding op de rampenbestrijding vast.
- Stelt jaarlijks een rapportage vast over de uitvoering van het actieplan.
- Zend actieplan en rapportage aan de Commissaris van de Koningin.
- Bewaakt en bevordert de kwaliteit van het oefenen aan de hand van maatstaven die onder leiding van het ministerie van Binnenlandse Zaken worden ontwikkeld en vast-gesteld.
- Ondersteunt het werk van de visitatiecommissie voor multidisciplinair oefenen.
- Ondersteunt de gemeente zonedig bij het opstellen van het gemeentelijk actieplan.
- Stimuleert deelname aan opleidingen voor de rampenbestrijding.

Bestuur regiopolitie:

- Bepaalt elke vier jaar het aandeel van de regiopolitie in het regionaal actieplan voor de voorbereiding op de rampenbestrijding.
- Stelt jaarlijks vast de rapportage over het regionaal actieplan.
- Zorgt ervoor dat de regiopolitie is vertegenwoordigd in de bestuurlijke commissie voor multidisciplinair oefenen.
- Ondersteunt het werk van de visitatiecommissie.
- Stimuleert deelname aan opleidingen voor de rampen-bestrijding.

Bestuur GGD:

- Zorgt ervoor dat de opbouw van de organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen zodanig voltooid is dat er geoefend kan worden.
- Bepaalt elke vier jaar het aandeel van de GGD in het regionaal actieplan voor de voorbereiding op de rampen-bestrijding.
- Stelt jaarlijks vast de rapportage over het regionaal actieplan.
- Zorgt ervoor dat de GGD is vertegenwoordigd in de bestuurlijke commissie voor multidisciplinair oefenen.
- Ondersteunt het werk van de visitatiecommissie.
 - Stimuleert deelname aan opleidingen voor de rampen-bestrijding.

College van Commandanten van Regionale Brandweren:

- Zorgt ervoor dat de visitatiecommissies voor het multidisciplinair oefenen op korte termijn starten.
- Bevordert de doelmatigheid en de kwaliteit bij de voorbereiding van het oefenen om d.m.v. het inter-regionaal oefenoverleg.
- Stimuleert deelname aan opleidingen voor de rampen-bestrijding.

NIBRA:

- Zorgt ervoor dat standaardoefeningen voor de oefenbank op korte termijn gereed zijn en geeft bekendheid aan deze bank.
- Bevordert deelname van niet-brandweermensen aan trainingen voor oefenleiders. Zorgt ervoor dat er een voortgezette training voor oefenleiders komt.
- Stimuleert en coördineert initiatieven voor de ontwikkeling van computerondersteunende oefeningen.
- Stimuleert deelname aan opleidingen voor de rampen-bestrijding.

2.5 Geneeskundige hulpverlening bij rampen vanaf 1991

2.5.1 De organisatie en uitvoering van de geneeskundige hulpverlening alsmede de voorbereiding daarop

De organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen is geregeld in de Wet Geneeskundige hulpverlening bij rampen van 1991, laatstleden gewijzigd in 1993.

Gemeentelijke taken:

- B&W dragen zorg voor de geneeskundige hulpverlening in de gemeente (art. 2).
- Het vervaardigen van een gemeenschappelijke regeling inzake de geneeskundige hulpverlening bij rampen, alsmede de voorbereiding daarop.

De regeling bevat in ieder geval bepalingen omtrent:

- * Een plan over samenwerking, organisatie en coördinatie inzake de geneeskundige hulpverlening bij rampen en door de ziekenhuizen te verlenen medische zorg.
- * De taken van de binnen het grondgebied van de aan de regeling deelnemende gemeentelijke gezondheidsdiensten bij de organisatie van de geneeskundige hulpverlening.
- * Het verlenen van erkenningen aan instellingen als bedoeld in de art. 11 -16 van deze wet (o.a. het Rode Kruis).
- * Het verlenen van onderlinge bijstand bij uitvoering van geneeskundige hulpverlening.

Als binnen het grondgebied van de aan de regeling deelnemende gemeenten

meer dan een gemeentelijke gezondheidsdienst werkzaam is, bevat de regeling ook bepalingen omtrent (art. 8.2):

- * De samenwerking tussen de gemeentelijke gezondheidsdiensten.
- * De leiding over de geneeskundige hulpverlening.
- * De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het bepaalde in artikel 3.
- De besturen van ziekenhuizen, centrale posten voor ambulancevervoer, gemeentelijke gezondheidsdiensten, regionale brandweren en bedrijven voor ambulancevervoer, werkzaam binnen het grondgebied van de aan de regeling deelnemende gemeenten worden omtrent het ontwerp van de regeling gehoord (art. 8.3).
- Taken van degene die belast is met de leiding over de gemeentelijke gezondheidsdienst (directeur gemeentelijke basisgezondheidsdienst):
 - * Heeft de leiding over de geneeskundige hulpverlening.
 - * Is ingeval van een ramp bevoegd aan degene die is belast met de leiding van de centrale post ambulancevervoer aanwijzingen te geven over door deze te nemen maatregelen.
 - * Draagt zorg voor de afstemming van voorbereidende activiteiten die voor optreden bij rampen door centrale posten ambulancevervoer en ziekenhuizen worden ondernomen op grond van deze wet.

Handeling	Het voorbereiden van het per KB belasten van de minister van Binnenlandse Zaken met de organisatie van het geneeskundig deel van de rampenbestrijding.
Actor	De ministers van WVC (na 1994 VWS) en Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Grondwet, art. 44.1.
Periode	1992 -
Product	Koninklijk Besluit waarmee de minister van Binnenlandse Zaken wordt belast met de organisatie van het geneeskundig deel van de rampenbestrijding 1993.
Toelichting	De ministers van WVC en Binnenlandse Zaken zijn tevens belast met de uitvoering van het besluit. Als gevolg van de herdefiniëring van de kerntaken in het kader van de Grote Efficiency operatie bij het ministerie van WVC is de organisatie van het geneeskundig deel van de rampenbestrijding bij het ministerie van Binnenlandse Zaken terecht gekomen. Wel behoudt het ministerie van WVC (na 1994 VWS) de taken op het gebied van de kwaliteit van de geneeskundige hulpverlening bij rampenbestrijding, inclusief het toezicht hierop.

Handeling	Het aanwijzen van de gemeenten die een gemeenschappelijke regeling aangaan inzake de geneeskundige hulpverlening bij rampen, alsmede de voorbereiding daarop.
Actor	De Provinciale Staten.
Grondslag	Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 5.1.

Periode 1992 -

Product Aanwijzing.

Toelichting Dit gebeurt in afwijking van het in art. 99.1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalde. Dit geschiedt binnen een jaar na de datum van de inwerkingtreding van deze wet. In het algemeen is de aanwijzing in overeenstemming met de aanwijzing, zoals bedoeld in art. 3.1 en 4 van de Brandweerwet 1985.

Handeling Het voorbereiden van een KB inzake het aanwijzen van de gemeenten, die een gemeenschappelijke regeling aangaan inzake de geneeskundige hulpverlening bij rampen, alsmede de voorbereiding daarop.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 5.1 en 5.3.

Periode 1992 -

Product Koninklijk Besluit.

Toelichting Indien de aanwijzing door Provinciale Staten niet binnen de gestelde termijn heeft plaatsgevonden, wordt de aanwijzings-bevoegdheid bij KB uitgeoefend door de minister van Binnenlandse Zaken.

Voordat van de bevoegdheid van een aanwijzing per KB gebruik wordt gemaakt wordt met de betrokken gemeentebesturen overleg gevoerd en wordt de Raad van State gehoord over dit door de minister van Binnenlandse Zaken vervaardigde ontwerpbesluit.

De art. 102 en 103 van de WGR zijn van overeenkomstige toepassing.

Handeling Het aan de aangewezen gemeenten opleggen van een gemeenschappelijke regeling inzake de geneeskundige hulpverlening bij rampen, alsmede de voorbereiding daarop.

Actor De Provinciale Staten.

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 7.1.

Periode 1992 -

Product Gemeenschappelijke regeling per provinciale aanwijzing.

Toelichting Dit gebeurt indien de ontwerp-gemeenschappelijke regeling niet binnen de gestelde termijn bij Gedeputeerde Staten ter goedkeuring is voorgelegd, dan wel wanneer de gemeenschappelijke regeling niet is goedgekeurd. Dit gebeurt in afwijking van art. 99.2 en 99.5 van de WGR.

Handeling Het voorbereiden van het KB inzake het opleggen aan de gemeenten van een gemeenschappelijke regeling inzake de geneeskundige hulpverlening bij rampen, alsmede de voorbereiding daarop.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 7.2.

Periode 1992 -

Product KB.

Toelichting De aanwijzing per KB gebeurt indien Provinciale Staten dit nalaten. Voordat van de bevoegdheid van een aanwijzing per KB gebruik wordt gemaakt wordt met de betrokken gemeentebesturen overleg gevoerd en wordt de Raad van State gehoord over dit door de minister van Binnenlandse Zaken vervaardigde ontwerpbesluit.

De art. 102 en 103 van de WGR zijn van overeenkomstige toepassing.

Indien de aanwijzing bij KB geschiedt, wordt naast de betrokken gemeentebesturen tevens Provinciale Staten gehoord.

Handeling Het voorbereiden van de eisen waaraan gemeentelijke gezondheidsdiensten, ziekenhuizen en centrale posten voor ambulancevervoer bij de voorbereiding en de uitvoering van de geneeskundige hulpverlening moeten voldoen.

Actor De minister van VWS (voor 1994 de minister van WVC).

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 9.

Periode 1992 -

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Toelichting Op voordracht van de minister van VWS, worden uit het oogpunt van volksgezondheid deze eisen gesteld. Dit gebeurt na overleg met de minister van Binnenlandse Zaken (art. 24).

Handeling Het toezien op de naleving van de eisen waaraan gemeentelijke gezondheidsdiensten, ziekenhuizen en centrale posten voor ambulancevervoer bij de voorbereiding en de uitvoering van de geneeskundige hulpverlening moeten voldoen.

Actor De (hoofd)inspecteur geneeskundige hoofdinspectie van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid.

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 25.

Periode 1992 -

Product Inspectierapport.

Toelichting Dit sluit aan bij de taakomschrijving van deze dienst, zoals neergelegd in de Gezondheidswet 1956, art. 36.

2.5.2 De erkenning van een instelling

Ten behoeve van de geneeskundige hulpverlening in geval van een ramp of een zwaar ongeval, worden geneeskundige eenheden beschikbaar gesteld en gehouden door instellingen die daartoe een erkenning behoeven (art. 10). De belangrijkste van de erkende instellingen is het Rode Kruis.

Het is primair aan de burgemeesters om te bepalen of de feitelijke situatie een zodanig buitengewoon karakter heeft, dat de inzet van een geneeskundig peloton bij een verzamelplaats voor gewonden noodzakelijk wordt geacht. Er is dus geen specifieke wettelijke maatregel voor nodig om tot de inzet van een peloton voor hulp op een verzamelplaats voor gewonden (VG) over te gaan.

Het verzoek om erkenning wordt door een instelling ingediend bij de instantie die op grond van de gemeenschappelijke regeling is belast met het verlenen van erkenningen (art. 11). Dit betekent in de praktijk dat het bestuur van een op grond van een gemeenschappelijke regeling ingesteld regionaal orgaan op het gebied van geneeskundige hulpverlening bij rampen de erkenning verleent. Aan de verlening van erkenning kunnen voorschriften worden verbonden. Dit wordt dus geheel op gemeentelijk niveau afgehandeld (hieronder ook begrepen intrekking). Gedurende 2 jaar na inwerkingtreding van deze wet (1991) kan aan een instelling die niet aan de eisen, als bedoeld in art. 12, voldoet een voorlopige erkenning worden verleend, die in ieder geval vervalft na 5 jaar na inwerkingtreding van deze wet (art. 20 en 21).

Op grond van art. 12 Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen is in 1993 het Erkenningenbesluit geneeskundige hulpverlening bij rampen tot stand gekomen. Naast het Nederlandse Rode Kruis worden de Soevereine en Militaire Orde van Malta Afdeling Nederland en de Johanniter Orde in Nederland geacht te zijn erkend en toegelaten (art. 2 en 10, Besluit Rode Kruis 1988).

Handeling Het voorbereiden van eisen, waaraan een instelling moet voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning.

Actor De minister van VWS (voor 1994 WVC).

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 12.

Periode 1992 -

Product Algemene maatregel van bestuur.

Toelichting Dit gebeurt na overleg met de minister van Binnenlandse Zaken (art. 24). Bedoeld AMvB is het Erkenningenbesluit geneeskundige hulpverlening bij rampen 1993. Het Besluit is op voordracht van Staatssecretaris van WVC/DG Volks-gezondheid/dir. Civiele verdediging en vredescalamiteiten, na overleg met Binnenlandse Zaken/DGOOV, totstandgekomen. Gezien zijn de adviezen van de Nationale Raad voor de Volksgezondheid en de Brandweerraad.

Handeling Het adviseren van de minister van VWS inzake het opstellen van eisen, waaraan een instelling moet voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning.

Actor De Nationale Raad voor de Volksgezondheid.

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 12.

Periode 1992 -

Product

Handeling Het toezien op de naleving van de eisen, waaraan een instelling op grond van art. 12 moet voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning, alsmede de naleving van de voorschriften die aan de erkenning zijn verbonden.

Actor De (hoofd)inspecteur geneeskundige hoofdinspectie van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid.

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 25.

Periode 1992 -

Product Inspectierapport.

Toelichting Dit sluit aan bij de taakomschrijving van deze dienst, zoals neergelegd in de Gezondheidswet 1956, art. 36.

Handeling Het aanwijzen van getuigschriften voor artsen en verpleegkundigen op het gebied van rampengeneeskunde.

Actor De minister van VWS (voor 1994 WVC)

Grondslag Erkenningenbesluit geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art 12 en 13.c.

Periode 1993 -

Product

Toelichting Artsen en verpleegkundigen, die deel uitmaken van een geneeskundige eenheid, moeten in het bezit zijn van getuigschriften op het gebied van hulpverlening bij rampen.

Dit impliceert tevens het formuleren van opleidingseisen hiervoor. Deze zijn na overleg met vertegenwoordigers van het Nederlandse Rode Kruis, de Vereniging van Directeuren van Basisgezondheidsdiensten en Binnenlandse Zaken en Defensie opgesteld. De hieruit voortvloeiende cursussen op het gebied van rampengeneeskunde zullen onderdeel zijn van de geneeskundige opleidingen bij rampenbestrijding.

3 Handelingen inzake bijstandsverlening

3.1 De brandweerorganisatie⁵⁰

Handeling Het treffen van (aanvullende) voorzieningen bij ontoereikendheid van de bijstand van de regionale brandweer ten aanzien van één of meer deelnemende gemeenten.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 7.1.

Periode 1985 -

Product Provinciale regeling

Toelichting De burgemeester van de betreffende gemeente dient hieromtrent bij de Commissaris van de Koningin een verzoek in. De burgemeester doet hiervan tevens mededeling aan de voorzitter van het dagelijks bestuur van de regionale brandweer.

Zie voor de procedure brandweerbijstand, Stcrt. 1989, 91, p. 6.

Handeling Het bij de voorzitter van het dagelijks bestuur van de regionale brandweer indienen van een verzoek om (het ter beschikking stellen van personeel en materieel ten behoeve van) bijstand binnen de provincie.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 8.1.

Periode 1985 -

Product Verzoek.

Toelichting De gemeentebesturen verlenen de voorzitter hiervoor mede-werking. De Commissaris van de Koningin doet de minister van Binnenlandse Zaken mededeling van dit verzoek.

Handeling Het treffen van aanvullende voorzieningen voor bijstand buiten de provincie bij ontoereikendheid van de bijstand ingevolge artikel 8.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 9.1.

Periode 1985 -

Product Ministeriële regeling.

Toelichting De minister wendt zich hiertoe tot Commissarissen van de Koningin van andere provincies. De coördinatie ingevolge de bepalingen van de Brandweerwet 1985 in deze, met betrekking tot het verlenen van bijstand behoort tot de taken van het LCC (art. 1.c, Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991).

Zie voor de procedure brandweerbijstand, Stcrt. 1989, 91, p. 6.

Handeling Het bij de voorzitter van het dagelijks bestuur van de regionale brandweer indienen van een verzoek om bijstand buiten de provincie.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 9.2.

Periode 1985 -

Product Verzoek.

Toelichting De gemeentebesturen verlenen de voorzitter de hiervoor nodige medewerking.

De coördinatie ingevolge de bepalingen van de Brandweerwet 1985 in deze, met betrekking tot het verlenen van bijstand behoort tot de taken van het LCC (art. 1.c, Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991).

Handeling	Het treffen van voorbereidende maatregelen met het oog op de uitoefening van de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 8 en 9 van de Brandweerwet 1985.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Brandweerwet 1985, art. 10.
Periode	1985 -
Product	Ministeriële regeling.
Toelichting	Voorzover deze maatregelen van rechtstreeks belang zijn voor een regionale brandweer, treft de minister deze na overleg met de Commissaris van de Koningin van de betreffende provincie, onderscheidenlijk de voorzitter van het dagelijks bestuur van de regionale brandweer. Zie voor de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 8 en 9 van de Brandweerwet 1985, de handelingen 341, 342, 343. De coördinatie ingevolge de bepalingen van de Brandweerwet 1985 met betrekking tot het verlenen van bijstand behoort tot de taken van het LCC (art. 1.c, Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991).

3.2 Bijstand bij de watersnoodramp van februari 1953

Men was volkomen onvoorbereid op de watersnoodramp van februari 1953.

De organisatie Bescherming Bevolking was pas in opbouw en kon weinig uitrichten. Voorts was de reikwijdte van toenmalige rampenbestrijding geheel gericht op rampen tengevolge van oorlogshandelingen en oorlogsdreiging. Kenmerkend voor de hulpverlening bij de watersnoodramp was dan ook het ad hoc beleid en de improvisatie.

De leiding van de onmiddellijke bestrijding van de gevolgen van de ramp berustten bij de burgemeesters in de getroffen gebieden en de Commissaris van de Koningin. In gevallen waarin meer provincies betrokken waren of de Commissaris van de Koningin door gebrek aan verbindingen geen overzicht had heeft de minister van Binnenlandse Zaken deze leiding op zich genomen om door het zenden van ambtenaren naar de getroffen gebieden. Voorts kon door het registreren van meldingen en maatregelen de prioriteit worden vastgesteld van onder andere voedseldroppings en aanvragen van voer- en vaartuigen worden gecoördineerd. Verbindingen werden tot stand gebracht, onder andere in samenwerking met de omroepverenigingen werd door de Regeringsvoorlichtingsdienst een berichten-dienst ingesteld.

De taken van het Rode Kruis en het Oranje kruis en het nationaal rampenfonds werden vastgesteld, alsmede de wijze waarop onderling en met de overheid zou worden samengewerkt.

De coördinatiecommissie watersnood 1953 werkte onder voorzitterschap van de vice minister-president, de minister van Binnenlandse Zaken.

Als gevolg van de reeds inwerking getreden Wet verplaatsing bevolking kon de evacuatieorganisatie ingezet worden: Centrale evacuatiecommissie en de provinciale evacuatiecommissarissen leidde de evacuatie volgens de door de minister van Binnenlandse Zaken getrokken lijnen. Tevens was opdracht gegeven

aan de plaatsvervangend commandant van de Hulpverleningsdienst (HVD) om te helpen bij de evacuatie (waarna HVD weer haar eigenlijke taak, het ruimen van munitie, hervatte). De Geneeskundige hoofdinspecteur voor de Volksgezondheid werd belast met de coördinatie van de geneeskundige aspecten bij de hulpverlening.

In overleg met de minister van Binnenlandse Zaken trof de minister van Maatschappelijk Werk met medewerking van de Commissarissen van de koningin, voorzieningen voor de coördinatie van de hulpverlening door de organisaties van het maatschappelijk werk op provinciaal niveau in te zetten. Als provinciale coördinatiecentrales fungeerden hiertoe de door de Commissarissen van de Koningin ingestelde Coördinatiecommissies, waarvan de

provinciale stichtingen voor Maatschappelijk Werk deel uitmaakten, evenals de Bureaus van het ministerie van Maatschappelijk Werk in de provincie. De Commissaris van de Koningin had hierbij de leiding over de coördinatie. Het ministerie van Maatschappelijk Werk bemiddelde op interprovinciaal niveau.

Tot de taak van de coördinatiecentrales behoorde het verzamelen van gegevens

ten behoeve van een overzicht van de maatschappelijke noden van de getroffen bevolking voor de planning van de hulpverlening op kortere en langere termijn.

Voorts werd in overleg tussen de minister van maatschappelijk werk door het Nationaal Rampenfonds een regeling getroffen om te voorzien in de extra kosten voor de tewerkstelling van extra maatschappelijk werkers en gezinsverzorgsters voor het bijstaan van de getroffen bevolking en een regeling voor de financiering van de eventuele bijkomende kosten van een vakantie voor kinderen van de getroffen bevolking.

Het Nederlandse Rode Kruis verzorgde de inzameling, sortering en verzending van door particulieren en instanties ter beschikking gestelde hulpgoederen. Aanvragen van goederen ten behoeve van de getroffen bevolking geschiedde

via de Commissarissen van de Koningin.

De Chefs van staven der drie krijgsmachtonderdelen gaven opdracht tot terug-roeping van militairen op verlof. De Chef generale staf belastte de Nederlandse Territoriaal Bevelhebber (NTB) met het bevel over alle in Nederland aanwezige onderdelen van de Landmacht. De Chefs van de marine- en luchtmachtstaven stelden strijdkrachten ter beschikking voor de hulpverlening, waarbij door de NTB coördinerend zou worden opgetreden. Uitvoering van de maatregelen door de Koninklijke Marine gebeurde volgens de vastgestelde regeling "Hulpverlening bij watersnood". De Koninklijke Marine coördineerde de hulpverlening te water.

Als gevolg van de watersnoodramp in 1953 werd de werking van de Wet Bescherming Bevolking uit 1952 in 1955 uitgebreid tot natuurrampen⁵¹.

3.2.1 Coördinatie bij de hulpverlening op rijksniveau

Handeling Het coördineren van de onmiddellijke bestrijding van de gevolgen van de watersnoodramp.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).

Periode 1953.

Product Ministeriële besluiten.

Toelichting In gevallen waarin meer provincies betrokken waren of de Commissarissen van de koningin door gebrek aan verbindingen geen overzicht hadden, heeft de minister van Binnenlandse Zaken deze leiding op zich genomen om door het zenden van ambtenaren naar de getroffen gebieden. Voorts kon door het registreren van meldingen en maatregelen de prioriteit worden vastgesteld van onder andere voedsel-droppings en aanvragen van voer- en vaartuigen worden gecoördineerd.

Handeling Het instellen van een berichtendienst ten behoeve van de voorlichting over de watersnoodramp.

Actor De minister van Algemene Zaken/de regeringsvoorlichtingsdienst.

Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).

Periode 1953.

Product Instellingsbesluit.

Toelichting Dit gebeurde onder andere in samenwerking met de omroep-verenigingen.

Handeling Het coördineren van de geneeskundige hulpverlening bij de watersnoodramp.

Actor De hoofdinspecteur voor de Volksgezondheid.

Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).

Periode 1953.

Product

3.2.2 De Coördinatiecommissie Watersnood 1953

300

Handeling Het voorbereiden van de instelling van de Coördinatie-commissie Watersnood 1953, door de Ministerraad.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Reglement van Orde Tweede Kamer, art. 55.b (commissies voor overleg met de regering).

Periode 1953.

Product Instellingsbeschikking.

Toelichting De commissie werkte onder voorzitterschap van de vice minister-president, tevens minister van Binnenlandse Zaken.

Handeling Het coördineren van de samenwerking tussen overheids-diensten bij hulpverlening en herstel inzake de watersnood.

Actor De Coördinatiecommissie Watersnood 1953.

Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).

Periode 1953.

Product Verslag van de Commissie voor de Watersnood (Handelingen der Tweede Kamer, verslagjaar 1952/53, I 2985, nr. 1 t/m 4).

Toelichting De commissie had overleg met de minister-president, de ministers van Financiën, V&W, Binnenlandse Zaken, Maat-schappelijk werk, Sociale Zaken en Volksgezondheid, Land-bouw, Visserij en Voedselvoorziening, en de Staatssecretaris van Economische Zaken over allerlei problemen samen-hangende met de watersnood. De commissie had overleg met de minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting over het herstel van schade aan gebouwen, de financiering daarvan en voorziening in de woningnood in de getroffen gebieden.

Handeling Het uitbrengen van verslag aan de Tweede Kamer omtrent haar werkzaamheden.

Actor De Coördinatiecommissie Watersnood 1953.

Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).

Periode 1953.

Product Verslag van de Commissie voor de Watersnood (Handelingen der Tweede Kamer, verslagjaar 1952/53, I 2985, nr. 1 t/m 4).

3.2.3 Coördinatie bij de hulpverlening op provinciaal niveau

Handeling Het treffen van voorzieningen voor de coördinatie van de hulpverlening door de organisaties van het maatschappelijk werk op provinciaal niveau.

Actor De minister van Maatschappelijk Werk.

Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).

Periode 1953.

Product Provinciale Coördinatiecentrales.

Toelichting Als provinciale coördinatiecentrales fungeren hiertoe de door de Commissarissen van de Koningin ingestelde coördinatie-commissies, waarvan de provinciale stichtingen voor Maat-schappelijk Werk deel uitmaken, evenals de Bureaus van het ministerie van Maatschappelijk Werk in de provincie.

De minister coördineert en bemiddelt hierbij tevens op interprovinciaal niveau.

Handeling Het instellen van provinciale Coördinatiecommissies voor de hulpverlening ten behoeve van de maatschappelijke noden van de door de watersnood getroffen bevolking.
Actor De Commissaris van de Koningin.
Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product Instellingsbeschikking.

Handeling Het verzamelen van gegevens ten behoeve van een overzicht van de maatschappelijke noden van de getroffen bevolking voor de planning van de hulpverlening op kortere en langere termijn.
Actor De provinciale Coördinatiecommissie voor de hulpverlening ten behoeve van de maatschappelijke noden van de door de watersnood getroffen bevolking.
Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product
Toelichting De Commissaris van de Koningin heeft de leiding over de coördinatie.

Handeling Het coördineren van de aanvragen van hulpgoederen ten behoeve van de getroffen bevolking.
Actor De Commissaris van de Koningin.
Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product
Toelichting Het Nederlandse Rode Kruis verzorgt de inzameling, sortering en verzending van door particulieren en instanties ter beschikking gestelde hulpgoederen.

3.2.4 Coördinatie van de militaire hulpverlening

Handeling Het geven van opdracht tot terugroeping van militairen op verlof.
Actor De Chefs van staven van de drie krijgsmachtonderdelen.
Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product

Handeling Het ter beschikking stellen van strijdkrachten voor de hulp-verlening bij de watersnood.
Actor De Chefs van staven van de drie krijgsmachtonderdelen.
Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product

Handeling Het belasten van de Nederlandse Territoriaal Bevelhebber met het bevel over alle in Nederland aanwezige onderdelen van de Landmacht bij de bestrijding van de watersnoodramp.
Actor De Chef generale staf.
Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product

Handeling Het coördineren van de hulpverlening bij de watersnood door strijdkrachten van de Koninklijke Luchtmacht en de Koninklijke Marine.
Actor De Nederlandse Territoriaal Bevelhebber.
Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product

Handeling Het coördineren van de hulpverlening te water bij de waters-noodramp 1953.
Actor De Chef van de Marinestaf.
Bron Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product

3.3 Evacuatie van de bevolking bij rampen

De Wet verplaatsing bevolking treedt in 1952 in werking⁵². Bij de wetwijziging van 1955 wordt de Wet verplaatsing bevolking tevens van overeenkomstige toepassing verklaard ingeval van watersnood, of andere rampen, alsmede van dreigend gevaar voor het ontstaan daarvan⁵³.

3.3.1 Het gelasten van de verplaatsing bevolking

Handeling Het gelasten van verplaatsing van de bevolking in het geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden, in het belang van haar veiligheid, van de instandhouding van het maatschappelijk leven of van de uitoefening van de taak van de krijgsmacht.
Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.
Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 2.1.
Periode 1952 - 1988.
Product Ministerieel besluit.
Toelichting Dit impliceert ook het bepalen welk gebied voor ontruiming in aanmerking komt, wie verplicht is dit te verlaten, wie verplicht is tot achterblijven en welk gebied verplicht is tot opnemng.

Handeling Het voorbereiden van het Koninklijk Besluit waarin de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie de verplaat-sing van de bevolking kunnen gelasten ingeval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband hou-dende buitengewone omstandigheden, in het belang van haar veiligheid, van de instandhouding van het maatschappelijk leven of van de uitoefening van de taak van de krijgsmacht.
Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.
Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 2.1.
Periode 1988 -
Product Koninklijk Besluit.
Toelichting Dit is de herziening van artikel 2 bij de wetwijziging in 1988.

Handeling Het bij bijzondere noodzaak afgeven van een algemene of bijzondere machtiging aan de Commissaris van de Koningin of de burgemeester, voor het gelasten van verplaatsing van de bevolking in het geval van oorlog, oorlogsgevaar, daar-aan verwante of daarmee verband

houdende buitengewone omstandigheden, in het belang van haar veiligheid, van de instandhouding van het maatschappelijk leven of van de uitoefening van de taak van de krijgsmacht.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 2.2.

Periode 1952 - 1988.

Product Algemene of bijzondere machtiging.

Toelichting De burgemeester is, enkele in de wet genoemde gevallen uitgezonderd, in zijn gemeente belast met de uitvoering van het gelasten tot verplaatsing van de bevolking.

Handeling Het, bij bijzondere noodzaak, voorbereiden van een Koninklijk Besluit waarin aan de ministers van Binnenlandse Zaken, Defensie, de Commissarissen van de Koningin en de burgemeesters een algemene of bijzondere machtiging wordt gegeven tot het gelasten van verplaatsing van de bevolking in het geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden, in verband met de veiligheid van de bevolking, of de instandhouding van het maatschappelijk leven.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 2.2.

Periode 1988 -

Product Koninklijk Besluit.

Toelichting Dit is de herziening van artikel 2 bij de wetwijziging in 1988.

Handeling Het voorbereiden van voorlopige voorzieningen die in verband met de verplaatsing van de bevolking in het Rijk of in een gedeelte daarvan noodzakelijk zijn.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 25.1.

Periode 1955 -

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Toelichting Deze voorlopige voorzieningen kunnen afwijken van hetgeen bij andere wetten is bepaald. Na afkondiging hiervan wordt een wetsvoorstel ingediend tot nadere regeling van de in het AMvB genoemde onderwerpen.

Handeling Het voorbereiden van het tevens van overeenkomstige toepassing verklaren van de wet verplaatsing bevolking, ingeval van watersnood, of andere rampen, alsmede van dreigend gevaar voor het ontstaan daarvan.

Actor De minister-president.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 25.2.

Periode 1955 -

Product Koninklijk Besluit.

Toelichting In dit geval treedt de minister van Binnenlandse Zaken in de bevoegdheden die ook aan de minister van Defensie zijn toegekend.

3.3.2 Taken en bevoegdheden bij de uitvoering verplaatsing bevolking

Handeling Het gelasten van verplaatsing van de bevolking in het geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden, in het belang van haar veiligheid, van de instandhouding van het maatschappelijk leven of van de uitoefening

van de taak
van de krijgsmacht.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 2.2.

Periode 1952 -

Product Provinciale verordening.

Toelichting Dit impliceert ook het bepalen welk gebied voor ontruiming in aanmerking komt, wie verplicht is dit te verlaten, wie verplicht is tot achterblijven en welk gebied verplicht is tot opnemings.

Handeling Het geven van richtlijnen of aanwijzingen aan burgemeesters inzake de ontruiming en afvoer van de te evacueren bevolking.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 4.2.

Periode 1952 -

Product Ministeriële richtlijnen.

320

Handeling Het geven van richtlijnen of aanwijzingen aan burgemeesters inzake de huisvesting en verzorging van de geëvacueerde bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 4.2

Periode 1952 -

Product Ministeriële richtlijnen.

Handeling Het voorbereiden van het schorsen dan wel vernietigen van gemeentelijke verordeningen met betrekking tot de verplaatsing van de bevolking.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 5.3.

Periode 1952 -

Product Koninklijk Besluit.

Toelichting De burgemeester kan bij verordening gedragsregels en andere voorschriften vaststellen en in bijzondere gevallen bevelen geven. De schorsing gebeurt binnen een maand nadat de verordening aan de Commissaris van de Koningin ter kennisgeving is toegestuurd.

Handeling Het voorlopig buiten werking stellen van gemeentelijke verordeningen met betrekking tot de verplaatsing van de bevolking.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 5.3.

Periode 1952 -

Product

Toelichting Dit gebeurt voor ten hoogste veertien dagen indien het algemeen belang dit vereist. Hiervan wordt onmiddellijk mededeling gedaan aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Handeling Het aanwijzen van autoriteiten die voor de verplaatsing van de bevolking transportleiders aanstellen bij overschrijding van de gemeentegrenzen bij de ontruiming.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 6.1.

Periode 1952 -

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting De burgemeester is bevoegd om transportleiders aan te wijzen voor elk transport van de af te voeren bevolking. Deze staan onder bevel van de burgemeester indien bij de ontruiming de gemeentegrenzen niet worden overschreden; anders staan ze onder bevel van de door de beide ministers aangewezen autoriteiten.

Handeling Het stellen van nadere regels voor de vordering van woon-ruimte en gebouwen ten behoeve van de inkwartiering door de burgemeester.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 7.6, na de wetswijziging in 1992, art. 7.5.

Periode 1952 -

Product Ministerieel besluit.

Handeling Het aanwijzen van een bijzondere verblijfplaats en daaraan verbonden voorschriften voor daartoe in aanmerking komende personen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 8.1.

Periode 1952 -

Product

Toelichting Dit gebeurt in het belang van de volksgezondheid, dan wel met het oog op de gezondheid, leeftijd en gedrag van de verplaatste persoon en zo nodig van degenen die met hem samenwonen. Dit kan ook gedaan worden door een door de minister aangewezen autoriteit.

Handeling Het huisvesten en verzorgen van personen aan wie een bijzondere verblijfplaats is aangewezen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 8.4, na de wetswijziging van 1992, art. 8.3.

Periode 1952 -

Product

3.3.3 Registratie bij de verplaatsing van de bevolking

Handeling Het voorbereiden van regels voor de registratie van verplaatste personen en de terugkeer van verplaatste personen.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 9.

Periode 1952 -

Product Algemene maatregel van bestuur.

Toelichting Bedoeld AMvB is het Besluit registratie verplaatsing bevolking van 22-08-1957.

Handeling Het bepalen van de aanvang, dan wel van de beëindiging van de registratie van verplaatste personen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit registratie verplaatsing bevolking 1957, art. 2.1.

Periode 1957 -

Product

Toelichting De registratie vindt plaats in en wordt beheerd door de gemeente.

Handeling Het vaststellen van nadere regels voor de registratie van verplaatste personen, het bijhouden van aan te leggen registers en het verstrekken van inlichtingen uit die registers.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit registratie verplaatsing bevolking 1957, art. 2.2.

Periode 1957 -

Product Ministeriële richtlijnen.

Toelichting Dit zijn andere registers dan bedoeld in art. 1 van de Wet op de bevolkings- en verblijfsregisters.

Handeling Het aanwijzen van gemeenten waarin een op door hem aan te geven wijze een onderzoek moet worden ingesteld naar de aanwezigheid of afwezigheid uit die gemeenten van verplaatste personen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit registratie verplaatsing bevolking 1957, art. 3.

Periode 1957 -

Product Ministerieel besluit.

3.3.4 Rijkscommissie Verplaatsing Bevolking

331

Handeling Het voorbereiden van de instelling per KB van een Rijks-commissie Verplaatsing Bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 17.1

Periode 1952 -

Product

Toelichting De Rijkscommissie is de Commissaris van de Koningin en de burgemeester behulpzaam bij de verplaatsing van de bevolking en bedient zich in elke provincie van één of meer Commissarissen Verplaatsing Bevolking.

Handeling Het voordragen voor benoeming, schorsing en ontslag per KB van de voorzitter en de leden van de Rijkscommissie Verplaatsing Bevolking en de Commissarissen Verplaatsing Bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 13.2, 15.1.

Periode 1952 -

Product

Handeling Het verlenen van ontheffing voor de maximum leeftijd van 65 jaar voor voorzitter en leden van de Rijkscommissie Verplaatsing Bevolking en voor de Commissarissen Ver-plaatsing Bevolking.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 13.2.

Periode 1952 -

Product

Handeling Het stellen van nadere regels voor de inrichting en werk-wijze van de Rijkscommissie Verplaatsing Bevolking.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 14.3.

Periode 1952 -

Product Ministerieel besluit.

Handeling Het vaststellen van de instructie voor de Commissarissen Verplaatsing Bevolking.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 14.3 en 15.2.

Periode 1952 -

Product Ministerieel besluit.

Handeling Het beschikken op bezwaarschriften tegen het aanwijzen van een bijzondere verblijfplaats door de minister van Binnenlandse Zaken en de daaraan verbonden voorschriften, de vordering van woonruimte en gebouwen ten behoeve van de inkwartiering door de burgemeester en tegen het ten laste komen aan de ingekwartierden van de vergoeding aan de onderdakverschaffers.

Actor Rijkscommissie Verplaatsing Bevolking.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 7, 8.2, 10.3.

Periode 1952 -

Product

3.3.5 Commissies van beroep tegen de vordering van woonruimte en gebouwen ten behoeve van de inkwartiering door de burgemeester en tegen het ten laste komen aan de ingekwartierden van de vergoeding aan de onderdakverschaffers

Handeling Het instellen van een commissie die in hoogste ressort beslist op beroep tegen de vordering van woonruimte en gebouwen ten behoeve van de inkwartiering door de burgemeester en tegen het ten laste komen aan de ingekwartierden van de vergoeding aan de onderdakverschaffers.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 7, 10.3, 16.1.

Periode 1952 -

Product Instellingsbeschikking.

Handeling Het benoemen, schorsen en ontslaan van leden van de commissie die in hoogste ressort beslist op beroep tegen de vordering van woonruimte en gebouwen ten behoeve van de inkwartiering door de burgemeester en tegen het ten laste komen aan de ingekwartierden van de vergoeding aan de onderdakverschaffers.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 16.2.

Periode 1952 -

Product

Toelichting Indien nodig stellen Gedeputeerde Staten meer dan één commissie in en bepalen in dat geval het rechtsgebied van elke commissie.

339

Handeling Het vaststellen van nadere regels voor de samenstelling en werkwijze van de commissie die in hoogste ressort beslist op beroep tegen de vordering van woonruimte en gebouwen ten behoeve van de inkwartiering door de burgemeester en tegen het ten laste komen aan de ingekwartierden van de vergoeding aan de onderdakverschaffers.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 16.4.
Periode 1952 -
Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het in hoogste ressort beslissen op beroep tegen de vorde-ring van woonruimte en gebouwen ten behoeve van de inkwartiering door de burgemeester en tegen het ten laste komen aan de ingekwartierden van de vergoeding aan de onderdakverschaffers.

Actor De commissie die in hoogste ressort beslist op beroep tegen de vordering van woonruimte en gebouwen ten behoeve van de inkwartiering door de burgemeester en tegen het ten laste komen aan de ingekwartierden van de vergoeding aan de onderdakverschaffers.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 16.4.
Periode 1952 -
Product Beschikking in beroep.

Handeling Het voorbereiden van de instelling per KB van een com-missie die in hoogste ressort beslist op beroep tegen het door de minister van Binnenlandse Zaken aanwijzen van een bijzondere verblijfplaats en daaraan verbonden voor-schriften voor daartoe in aanmerking komende personen.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 17.1.
Periode 1952 -
Product Koninklijk Besluit.

Handeling Het voordragen van benoeming, schorsing en ontslag per KB van de leden van de commissie die in hoogste ressort beslist op beroep tegen het door de minister van Binnen-landse Zaken aanwijzen van een bijzondere verblijfplaats en daaraan verbonden voorschriften voor daartoe in aan-merking komende personen.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 17.2.
Periode 1952 -
Product Koninklijk Besluit.

Handeling Het stellen van nadere regels voor de samenstelling en werkwijze van de commissie die in hoogste ressort beslist op beroep tegen het door de minister van Binnenlandse Zaken aanwijzen van een bijzondere verblijfplaats en daaraan verbonden voorschriften voor daartoe in aan-merking komende personen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 17.3.
Periode 1952 -
Product Ministerieel Besluit.

Handeling Het in hoogste ressort beslissen op beroep tegen het door de minister van Binnenlandse Zaken aanwijzen van een bijzondere verblijfplaats en daaraan verbonden voor-schriften voor daartoe in aanmerking komende personen.

Actor De commissie die in hoogste ressort beslist op beroep tegen het door de minister van Binnenlandse Zaken aan-wijzen van een bijzondere verblijfplaats en daaraan verbonden voorschriften voor daartoe in aanmerking komende personen.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 17.3.

Periode 1952 -

Product Beschikking in beroep.

3.4 Organisatie rampenbestrijding

3.4.1 Bijstand bij de bescherming van de bevolking voor 1985

Handeling Het coördineren van bijstand aan getroffen gebieden.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 9,
Wet van 1970 houdende wijziging van de wet op de nood-wachten en van de wet Bescherming Bevolking, art. 9.1.

Periode 1952 - 1986.

Product Bijstand op rijksniveau.

Handeling Het treffen van de vereiste maatregelen ten aanzien van de bescherming van de bevolking voor het gebied van meer dan een provincie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet van 1970 houdende wijziging van de wet op de nood-wachten en van de wet Bescherming Bevolking, art. 9.2.

Periode 1970 - 1986.

Product Ministerieel besluit.

Toelichting Onder andere wordt hier het regelen van de bevelvoering bedoeld. Dit gebeurt voorts zoveel mogelijk door tussen-komst van de betrokken commissarissen en wanneer bijzondere voorzieningen nodig zijn.

Handeling Het coördineren van bijstand aan getroffen delen van de provincie.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 18.1 en Wet houdende wijziging van de Wet op de noodwachten en van de Wet Bescherming Bevolking 1970, art. IX C.

Periode 1952 - 1986.

Product Bijstand op provinciaal niveau.

Toelichting De Commissaris van de Koningin wordt bijgestaan door een provinciaal commandant en aan deze toegevoegde personeel.

Handeling Het benoemen, schorsen en ontslaan van de provinciaal commandant en het aan deze toegevoegd personeel.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 18.2 en Wet houdende wijziging van de Wet op de noodwachten en van de Wet Bescherming Bevolking 1970, art. IX C.

Periode 1952 - 1986.

Product

Handeling Het coördineren van bijstand aan getroffen delen van het gewest.

Actor De Gewestelijke Raad.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 19.4B en Wet houdende wijziging van de Wet op de noodwachten en van de Wet Bescherming Bevolking 1970, art. IX D.

Periode 1952 - 1986.

Product Bijstand op gewestelijk niveau.

Toelichting De Gewestelijke Raad kan worden bijgestaan door een commando onder leiding van de gewestelijk commandant. De gewestelijk commandant treedt in het gewest in de plaats van de provinciale commandant. Zie ook deel B, De handelingen, par. 2.2.1.2.

3.4.2 Bijstand rampenbestrijding na 1985

Handeling Het vaststellen van de Provinciale procedure bijstand Rampenwet.

Actor De Commissarissen van de Koningin.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 10.1.

Periode 1992 -

Product Provinciale procedure bijstand Rampenwet van 1992.

Toelichting In 1992 hebben de Commissarissen van de Koningin gezamenlijk de Provinciale procedure bijstand Rampenwet vastgesteld. Deze procedure is naar hun mening noodzakelijk om met het oog op de uitoefening van hun bevoegd-heden, bedoeld in de artikelen 15 t/m 17 in de Rampenwet, de nodige voorbereidende maatregelen te treffen.

Handeling Het beschikken op verzoeken om bijstand door provinciale diensten, gedaan door burgemeesters, in geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 15.1

Periode 1985 -

Product Provinciale bijstand.

Toelichting Voorafgaand dan wel gekoppeld aan een eventueel verzoek om bijstand meldt de burgemeester aan de Commissaris van de Koningin indien zich naar zijn mening in zijn gemeente een ernstige verstoring van de openbare veiligheid voordoet of dreigt voor te doen. Zolang deze situatie voortduurt brengt hij regelmatig verslag uit en doet mededeling van beëindiging van deze situatie.

De bijstandsaanvraag, de mededeling van de beëindiging van de bijstand, alsmede de zorg voor de logistiek en de verplaatsing van bijstandverlenende eenheden door het hoofd van de bijstandverlenende provinciale of rijksdienst, is nader geregeld in art. 3, 6, 7, 8 en 10 van de Provinciale procedure bijstand Rampenwet 1992.

De coördinatie ingevolge de bepalingen van de Rampenwet 1985, met betrekking tot het verlenen van bijstand behoort tot de taken van het LCC (art. 1.c, Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991).

Handeling Het beschikken op verzoeken om bijstand door provinciale diensten van andere provincies, gedaan door de Commissaris van de Koningin, in geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 16.2.

Periode 1985 -

Product Bijstand op provinciaal niveau.

Toelichting Dit gebeurt indien de betreffende Commissaris van de Koningin niet kan voldoen aan een verzoek, als bedoeld in artikel 15. Deze betrokken Commissarissen van de Koningin treffen de nodige voorzieningen, tenzij dringende redenen zich daartegen verzetten.

Voorafgaand, dan wel gekoppeld aan een eventueel verzoek om bijstand meldt de Commissaris van de Koningin aan de minister van Binnenlandse Zaken indien zich naar zijn mening in zijn provincie een ernstige verstoring van de openbare veiligheid voordoet of dreigt voor te doen. Zolang deze situatie voortduurt brengt hij regelmatig verslag uit en doet mededeling van beëindiging van deze situatie.

De bijstandsaanvraag, de beëindiging van de bijstand, als-mede de zorg voor de logistiek en de verplaatsing van bij-standverlenende eenheden door het hoofd van de bijstand-verlenende provinciale of rijksdienst, is nader geregeld in art. 4, 6, 7, 8 en 10 van de Provinciale procedure bijstand Rampenwet 1992.

De coördinatie ingevolge de bepalingen van de Rampenwet 1985, met betrekking tot het verlenen van bijstand behoort tot de taken van het LCC (art. 1.c, Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991).

Handeling Het beschikken op verzoeken om bijstand van rijksdiensten, in geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, waarbij het verzoek, gedaan door de burgemeester, via de Commissaris van de Koningin en de minister van Binnenlandse Zaken, aan de betrokken minister is overhandigd.

Actor De betrokken minister.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 17.2.

Periode 1985 -

Product Bijstand op rijksniveau.

Toelichting De burgemeester wendt zich niet rechtstreeks tot de minister van Binnenlandse Zaken. De minister van Binnenlandse Zaken richt zich ter zake tot de minister onder wiens verantwoordelijkheid de betreffende rijksdienst valt. Deze treft de nodige voorzieningen, tenzij dringende redenen zich daartegen verzetten.

De bijstandsaanvraag, de beëindiging daarvan, alsmede de zorg voor de logistiek en de verplaatsing van bij-standverlenende eenheden door het hoofd van de bijstandverlenende provinciale of rijksdienst, is nader geregeld in art. 5, 6, 7, 8 en 10 van de Provinciale procedure bijstand Rampenwet 1992.

Handeling Het coördineren van de te verlenen bijstand bij de bestrijding van een ramp.

Actor Het LCC.

Bron art. 1.c, Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991.

Periode 1985 -

Product

3.5 Militaire bijstand bij rampenbestrijding⁵⁴

3.5.1 Bijstand door het Korps Mobiele Colonnies

In het geval dat een daadwerkelijke inzet nodig is, geeft de Nationale Commandant Bescherming Bevolking hiervoor operationele aanwijzingen aan de Commandant van het KMC. De Commandant KMC legt voor de uitvoering van de aanwijzingen verantwoording af aan minister Defensie. Na 1989 is het zo geregeld, dat de commandant van de voor bijstand aangewezen eenheid zich op last van de Commandant KMC onder het opperbevel stelt van de burgemeester die om bijstand heeft verzocht.

Handeling Het geven van operationele aanwijzingen aan de commandant van het KMC, betreffende de inzet van het KMC.
Actor De Nationale Commandant Bescherming Bevolking.
Grondslag Wet Bescherming Bevolking, art. 8 en 37.
Periode 1955 - 1989.
Product

Handeling Het geven van adviezen aan de Nationaal Commandant Bescherming Bevolking bij de inzet van de eenheid voor de nood-drinkwatervoorziening van het KMC.
Actor De ministers van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, Binnenlandse Zaken en Defensie.
Grondslag Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 26-09-1974 (Stcr. 187), art. 6.2.
Periode 1974 - 1989.
Product

Handeling Het verzoeken van de minister van Defensie om het gereedstellen van het KMC.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Besluit KMC 1989, art. 12.1.
Periode 1989 - 1993.
Product

Handeling Het gereedstellen van het KMC.
Actor De minister van Defensie.
Grondslag Besluit KMC 1989, art. 12.1.
Periode 1989 - 1993.
Product
Toelichting Van het gereedstellen doet de Commandant KMC mededeling aan de minister van Binnenlandse Zaken, die op zijn beurt mededeling hiervan doet aan de Commissaris van de Koningin.

Handeling Het aanwijzen van plaatsen waar het KMC zich gereed moet houden.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Besluit KMC 1989, art. 12.1.
Periode 1989 - 1993.

Product

Handeling Het beslissen op een verzoek van bijstand van het KMC
in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden door een
burgemeester.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Besluit KMC 1989, art. 13.2.

Periode 1989 - 1993.

Product Militaire bijstand.

Handeling Het beslissen op een verzoek van bijstand van het KMC
in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden door een
Commissaris van de Koningin.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit KMC 1989, art. 14.2.

Periode 1989 - 1993.

Product Militaire bijstand.

Toelichting Dit gebeurt indien de Commissaris van de Koningin niet kan voldoen aan het verzoek om bijstand
van de burge-meester. De minister van Binnenlandse Zaken doet van
de beslissing mededeling aan de Commandant KMC.

Handeling Het beslissen op een verzoek van bijstand van de onder-delen van het KMC, belast met de
nooddrinkwater-leidingvoorziening en de waterzuivering.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit KMC 1989, art. 14.3.

Periode 1989 - 1993.

Product Militaire bijstand.

Toelichting Dit gebeurt in overeenstemming met de minister van VROM.

3.5.2 Militaire bijstand tussen 1985 en 1993

Handeling	Het beschikken op verzoeken om bijstand van militairen, door toedoen van de minister van Binnenlandse Zaken, gedaan door de Commissaris van de Koningin in bijzondere gevallen.
Actor	De minister van Defensie.
Grondslag	Rampenwet 1985, art. 18.1.
Periode	1985 -
Product	Militaire bijstand.
Toelichting	De minister van Defensie treft daarop de nodige voorzieningen, tenzij dringende redenen zich daartegen verzetten. Dit laatste vervalt in 1993, op grond van de gemaakte bestuursafspraken tussen de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie ten aanzien van de permanent beschikbaar zijnde geneeskundige eenheden en militaire geneeskundige faciliteiten in de omgeving van de ramp (punt 4 van de bestuursafspraken van 1993). Dit laatste is niet van toepassing in buitengewone omstandigheden.

Handeling	Het beschikken op verzoeken om bijstand van militairen, gedaan door de burgemeester, in zeer spoedeisende gevallen.
Actor	De Provinciaal Militair Commandant/de Regionaal Militair Commandant-Noord. Vanaf 1996: de drie Regionale militaire commandanten.
Grondslag	Rampenwet 1985, art. 18.2.
Periode	1985 -
Product	Rechtstreekse militaire bijstand.
Toelichting	In zeer spoedeisende gevallen kan een burgemeester een verzoek tot bijstand van militairen rechtstreeks doen. Hij stelt de commissaris in de provincie terstond daarvan in kennis. De coördinatie ingevolge de bepalingen van de Rampenwet 1985, met betrekking tot het verlenen van bijstand behoort tot de taken van het LCC (art. 1.c, Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991).

3.5.3 Militaire bijstand na 1993

Handeling	Het vervaardigen van bestuursafspraken op het terrein van militaire bijstand bij rampenbestrijding.
Actor	De ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie.
Grondslag	Brief van de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 1992/1993 21 516 nr. 4); Brief van 17-07-1989 nr. C84/604 89 017 285 van de minister van Defensie en van 09-08-1989 Eproj 88/82/3 van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer.
Periode	1993 -
Product	Ministerieel besluit/bestuursafspraken van 14-01-1993 op het terrein van militaire bijstand bij rampenbestrijding; Ministerieel besluit/bestuursafspraken van 17-07-1989 inzake kostenvergoeding van militaire bijstand bij rampenbestrijding.
Toelichting	De bestuursafspraken van 1993 zijn, in overeenstemming met de minister van WVC, gemaakt naar aanleiding van de onderkende noodzaak tot continuering van de militaire bijstand bij de rampenbestrijding na opheffing van het Korps Mobiele Colonne op 01-01-1993. De ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken verstrekken elkaar alle gewenste informatie en voeren het nodige overleg over alle onderwerpen die voor uitvoering en het doel van deze

bestuursafspraken van belang zijn. De ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken verstrekken aan de minister van WVC, als eindverantwoordelijke voor de kwaliteit van de geneeskunde, alle gewenste informatie en voeren het nodige overleg zodra onderwerpen hierop betrekking hebben.

De bepalingen van de bestuursafspraken van 17-07-1989 inzake kostenvergoeding van militaire bijstand bij rampenbestrijding, Brief van 17-07-1989 nr. C84/604 89 017 285 van de minister van Defensie en van 09-08-1989 Eproj 88/82/3 van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer, zijn mede van toepassing bij de inzet van eenheden op grond van de bestuursafspraken van 1993 (punt 14).

Handeling Het besluiten tot de oprichting van mobilisabele militaire eenheden ten behoeve van de inzet bij rampenbestrijding in buitengewone omstandigheden.

Actor De minister van Defensie.

Grondslag Bestuursafspraken op het terrein van militaire bijstand bij rampenbestrijding 1993, punt 9.

Periode 1993 -

Product Ministerieel Besluit.

Toelichting Het betreft hier het voorzien in de mogelijkheid van de mobilisatie van 5 rampenbestrijdingsbataljons, zonodig na reactivering van de dienstplicht, ter aflossing of aanvulling van het civiele potentieel. Taak van de eenheden: het verrichten van reddingswerkzaamheden en het verlenen van geneeskundige verzorging aan slachtoffers op of nabij het rampterrein en hun vervoer naar ziekenhuizen.

Handeling Het, ten behoeve van de opleiding van mobilisabele militaire eenheden bij rampenbestrijding in buitengewone omstandigheden, ter beschikking stellen van oefenmaterieel.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Bestuursafspraken op het terrein van militaire bijstand bij rampenbestrijding 1993, punt 11.

Periode 1993 -

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het richten van een verzoek aan de minister van Defensie om de militairen van één of meer mobilisabele militaire eenheden op te roepen om in werkelijke dienst te komen, bij buitengewone omstandigheden.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Bestuursafspraken op het terrein van militaire bijstand bij rampenbestrijding 1993, punt 12.

Periode 1993 -

Product Verzoek.

Handeling Het, op verzoek van de minister van Binnenlandse Zaken, in buitengewone omstandigheden oproepen van militairen van één of meer mobilisabele militaire eenheden, om in werkelijke dienst te komen.

Actor De minister van Defensie.

Grondslag Bestuursafspraken op het terrein van militaire bijstand bij rampenbestrijding 1993, punt 12.

Periode 1993 -

Product Oproep.

Toelichting De opgeroepen militairen worden opgeleid, geoefend, voorzien van het nodige materieel en gereedgesteld in door de minister van Binnenlandse Zaken aangewezen plaatsen.

Handeling Het aanwijzen van plaatsen, in de omgeving waarvan de opgeroepen militairen van één of meer mobilisabele militaire eenheden, zich paraat stellen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Bestuursafspraken op het terrein van militaire bijstand bij rampenbestrijding 1993, punt 12.

Periode 1993 -

Product Aanwijzing.

Handeling Het vergoeden van de kosten van opslag en onderhoud, alsmede de aanschaf en vervanging van specifiek reddings-materieel ten behoeve van de militaire bijstandseenheden.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Bestuursafspraken op het terrein van militaire bijstand bij rampenbestrijding 1993, punt 15.

Periode 1993 -

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting Dit komt ten laste van de begroting van Binnenlandse Zaken.

3.6 Bijstand inzake geneeskundige hulpverlening bij rampen

3.6.1 Provinciale bijstand en rijksbijstand

Handeling Het beslissen op een verzoek van een burgemeester om bijstand van een geneeskundige eenheid in geval van een ramp of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, in die gevallen waarin niet kan worden voorzien door de gemeenschappelijke regeling waaraan de gemeente deelneemt.

Actor Commissaris van de Koningin.

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 17.2.

Periode 1992 -

Product Beschikking.

Toelichting De burgemeester heeft in geval van rampen het opperbevel (art. 11 Rampenwet) en hij kan beoordelen of hem vol-doende potentieel ter beschikking staat.

De Commissaris van de Koningin treft na positieve beslissing de nodige voorzieningen.

373

Handeling Het beslissen op een verzoek van een burgemeester om bijstand van een geneeskundige eenheid buiten de provincie in geval van een ramp of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 18.2.

Periode 1992 -

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting Het verzoek wordt gericht tot de Commissaris van de Koningin, die zich hiervoor tot de minister wendt.

De Commissaris van de Koningin brengt niet zonder meer het verzoek over; hij zal, gelet op zijn bevoegdheden in de Rampenwet, de bijstandsaanvraag kritisch beoordelen en afwegen tegen de situatie in zijn provincie en hierover ook overleg voeren met de betrokken diensten en organisaties.

De Commissarissen van de Koningin van de betrokken provincies treffen na positieve beslissing de nodige voor-zieningen.

3.6.2 Bijstand van eenheden van het Nederlandse Rode Kruis en andere erkende geneeskundige instellingen

In het Besluit van 22-12-1988 houdende vaststelling van een AMvB tot regeling van de vrijwillige hulpverlening aan gewonden zieken, krijgsgevangenen, geïnterneerden en anderszins hulpbehoevenden door erkende en toegelaten verenigingen, zijn de verhoudingen tussen het rijk en het Nederlandse Rode kruis geregeld. In 1988 wordt het Besluit Rode Kruis 1980 (Stb. 1981, 530) ingetrokken. Hoewel het werkterrein van het Nederlandse Rode Kruis breder is dan alleen de rampen-bestrijding, maakten de reorganisatie van de organisatie van de rampenbestrijding, de totstandkoming van de Aanvullende protocollen bij de verdragen van Genève van 12-08-1949 alsmede de herziening van de statuten van de vereniging het Nederlandse Rode Kruis, een nieuw besluit Rode Kruis wenselijk. Dit resulteert in het Besluit van 22-12-1988.

Het Nederlandse Rode Kruis heeft voor het gehele koninkrijk tot taak hulp te verlenen aan gewonden, zieken en anderszins hulpbehoevenden, die slachtoffer zijn van een gewapend conflict, ramp of andere bijzondere gebeurtenis, zulks in overeenstemming met de bepalingen van de Verdragen en Protocollen van Genève en de grondbeginselen van het Internationale Rode Kruis, zoals geformuleerd door de internationale conferenties van het Rode Kruis (art.3.1 Besluit Rode Kruis 1988).

Het Rode Kruis draagt, ingeval een gewapend conflict is uitgebroken waarbij het Koninkrijk is betrokken, zorg voor het in werking hebben van een organisatie in die aan krijgsgevangenen en andere personen die zich in de macht van een vijandelijke mogendheid bevinden, poststukken en zendingen tot hulpverlening en geldzendingen kan doen toekomen en hun correspondentie kan verzorgen (art. 3.4 Besluit Rode Kruis 1988).

Tevens zijn in het besluit onder meer bepalingen opgenomen, die de mogelijkheid opent voor rechtspersonen, die hulpbetoon aan gewonden en zieken ten doel hebben, om bij koninklijk besluit als zodanig te worden erkend en toegelaten tot vrijwillige hulpverlening aan gewonde en zieke personen (art. 2.1 Besluit Rode Kruis 1988).

Handeling	Het voorbereiden van een Algemene Maatregel van Bestuur tot regeling van de vrijwillige hulpverlening aan gewonden, zieken, krijgsgevangenen, geïnterneerden en anderszins hulpbehoevenden door erkende en toegelaten verenigingen.
Actor	De ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken, WVC en voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken.
Grondslag	De verdragen van Genève van 12-08-1949: - Voor verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde (Stb. 1954, 246),- Voor de verbetering van het lot der gewonden, zieken en schipbreukelingen van de -strijdkrachten ter zee (Stb. 1954, 247),- Betreffende de behandeling van krijgsgevangenen (Stb. 1954, 248),- Bescherming van burgers in oorlogstijd (Stb. 1954, 249), Het verdrag van Bern van 12-12-1977: - Inzake het Aanvullende protocol bij voornoemde verdragen betreffende de bescherming van slachtoffers van internationale gewapende conflicten,- Inzake het Aanvullende protocol bij voornoemde verdragen betreffende de bescherming van slachtoffers van niet-internationale gewapende conflicten.
Periode 1980 -	
Product	Algemene Maatregel van Bestuur.
Toelichting	Het Besluit Rode Kruis van 1980 en het Besluit Rode Kruis van 1988 zijn tot stand gekomen op voordracht van de ministers van Defensie (directie Juridische Zaken, afd. Wetgeving en Publiekrecht), mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, de ministers van

WVC en voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken. Het besluit van 1988 is mede gebaseerd op het rapport van de minister van Defensie 21-12-1988, uitgebracht mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en de ministers van WVC en voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken.

Handeling Het bevoegd civiel gezag verzoeken om inzet van eenheden van het Nederlandse Rode Kruis, voor hulpverlening aan militairen.
Actor De bevoegde militaire autoriteit.
Grondslag Besluit Rode Kruis 1988, art. 4.1.
Periode 1988 -
Product
Toelichting Het gaat om Rode Kruis-eenheden, die zijn belast met de geneeskundige hulpverlening aan de burgerbevolking in het kader van de rampenbestrijding.
Het bevoegde civiele gezag is het gezag dat belast is met de leiding van de rampenbestrijding (de Burgemeester).

Handeling Het aan de minister van Defensie verzoeken om inzet van eenheden van het Nederlandse Rode Kruis, voor hulpverlening aan militairen.
Actor De bevoegde militaire autoriteit.
Grondslag Besluit Rode Kruis 1988, art. 4.1.
Periode 1988 -
Toelichting Het gaat om Rode Kruis-eenheden, belast met de geneeskundige hulpverlening aan de burgerbevolking in het kader van de rampenbestrijding
Dit gebeurt, indien het overleg bedoeld in het eerste lid niet tot overeenstemming leidt. De minister van Defensie doet hiervan mededeling aan het bevoegd civiel gezag.

Handeling Het beslissen over het inzetten van eenheden van het Rode Kruis in Nederland in het kader van de rampenbestrijding.
Actor De ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en VWS (voor 1994 WVC).
Grondslag Besluit Rode Kruis, art. 4.3.
Periode 1988 -
Product Ministerieel besluit.

Handeling Het vaststellen van de aard en de omvang van de voorbereidingen van het Rode Kruis ter voldoening van zijn taken.
Actor De ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en VWS (voor 1994 WVC).
Grondslag Besluit Rode Kruis, art. 5.2.
Periode 1988 -
Product Ministerieel Besluit.
Toelichting De vaststelling geschiedt in overeenstemming met het bestuur van het Rode Kruis.

3.7 Grensoverschrijdende bijstand bij rampenbestrijding door en aan buurlanden

In 1977 worden twee werkgroepen ingesteld door de minister van Binnenlandse Zaken (instellingsbesluit 1977 Stcrt. 223) met als opdracht het bestuderen van de problemen die zich voordoen bij samenwerking tussen lagere overheden in de onderscheiden grensgebieden in het kader van hulpverlening bij ongevallen en rampen. In 1980

wordt het eindrapport van de beide werkgroepen ter bestudering van de bestuurlijke samenwerking in grensgebieden met Duitsland en België uitgebracht. De conclusie is:

- Er bestaat o.a. behoefte aan een financiële regeling voor het verlenen van wederzijdse hulp, die is gebaseerd op het principe van de gesloten beurzen.
- Er zijn een aantal praktische problemen onder andere op het terrein van de verbindingen.
- Aanbevolen wordt om te komen tot een algemeen verdrag tussen Nederland en België en Duitsland met als doel de samenwerking tussen de betrokken landen op het gebied van wederzijdse hulpverlening bij rampen en ongevallen te bevorderen.

In 1980 start het overleg met België. Naar aanleiding hiervan wordt voorgesteld vorm te geven aan een algemeen hulpverleningsverdrag, gericht op het wegnemen van in de praktijk gerezen belemmeringen. Dit verdrag zou dan als grondslag dienen voor overleg met Duitsland. Dit voorstel krijgt instemming van de Tweede Kamer bij de behandeling van het wetsontwerp rampenplannen⁵⁵. In de Memorie van Antwoord bij de ontwerp-Rampenwet staat de regering op het standpunt dat een praktische benadering op het vlak van de grensoverschrijdende samenwerking geboden is, omdat daardoor kan worden aangesloten bij hetgeen reeds bereikt is tussen de lokale en hogere overheden. Voorrang wordt gegeven aan de totstandkoming van een verdrag met België.

In 1984 wordt de Overeenkomst met België inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen ondertekend. De hoofdlijn van de overeenkomst is het verlenen van bijstand bij rampenbestrijding.

- In de overeenkomst zijn bepalingen opgenomen waarin de bestuursorganen de bijstand verlenen in overeenstemming met haar mogelijkheden (art 1). Dit wil zeggen, het verlenen van bijstand wordt afgewogen tegen de nationale belangen.
- De procedure volgens welke de bestuursorganen elkaar wederzijds om bijstand kunnen verzoeken wordt vastgelegd. De ingezette bijstandseenheden vallen onder het gezag van de autoriteit die ter plaatse, met inachtneming van de in het betrokken land geldende rechtsregels, verantwoordelijk is voor de rampenbestrijding.
- Bijstand wordt verleend op basis van het principe van de gesloten beurzen.
- De regeling voor burenhulp van en aan grensgemeenten, zoals reeds in samenwerkingsverbanden is vastgesteld, wordt gehandhaafd, mits aan bepaalde in de overeenkomst neergelegde voorwaarden is voldaan en de in de overeenkomst geregelde faciliteiten ook voor deze burenhulp gelden. Dit betekent dat naast rampen ook bij ongevallen bijstand zal kunnen worden verleend.

In 1985 wordt de Goedkeuringswet voor de overeenkomst vastgesteld en in 1988 treedt de overeenkomst in werking. De eerste Aanvullende overeenkomst is van 1990. Daarnaast zijn een circulaire met modelovereenkomst tussen grensge-meenten inzake wederzijdse bijstandsverlening bij ongevallen en rampen en een modelovereenkomst burenhulp totstandgekomen.

Op 25 december 1988 wordt de Overeenkomst met de Bondsrepubliek Duitsland inzake wederzijdse bijstandsverlening bij rampen, zware ongevallen daaronder begrepen, gesloten en stilzwijgend goedgekeurd door de Tweede Kamer.

Op hoofdlijnen is de overeenkomst grotendeels dezelfde als die met België.

Het verschil is dat het zware ongeval mede wordt inbegrepen, hetgeen aansluit

bij de in Duitsland gebruikte terminologie. Tot uitbreiding van de werking van

de Rampenwet 1985 tot de zware ongevallen in 1996 zullen zware ongevallen in Nederland in het kader van de toepassing van deze overeenkomst steeds als rampen worden beschouwd. Ook deze regeling bevat een regeling voor de zogeheten burenhulp van en aan grensgemeenten, zoals die in samenwerkingsverbanden is vastgelegd. Deze regeling voor burenhulp treedt pas in werking, nadat de overeenkomst tussen Nederland en Duitsland van 1996 inzake de kosten van bijstandsverlening als bedoeld in artikel 9.1 van bovengenoemde overeenkomst uit 1988, in werking zal treden.

In 1986 is een overeenkomst getekend tussen de Benelux-landen inzake algemene grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten. Hierin is ook aandacht besteed aan rampenbestrijding. De overeenkomst is op 01-04-1991 in werking getreden.

In 1991 zijn er tussen Nederland en de deelstaten Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen overeenkomsten getekend (in werking getreden in 1993). Deze overeenkomsten betreffen een algemene publiekrechtelijke grensoverschrijdende samenwerking en zijn niet specifiek gericht op bijstand bij rampen en ongevallen-bestrijding. Alleen daar waar de hulpverleningsovereenkomst de ruimte laat naar vorm en inhoud, is het mogelijk dat lagere overheden met betrekking tot rampen en ongevallenbestrijding samenwerkingsregelingen treffen op basis van de algemene overeenkomst. In zoverre zijn beide overeenkomsten wederzijds aanvullend.

In beginsel wordt bij rampen steeds de onderhavige bilaterale overeenkomst toegepast, als zijnde de meer specifieke regeling voor bijstandsverlening tussen Nederland en de Bondsrepubliek Duitsland.

In situaties waarin nog geen sprake is van ramp of zwaar ongeval, maar wel van een nucleair ongeval, is deze overeenkomst niet van toepassing en zijn de volgende verdragen van toepassing:

- het verdrag van het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA) inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval uit 1986, (Trb. 164);
- het VN-verdrag van Wenen uit 1994, inzake Nucleaire veiligheid, 1995 (Trb. 105);
- het VN-Verdrag van Helsinki inzake grensoverschrijdende gevaren bij industriële ongevallen uit 1992 (Trb. 143);
- het VN-Verdrag van Genève van 22-06-1993, inzake het voorkomen van zware ongevallen (International Labour Organisation, Trb. 174)

Voor deze verdragen ligt de eindverantwoordelijkheid bij respectievelijk de ministers van Buitenlandse Zaken, VROM en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Voor het aanvragen en verlenen van andere bijstand geldt de bovengenoemde overeenkomst weer wel. Medische behandeling van slachtoffers van nucleair ongeval of calamiteit met radioactieve stoffen, alsmede tijdelijke overbrenging van deze slachtoffers naar het buitenland wordt alleen in het IAEA-verdrag van 1988 uitdrukkelijk genoemd en derhalve is hierop dit verdrag van toepassing (Kamerstukken II 1988/89 20 936 no. 1).

3.7.1 Beleidsvorming inzake wederzijdse bijstandsverlening

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken bij de voorbereiding van het beleid betreffende de wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en onge-vallen in grensgebieden.

Actor De werkgroepen ter bestudering van de bestuurlijke samenwerking in grensgebieden met Duitsland en België.

Grondslag Instellingsbesluit 1977.

Periode 1977 - 1980.

Product Eindrapport 1980.

Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming van overeen-komsten tussen Nederland enerzijds en België en de Bonds-republiek Duitsland anderzijds inzake wederzijdse bijstands-verlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Buitenlandse Zaken.

Grondslag Grondwet, art 91.1.

Periode 1977 -

Product

Toelichting Overeenkomst tussen Nederland en België inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen 1984.

Overeenkomst tussen Nederland en de Bondsrepubliek Duitsland inzake wederzijdse bijstandsverlening bij rampen, zware ongevallen daaronder begrepen, 1988

De procedurele begeleiding is hierbij in handen van de minister van Buitenlandse Zaken. De eindverantwoordelijk-heid berust bij de minister van Binnenlandse Zaken.

Handeling Het voorbereiden van de Wet inzake de goedkeuring van een Overeenkomst tussen Nederland en België inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Grondwet, art 91.1.

Periode 1984 -

Product wetsontwerp Goedkeuringswet.

Toelichting Goedkeuringswet 1985 (inwerkingtreding in 1985, Stb. 379). Voor de overeenkomst met de Bondsrepubliek Duitsland geldt een stilzwijgende goedkeuring, dus hier is geen goedkeuringswet nodig.

Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming van, op basis van de Overeenkomsten met België en de Bondsrepubliek Duitsland inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen, te sluiten aanvullende overeenkomsten.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Overeenkomst met België inzake wederzijdse bijstandsver-lening bij het bestrijden van rampen en ongevallen 1985, art. 11.

Overeenkomst met de Bondsrepubliek Duitsland inzake wederzijdse bijstandsverlening bij rampen, zware ongevallen daaronder begrepen, 1988, art. 11.

Periode 1988 -

Product Aanvullende overeenkomst.

De Eerste aanvullende overeenkomst tussen Nederland en België 1990 (Trb 42).

Toelichting Tussen Nederland en Duitsland zijn momenteel aanvullende overeenkomsten in voorbereiding. Tussen Nederland en België zijn de aanvullende overeenkomsten in 1990 gesloten.

Handeling De instelling van een Permanente gemengde commissie die met het bevorderen van de samenwerking zal worden belast.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Overeenkomst met België inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen 1985, art. 13.5.

Eerste aanvullende overeenkomst met België 1990, art. 10.

Periode 1988 -

Product Instellingsbeschikking.

Toelichting De commissie is in samenwerking met de Belgische minister van Binnenlandse Zaken ingesteld. Het betreft hier het regelmatig overleg (tenminste 1 keer per jaar) van vertegenwoordigers van de bevoegde organen en bevorderen hierbij dat deskundigen uit de disciplines die betrokken zijn bij de rampenbestrijding aan dit overleg deelnemen.

De Permanente gemengde commissie is tot nu toe nog niet bijeengekomen.

Handeling Het treffen van nadere regelingen met de Belgische minister van Binnenlandse Zaken inzake het doel en de uitvoering van gemeenschappelijke oefeningen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Eerste aanvullende overeenkomst ter uitvoering van de Overeenkomst tussen Nederland en België inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen, art. 8 en 9.

Periode 1990 -

Product

Toelichting Hiertoe worden o.a. door de ministers faciliteiten ter beschikking gesteld.

Handeling Het treffen van een financiële regeling bij bijstand met de Belgische minister van Binnenlandse Zaken en de minister van Binnenlandse Zaken van de Bondsrepubliek Duitsland.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Buitenlandse Zaken.

Grondslag Overeenkomst tussen Nederland en België inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen, art. 9.3, 11.

Overeenkomst met de Bondsrepubliek Duitsland inzake wederzijdse bijstandsverlening bij rampen, zware ongevallen daaronder begrepen, 1988, art. 9.1, 9.3, 11.

Periode 1988 -

Product

Toelichting In principe geldt het beginsel van de gesloten beurzen, waarvan kan worden afgeweken.

Met België wordt een dergelijke regeling eventueel getroffen. Met Duitsland is de regeling in 1996 vastgesteld, maar nog niet in werking getreden. Het betreft de Overeenkomst van 28 februari 1996 tussen Nederland en Duitsland inzake de kosten van bijstandsverlening als bedoeld in artikel 9.1 van de Overeenkomst van 7 juni 1988 inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen, zware ongevallen daaronder begrepen.

Ook hier ligt de eindverantwoordelijkheid bij de minister van Binnenlandse Zaken, terwijl de minister van Buitenlandse Zaken de procedurele begeleiding in handen heeft.

3.7.2 Uitvoering wederzijdse bijstandsverlening

Handeling Het maken van afspraken met Gouverneur van de aan-grenzende Belgische provincie inzake de uitvoering van de bijstandsverlening.

Actor Commissaris van de Koningin.

Grondslag Eerste aanvullende overeenkomst ter uitvoering van de Overeenkomst tussen Nederland en België inzake weder-zijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen, art. 6.3.

Periode 1990 -

Product

Toelichting De afspraken mogen niet in strijd zijn met de overeenkomst, de aanvullende overeenkomst en het internationaal recht (art. 6.4) en worden gemeld aan de minister.

Handeling Het indienen van een verzoek om bijstand bij de betrokken Gouverneur van de Belgische provincie, dan wel de minister van Binnenlandse Zaken van de betrokken deelstaat.

Actor Het bevoegd orgaan, de Commissaris van de Koningin.

Grondslag Overeenkomst tussen Nederland en België inzake weder-zijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen, art. 3.1.
Overeenkomst met Duitsland inzake wederzijdse bijstandsverlening bij rampen, zware ongevallen daaronder begrepen, 1988, art. 3.1.

Periode 1988 -

Product Verzoek.

Toelichting Voor België betreft het hier bijstand door en voor provincies die aan elkaar grenzen. Voor de BRD betreft het hier bijstand door en voor aan elkaar grenzende provincies en deelstaten.
De verzoekende partij geeft zoveel mogelijk toelichting over de te verwachten bijstand en de aan de bijstandseenheid op te dragen taken.
Omvang en aard van de te verlenen bijstand wordt na over-leg tussen verzoekende en verlenende partij vastgesteld. Van elk verzoek om bijstand wordt meteen mededeling gedaan aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Handeling Het bevestigen van een verzoek om bijstand van de betrokken Gouverneur van de Belgische provincie, dan wel de minister van Binnenlandse Zaken van de betrokken deelstaat.

Actor Het bevoegd orgaan, de Commissaris van de Koningin.

Grondslag Overeenkomst tussen Nederland en België inzake weder-zijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen, art. 3.1.
Overeenkomst met Duitsland inzake wederzijdse bijstands-verlening bij rampen, zware ongevallen daaronder begrepen, 1988, art. 3.1.

Periode 1988 -

Product Bevestiging.

Toelichting Voor België betreft het hier bijstand door en voor provincies die aan elkaar grenzen. Voor Duitsland betreft het hier bijstand door en voor aan elkaar grenzende provincies en deelstaten.
De bevoegde organen zijn belast met de uitvoering van de verzoeken om bijstand.
Indien luchtvaartuigen worden ingezet, wordt van dit voornemen onder overlegging van gegevens over aard, inschrijvingsmerk van het luchtvaartuig, de bemanning, de lading, vertrektijd, vermoedelijke vluchtroute en landings-plaats door het bevoegd orgaan mededeling gedaan aan
-voor België- de Regie der Luchtweegen en voor Duitsland de ministers van Binnenlandse Zaken van de betreffende deelstaten en voor Nederland de DG Rijksluchtvaartdienst (art. 8.3 beider overeenkomsten).

Handeling Het indienen van een verzoek om bijstand bij de Belgische minister van Binnenlandse Zaken, dan wel de minister van Binnenlandse Zaken van de BRD.

Actor Het bevoegd orgaan, de minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Overeenkomst tussen Nederland en België inzake weder-zijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen, art. 3.1.
Overeenkomst met de Bondsrepubliek Duitsland inzake wederzijdse bijstandsverlening bij rampen, zware ongevallen daaronder begrepen, 1988, art. 3.1.

Periode 1988 -
Product Verzoek.

Toelichting Voor België betreft het hier bijstand door en voor provincies die niet aan elkaar grenzen. Voor de BRD betreft het hier bijstand door en voor provincies en deelstaten die niet aan elkaar grenzen. De bevoegde organen zijn belast met de uitvoering van de verzoeken om bijstand.

Handeling Het bevestigen van een verzoek om bijstand van de Belgische minister van Binnenlandse Zaken, dan wel de minister van Binnenlandse Zaken van Duitsland.

Actor Het bevoegd orgaan, de minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Overeenkomst tussen Nederland en België inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen, art. 3.1.
Overeenkomst met Duitsland inzake wederzijdse bijstandsverlening bij rampen, zware ongevallen daaronder begrepen, 1988, art. 3.1.

Periode 1988 -
Product Ministeriële bevestiging.

Toelichting Voor België betreft het hier bijstand door en voor provincies die niet aan elkaar grenzen. Voor de BRD betreft het hier bijstand door en voor provincies en deelstaten die niet aan elkaar grenzen.

4 Handelingen inzake financiële bijdragen

4.1 Rijksbijdragen voor de brandweerorganisatie

4.1.1 Algemeen

Het rijk geeft financiële bijdragen aan regionale brandweren en provincies voor de tegemoetkoming in de kosten voortvloeiende uit de uitoefening van hun taken in het kader van de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden en de voorbereiding daarop.

Ter stimulering van de regiovorming bij het brandweerwezen treedt op 4 oktober 1974 de Interimregeling rijksbijdrage regionale brandweren in werking. De regeling wordt nog een aantal keren verlengd tot twee jaar na het in werking treden van de Brandweerwet 1985.

Op grond van artikel 5, tweede lid, van de Brandweerwet 1985, is in 1986 het Besluit bijdragen regionale brandweren en provincies totstandgekomen.

Op grond van artikel 5, tweede lid, van de Brandweerwet 1985, artikel 19, tweede lid, van de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991 en artikel 89, eerste lid, van de Grondwet, is in 1993 het Besluit doeluitkering rampenbestrijding tot stand gekomen. Het Besluit bijdragen regionale brandweren en provincies is ingetrokken in 1994 op grond van art. 19 Besluit doeluitkering rampenbestrijding.

Onder paragraaf 4.2.1, Doeluitkeringen rampenbestrijding, zijn tevens opgenomen de handelingen uit het Besluit bijdragen regionale brandweren en provincies, die zijn overgenomen in het Besluit doeluitkeringen rampenbestrijding. Tevens zijn daar opgenomen de handelingen van het Besluit doeluitkeringen rampenbestrijding.

ding, die niet alleen gelden voor de regionale brandweer, maar ook voor het bestuur van gemeenschappelijke regelingen inzake geneeskundige hulpverlening bij rampenbestrijding.

Handeling Het voorbereiden van regels inzake een bijdrage uit 's Rijks kas ten behoeve van een tegemoetkoming in de kosten van de regionale brandweren:

- voortvloeiende uit de uitoefening van hun taken in het kader van de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden en de voorbereiding daarop en
- voortvloeiende uit de uitvoering van art. 8.1 en 9.2 van de Brandweerwet 1985, inzake verzoeken om bijstand gedaan door de Commissaris van de Koningin, dan wel de minister van Binnenlandse Zaken.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 5.2 en 11.2.
Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 19.1.
Grondwet, art. 89.1.

Periode 1974 -

Product Algemene Maatregel van bestuur.
Onder meer:
Interim-regeling rijksbijdrage regionale brandweren 1974.
Besluit bijdragen regionale brandweren en provincies, 1986;
Besluit doeluitkering rampenbestrijding 1993.
Besluit rijksbijdragen bijstandskosten gemeenten en regio-nale brandweren 1990.

Toelichting De Raad voor de Gemeentefinanciën gehoord.

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken bij de totstandkoming van regels inzake een bijdrage uit 's Rijks kas ten behoeve van een tegemoetkoming van de kosten van de regionale brandweren en gemeenten, gemaakt in het kader van de rampenbestrijding.

Actor Raad voor de Gemeentefinanciën.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 5.1.
Wet Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen 1991, art. 19.1.
Grondwet, art. 89.1.

Periode 1974 -

Product

4.1.2 Rijksbijdragen regionale brandweren en provincies

Handeling Het jaarlijks beslissen of in de betreffende besluiten genoemde bedragen voor de rijksbijdragen voor regionale brandweren wijziging behoeven.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bijdragen regionale brandweren en provincies 1986, art. 12.
Interim-regeling rijksbijdrage regionale brandweren 1974.

Periode 1974 - 1993.

Product Ministerieel besluit.

Toelichting De Raad voor de Gemeentefinanciën gehoord. De besluiten van de minister worden in de Nederlandse Staatscourant geplaatst.

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken bij de beslissing of in de betreffende besluiten genoemde bedragen voor de rijksbijdragen voor regionale brandwieren wijziging behoeven.

Actor Raad voor de Gemeentefinanciën.

Grondslag Besluit bijdragen regionale brandwieren en provincies 1986, art. 12.
Interim-regeling rijksbijdrage regionale brandwieren 1974.

Periode 1974 - 1993.

Product

Handeling Het jaarlijks bijdragen uit 's Rijks kas aan de kosten van de regionale brandweer, voortvloeiend uit het beheer van het sirenenet.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bijdragen regionale brandwieren en provincies 1986, art. 6.2.
Interim-regeling rijksbijdrage regionale brandwieren 1974.

Periode 1974 - 1993.

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het stellen van voorwaarden aan de overdracht van het beheer van rijkseigendommen aan regionale brandwieren.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bijdragen regionale brandwieren en provincies 1986, art. 6.1.

Periode 1986 - 1993.

Product Ministeriële richtlijn.

Handeling Het vergoeden uit 's Rijks kas aan de regionale brandweer van de kosten, voortvloeiend uit het beheer van rijkseigen-dommen, voorzover niet voortvloeiend uit het beheer van het sirenenet, tot het bedrag van de werkelijke uitgaven.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bijdragen regionale brandwieren en provincies 1986, art. 6.3.
Interim-regeling rijksbijdrage regionale brandwieren 1974.

Periode 1974 - 1993.

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het vaststellen van de (voorlopige en definitieve) rijks-bijdrage, alsmede het uitkeren ervan aan de kosten van de regionale brandwieren en de provinciale organisatie van de rampenbestrijding, voortvloeiende uit hun taken in het kader van de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden en de voorbereiding daarop.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 5.1.
Besluit bijdragen regionale brandwieren en provincies 1986, art. 5, 5a, 7.1, 10.
Interim-regeling rijksbijdrage regionale brandwieren 1974.

Periode 1974 - 1993.

Product Ministerieel besluit.

Toelichting In de situatie van het Besluit bijdragen regionale brandwieren en provincies 1986, werd eerst door de minister van Binnen-landse Zaken een voorlopige bijdrage vastgesteld basis van de aan Binnenlandse Zaken toegezonden begroting. Nadat de door de regionale brandwieren aan het einde van de jaar-lijkse periode aan Binnenlandse

Zaken toegezonden jaarafrekening was gecontroleerd, werd de definitieve bijdrage vastgesteld. Deze werd dan verrekend met het eerder toegezonden voorschot.
Voor de provinciale rampenbestrijdingsorganisatie werd het bedrag éénmalig vastgesteld en vervolgens jaarlijks toegekend.

Handeling Het beslissen op een bezwaarschrift van het bestuur van de regionale brandweer, tegen een besluit tot vaststelling van een voorlopige bijdrage, bedoeld in artikel 8, eerste lid, of van een definitieve bijdrage, bedoeld in artikel 10.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bijdragen regionale brandwieren en provincies 1986, art. 11.2.
Interim-regeling rijksbijdrage regionale brandwieren 1974.

Periode 1974 - 1993.

Product

Toelichting De beslissing geschiedt, de Raad voor de Gemeentefinanciën gehoord, binnen drie maanden na ontvangst van het bezwaarschrift.

Handeling Het in bijzondere gevallen aan een regionaal brandweer-korps verstrekken van een buitengewone bijdrage.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bijdragen regionale brandwieren en provincies 1986, art. 13.
Besluit doeluitkering rampenbestrijding 1993, art. 11.
Interim-regeling rijksbijdrage regionale brandwieren 1974.

Periode 1974 -

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting De hoogte en bestemming worden door de minister bepaald.

4.1.3 Rijksbijdragen bijstandskosten gemeenten en regionale brandweren

Op grond van art. 11 van de Brandweerwet 1985 is het Besluit rijksbijdragen bijstandskosten gemeenten en regionale brandweren in 1990 totstandgekomen.

Dit besluit is gewijzigd in 1993 en 1994.

Handeling	Het vaststellen van de hoogte van de bijdrage uit 's Rijks kas voor de kosten die voor de regionale brandweren en de gemeenten voortvloeien uit de uitvoering van de bijstand, zoals bedoeld in de artikelen 8.1 en 9.1.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Besluit Rijksbijdragen bijstandskosten gemeenten en regionale brandweren 1990, art. 5.1. Brandweerwet 1985, art. 11.1
Periode	1990 -
Product	Ministeriële Beschikking.
Toelichting	Hiertoe wordt door tussenkomst van de Commissaris van de Koningin door het bestuur van de regionale brandweer bij de minister van Binnenlandse Zaken een verzoek ingediend. Een bijdrage wordt alleen verleend voor in artikel 3 bepaalde bijstandskosten. Vaststelling gebeurt na ontvangst van het verzoek. Indien de minister een lager bedrag vaststelt dan de kosten-opgave, kan het Bestuur Regionale Brandweer dan wel het Gemeentebestuur bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken. Deze beslist binnen drie maanden na ontvangst van het bezwaarschrift (art. 5.2 en 5.3).

Handeling	Het instellen van een onderzoek naar de beleidseffecten en de beheersbaarheid van het budgettaire beslag van het Besluit Rijksbijdragen bijstandskosten gemeenten en regionale brandweren 1990.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Besluit Rijksbijdragen bijstandskosten gemeenten en regionale brandweren 1990, art. 6.
Periode	1990 -
Product	Evaluatierapport.
Toelichting	In eerste instantie was de uitslag van dit onderzoek voorwaarde voor de verlenging van het besluit. In 1994 bij wijziging van het besluit wordt bepaald dat dit onderzoek elke 5 jaar zal plaatsvinden. Van de uitkomsten van het onderzoek doet de minister van Binnenlandse Zaken verslag aan de Staten-Generaal.

4.2 Rijksbijdragen voor de rampenbestrijding

4.2.1 Rijksbijdragen bescherming bevolking en verplaatsing bevolking

Uit De Wet Bescherming Bevolking van 1952, vloeiden met betrekking tot rijksbijdragen voort:

- Het Besluit bijdragen Bescherming Bevolking van 1955. In dit Besluit werd geregeld dat aan de gemeenten dan wel kringen een bijdrage uit 's Rijks kas beschikbaar wordt gesteld voor tegemoetkoming in of tot vergoeding van hun kosten inzake de bescherming van de bevolking.
- De Wet bijdragen Bescherming Bevolking van 1956, houdende bevestiging van het koninklijk besluit van 31 januari 1955.
- Het Besluit bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking van 1961. Dit besluit wordt in 1964 omgezet in de Wet Bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1961.

4.2.1.1 Formele kaders van de bescherming bevolking

Handeling	Het voorbereiden van regels ten aanzien van het verlenen van een rijksbijdrage in de kosten voortvloeiende uit de bescherming van bedrijven.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 22.2, 22.3.

Periode 1952 -

Product Besluit bijdragen Bescherming Bevolking 1955, Wet bijdragen Bescherming Bevolking 1956.

Toelichting De bescherming van bedrijven vindt plaats ingevolge de bevelen door de minister van Binnenlandse Zaken aan bedrijven en ondernemingen.

Binnen drie maanden na het vaststellen van de algemene maatregel van bestuur moet door de minister van Binnenlandse Zaken een voorstel van wet inzake het verlenen van een bijdrage in de kosten van de bescherming van bedrijven ter goedkeuring aan de Staten-Generaal worden voorgelegd.

Handeling	Het voorbereiden van wet- en regelgeving inzake bijdragen uit 's Rijks kas die beschikbaar worden gesteld ter tegemoetkoming in of tot het goedmaken van kosten ter zake van de bescherming van de bevolking, gemaakt door gemeenten dan wel kringen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 26, Wet houdende wijziging van de Wet op de noodwachten en van de Wet Bescherming Bevolking 1970, IX H.

Periode 1952 - 1986.

Product Besluit bijdragen Bescherming Bevolking 1955, Wet bijdragen Bescherming Bevolking 1956, Besluit bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1961, Wet bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1961.

Handeling	Het vaststellen van regels omtrent de vergoeding voor het gebruik, het onderbrengen of het onderhoud krachtens vordering in gemeenten, gedaan voor de bescherming van de bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 22a.

Periode 1955 - 1986.

Product Ministerieel besluit.

Toelichting In overeenstemming met minister van Financiën.

Krachtens Wet houdende wijziging van de Wet Bescherming Bevolking, Wet verplaatsing bevolking, Wet beschikbaar blijven van goederen en de Wet staat van oorlog en beleg, 24 februari 1955, art I A.

Handeling Het stellen van regels inzake het in rekening brengen van de kosten van de provincies wat betreft de bescherming van de bevolking.
Actor De ministers van Binnenlandse Zaken en Financiën.
Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 27.
Periode 1952 - 1986.
Product Ministerieel Besluit.

4.2.1.2 Provinciale beroepscommissies

Handeling Het instellen van commissies, welke als hoogste instantie beslissen op beroep tegen vorderingen en de daarvoor vastgestelde vergoedingen voor het gebruik, het onder-brengen of het onderhoud krachtens vordering in gemeenten, gedaan voor de bescherming van de bevolking.
Actor Gedeputeerde Staten.
Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 27a.
Periode 1955 - 1986.
Product Instellingsbeschikking.
Toelichting Deze bepaling is toegevoegd bij de inwerkingtreding van de Wet van 24 februari 1955, houdende wijziging van de Wet Bescherming Bevolking, de Wet verplaatsing bevolking, de Wet beschikbaar blijven van goederen uit 1952 en de Wet staat van oorlog en beleg uit 1899, art I D.

Handeling Het benoemen, schorsen en ontslaan van leden van de Commissie(s) van beroep tegen vorderingen en de vast-gestelde vergoedingen en de daarvoor vastgestelde vergoe-dingen voor het gebruik, het onderbrengen of het onderhoud krachtens vordering in gemeenten, gedaan voor de bescherming van de bevolking.
Actor Gedeputeerde Staten.
Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 27a.
Periode 1955 - 1986.
Product Benoemingsbesluit.

Handeling Het stellen van nadere regels omtrent de samenstelling en de werkwijze van de Commissie(s) van beroep tegen vorderingen en de daarvoor vastgestelde vergoedingen voor het gebruik, het onderbrengen of het onderhoud krachtens vordering in gemeenten, gedaan voor de bescherming van de bevolking.
Actor Gedeputeerde Staten.
Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 27a.
Periode 1955 - 1986.
Product Provinciale beschikking.

410

Handeling Het beslissen in beroep tegen vorderingen en de daarvoor vastgestelde vergoedingen voor het gebruik, het onder-brengen, of het onderhoud krachtens vordering in gemeen-ten, gedaan voor de bescherming van de bevolking.
Actor Provinciale Commissies van beroep tegen vorderingen en de daarvoor vastgestelde vergoedingen.
Grondslag Wet Bescherming Bevolking art. 27a.
Periode 1955 - 1986.
Product Beslissing in beroep.

4.2.1.3 Evacuatie bevolking

Handeling Het in overeenstemming met de minister van Financiën vaststellen van regels voor het geheel of gedeeltelijk vergoeden van de kosten van vervoer bij evacuatie, van kosten voor bijzondere verblijfplaatsen en voor de vergoeding en het verhaal van inkwartieringskosten.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 10.6.

Periode 1952 -

Product Ministerieel besluit.

Handeling Het voorbereiden van regels voor een bijdrage uit 's Rijks kas als tegemoetkoming of het goedmaken van de gemeentelijke kosten inzake de verplaatsing van bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet verplaatsing bevolking, art. 12.1.

Periode 1952 -

Product Het Besluit bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1962 en de Wet ter bevestiging van dit KB in 1964.

Toelichting In de wet wordt aan de gemeenten, dan wel de kringen een bijdrage uit 's Rijks kas beschikbaar gesteld ter tegemoetkoming in of tot het goedmaken van hun kosten voor Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking.

De kosten voor de gemeente, voortvloeiende uit de verplaatsing van de bevolking zijn in principe verplichte uitgaven

in het kader van de Gemeentewet, art. 240 onder x, na 1993 art. 193 onder b.

Binnen 3 maanden na vaststelling hiervan wordt hierover een wetsvoorstel ingediend ter bevestiging van het vastgestelde.

Handeling Het in overeenstemming met de minister van Financiën, vaststellen, verhogen, verlagen, dan wel herzien van de rijksbijdragen aan de gemeenten, dan wel de kringen in hun kosten voor Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit Bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1962, art. 1.2, 9.2, 11.1 en 13.

Wet Bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1964, art. 1.2, 9.2, 11.1 en 13.

Periode 1962 -

Product Ministerieel besluit.

Toelichting Het besluit wordt geplaatst in de Staatscourant.

Het betreft hier algemene kosten, kosten voor de opleiding van noodwachters, voor het in dienst zijn van noodwachters en keuring of herkeuring van noodwachtplichtigen en plichtnoodwachters.

Overeenstemming met de minister van Financiën is nodig

bij de vaststelling van de bijdragen in de kosten:

- wegens aan noodwachters uitbetaalde noodwacht-beloningen en vergoedingen wegens inkomstenderving

bij werkelijke dienst ter bestrijding van watersnood of andere rampen en het gevaar voor het ontstaan ervan;

- voortvloeiende uit de toepassing van artikel 23.2 van de wet Bescherming Bevolking.

Het herzien van de vastgestelde bijdragen gebeurt op verzoek van het college van B&W van de betreffende gemeente, dan wel van de betreffende Kringraad.

Handeling Het toekennen en beschikbaar stellen van de rijksbijdragen aan de gemeenten, dan wel de kringen in hun kosten voor Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1962, art. 1.1, 3.1, 4 t/m 8 en 11.2.
Wet bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1964, art. 1.1, 3.1, 4 t/m 8 en 11.2.

Periode 1962 -

Product

Toelichting Dit impliceert de toekenning en beschikbaarstelling van de rijksbijdragen, alsmede de voorlopige uitkering bij wijze van voorschot.

Handeling Het, in overeenstemming met de minister van Financiën, vaststellen van de hoogte van een rijksbijdrage, die in bijzondere gevallen als buitengewone uitkering wordt toegekend aan de gemeenten, dan wel de kringen in hun kosten voor Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1962, art. 9.1.
Wet bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1964, art. 9.1.

Periode 1962 -

Product Ministeriële beschikking

Handeling Het adviseren van de ministers van Binnenlandse Zaken en Financiën bij de vaststelling van de bijdragen in de kosten wegens aan noodwachters uitbetaalde beloningen en vergoedingen wegens inkomstenderving bij werkelijke dienst ter bestrijding van watersnood of andere rampen en het gevaar voor het ontstaan ervan.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Besluit bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1962, art. 4.2.
Wet bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1964, art. 4.2.

Periode 1962 -

Product

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken bij de behandeling van verzoeken van het college van B&W dan wel de Kringraad, om herziening van vastgestelde bijdragen in de kosten wegens aan noodwachters uitbetaalde beloningen en vergoedingen wegens inkomstenderving bij werkelijke dienst ter bestrijding van watersnood of andere rampen en het gevaar voor het ontstaan ervan.

Actor De Raad voor de Gemeentefinanciën.

Grondslag Besluit bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1962, art. 13.4.
Wet bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1964, art. 13.4.

Periode 1962 -

Product

4.2.1.4 Afvloeiingsregeling noodwachters

Handeling Het vaststellen en uitkeren van de rijksbijdrage aan de kosten van de provincies inzake de afvloeiingsregeling ten behoeve van de noodwachters.

Actor minister van Binnenlandse Zaken
Grondslag Besluit bijdragen regionale brandweren en provincies 1986, art. 2, 14 en 15.
Periode 1993.
Product Ministeriële beschikking

Toelichting Bij de bijdragen aan de provincie gaat het om een over-gangsregeling, met terugwerkende kracht vastgesteld in 1993 voor de periode 1986-1987.
Bijdragen, betrekking hebbende op de periode van 1 juli 1986 tot en met 31 december 1987 kunnen zonder inacht-neming van de termijnen, bedoeld in de artikelen 7, eerste lid, en 16, eerste lid, worden aangevraagd.

4.2.2 Doeluitkeringen rampenbestrijding

Het Besluit doeluitkeringen Rampenbestrijding is in 1993 totstandgekomen op de voordracht van de minister van Binnenlandse Zaken (directoraat-generaal voor Openbare Orde en Veiligheid, directie Brandweer) en van de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (directoraat-generaal van de Volksgezondheid).

Onder het bestuur wordt in dit besluit verstaan: het bestuur van de gemeenschappelijke regeling inzake geneeskundige hulpverlening bij rampen, bedoeld in artikel 5 van de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen.

Tot de bijdragen aan het bestuur behoren:

- de algemene bijdragen, bedoeld in artikel 9, die jaarlijks worden berekend en vastgesteld. Het bestuur draagt de bedoelde bedragen over aan: een gemeentelijke gezondheidsdienst, een erkende instelling, een centrale post voor het ambulancevervoer, een ziekenhuis (art. 9.5);
- de bijzondere bijdragen, bedoeld in artikel 11.

Tot de bijdragen aan de regionale brandweer behoren:

- de algemene bijdragen, bedoeld in de artikelen 6 tot en met 9, die jaarlijks worden berekend en vastgesteld. Art. 6 en 7 geven bepalingen voor berekeningen en normbedragen. Art. 8 geeft normbedragen voor onderdelen van interdisciplinaire oefeningen die deel uitmaken van een vierjaarlijks oefenplan. Art. 9 betreft bepalingen inzake uitkeringen op grond van de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen.
- De bijzondere bijdragen, bedoeld in de artikelen 10.

De regionale brandweer onderscheidenlijk het bestuur besteedt de algemene bijdragen, bedoeld in artikel 4, onderdeel a, naar eigen inzicht binnen het kader van de uitoefening van taken ten behoeve van de rampenbestrijding en de geneeskundige hulpverlening bij rampen in buitengewone omstandigheden alsmede de voorbereiding daarop, met inachtneming van dit besluit (art. 5).

Handeling Het vaststellen en uitkeren van de rijksbijdrage aan de kosten van de besturen van de gemeenschappelijke regelingen inzake geneeskundige hulpverlening bij rampen en van de regionale brandweren, voortvloeiende uit hun taken in het kader van de rampenbestrijding in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden en de voorbereiding daarop.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken
Grondslag Brandweerwet 1985, art. 5.1.
Wet geneeskundige hulpverlening 1991, art. 19.
Besluit doeluitkering rampenbestrijding 1993, art. 2., 3, 4.a.
Periode 1991 -
Product Ministerieel besluit.

Handeling Het aan de regionale brandweer vergoeden van de additionele kosten die zijn verbonden aan het houden van oefeningen met een bijzonder karakter.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit bijdragen regionale brandweren en provincies 1986, art. 5a.1.
Besluit doeluitkering rampenbestrijding 1993, art 10.1.

Periode 1993 -

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting Het betreft hier oefeningen voor zover deze op verzoek van de minister van Binnenlandse Zaken worden gehouden.

Handeling Het stellen van nadere regels met betrekking tot de inhoud en de inrichting van de rekening en de reikwijdte van het onderzoek en de verklaring van de accountant, met het oog op de verantwoording van de besteding van de bijdragen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit doeluitkering rampenbestrijding 1993, art 14.2.

Periode 1993 -

Product Ministeriële regeling.

Handeling Het opschorten van de betaling aan de regionale brandweer onderscheidenlijk het bestuur, van twintig procent van de termijnbetalingen, bedoeld in artikel 12.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit doeluitkering rampenbestrijding 1993, art. 16.1.

Periode 1993 -

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting Dit gebeurt indien de regionale brandweer onderscheidenlijk het bestuur niet of niet volledig voldoet aan de verplichtingen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, met ingang van 1 februari van het jaar volgend op het jaar waarin de verplichtingen niet werden nagekomen.(art. 16.1).

Handeling Het voorbereiden van regels inzake het verstrekken van een rijksbijdrage aan de besturen van de gemeenschappelijke regelingen, tot vergoeding van de kosten die voor gemeentelijke gezondheidsdiensten en erkende instellingen voortvloeien uit de organisatie en uitvoering van de geneeskundige hulpverlening ingeval van oorlog, oorlogsgevaar, of andere buitengewone omstandigheden, alsmede ter voorbereiding daarop.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/de minister van VWS (voor 1994 WVC).

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 19.2.

Periode 1992 -

Product Algemene maatregel van bestuur.

Toelichting De Raad voor de Gemeentefinanciën gehoord.
De hier bedoelde Algemene maatregel van bestuur is het Besluit doeluitkering rampenbestrijding 1993.
Deze AMvB kan ook betrekking hebben op de vergoeding van kosten die voor gemeentelijke gezondheidsdiensten, het Rode Kruis of andere instellingen, gedurende de periode van 01-01-1988 tot inwerkingtreding van deze wet, voortvloeiden uit de voorbereiding op de in deze wet bedoelde taken.

Handeling Het stellen van voorwaarden voor de opslag en het onderhoud van de aan het bestuur in beheer overgedragen eigendommen.

Actor De minister van VWS.

Grondslag Besluit doeluitkering rampenbestrijding 1993, art. 19.1.c.

Periode 1994.

Product Ministerieel besluit

Toelichting Onder het bestuur wordt verstaan: het bestuur van de gemeenschappelijke regeling, bedoeld in artikel 5 van de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen; Gelet op art. 19 Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen.

4.2.3 Rijksbijdragen aan gemeenten bij rampen

Op grond van artikel 25 van de Rampenwet, is het Besluit rijksbijdragen gemeenten bij rampen 1989, totstandgekomen (gewijzigd bij het Besluit van 16 december 1993).

Handeling Het voorbereiden van regels inzake de verstrekking van een rijksbijdrage in de kosten die voor de gemeenten voortvloeien uit de daadwerkelijke bestrijding van een ramp en de gevolgen daarvan.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rampenwet 1985, art. 25.2.

Periode 1985 -

Product Algemene maatregel van bestuur.

Toelichting Bijvoorbeeld, het Besluit rijksbijdragen gemeenten bij rampen 1989. De Raad voor de Gemeentefinanciën gehoord.

Handeling Het toekennen van een bijdrage in de kosten van gemeenten voor de bestrijding van rampen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit rijksbijdragen gemeenten bij rampen 1989, art. 3.1.

Periode 1989 -

Product Beschikking.

Toelichting De toekenning geschiedt op aanvraag van het gemeente-bestuur, indien de kosten f 100 000,- of meer bedragen.

Handeling Het behandelen van bezwaarschriften van gemeenten tegen de gehele of gedeeltelijke weigering van een toekenning van een bijdrage.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit rijksbijdragen gemeenten bij rampen 1989, art. 7.

Periode 1989 -

Product Beschikking.

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken inzake het beschikken op bezwaarschriften van gemeenten tegen de gehele of gedeeltelijke weigering van een toekenning van een bijdrage.

Actor De Raad voor de Gemeentefinanciën.

Grondslag Besluit rijksbijdragen gemeenten bij rampen 1989, art. 7.

Periode 1989 -

Product Beschikking.

Handeling Het op verzoek van het gemeentebestuur vaststellen dat het aandeel in de kosten, dat ten laste van de gemeente komt lager is, dan wel dat de gemeente geen aandeel in de kosten verschuldigd is.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken, in overeenstemming met de minister van Financiën.

Grondslag Besluit rijksbijdragen gemeenten bij rampen 1989, art. 4.4.

Periode 1989 -

Product Beschikking.

Toelichting Dit gebeurt, indien de gemeente verkeert of door toepassing van het tweede lid zou komen te verkeren in de situatie, bedoeld in artikel 12 van de Financiële Verhoudingenwet 1984 en in artikel 12 van de Financiële Verhoudingenwet van 1997.

Handeling Het vaststellen van aantal inwoners in een gemeente, indien de gemeente in het voorgaande jaar of op 1 januari van het lopende kalenderjaar, betrokken was bij een wijziging van de gemeentelijke indeling, ten behoeve van de bepaling van het ten laste van de gemeente komend aandeel in de kosten bij een ramp.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/minister van Financiën.

Grondslag Besluit rijksbijdragen gemeenten bij rampen 1989, art. 4.5.
Financiële Verhoudingenwet 1984, art. 28.

Periode 1989 -

Product Ministeriële Beschikking.

4.3 Rijksbijdragen bij de vergoeding van kosten van aan het buitenland verleende bijstand bij het bestrijden van een ramp of zwaar ongeval

Handeling Het vergoeden van de additionele kosten van provincies, gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (regionale brandweren, centrale posten ambulances, intergemeentelijke gezondheidsdiensten), pelotons van het Rode Kruis, particuliere ambulancevervoerders, alsmede de trauma- en crashtams, ingeval van aan het buitenland verleende bijstand bij het bestrijden van een ramp of zwaar ongeval.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Ministeriële regeling van 9 juni 1992, EB91/3009 inzake rijksvergoeding van kosten van aan het buitenland verleende bijstand bij het bestrijden van een ramp of zwaar ongeval.
Gemeentewet, art. 237b.

Periode 1992 -

Product Rijksbijdrage.

4.4 Bijdragen ten behoeve van de schadeafwikkeling als gevolg van de watersnoodramp 1953

Er moest worden voorzien in een financiële tegemoetkoming aan de slachtoffers van de ramp. Hierover kwam overleg tussen de minister van maatschappelijk werk en het Nationaal Rampenfonds. Het resultaat hiervan was een rondschriven waarin aan de burgemeesters machtiging werd verleend om aan de slachtoffers van de watersnood een uitkering te verlenen ter voorziening in de kosten van het noodzakelijke levensonderhoud overeenkomstig de regeling Hulpverlening Oorlogsslachtoffers 1940-1945. Deze regeling bood de mogelijkheid van individuele gerichte uitkeringen, afgestemd op de werkelijke behoeften en van kwar-tiervergoedingen. Deze mogelijkheid werd nader uitgewerkt in het Uitvoerings-voorschrift van 7 februari 1953, waarin in de bijzondere omstandigheden van de slachtoffers van de watersnood werd voorzien en werd bestemd voor degenen die als gevolg van de ramp onvoldoende of geen inkomsten hadden. Het ministerie van Maatschappelijk Werk bemiddelde bij de beschikbaarstelling van personeel van niet getroffen gemeenten voor de toepassing van deze regeling bij gemeenten waar een tekort is ontstaan aan in dit opzicht ingewerkt personeel.

De taak van het Nationaal Rampenfonds bestond uit de leniging van de nood en de vergoeding van schade in de persoonlijke sfeer. De overheid leverde een bijdrage om economisch leven weer op gang te helpen. Dit gebeurde via rege-lingen voor de afwikkeling van de schade in de geest van de Wet op de materiële oorlogsschade 1950 op gebieden van niet door de verzekering gedekte rampschade in de privaatrechtelijke sfeer⁵⁶. Ook kwam er een overheidsvergoeding op schade van publiekrechtelijke lichamen voor zover deze de draagkracht te boven gaan. Ministeries, belast met de afwikkeling van de oorlogsschaden, werden ook belast met de afwikkeling van de rampschaden. Hierbij was interdepartementale samenwerking vereist. De afwikkeling zou plaatsvinden in de geest van de Wet op de materiële oorlogsschaden.

4.4.1 Vervaardiging van de formele kaders

Handeling Het adviseren van de regering tot ontwerp van wetgeving inzake de vergoeding van de schade van de watersnoodramp.

Actor De Coördinatiecommissie Watersnood 1953.

Grondslag Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.

Product

Handeling Het voorbereiden van wetgeving inzake bevordering van de financiële hulpverlening aan door de watersnood van 31 januari 1953 getroffen gebieden,

Actor De minister van Financiën.

Bron Verslag van de Coördinatiecommissie voor de Watersnood 1953 (handelingen der Tweede Kamer, verslagjaar 1952/53, I 2985).

Periode 1953.

Product Wet van 27 augustus 1953, houdende fiscale tegemoet-komingen in verband met de watersnoodramp, ter bevoor-dering van de hulpverlening aan door de watersnood van 31 januari 1953 getroffen gebieden, o.a. voor giften aan het rampenfonds gelden fiscale voordelen.

Handeling Het voorbereiden van wetgeving inzake bevordering van de financiële hulpverlening aan door de watersnood van 31 januari 1953 getroffen gebieden.

Actor De minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting.

Bron Rijksbegroting 1953 Hoofdstuk XlIA Maatschappelijk Werk, Handelingen der Tweede Kamer, 1952-1953, 2800, verslag no. 12.

Periode 1953.

Product Wet van 7 augustus 1953 houdende regelen met betrekking tot de wederopbouw van het watersnoodgebied.

Toelichting Deze wet betekende onder andere de wijziging van de Wederopbouwwet 1950 (K 236, II gewijzigd 1952 K 677), door deze naast schade als gevolg van oorlog, ook van toepassing te verklaren op schade, ontstaan als gevolg van de watersnood van 31 januari 1953.

Handeling Het verlenen van een machtiging aan de burgemeesters om aan de slachtoffers van de watersnood een uitkering te verlenen ter voorziening in de

kosten van het noodzakelijke levensonderhoud overeenkomstig de regeling Hulpverlening Oorlogsslachtoffers 1940-1945.

Actor De minister van Maatschappelijk Werk.

Bron Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).

Periode 1953.

Product Circulaire.

Toelichting De Regeling Hulpverlening Oorlogsslachtoffers 1940-1945 biedt de mogelijkheid tot individuele uitkeringen, afgestemd op de werkelijke behoeften en kwartiervergoedingen. Deze mogelijkheid is met betrekking tot de watersnoodramp nader uitgewerkt in het Uitvoeringsvoorschrift van 7 februari 1953.

Handeling Het vaststellen van uitvoeringsvoorschriften inzake een uitkering aan de slachtoffers van de watersnoodramp.

Actor De minister van Maatschappelijk Werk.

Grondslag Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).

Periode 1953.

Product Uitvoeringsvoorschrift van 07 februari 1953.

Toelichting Hierin wordt in de bijzondere omstandigheden van de slachtoffers van de watersnood voorzien en is bestemd voor degenen die als gevolg van de ramp onvoldoende of geen inkomsten hebben.

Handeling Het treffen van regelingen voor de voorziening in extra kosten voor de tewerkstelling van extra maatschappelijk werkers en gezinsverzorgsters voor het bijstaan van de getroffen bevolking en voor de financiering van de eventuele bijkomende kosten van een vakantie voor kinderen van de getroffen bevolking.

Actor De minister van Maatschappelijk Werk.

Bron Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).

Periode 1953.

Product Ministeriële regeling.

Toelichting Dit is gebeurd in overleg met het Nationaal Rampenfonds die hiervoor extra gelden ter beschikking stelt.

Handeling Het vaststellen van regelingen voor de afwikkeling van de schade op gebieden van niet door de verzekering gedekte rampschade in de privaatrechtelijke sfeer en voor een overheidsvergoeding op schade van publiekrechtelijke lichamen voor zover deze de draagkracht te boven gaan.

Actor De ministers, belast met de afwikkeling van de oorlogsschaden (Financiën, Wederopbouw en Volkshuisvesting, Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening)

Bron Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Wet op de Materiële Oorlogsschaden 1950.

Periode 1953.

Product Ministeriële Besluiten.

Toelichting De afwikkeling gebeurde via interdepartementale samenwerking.

4.4.2 De organisatie van de schadeafwikkeling

De voorgenomen organisatie van de afwikkeling van de schade in de privaatrechtelijke sector kreeg als volgt gestalte: er werd een buitendienst opgericht, bestaande uit een aantal regionale rampschadebureaus, waarin de betrokken buitendiensten van de ministeries van Financiën, Wederopbouw en Volkshuisvesting en Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening werden samengebundeld. Hier geschiedde de aangifte en registratie van alle

schaden, konden voorschotten worden aangevraagd en uitbetaald en werd de enquetering van de schade plaatselijk verzorgd.

Het aanwijzen van departementale diensten die binnen de organisatie van de regionale rampschadebureaus werden belast met het vaststellen van de hoogte

van de rijksuitkeringen en van de voorschotten geschiedde onder verantwoordelijkheid van de 3 ministers, elk voor eigen terrein, waarbij de volgende afbakening werd gehanteerd:

- het ministerie voor Wederopbouw en Volkshuisvesting had zorg voor schade aan gebouwd onroerend goed en schepen;
- het ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening (LVV) voor de agrarische schaden;
- het ministerie van Financiën had via het Bureau Financiering Wederopbouw de zorg voor de overige schaden.

Het ministerie van Financiën had voorts via het Bureau Financiering Wederopbouw de zorg voor de algehele coördinatie en de afwikkeling van de schaden

in publiekrechtelijke sector. Hierbij hadden het ministerie van Wederopbouw

en Volkshuisvesting, Rijkswaterstaat, Provinciale Waterstaat, Rijksdienst voor Landbouwherstel namens de minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening) een adviesfunctie bij de afwikkeling van de schade.

Handeling Het instellen van regionale rampschadebureaus.

Actor De ministers belast met de afwikkeling van de oorlogs-schaden (Financiën, Wederopbouw en Volkshuisvesting, Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening)

Bron Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.

Product

Handeling Het registreren van schade-aangiften van particulieren.

Actor Het regionaal rampschadebureau.

Bron Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.

Product

Handeling Het uitbetalen van aangevraagde voorschotten op vergoedingen voor geleden schade door particulieren.

Actor Het regionaal rampschadebureau.

Bron Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.

Product

Handeling Het doen van onderzoek naar hoogte van de schade van particulieren.

Actor Het regionaal rampschadebureau.

Bron Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.

Product

Handeling Het bepalen in hoeverre de vaststelling van de schade door de regionale rampschadebureaus, dan wel via het Bureau Financiering Wederopbouw moest geschieden.

Actor De ministers belast met de afwikkeling van de oorlogs-schaden (Financiën, Wederopbouw en Volkshuisvesting, Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening)

Bron Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het vaststellen van de hoogte van de rijksuitkeringen en van de voorschotten als tegemoetkoming voor de geleden schade.
Actor Het regionaal rampschadebureau.
Grondslag Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product
Toelichting Het ministerie voor Wederopbouw en Volkshuisvesting had zorg voor schade aan gebouwd onroerend goed en schepen en het ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening voor de agrarische schaden.

Handeling Het vaststellen van de hoogte van de rijksuitkeringen en van de voorschotten als tegemoetkoming voor de geleden schade.
Actor Het Bureau Financiering Wederopbouw.
Grondslag Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product
Toelichting Het ministerie van Financiën had via het Bureau Financiering Wederopbouw de zorg voor de overige schaden en de afwikkeling van de schaden in publiekrechtelijke sector.
Functionarissen van het ministerie van Wederopbouw en Volkshuisvesting, van de Rijkswaterstaat, van de Provinciale Waterstaat en van de Rijksdienst voor Landbouwherstel (namens de minister van LVV), hebben een adviesfunctie bij de afwikkeling van de schade.

Handeling Het coördineren van de gehele schade-afwikkeling naar aanleiding van de watersnoodramp.
Actor Het Bureau Financiering Wederopbouw.
Grondslag Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product
Toelichting Functionarissen van het ministerie van Wederopbouw en Volkshuisvesting, van de Rijkswaterstaat, van de Provinciale Waterstaat en van de Rijksdienst voor Landbouwherstel (namens de minister van LVV), hebben een adviesfunctie bij de afwikkeling van de schade.

Handeling Het instellen van een interdepartementale Commissie van toezicht op de schade-afwikkeling naar aanleiding van de watersnoodramp 1953.
Actor De ministers van Financiën, Binnenlandse Zaken, Wederopbouw en Volkshuisvesting, Verkeer en Waterstaat en Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening.
Grondslag Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product

Handeling Het houden van toezicht op de schade-afwikkeling door Bureau Financiering Wederopbouw.
Actor Interdepartementale Commissie van toezicht op de schade-afwikkeling naar aanleiding van de watersnoodramp.

Grondslag Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product Rapport.
Toelichting Hierin zijn de ministers van Financiën, Binnenlandse Zaken, Wederopbouw en Volkshuisvesting, V&W en LVV vertegenwoordigd.

Handeling Het uitkeren van de schadevergoedingen aan slachtoffers van de watersnoodramp 1953.
Actor Het Centraal Verrekenkantoor van het Commissariaat voor Oorlogsschaden.
Grondslag Nota betreffende watersnood van 10 februari 1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
Periode 1953.
Product

4.5 Tegemoetkoming in de schade bij wateroverlast

Handeling Het voorbereiden van wet- en regelgeving ten aanzien van de schadeloosstelling bij rampen.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Bron Rijksbegrotingen 1994, 1995, 1996, hoofdstuk VII.
Periode 1994 -
Product Onder meer: Ontwerp van Wet tegemoetkoming schade bij rampen en zware ongevallen 1996.
Algemene maatregel van bestuur voor de vaststelling van nadere regels ten aanzien van de tegemoetkoming inzake schade bij rampen (nog niet in werking getreden).

Handeling Het treffen van nadere regelingen ten aanzien van de schadeloosstelling bij rampen.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Bron Rijksbegroting 1994, 1995, 1996, hoofdstuk VII.
Periode 1994 -
Product circulaire en regelingen.
Onder meer: de Regeling bereddingskosten evacués van 18 oktober 1995, opgesteld door de minister van Binnenlandse Zaken ter uitvoering van het Kabinetsbesluit om op verzoek van de Tweede Kamer geld uit te trekken voor de vergoeding van bereddingskosten, gemaakt door particulieren vanwege de wateroverlast begin 1995.

Handeling Het verstrekken van een tegemoetkoming in de gemaakte kosten ten behoeve van het treffen van maatregelen gedurende de watersnood ter voorkoming van schade aan de inboedel, onroerende zaak, woonwagen of woonschip.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Regeling bereddingskosten evacués 1995.
Wet tegemoetkoming schade bij rampen en zware ongevallen 1996, art. 5.
Periode 1995 -
Product Regelingen.
Toelichting De uitvoering van deze regeling is opgedragen aan het Tijdelijk Bureau Schadevergoedingen wateroverlast van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

4.6 De vergoeding van kosten voor geneeskundige hulpverlening bij rampen, anders dan bedoeld bij de doeluitkeringen rampenbestrijding

Handeling Het voorbereiden van regels inzake het verstrekken van een rijksbijdrage aan de besturen van gemeenschappelijke regelingen, bedoeld in art. 5 van de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen, tot vergoeding van kosten die voor gemeentelijke gezondheidsdiensten en erkende instellingen voortvloeien uit de organisatie en uitvoering van geneeskundige hulpverlening ingeval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, alsmede ter voorbereiding daarop.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken/de minister van VWS (voor 1994 WVC).

Grondslag Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991, art. 19.2.

Periode 1992 -

Product Algemene Maatregel van Bestuur, Doeluitkering rampenbestrijding 1993.

Toelichting De Raad voor de Gemeentefinanciën is gehoord. Deze AMvB heeft ook betrekking op de vergoeding van kosten die voor de gemeentelijke gezondheidsdiensten, het Nederlandse Rode Kruis of andere instellingen gedurende de periode van 1988 tot de inwerkingtreding van deze wet voortvloeiden uit de voorbereiding op de in deze wet bedoelde taken.

Handeling Het stellen van voorwaarden aan de opslag en het onderhoud van de aan het bestuur van een gemeenschappelijke regeling, bedoeld in art. 5 van de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen, in beheer overgedragen rijkseigendommen, bedoeld voor geneeskundige hulpverlening bij rampen.

Actor De minister van VWS.

Grondslag Besluit doeluitkeringen rampenbestrijding 1993, art. 19.1c.

Periode 1994.

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het treffen van een regeling inzake de onderdelen van de begroting van het Rode Kruis, de indiening ervan en de wijze van uitkering van de rijksbijdrage tot vergoeding van de door het centrale en provinciale niveau van het Rode Kruis gemaakte kosten, voortvloeiende uit de werkzaamheden ter voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening aan de burgerbevolking bij rampen, ingeval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit Rode Kruis, art. 8.3.

Periode 1988 -

Product Ministeriële regeling.

Toelichting De bijdrage wordt toegekend na overleg met de minister van WVC, na 1994 VWS.

Handeling Het verstrekken van een jaarlijkse bijdrage uit 's Rijks kas aan het Nederlandse Rode Kruis, tot vergoeding van de door het centrale en provinciale niveau van het Rode Kruis gemaakte kosten, voortvloeiende uit de werkzaamheden ter voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening aan de burgerbevolking bij rampen, in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit Rode Kruis, art. 8.1 en 8.2.

Periode 1988 -

Product Jaarlijkse bijdrage.

Toelichting De bijdrage wordt uitgekeerd aan het Rode Kruis op basis van een telkenjare bij de minister van Binnenlandse Zaken in te dienen begroting die zijn goedkeuring behoeft.

Handeling Het verstrekken van een jaarlijkse bijdrage uit 's Rijks kas aan het Nederlandse Rode Kruis, tot vergoeding van de door het Rode Kruis gemaakte kosten voor het in werking hebben van het Informatiebureau en de voorbereidingen daartoe.

Actor De ministers van Binnenlandse Zaken, VWS (voor 1994 WVC) en Defensie.

Grondslag Besluit Rode Kruis, art. 8.3.

Periode 1988 -

Product Jaarlijkse bijdrage.

Toelichting Het Rode Kruis draagt er zorg voor een informatiebureau te hebben, indien de verplichting daartoe voor het Koninkrijk uit de Verdragen en Protocollen van Genève voortvloeit, alsmede voor het geval dat een ramp of andere bijzondere gebeurtenis daartoe noodzaakt (art. 3.4.b Besluit Rode Kruis 1988).

4.7 Rijksbijdragen aan particuliere instellingen die zich bezighouden met aspecten van brandweezorg

Handeling Het verlenen van éénmalige en periodieke subsidies aan particuliere instellingen, die zich bezighouden met diverse aspecten van brandweezorg.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Interview.

Periode 1952 -

Product Ministerieel besluit.

Toelichting Het betreft hier bijvoorbeeld subsidies aan: het Nederlands Brandpreventie Instituut, de Veiligheidscommissie van de Nederlandse Vrouwenraad, die zich bezighoudt met ondersteunende hulp door vrouwelijke vrijwilligers, de Stichting Brandweermuseum, de Nederlandse Brandweer Sport-organisatie, onder andere ten behoeve van de Olympische Spelen voor Brandweerlieden.

5 Handelingen inzake personeel

5.1 Brandweerpersoneel vanaf 1985⁵⁷

Op het gebied van brandweerpersoneel was de gemeente van meet af aan de werkgever. De rechtspositieregeling van gemeentelijk brandweerpersoneel was gebaseerd op de Gemeentewet. Wel gaf de minister van Binnenlandse Zaken, waar nodig, aanvullende regelingen, zoals de Wet betreffende de Ongevallenverzekering van de Vrijwillige Brandweer in 1953 (Stb. 560).

Ten aanzien van het brandweerpersoneel zijn bepalingen opgenomen in de Brandweerwet 1985. Op basis van artikel 14, eerste lid, onderdelen a tot en met c, van de Brandweerwet 1985 zijn het Besluit brandweerpersoneel (gewijzigd in november 1993, en december 1993) en het Besluit overleg brandweerpersoneel 1993 vervaardigd.

Handeling	Het voorbereiden van regels voor het personeel van de gemeentelijke brandweer, de regionale brandweer en de inspectie, ten aanzien van: - de eisen van aanstelling en bevordering;- de rangen;- de eisen met betrekking tot de keuring en de controle op lichamelijke en geestelijke geschiktheid;- de kleding en de uitrusting.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 14.1.

Periode 1989 -

Product Algemene maatregel van bestuur.

Handeling	Het geven van commentaar op het door de minister van Binnenlandse Zaken in de Staatscourant geplaatste ontwerp van regels voor het personeel van de gemeentelijke brandweer, de regionale brandweer en de inspectie, ten aanzien van de eisen van aanstelling en bevordering, de rangen, de eisen met betrekking tot de keuring en de controle op lichamelijke en geestelijke geschiktheid, de kleding en de uitrusting.

Actor Gedeputeerde Staten.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 16.

Periode 1989 -

Product

Toelichting Alvorens een voordracht te doen inzake een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 14, eerste lid, stelt de minister van Binnenlandse Zaken gedeputeerde staten en gemeentebesturen gedurende twee maanden, te rekenen vanaf de dag van de publicatie van het ontwerp van die maatregel in de Nederlandse Staatscourant, in de gelegenheid hun mening omtrent dat ontwerp kenbaar te maken.

Handeling	Het aanstellen van een persoon in de rang van aspirant-brandwacht, aspirant-onderofficier of aspirant-officier, dan wel het bevorderen van een persoon tot één der rangen als bedoeld in art. 2.1, bij de Inspectie voor het Brandweer-wezen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit brandweerpersoneel 1991, art. 3 en 4.

Periode 1991 -
Product Aanstellingsbeschikking

462

Handeling Het in bijzondere omstandigheden verlenen van ontheffing van de aan aanstelling en bevordering van een persoon van de Inspectie voor het Brandweerwezen, in de rang van aspirant-brandwacht, aspirant-onderofficier of aspirant-officier, gestelde eisen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit brandweerpersoneel 1991, art. 3.

Periode 1991 -

Product

Handeling Het aanwijzen van een bedrijfsarts voor (periodiek) geneeskundig onderzoek van brandweerpersoneel van de Inspectie voor het Brandweerwezen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit brandweerpersoneel 1991, art. 6.3.

Periode 1993 -

Product Aanwijzingsbeschikking.

Toelichting De bedrijfsarts dient te zijn ingeschreven in het register dat bijgehouden wordt door de Sociaal Geneeskundige Registratiecommissie.

Handeling Het aanvragen van een geneeskundig onderzoek bij de bedrijfsarts voor personen van de Inspectie voor het Brandweerwezen, van wie op goede gronden wordt verondersteld dat zijn lichamelijke of psychische gesteldheid een beletsel vormt om de opgedragen werkzaamheden naar behoren te verrichten.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit brandweerpersoneel 1991, art. 8.

Periode 1991 -

Product Aanvraag.

Handeling Het behandelen van verzoeken om herkeuring van brandweerpersoneel van de Inspectie voor het Brandweerwezen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit brandweerpersoneel 1991, art. 10.

Periode 1994 -

Product

Toelichting Binnen een termijn van twee weken na ontvangst van de mededeling van de uitslag van het geneeskundig onderzoek, moet het verzoek om herkeuring door de betreffende persoon worden ingediend.

Handeling Het voorbereiden van regels betreffende de wijze waarop met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheidspersoneel overleg wordt gepleegd over het ontwerp van de in art. 14.1 omschreven regels.

Actor minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweernet 1985, art. 14.2.

Periode 1989 -

Product Algemene maatregel van bestuur: Het besluit overleg brandweerpersoneel 1993.

Toelichting Dit besluit regelt de wijze waarop overleg wordt gepleegd inzake het ontwerp-AMvB t.a.v. van regels voor het perso-neel van de gemeentelijke brandweer, de regionale brand-weer en de inspectie, bedoeld in artikel 19 van deze wet, ten aanzien van: de eisen van aanstelling en bevordering; de rangen; de eisen met betrekking tot de keuring en de controle op lichamelijke en geestelijke geschiktheid; de kleding en de uitrusting (art. 14.1 Brandweerwet 1985).
Aan het overleg nemen deel de voorzitter en een vertegen-woordiger van iedere centrale van overheidspersoneel, genoemd in art. 105.2 a-e van het Algemeen Rijksambte-narenreglement.

Handeling Het aanwijzen van een ambtenaar als voorzitter van het Overleg Brandweerpersoneel.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit Overleg Brandweerpersoneel 1993, art. 3.1

Periode 1993 -

Product Aanwijzingsbeschikking.

Handeling Het voeren van overleg met de minister van Binnenlandse Zaken inzake de in art. 14.1 omschreven regels.

Actor Het Overleg Brandweerpersoneel.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 14.2.

Periode 1989 -

Product

5.2 Personeel van de organisatie bescherming bevolking, de noodwachten

In 1952 treedt de Wet van 10 juli 1952, houdende voorzieningen aangaande de noodwachten voor de bescherming van de bevolking, de personeelsvoorziening van deze noodwachten en de rechtstoestand van dit personeel, in werking⁵⁸.

5.2.1 Noodwachten en noodwachtstaven

Noodwachten hebben tot taak op te treden in het belang van de bescherming van de bevolking.

- Onder het gezag van de minister van Binnenlandse Zaken staat een rijksnood-wacht. Het hoofd van het commando, dat de minister in zijn taak in het kader van de bescherming van de bevolking bijstaat, is hoofd van de rijksnoodwacht.
- In elk gevormd BB-gewest staat onder gezag van de Gewestelijke Raad een gewestelijke noodwachtstaf. De Commandant Bescherming Bevolking die de Gewestelijke Raad in haar taak jegens de bescherming van de bevolking bijstaat, is hoofd van de gewestelijke noodwachtstaf.
- In een (deel van een) provincie die niet tot een BB-gewest behoort, staat onder gezag van de Commissaris van de Koningin een provinciale nood-wachtstaf. De commandant Bescherming Bevolking, die de Commissaris van de Koningin in zijn taak jegens bescherming van de bevolking bijstaat, is hoofd van de noodwachtstaf.
In de wetwijziging van 1970 wordt dit (art. 5) als volgt gewijzigd: bij een provincie of deel daarvan, dat niet tot een gewest behoort, staat onder gezag van de Commissaris van de Koningin een provinciale noodwacht, waarvan de provinciale commandant het hoofd is.
- In elke BB-Kring staat onder het gezag van de Kringraad een kringnoodwacht, waarvan het hoofd Bescherming Bevolking het hoofd is.

- In een (deel van een) gemeente die niet tot een BB-kring behoort, wordt onder leiding van de burgemeester een gemeentelijke noodwacht gevormd, waarbij het hoofd Bescherming Bevolking hoofd is van deze noodwacht.

In de wijziging van 1970 vervallen de noodwachtstaven.

De hoedanigheid van noodwachter wordt verkregen door inlijving bij een noodwacht of een noodwachtstaf door middel van:

- benoeming of indiensttreding;
- het aangaan van een verbintenis;
- opdracht krachtens;
- indeling na melding ingevolge oproep;
- indeling na melding ingevolge oproep krachtens art. 226 van de Gemeentewet.

De hoedanigheid van noodwachter wordt beëindigd door ontslag, door beëindiging van de dienstbetrekking, en door beëindiging van de opdracht.

De minister van Binnenlandse Zaken kan ook personen die zich, in een door hem goed te keuren vorm, hebben verbonden met het Nederlandse Rode Kruis, de noodwachten of de noodwachtstaven, voor de duur van die verbintenis aanmerken als noodwachter.

Als gevolg van de inwerkingtreding van het KB van 18 maart 1987 houdende een overgangsregeling met betrekking tot enige rechtspositionele voorzieningen voor vrijwillige rampenbestrijders, is de rechtstoestand van de noodwachters met ingang van 1987, met uitzondering van de artikelen 7, 8b, 9, 11-14, 24, 26 en 30, ook van toepassing op vrijwilligers, die ten gevolge van het vervullen van rampenbestrijdingsdienst wegens ziekte of gebreken tijdelijk ongeschikt worden tot het verrichten van hun gewone werk.

Op vrijwillige rampenbestrijders zijn de hoofdstukken 2 en 3 van het Beloningsreglement noodwachters 1966 met uitzondering van art. 14, van overeenkomstige toepassing⁵⁹.

Op vrijwilligers die tengevolge van het deelnemen aan het, in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, bestrijden van een ramp als bedoeld in artikel 1.b van de Rampenwet, loon of inkomsten derven, zijn de hoofdstukken 2 en 3 van Beloningsreglement noodwachters 1966 (Stb. 80) van overeenkomstige toepassing (KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 4).

5.2.1.1 Formele kaders

Handeling	Het voorbereiden van voor noodwachters geldende voor-schriften omtrent: - eisen van geschiktheid; - rangen, rangentoekenning, beloning; - vergoeding van of tegemoetkoming in de kosten bij oefening (vanaf 1970: noodwachtdienst van korte duur); - uitkering van derving van loon of inkomsten; - dienstitijden, opleiding, kleding en uitrusting; - verlof en verplaatsing; - tucht gedurende de tijd dat de organisatie Bescherming Bevolking nog niet in staat van paraatheid is gebracht; - schorsing, ontslag en uitkering na ontslag; - bijzondere uitkering bij overlijden van de noodwachter; - administratieve adviesinstanties en overige rechten en verplichtingen.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Wet op de noodwachten, art. 14, na 1970 art. 13.
Periode	1952 - 1992.
Product	Algemene Maatregel van Bestuur.
	Onder meer:

Het KB Regeling tucht noodwachtplichtigen van 1958 (Stb. 82), i.l. gewijzigd in 1964 (Stb. 478), Besluit oplegging tuchtstraffen van 1972 (Stb. 344) en het Tuchtreglement noodwachters van 1972 (Stb. 563).

Besluit Vaststelling Voorschriften betreffende het bepaalde in art. 14 van de wet op de Noodwachten van 1953 (Stb. 214), i.l. gewijzigd 1969 (Stb. 529).

Toelichting Het onderwerp inzake de bijzondere uitkering bij overlijden van de noodwachter vervalt bij de wetswijziging van 1968 (art. IVB).

Bij de wetswijziging van 1970 wordt wegens het vervallen van het oorspronkelijke art. 13, artikel 14 omgenummerd tot artikel 13.

Vanaf 1970 vervalt het onderwerp omtrent de tucht gedurende de tijd dat de organisatie Bescherming Bevolking nog niet in staat van paraatheid is gebracht.

Handeling Het uitvoeren van nadere voor noodwachters geldende voorschriften omtrent overige rechten en verplichtingen, antecedentenonderzoek ambtelijk noodwachtpersoneel, reiskosten, kleding, geneeskundige keuring en gratificaties.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 14, na 1970 art. 13.

Periode 1952 - 1992.

Product Ministeriële Beschikking.

Onder meer:

Beschikking overige rechten en verplichtingen noodwachters, 1959 (Stcrt. 22) en 1973 (Stcrt. 58).

Beschikking overige rechten en verplichtingen ambtelijke Noodwachters, 1960 (Stcrt. 35) en 1973 (Stcrt. 58).

Beschikking antecedentenonderzoeken ambtelijk noodwachtpersoneel, 1970 (Stcrt. 85) en 1973 (Stcrt. 58).

Reisbeschikking plichtnoodwachters 1959 (Stcrt. 21), 1964 (Stcrt. 156), 1973 (Stcrt. 58).

Reisbeschikking plichtnoodwachters rijksnoodwacht 1968 (Stcrt. 72), 1969 (Stcrt. 133), 1973 (Stcrt. 58).

Geneeskundige keuringsbeschikking noodwachters, 1959 (Stcrt. 21), 1969 (Stcrt. 8), 1973 (Stcrt. 58).

Gratificatiebeschikking noodwachters 1966 (Stcrt. 55), 1973 (Stcrt. 55)

Handeling Het voorbereiden van nadere regels ten aanzien van de benoeming, bezoldiging, schorsing en ontslag van ambtenaren van een noodwacht of noodwachtstaf, alsmede het in dienst nemen van personeel op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 9.

Periode 1952 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Onder meer:

Ambtenarenreglement noodwachters (KB) van 1955 (Stb. 327), i.l. gewijzigd in 1961 (Stb. 147).

KB tot buiten werkingstelling en vervanging door andere enige bepalingen van de regeling van de vakantie in het Ambtenarenreglement noodwachters ten aanzien van personeel waarvoor de vijfdaagse werkweek geldt, uit 1962 (Stb. 152), ingetrokken in 1965 (Stb. 159).

Arbeidsovereenkomstenbesluit noodwachters (KB) van 1955 (Stb. 328).

KB houdende aanpassing van enige AMvB's aan de Algemene termijnenwet en het nieuw burgerlijk wetboek 1965 (Stb. 159) en 1969 (Stb. 619), II gewijzigd 1989 (Stb. 309).

Bezoldigingsreglement noodwachtambtenaren van 1955 (Stb. 329), ingetrokken 1965 (Stb. 114).

Herzieningsbesluit noodwachtambtenaren 1957 (Stb. 533).

KB Wachtgeldgarantieregeling noodwachtambtenaren van
55 jaar en ouder 1984 (Stb. 204).

Handeling	Het voorbereiden van wetten en nadere regelingen waarin de hoogte van de uitkeringen aan noodwachters wordt vastgesteld.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Wet op de noodwachten, art. 58a. KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2
Periode	1965 - 1992.
Product	Wet, Algemene Maatregel van Bestuur. Wet voorzieningen noodwachtuitkeringen 1963 (1965, Stb. 366). De hier bedoelde AMvB's zijn onder meer: de aanpassings-regeling noodwachtuitkeringen 1963 (1965 Stb. 366) en 1964 en 1964 II (1966, Stb. 29), 1965 (Stb. 188), 1966-1968 (Stb. 147/1970), 1969-1970 (223/1971), doorgaande tot 1989 (Stb. 80/1991).
Toelichting	Art. 58a, waarin onder andere de hoogte van de uitkeringen aan noodwachters gelijk wordt gewijzigd met de wijzigingen in de bezoldiging van rijkspersoneel, is ingevoegd bij de wetwijziging in 1965 (Stb. 366).

5.2.1.2 Benoemingen, verbintenissen en opdrachten tot het deel uitmaken
van de noodwacht

Handeling	Het benoemen, schorsen en ontslaan van ambtenaren van een noodwacht of noodwachtstaf, alsmede het in dienst nemen van personeel op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.
Actor	Het gezag waaronder de noodwacht of de noodwachtstaf staat.
Grondslag	Wet op de noodwachten, art. 9.1.
Periode	1952 - 1992.
Product	Beschikking.

Handeling	Het voorbereiden van nadere regels voor de vorm en inhoud van de akte betreffende het aangaan van een verbintenis als vrijwilliger bij een noodwacht of noodwachtstaf.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Wet op de noodwachten, art. 10. KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.1
Periode	1952 - 1992.
Product	Algemene Maatregel van Bestuur.

Handeling	Het opdragen aan provinciale ambtenaren en aan personen die met de provincie een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht zijn aangegaan, om deel uit te maken van de provinciale noodwachtstaf, of van de noodwachtstaf van het gewest waartoe de provincie (gedeeltelijk) behoort.
Actor	De Commissaris van de Koningin.
Grondslag	Wet op de noodwachten, art. 11.2.
Periode	1952 - 1992.
Product	Provinciaal besluit. Besluit Regeling inzake rangen en rangtoekenning voor ambtenaren en personen, bedoeld in art. 11 van de Wet op de noodwachten van 1959 (Stb. 295).

Toelichting De burgemeester kan hetzelfde doen bij gemeenteambtenaren of personen bij de gemeente met een arbeidsovereenkomst t.a.v. de gemeentelijke noodwacht of van de kringnoodwacht waartoe de gemeente (gedeeltelijk) behoort.

Handeling Het opdragen aan rijksambtenaren en aan personen die met het Rijk een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht zijn aangegaan, om deel uit te maken van de rijksnoodwacht.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 11.3.

Periode 1952 - 1992.

Product Ministerieel besluit.

Besluit regeling inzake rangen en rangtoekenning voor ambtenaren en personen, bedoeld in art. 11 van de Wet op de noodwachten van 1959 (Stb. 295).

Handeling Het voorbereiden van nadere regels ten aanzien van het opdragen aan provincie-, rijksambtenaren, dan wel aan personen die met respectievelijk provincie of het Rijk een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht hebben aangegaan, om deel uit te maken van de provinciale noodwachtstaf, of van de noodwachtstaf van het gewest waartoe de provincie (gedeeltelijk) behoort, dan wel van de rijksnoodwacht.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 11.4.

Periode 1952 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Onder meer:

Besluit regeling positie van de ambtenaar, c.q. arbeids-contractant bij opkomst in werkelijke dienst als noodwachter van 1954 (Stb. 418);

Besluit houdende vaststelling van regelen ter uitvoering van het bepaalde in de artikelen 7.2 en 11.4 van de Wet op de noodwachten, van 1953 (Stb. 187), ingetrokken in 1960 (Stb. 418);

Regeling aanwijzing ambtenaren ten behoeve van de Bescherming Bevolking van 1960 (Stb. 418), i.l. gewijzigd in 1973 (Stb. 465);

Besluit regeling inzake rangen en rangtoekenning voor ambtenaren en personen, bedoeld in art. 11 van de Wet op de noodwachten van 1959 (Stb. 295).

Toelichting Bepalingen inzake de rechtstoestand van noodwachters (art. 13 - 32) zijn niet op hen van toepassing.

Handeling Het voorbereiden van nadere regels, betrekking hebbende op provincie-, rijksambtenaren, dan wel personen die met respectievelijk provincie of het Rijk een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht hebben aangegaan, die zijn aangewezen om deel uit te maken van de provinciale noodwacht, of van de noodwacht van het gewest waartoe de provincie (gedeeltelijk) behoort, dan wel van de rijksnoodwacht- betreffende:

- eisen van geschiktheid;
- rangen, rangtoekenning, beloning;
- vergoeding van of tegemoetkoming in de kosten bij oefening;
- uitkering van derving van loon of inkomsten;
- diensttijden, opleiding, kleding en uitrusting;
- verlof en verplaatsing;
- schorsing, ontslag en uitkering na ontslag;
- bijzondere uitkering bij overlijden van de noodwachter;

- administratieve adviesinstanties en overige rechten en verplichtingen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 12.

Periode 1970 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

5.2.1.3 Ontheffing van werkelijke dienst wegens ziekte of ongeval

Handeling Het bepalen van het tijdstip waarop een noodwachter, die tijdens werkelijke dienst wegens ziekte of ongeval onge-schikt wordt voor het verrichten van zijn gewone werk, wordt ontheven van werkelijke dienst.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 15.1

KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.1

Periode 1952 - 1992.

Product Ministeriële Beschikking

Toelichting De betreffende noodwachter wordt geacht vanaf de dag van gebleken ongeschiktheid, voor zover hij niet in werkelijke dienst blijft of is gebleven, in werkelijke dienst te zijn, tot een door de minister te bepalen tijdstip.

Met de wetwijziging van 1970 wordt aan dit artikel toege-voegd dat de bepalingen van dit artikel ook gelden bij nadien gebleken ziekte of blessure geheel of gedeeltelijk als gevolg van de dienst.

Handeling Het beslissen op bezwaarschriften van noodwachters tegen het niet toepassen van de bepaling van ontheffing van de werkelijke dienst wegens ziekte of ongeval.

Actor De ad hoc Commissie bezwaarschriften noodwachters.

Grondslag Wet op de noodwachters, art. 15.3

KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.1

Periode 1952 - 1992.

Product

Toelichting De commissie ad hoc treedt in functie wanneer het gezag, waaronder de noodwachter staat, de bepaling van ontheffing van werkelijke dienst wegens ziekte of ongeval niet van toe-passing verklaart, omdat de ongeschiktheid tot het verrichten van zijn gewone werk niet het gevolg is van ziekte of ongeval ontstaan tijdens werkelijke dienst. De bovenbedoelde com-missie bestaat uit een door de noodwachter aan te wijzen geneeskundige, die samen met de door de minister aange-wezen geneeskundige een derde commissielid aanwijst.

Handeling Het aanwijzen van een deskundige, als lid van een in te stellen commissie die het bezwaar van de noodwachter behandelt.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachters, art. 15.3

KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.1

Periode 1952 - 1992.

Product Aanwijzingsbeschikking.

5.2.1.4 De toepassing van de sociale wetgeving bij werkelijke dienst en oefening

Bij werkelijke dienst, met uitzondering van oefening, worden de beloningen

en de uitkeringen bij derving van loon of inkomsten beschouwd als loon in

de zin van de Ziektewet, de Ongevallenwet 1921 -na 1968 de Wet Arbeids-ongeschiktheidsverzekering van 1966-

en de Kinderbijslagwet -na 1961 de Algemene Kinderbijslagwet en de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden. Bij oefening wordt voor de toepassing van de Ongevallenwet 1921 hetgeen de noodwachter als beloning en als uitkering bij derving van loon of inkomsten zou ontvangen, als loon beschouwd.

Voor de toepassing van de Ziektewet, de Ziekenfondswet van 1964, de Onge-vallenwet 1921 en de Kinderbijslagwet, wordt ten aanzien van de noodwachters het Rijk als werkgever beschouwd. Voor wat betreft de werkelijke dienst, wordt het Rijk geacht in een onderneming een verzekeringsplichtig bedrijf uit te oefenen in de zin van de Ongevallenwet.

Op vrijwilligers van het Nederlandse Rode Kruis is vanaf 1987 artikel 22 van de Wet op de noodwachters eveneens van toepassing (KB overgangsregeling rechts-positionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 6.2).

Voor de toepassing van de Werkloosheidswet wordt de noodwachter, zolang hij in werkelijke dienst is, gelijkgesteld met een werknemer, die zich als militair -niet zijnde een beroepsmilitair- in werkelijke dienst begeeft.

482

Handeling Het voorbereiden van regels voor het toekennen aan noodwachters en hun gezinsleden, van het recht op geneeskundige behandeling of een vergoeding daarvoor, tijdens de gehele of gedeeltelijke staat van paraatheid, dan wel over de tijd dat zij niet in werkelijke dienst zijn.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 26.1, 26.2, 26.3.

Periode 1952 - 1968.

Product Algemene Maatregel van Bestuur:

Besluit geneeskundige verzorging noodwachters van 1952.

Toelichting Ten aanzien van deze noodwachters vervalt dan de verze-keringsplicht ingevolge het Ziekenfondsbesluit. In de rege-ling wordt bepaald wie als gezinsleden worden beschouwd.

De geneeskundige behandeling wordt niet verleend, indien onder meer:

- de noodwachter aanspraak heeft op geneeskundige behandeling op grond van de Ongevallenwet 1921;
- op andere wijze door de overheid zorg wordt gedragen voor de geneeskundige behandeling.

Voor de periode tussen 1968 en 1992 is de regeling aan-vullend en het recht wordt toegekend voor voorzieningen welke de voorzieningen krachtens de ziekenfondswet of andere voorzieningen niet te boven gaan.

Handeling Het voorbereiden van regels inzake het afwijken van de bij of krachtens de Ongevallenwet 1921, de Ziektewet, de Werkloosheidswet en de Kinderbijslagwet vastgestelde administratieve voorschriften.

Actor De minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 31.

KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.1

Periode 1952 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Besluit geneeskundige verzorging noodwachters van 1952 (Stb. 573), i.l. gewijzigd in 1964 (Stb. 153).

Toelichting Wordt na de wetswijziging van 1968 gelezen als de Ziekte-wet, de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Werkloosheidswet en de Wet werkloosheidsvoorziening.

5.2.1.5 Vergoedingen

Op vrijwillige rampenbestrijders zijn de hoofdstukken 2 en 3 van Belonings-reglement noodwachters 1966 (Stb. 80) met uitzondering van art. 14, van overeenkomstige toepassing (KB overgangsregeling rechtspositionele voor-zieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 3)

Op vrijwilligers die tengevolge van het deelnemen in geval van oorlog, oorlogs-gevaar of andere buitengewone omstandigheden aan het bestrijden van een ramp als bedoeld in artikel 1.b van de Rampenwet, loon of inkomsten derven, zijn de hoofdstukken 2 en 3 van Beloningsreglement noodwachters 1966 (Stb. 80) van overeenkomstige toepassing (KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 4).

Handeling Het vaststellen van de hoogte van de beloningen voor noodwachters.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet op de noodwachten, art. 14, na 1970 art. 13.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 3.
Periode 1952 - 1992.
Product Ministerieel Besluit.

Handeling Het vaststellen van de vergoeding van of tegemoetkoming
in de kosten aan noodwachters bij oefening (vanaf 1970: noodwachtdienst van korte duur).
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet op de noodwachten, art. 14, na 1970 art. 13.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 3.
Periode 1952 - 1992.
Product Ministerieel Besluit.

Handeling Het vaststellen van de uitkering bij derving van loon of inkomsten.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet op de noodwachten, art. 14, na 1970 art. 13.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 4.
Periode 1952 - 1992.
Product Ministerieel Besluit.

Handeling Het uitbetalen van beloningen, uitkeringen en vergoedingen aan noodwachters.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet op de noodwachten, art. 14, na 1970 art. 13.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 3 en 4.
Periode 1952 - 1992.
Product Ministerieel besluit.
5.2.2 Uitkering bij invaliditeit, overlijden of vermissing

Een jaarlijkse rijksuitkering wordt toegekend aan noodwachters en gewezen noodwachters bij als gevolg van werkelijke dienst ontstane blijvende invaliditeit, aan nabestaanden van noodwachters of gewezen noodwachters bij overlijden,
aan nabestaanden van noodwachters bij vermissing.
De invaliditeitsuitkering wordt voorlopig toegekend, zolang verandering van het invaliditeitspercentage voor de toekomst aannemelijk wordt geacht. De invaliditeitsuitkering wordt levenslang wanneer dat niet het geval is.

Als gevolg van de inwerkingtreding van het KB van 18 maart 1987, houdende een overgangsregeling met betrekking tot enige rechtspositionele voorzieningen voor vrijwillige rampenbestrijders, zijn de regelingen inzake uitkering bij invaliditeit, overlijden, of vermissing aan noodwachters met ingang van 1987, met uitzondering van de artikelen 40a en 41.4 ook van toepassing op vrijwilligers,
die ten gevolge van het vervullen van rampenbestrijdingsdienst invalide worden, overleden of vermist zijn.

5.2.2.1 Aanvullende regels bij invaliditeit en overlijden of vermissing.

Handeling Het geven van regels inzake het verlenen van een uitkering, aan een noodwachter, die na het tijdstip waarop hij is ontheven van werkelijke dienst wegens ziekte of gebrek, niet valt onder de bepalingen van artikel 18 inzake arbeidsongeschiktheid, maar ook geen aanspraak kan maken op het in de Wet op de noodwachten bepaalde over uitkeringen inzake invaliditeit, -of door nabestaanden in geval van- overlijden of vermissing.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachters, art. 15.4

Periode 1968 - 1992.

Product Ministeriële beschikking.

489

Handeling Het voorbereiden van regels voor de uitbetaling van een uitkering en het opdragen van alle dan wel sommige uitkeringen aan andere organen van het Rijk.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 65,3 en 65.4.

KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2

Periode 1952 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Toelichting Indien het laatste het geval is bevat de AMvB ook bepalingen over de vergoeding voor de uitbetaling.

5.2.2.2 Invaliditeit

Handeling Het voorbereiden van voorschriften inzake hoogte, duur en voorwaarden voor toekenning van een bijzondere invaliditeitsuitkering aan een noodwachter.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 40.a.

Periode 1968 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Toelichting Het betreft hier een noodwachter, die invalide is ten gevolge van verwonding, ziekten of gebreken als bedoeld in art. 34, maar aan wie geen ontslag als noodwachter is verleend.

Handeling Het vaststellen van de grondslag waarnaar de uitkering wordt berekend.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 41.1.

KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2.

Periode 1952 - 1992.

Product Ministerieel besluit.

Handeling Het voorbereiden van nadere voorschriften inzake de vaststelling van de grondslag van de uitkering aan een noodwachter naar inkomsten uit beroep of bedrijf.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 41.10

KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2.

Periode 1968 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Handeling Het voorbereiden van nadere regels omtrent het verrekenen van het bedrag van de uitkering met aan dezelfde nood-wachter of gewezen noodwachter volgens een wettelijke of andere regeling uit te keren rente, pensioen of schadeloosstelling.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 53.2, na 1955, art. 53.9, na 1968 art. 53.10.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2.

Periode 1952 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Handeling Het al dan niet voorlopig toekennen, dan wel herzien, weigeren, al dan niet tijdelijk stopzetten, of verhogen van een al dan niet voorlopig toegekende invaliditeitsuitkering aan een noodwachter of gewezen noodwachter.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 36, 37, 54, 60, 68.
Na 1968 ook: Wet op de noodwachten, art. 69.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2.

Periode 1952 - 1992.

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting De aanvraag wordt schriftelijk ingediend en de minister neemt een met redenen omklede beslissing. Ook kan de minister een dergelijke beslissing nemen in gevallen waarin geen aanvragen zijn ingediend.

Tot toekenning wordt overgegaan nadat geneeskundig onderzoek heeft plaatsgehad.

Tijdelijk kan een uitkering worden stopgezet indien uitkeringsgerechtigde onder meer is veroordeeld tot een vrijheidsstraf.

Bij de wetwijziging van 1968 is een nieuw art. 69 inge-voegd waarin de minister de bevoegdheid heeft om in bijzondere gevallen of groepen van gevallen, waarin de toepassing van uitkeringen bij invaliditeit, overlijden of vermissing tot een naar zijn oordeel onredelijke uitkomst leidt, ten gunste van belanghebbende een beslissing te nemen, de adviescommissie, als bedoeld in art. 64, gehoord.

Handeling Het voorbereiden van regels voor het geneeskundig onderzoek bij invaliditeitsuitkering.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 61.1.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2.

Periode 1952 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Handeling Het beslissen tot het ter observatie laten opnemen van belanghebbende, ter wille van het geneeskundig onderzoek bij invaliditeitsuitkering.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 61.1.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2.

Periode 1960 - 1992.

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het geven van opdracht tot het éénmalig herhalen van het geneeskundig onderzoek bij invaliditeitsuitkering.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 61.2.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2.
Periode 1952 - 1960.
Product Ministeriële beschikking.
Toelichting Dit gebeurt binnen zes maanden na het eerste onderzoek
op verzoek van de belanghebbende, dan wel wanneer de minister dat wenselijk acht.
Deze bepaling vervalt bij de wetwijziging van 1960.

Handeling Het voorbereiden van het benoemen, schorsen en ontslaan per KB van de voorzitter, de
secretaris en de leden van de commissie van Advies bij toekenning, weigering, intrekking of
wijziging van een invaliditeitsuitkering aan noodwachters.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet op de noodwachten, art. 64.1 en 64.2.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2
Periode 1952 - 1992
Product Koninklijk Besluit.
Toelichting Na 1960 behoort ook tot de taken van de commissie de vaststelling van de grondslag van een
invaliditeitsuitkering aan noodwachters.

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken
bij vaststelling van de grondslag (na 1960), bij toekenning, weigering, intrekking of wijziging
van een invaliditeits-uitkering aan noodwachters.
Actor De commissie van advies bij toekenning, weigering, intrekking of wijziging van een invaliditeitsuitkering
aan noodwachters.
Grondslag Wet op de noodwachten, art. 64.3.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2
Periode 1952 - 1992.
Product

Handeling Het voorbereiden van nadere regels voor de werkwijze van de commissie van advies bij vaststelling van de grondslag (na 1960), bij toekenning, weigering, intrekking of wijziging van een invaliditeitsuitkering aan noodwachters.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachters, art. 64.3.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2

Periode 1952 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Handeling Het aan nabestaanden toekennen, herzien, dan wel weigeren van een tijdelijke of blijvende uitkering bij overlijden of vermissing van een noodwachter.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 55, 60, 67.
Na 1968 ook: Wet op de noodwachten, art. 69.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2

Periode 1952 - 1992.

Product Ministeriële Beschikking.

Toelichting De aanvraag wordt schriftelijk ingediend en de minister neemt een met redenen omklede beslissing. Ook kan de minister een dergelijke beslissing nemen in gevallen waarin geen aanvragen zijn ingediend.

Bij de wetwijziging van 1968 is een nieuw art. 69 inge-voegd waarin de minister de bevoegdheid heeft om in bijzondere gevallen of groepen van gevallen, waarin de toepassing van uitkeringen bij invaliditeit, overlijden of vermissing tot een naar zijn oordeel onredelijke uitkomst leidt, ten gunste van belanghebbende een beslissing te nemen, de commissie van advies bij toekenning, weigering, intrekking of wijziging van een invaliditeitsuitkering aan noodwachters gehoord.

Handeling Het bepalen van de dag waarop de ambtshalve toegekende uitkering bij overlijden of vermissing van een noodwachter ingaat.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 55.2
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2

Periode 1968 - 1992.

Product Ministeriële beschikking

Handeling Het bepalen van het tijdstip waarop een tijdelijke of blijvende uitkering aan nabestaanden wordt beëindigd, wanneer de vermiste of overleden verklaart in leven blijkt te zijn.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 56.2.
Na 1968: Wet op de noodwachten, art. 56.6.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2

Periode 1952 - 1992.

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het aan een weduwe wederom toekennen van een over-lijdensuitkering, wanneer een later huwelijk, gesloten na overlijden van haar eerste echtgenoot, ontbonden wordt.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 57.2
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2.

Periode 1952 - 1992.

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het vervallen verklaren van het recht op een uitkering aan een noodwachter.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 58.3
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2

Periode 1968 - 1992.

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting Dit gebeurt wanneer in vijf achtereenvolgende jaren de invordering achterwege is gebleven.
Dit artikel is ingevoegd bij wetswijziging in 1968.

Handeling Het opnieuw toekennen van een vervallen verklaren recht op een uitkering aan een noodwachter.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 58.5
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2

Periode 1968 - 1992.

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting Dit gebeurt in bijzondere gevallen na het vervallen verklaren van het recht wanneer in vijf achtereenvolgende jaren de invordering achterwege is gebleven.

5.2.3 Het beroep tegen een beslissing t.a.v. uitkeringen

Handeling Het behandelen van een verzoek om herziening van een beslissing inzake de vaststelling van de grondslag (vanaf 1960), de toekenning, weigering, intrekking of wijziging van een invaliditeitsuitkering aan noodwachters.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 70.1.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2

Periode 1952 - 1992.

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting Het verzoek om herziening moet binnen drie maanden worden ingediend, anders wordt het niet ontvankelijk verklaard.

Handeling Het behandelen van bezwaarschriften tegen het niet ontvankelijk verklaren van verzoeken om herziening van een beslissing inzake toekenning, weigering, intrekking of wijziging van een invaliditeitsuitkering aan noodwachters.

Actor De Centrale Raad van Beroep.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 70.4.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2

Periode 1952 - 1992.

Product

Handeling Het behandelen van bezwaarschriften tegen de beslissing van de minister van Binnenlandse Zaken op verzoeken om herziening van een beslissing inzake toekenning, weigering, intrekking of wijziging van een invaliditeitsuitkering aan noodwachters.

Actor De Centrale Raad van Beroep.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 71.1, na 1955, art. 71.
Beroepswet, art. 1, 119 (tot 1955).
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2

Periode 1952 - 1992.

Product

Toelichting De Centrale Raad stelt vast of de bestreden beslissing al dan niet dient te worden gehandhaafd, dan wel geheel of gedeeltelijk dient te worden vernietigd.

Handeling Het aanwijzen van een vertegenwoordiger van de minister van Binnenlandse Zaken bij de behandeling van beroeps-zaken inzake toekenning, weigering, intrekking of wijziging van een invaliditeitsuitkering aan noodwachters.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 71.4.
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2

Periode 1952 - 1955.

Product Ministeriële Beschikking.

Handeling Het behandelen van bezwaarschriften van personen die rechtstreeks in hun belang zijn getroffen door een beslissing van de minister van Binnenlandse Zaken inzake de uitbetaling van uitkeringen in het kader van de Wet op de noodwachten.

Actor De Centrale Raad van Beroep.
Het ambtenarengerecht (na 1992, een Kamer van een arrondissementsrechtbank, als bedoeld in art. 41 van de Ambtenarenwet 1929).

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 75
Beroepswet, art. 1, 119 (tot 1955).
KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.2
Wet van 1992 tot wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Ambtenarenwet 1929 en de Beroepswet, art. XVI.

Periode 1952 - 1992.

Product

5.2.4 Noodwachtplicht

Noodwachtplicht rust op alle inwoners van het Rijk tussen de leeftijd van 18 en 65. Hiervan zijn uitgezonderd degenen die in werkelijke militaire dienst zijn, zijn of worden opgeroepen, of degenen die ingevolge een overeenkomst met een andere staat niet tot noodwachtdienstplicht gehouden zijn, dan wel degenen die krachtens een Algemene Maatregel van Bestuur hiervan worden uitgezonderd. De ingeschreven noodwachtplichtige is verplicht zich te laten onderwerpen aan een keuring tot beoordeling van geschiktheid voor dienstverrichting bij een noodwacht of noodwachstaf.

Handeling Het voorbereiden van regels inzake het aanwijzen van personen die worden vrijgesteld van noodwachtplicht.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 77.3.

Periode 1952 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur:

Vrijstellingsbesluit noodwachtplicht 1957 (Stb. 344), i.l. gewijzigd in 1973 (Stb. 465).

Toelichting Het betreft hier personen, die een geestelijk of een gods-dienstig-menslievend ambt bekleden en degenen die een verbintenis als vrijwilliger bij de reserverijks- of gemeentepolitie zijn aangegaan.

Handeling Het voorbereiden van regels inzake het door de burgemees-ter doen inschrijven van noodwachtplichtige inwoners van zijn gemeente, de beoordeling van geschiktheid voor dienstverrichting bij een noodwacht of noodwachtstaf en de wijze van keuring.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 78.1, 78.4, 78.5.

Periode 1952 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur/Wetsvoorstel.

Besluit inschrijving en oproeping noodwachtplichtigen van 1957 (Stb. 345), i.l. gewijzigd in 1973 (Stb. 465).

Toelichting Binnen 3 maanden na het vaststellen van deze AMvB wordt een wetsvoorstel aan de Staten-Generaal gedaan ter bevestiging daarvan.
Bij de wetwijziging van 1970 vervalt de noodwachtstaf.

Handeling Het voorbereiden van nadere regelen omtrent het tijdstip en de wijze waarop de inlijving geschiedt.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 7.2.

Periode 1952 - 1992.

Product Algemene maatregel van bestuur.

Onder meer:

Het Besluit inschrijving en oproeping noodwachtplichtigen van 1957 (Stb. 345), i.l. gewijzigd in 1973 (Stb. 465).

KB houdende vaststelling van regelen ter uitvoering van art. 7.2, 10, 14 onder a, c, e-i, k, l, o, p van 1952 (Stb. 571), i.l. gewijzigd 1964 (Stb. 478).

Besluit regeling positie van de ambtenaar, c.q. arbeidscontractant bij opkomst in werkelijke dienst als noodwachter van 1954 (Stb. 418).

Besluit houdende vaststelling van regelen ter uitvoering van het bepaalde in de artikelen 7.2 en 11.4 van de Wet op de noodwachten, van 1953 (Stb. 187), ingetrokken in 1960 (Stb. 418).

Regeling aanwijzing ambtenaren ten behoeve van de Bescherming Bevolking van 1960 (Stb. 418), i.l. gewijzigd in 1973 (Stb. 465).

Handeling Het voorbereiden van de bepaling van de gevallen waarin de noodwachter verplicht is tot opkomst en verblijf in werkelijke dienst, anders dan wanneer de dienst of het onderdeel waartoe de noodwachter behoort in staat van paraatheid is gebracht.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 8.1.b

KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.1

Periode 1970 - 1992.

Product Algemene maatregel van bestuur.

KB vaststelling regelen uitvoering art. 8.1b en 8.3 van de wet op de noodwachten van 1971 (Stb. 662).

Handeling	Het voorbereiden van nadere regels omtrent de bekend-making van plaats en tijdstip waarop de noodwachter verplicht is in werkelijke dienst te komen, door het gezag waaronder de noodwachter staat.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Wet op de noodwachten, art. 8.2, 8.3. KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 2.1
Periode	1970 - 1992.
Product	Algemene maatregel van bestuur. KB vaststelling regelen uitvoering art. 8.1b en 8.3 van de wet op de noodwachten van 1971 (Stb. 662).

5.2.5 De oproeping (na 1970: de inlijving)

Wanneer de omstandigheden dat vereisen, worden de noodwachtplichtigen per KB opgeroepen voor de dienstvervulling bij de noodwachten en de noodwacht-staven (dit vervalt na 1970). Omtrent het voortduren van deze toestand wordt een wetsvoorstel voorgelegd aan de Staten-Generaal.

De burgemeester stuurt voorafgaande aan de oproep aan de noodwachtplichtige een schriftelijke kennisgeving, die het dienstvak van de noodwacht of de nood-wachtstaf en tevens plaats en tijdstip van melding vermeldt, alsmede de duur van de dienstvervulling en de waarschijnlijke beloning. De burgemeester kan op verzoek uitstel verlenen. De burgemeester doet van de oproep opgave aan degene onder wiens gezag de opgeroepene door inlijving zal staan en deze doet, met uitzondering van de Kringraad, na verschijnen van de opgeroepene hiervan weer mededeling aan de burgemeester.

Degene die door oproeping (na 1970 inlijving) rechtstreeks in zijn belang wordt getroffen, kan binnen 14 dagen na verzenddatum van de kennisgeving bij de burgemeester een verzoek tot herziening van de oproeping indienen.

Handeling	Het voorbereiden van een besluit tot het oproepen van noodwachtplichtigen voor dienstverrichting bij een noodwacht of noodwachtstaf.
Actor	De minister van Algemene Zaken.
Grondslag	Wet op de noodwachten, art. 79.1.
Periode	1952 - 1992.
Product	Koninklijk Besluit. Besluit inschrijving en oproeping noodwachtplichtigen van 1957 (Stb. 345), i.l. gewijzigd in 1973 (Stb. 465).
Toelichting	Het besluit wordt in het Staatsblad geplaatst.

Handeling	Het voorbereiden van een besluit tot het intrekken van de oproep van noodwachtplichtigen voor dienstverrichting bij een noodwacht of noodwachtstaf.
Actor	De minister van Algemene Zaken.
Grondslag	Wet op de noodwachten, art. 79.1, 79.4. (na 1970 art. 79.3)
Periode	1952 - 1992.
Product	Koninklijk Besluit.
Toelichting	Het besluit wordt in het Staatsblad geplaatst.

Handeling	Het voorbereiden van een wetsontwerp inzake het voort-duren van de toestand waarin de noodwachtplichtigen zijn opgeroepen voor dienstverrichting bij een noodwacht of noodwachtstaf.

Actor De minister van Algemene Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 79.2.

Periode 1952 - 1992.

Product Wetsontwerp.

Toelichting Wanneer het Koninklijk Besluit tot het oproepen van nood-wachtplichtigen voor dienstverrichting bij een noodwacht of noodwachtstaf is genomen, dan wordt een wetsontwerp inzake het voortduren ervan onverwijld voorgelegd aan de Staten-Generaal.

Wanneer het voorstel wordt ingetrokken of verworpen, dan vervallen de in de Wet op de noodwachten op de oproeping betrekking hebbende artikelen, veertien dagen na intrekking.

Handeling Het voorbereiden van regels inzake het door de burgemees-ter oproepen van noodwachtplichtige inwoners van zijn gemeente, voor dienstverrichting bij een noodwacht of noodwachtstaf (dit laatste vervalt na 1970).

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 80.

Periode 1952 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Het Besluit inschrijving en oproeping noodwachtplichtigen van 1957 (Stb. 345) i.l. gewijzigd in 1973 (Stb. 465).

KB regeling toepassing van art. 80 - 86 van de Wet op de noodwachten van 1959 (Stb. 8) en de Wet regelende de voortdoring van de toepassing van art. 80 - 86 van de Wet op de noodwachten van 1959 (Stb. 437).

Handeling Het behandelen van een bezwaar tegen beslissing van de burgemeester op een verzoek tot herziening van de oproe-ping voor dienstverrichting bij een noodwacht of nood-wachtstaf.

Actor De Commissaris van de Koningin.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 88, na 1970 art. 84.2.

Periode 1952 - 1992.

Product

Handeling Het behandelen van beroepen op de Kroon tegen beslissing van de Commissaris van de Koningin in bezwaar tegen een beslissing van de burgemeester op een verzoek tot herziening van de oproeping.

Actor De Raad van State.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 89, na 1970 art. 85.

Periode 1952 - 1992.

Product

Toelichting Het betreft hier een Kroonberoep, dat door de Raad van State wordt behandeld.

Handeling Het verlenen van uitstel van opkomst ter inlijving bij een rijks-, een gewestelijke, of een provinciale noodwacht, aan een noodwachter die een bezwaar- of beroepschrift heeft ingediend.

Actor Het bevoegd gezag van de betreffende noodwacht.

Grondslag Wet op de noodwachten, na wijziging in 1970, art. 88.2, 88.3.

Periode 1970 - 1992.

Product

5.2.6 Het van toepassing verklaren van de noodwachtplicht op anderen

Handeling Het voorbereiden van regels inzake het van toepassing ver-klaren van het bepaalde omtrent de noodwachtplicht op personen, die vóór inwerkingtreding van de Wet op de nood-wachten

werkzaamheden hebben verricht ten behoeve van de voorbereiding van de bescherming van de bevolking en op daartoe aangewezen ambtenaren van rijks- of gemeente-politie of groepen van ambtenaren, die werkzaamheden ver-richten ten behoeve van de bescherming van de bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 108.1, 108.2, 108.3.

Periode 1952 - 1968.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Toelichting Dit van toepassing verklaren is gerekend vanaf 1 januari 1951.

Handeling Het voorbereiden van regels inzake het van toepassing verklaren van het bepaalde omtrent uitkering bij invaliditeit, overlijden of vermissing op personen, die voor inwerking-treding van de Wet op de noodwachten werkzaamheden hebben verricht ten behoeve van de voorbereiding van de bescherming van de bevolking en daartoe aangewezen ambtenaren van rijks- of gemeentepolitie of groepen van ambtenaren, die werkzaamheden verrichten ten behoeve van de bescherming van de bevolking.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 108.1 en 108.3, na 1970 art. 170.1 en 170.3.

Periode 1968 - 1992.

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Toelichting Dit van toepassing verklaren is gerekend vanaf 1 januari 1951.

Handeling Het voorbereiden van regels inzake het mede van toepassing verklaren van een aantal artikelen van de Wet op de nood-wachten op personen die, ingevolge een opdracht van een daartoe aangewezen gezag, als reserve werkzaamheden verrichten bij rijks- of gemeentepolitie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 109.1 en 109.3, na 1970 art. 171.1 en 171.3

Periode 1952 - 1992

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Toelichting Hierbij wordt in plaats van "noodwachter" gelezen: "politie-reservist" en voor "noodwacht": "de rijks- en gemeente-politie". In plaats van het gezag waaronder de noodwachter krachtens de Wet op de noodwachten staat, treedt de alge-meen inspecteur voor zover het de rijkspolitie betreft en de burgemeester voor wat betreft de gemeentepolitie.

5.2.7 Georganiseerd overleg noodwachten

Handeling Het voorbereiden van regels inzake het georganiseerd overleg voor noodwachtpersoneel.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet op de noodwachten, art. 9.2.

Periode 1962 - 1992.

Product Koninklijk Besluit.

Regeling georganiseerd overleg noodwachten van 1962
(Stb. 302, gewijzigd in 1965, Stb. 149) en van 1971
(Stb. 314).

Handeling Het voorbereiden van de instelling per KB van de Commissie voor georganiseerd overleg voor noodwachtpersoneel.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Regeling georganiseerd overleg noodwachten, art. 2.1.
Periode 1962.
Product
Toelichting De commissie wordt gevormd door vertegenwoordigers van de overheid en het personeel, aangewezen door centrales van verenigingen van ambtenaren.

Handeling Het benoemen van de voorzitter en leden en adviserende leden van de overheidsvertegenwoordigers van de Commissie voor georganiseerd overleg voor noodwachtpersoneel.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Regeling georganiseerd overleg noodwachten, art. 2.1 en 2.2., na 1971 art. 4.1.
Periode 1962 - 1992.
Product Ministeriële beschikking.

530

Handeling Het benoemen van de secretaris van de Commissie voor georganiseerd overleg voor noodwachtpersoneel.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Regeling georganiseerd overleg noodwachten, art. 3, na 1971 art. 4.3.
Periode 1962 - 1992.
Product

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken in zaken die in algemene zin van belang zijn voor de bijzondere rechtstoestand van het noodwachtpersoneel.
Actor De Commissie voor georganiseerd overleg voor noodwachtpersoneel.
Grondslag Regeling georganiseerd overleg noodwachten, art. 7, 8, na 1971 art. 6.1.
Periode 1962 - 1992.
Product
Toelichting De minister kan, met redenen omkleed, afwijken van de adviezen.
Bedoelde zaken kunnen zijn: voorstellen tot wetswijziging Wet op de noodwachten, Ambtenarenreglement noodwachters, Arbeidsovereenkomstenbesluit noodwachters en de daarop berustende uitvoeringsregelingen.
Bedoelde aangelegenheden kunnen tevens zijn: eisen van bekwaamheid, kleding, uitrusting, rangen, vorming en opleiding, sociale zorg.
Na 1971 is er sprake van een standpunt in plaats van een advies, waarvan de minister kan afwijken, met redenen omkleed, indien het een meerderheidsstandpunt betreft.

Handeling Het vaststellen van een reglement van orde voor de Commissie voor georganiseerd overleg voor noodwachtpersoneel.
Actor De Commissie voor georganiseerd overleg voor noodwachtpersoneel.
Grondslag Regeling georganiseerd overleg noodwachten, art. 15.1.
Periode 1962 - 1971.
Product

Met betrekking tot het aangelegenheden inzake dienstcommissies voor nood-wachtpersoneel, is sprake van bevoegd gezag. Dit bevoegd gezag verschilt per organisatieniveau (zie par. 5.1.1).

De gewestelijke noodwachtstaf is het bevoegd gezag (art. 6 Wet Bescherming Bevolking). In een (deel van een) provincie die niet tot een BB-gewest behoort, staat onder gezag van de Commissaris van de Koningin een provinciale

noodwachtstaf. Van deze provinciale noodwachtstaf is de Commissaris van de Koningin het bevoegd gezag. In de wetswijziging van 1970 vervallen de noodwachtstaven en wordt bij een provincie of deel daarvan, dat niet tot

een gewest behoort, van de provinciale noodwacht de Commissaris van de Koningin het bevoegd gezag (art. 5 Wet Bescherming Bevolking). Van de kring-noodwacht van elke BB-kring is de Kringraad het bevoegd gezag. In een (deel van een) gemeente die niet tot een BB-kring behoort, is de burgemeester het bevoegd gezag van de gemeentelijke noodwacht.

Met het bevoegd gezag worden bij de onderstaande handelingen inzake dienst-commissies de gewestelijke raad en de Commissaris van de Koningin bedoeld, aangezien de andere actoren buiten het kader van dit institutioneel onderzoek vallen.

Handeling	Het instellen van een dienstcommissie voor noodwacht-personeel, deel uitmakend van een noodwacht of nood-wachtstaf.

Actor	Het bevoegd gezag.

Grondslag	Regeling georganiseerd overleg noodwachten, art. 17, na 1971 art. 13.1.

Periode	1965 - 1992.

Product	

Toelichting	Dit gebeurt indien meer dan 30 procent van het noodwachtpersoneel is aangesloten bij een der centrales van verenigingen van ambtenaren.

Handeling	Het vaststellen van het aantal leden van de dienstcommissie voor noodwachtpersoneel.

Actor	Het bevoegd gezag.

Grondslag	Regeling georganiseerd overleg noodwachten, art. 18.1, na 1971 art. 14.2.

Periode	1965 - 1992.

Product	

Handeling	Het aanwijzen van overheidsvertegenwoordigers en van de voorzitter van de dienstcommissie voor noodwachtpersoneel.

Actor	Het bevoegd gezag.

Grondslag	Regeling georganiseerd overleg noodwachten, art. 18.1, na 1971 art. 16.1.

Periode	1965 - 1992.

Product	

Toelichting	De voorzitter van de dienstcommissie wordt aangewezen uit de overheidsvertegenwoordigers. De centrales van verenigingen van ambtenaren wijzen ook hun vertegenwoordigers in de dienstcommissie aan.

Handeling	Het adviseren van het bevoegd gezag in zaken die in algemene zin van belang zijn voor de bijzondere rechtstoestand van het noodwachtpersoneel.

Actor	De dienstcommissie voor noodwachtpersoneel.

Grondslag	Regeling georganiseerd overleg noodwachten, art. 24, na 1971 art. 18.1.

Periode 1965 - 1992.

Product

Toelichting Voor zover de behandeling ervan niet is voorbehouden aan de centrale Commissie voor georganiseerd overleg.

5.2.8 De opheffing van de organisatie van noodwachten

De Wet op de noodwachten wordt formeel in 1992 op grond van artikel 47 van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders ingetrokken (Stb. 531). Eerder al, met de Intrekkingswet Bescherming Bevolking is er een afvloeiings-regeling voor noodwachters getroffen. Voor het goed verloop van de overgang van de resterende categorieën rampenbestrijders, zoals vrijwilligers, naar de nieuwe rampenbestrijdingsorganisatie, is een overgangsregeling getroffen, het KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampen-bestrijders 1987.

Handeling Het verlenen van eervol ontslag aan noodwachters die, in de tijd dat minister van Binnenlandse Zaken optreedt als bevoegd gezag, bedoeld in art. 13, kunnen worden herplaatst.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Intrekkingswet Bescherming Bevolking art. 14.1 en 2.

Periode 1986.

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het verlenen van eervol ontslag aan een noodwachter, die een jaar na de datum van inwerkingtreding van de Intrek-kingswet Bescherming Bevolking geen passende functie heeft gevonden of hebben geweigerd een hem aangeboden functie te aanvaarden.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Intrekkingswet Bescherming Bevolking art. 15.1 en 2.

Periode 1987.

Product Ministeriële beschikking.

5.3 Rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders vanaf 1993

De wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders van 9 september 1992, gewijzigd op 16 december 1993 en 23 december 1993, is aanvullend van karakter. Aanspraken op deze wet kunnen slechts worden ontleend voor zover de in

deze wet vervatte voorzieningen aanspraken krachtens een andere regeling met uitzondering van de Algemene bijstandswet 1963 of krachtens arbeidsover-eenkomst overtreffen (art. 4). De wet is in 1993 per KB in werking getreden.

5.3.1 Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992

Handeling Het, op verzoek van de burgemeester van een gemeente, bepalen dat deelname aan het bestrijden van een ramp wordt aangemerkt als rampenbestrijdingsdienst.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 1.b en 3.

Periode 1993 -

Product Ministeriële beschikking.

Toelichting Er zijn twee situaties op grond waarvan de Wet rechtsposi-tionele voorzieningen rampenbestrijders 1993 in werking kan treden:

1. Bij rampenbestrijdingsdienst, hieronder wordt verstaan:
 - Het bestrijden van een ramp, nadat een besluit als bedoeld in art. 21 van de Rampenwet in werking is getreden;
 - een oefening ter voorbereiding op de rampenbestrijding;
 - het bestrijden van een ramp in België of Duitsland in het kader van verdragen inzake wederzijdse bijstandverlening, alsmede de hierbij ter voorbereiding te houden oefeningen.
2. Bij ministeriële bepaling dat deelname aan het bestrijden van een ramp wordt aangemerkt als rampenbestrijdingsdienst. Dit gebeurt op verzoek van de burgemeester van een gemeente. Hiermee heeft de minister de bevoegdheid deze wet van toepassing te verklaren ook al is er geen sprake van rampenbestrijding bij het inwerkingtreden van art. 21 van de Rampenwet 1985 met betrekking tot oorlog, oorlogsgevaar of buitengewone omstandigheden.

Handeling Het toekennen van een ziekengelduitkering aan een rampenbestrijder.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 7, 32 t/m 38.
Periode 1993 -
Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het toekennen van een invaliditeitsuitkering aan een rampenbestrijder.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 11, 32 t/m 38.
Periode 1993 -
Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het wijzigen van de invaliditeitsuitkering overeenkomstig de invaliditeitsgraad.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 17.
Periode 1993 -
Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het, in het kader van de toekenning van een bijzondere invaliditeitsuitkering, beoordelen of een gehele of gedeelte-lijke invaliditeit, optredende na verstrijken van de termijn, maar binnen twee jaar na beëindiging van rampenbestrijdingsdienst, haar oorzaak vindt in de rampenbestrijdingsdienst.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 19.1.
Periode 1993 -
Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het toekennen van een tijdelijke overlijdensuitkering aan wettelijke nabestaanden, na vermissing van een rampenbestrijder tijdens de rampenbestrijdingsdienst.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 26.1.
Periode 1993 -
Product Ministeriële beschikking.
Toelichting De tijdelijke uitkering gaat over in voortdurende uitkering, zodra vaststaat dat de vermiste rampenbestrijder is overleden.

Handeling Het toekennen van een overlijdensuitkering aan wettelijke nabestaanden, na overlijden van een rampenbestrijder tijdens de rampenbestrijdingsdienst.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 20, 32 t/m 38.

Periode 1993 -

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het aanpassen van het bedrag van de uurvergoeding voor rampenbestrijdingsdienst door vrijwillige rampenbestrijders.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 28.2.

Periode 1993 -

Product Ministerieel besluit.

Handeling Het verstrekken van een uitkering ten bedrage van door vrijwillige rampenbestrijders tijdens de rampenbestrijdings-dienst gederfde loon of inkomsten uit gewoon werk.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 29.

Periode 1993 -

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het verstrekken van een uitkering ten bedrage van door vrijwillige rampenbestrijders tijdens de rampenbestrijdings-dienst noodzakelijk gemaakte kosten van geneeskundige behandeling van ziekten of gebreken die in overwegende mate hun oorzaak vinden in de rampenbestrijdingsdienst.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 30, 32 t/m 38.

Periode 1993 -

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het vergoeden van de schade, tijdens de rampenbestrijdings-dienst toegebracht aan goederen van een vrijwillige rampen-bestrijder.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 31.1, 32 t/m 38.

Periode 1993 -

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het vaststellen van de hoogte van een vergoeding aan een vrijwillige rampenbestrijder toe te kennen, ten behoeve van opgelopen verlies of vermindering van lichaamsfuncties, die in overwegende mate hun oorzaak vinden in de rampen-bestrijdingsdienst.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 31.2.

Periode 1993 -

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het voorbereiden van nadere regels voor de uitvoering van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampen-bestrijders 1992.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 38.
Periode 1993 -
Product Algemene Maatregel van Bestuur, het Besluit uitvoering voorzieningen rampenbestrijders 1993.

Handeling Het voorbereiden van een regeling, waarbij de bepalingen van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992 van overeenkomstige toepassing worden verklaard op andere dan de onder art. 1.c. bedoelde groepen van personen en het daarbij zonedig geven van aanvullende regels.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 44.
Periode 1993 -
Product Algemene Maatregel van Bestuur.
Toelichting De hier bedoelde personen zijn de beroeps- en vrijwillige rampenbestrijders.

Handeling Het voorbereiden van regels betreffende de wijze waarop met de daarvoor in aanmerking komende vertegenwoordigers van rampenbestrijders overleg wordt gepleegd over de voorschriften die ter uitvoering van deze wet worden gesteld.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1992, art. 46.
Periode 1993 -
Product Algemene Maatregel van Bestuur, het Besluit overleg rampenbestrijders 1993.

5.3.2 Besluit overleg rampenbestrijders 1993

Aan het overleg nemen deel de voorzitter en een vertegenwoordiger van iedere centrale van overheidspersoneel, genoemd in het Algemeen Rijksambtenaren-reglement, art. 105.2 a-e. De tijdelijke regeling georganiseerd overleg rampenbestrijders wordt ingetrokken. Dat wil zeggen dat vanaf 1993 de art. 110d t/m 110k van het Algemeen rijksambtenarenreglement van overeenkomstige toe-passing zijn, indien het overleg niet tot een uitkomst zal leiden, die de instemming van de voorzitter, dan wel de meerderheid van de centrales zal hebben.

Handeling Het voeren van overleg met de minister van Binnenlandse Zaken over de voorschriften ter uitvoering van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1993.
Actor Het overleg over de voorschriften ter uitvoering van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1993.
Grondslag Besluit overleg rampenbestrijders 1993. art. 2.2.
Periode 1993 -
Product
Toelichting Door de voorzitter van het Overleg over de voorschriften ter uitvoering van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1993 worden ter voorbereiding op in het overleg te nemen besluiten, of ter uitwerking van genomen besluiten, in overleg met de centrales een werkgroep ingesteld waarin ook personen van buiten het overleg zitting kunnen hebben. De voorzitter wijst de voorzitter van de werkgroepen aan.

Handeling Het aanwijzen van een vertegenwoordiger, die als adviseur aan het overleg over de voorschriften ter uitvoering van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1993 deelneemt.
Actor De Centrale van overheidspersoneel.
Grondslag Besluit overleg rampenbestrijders 1993. art. 2.4.

Periode 1993 -

Product

Toelichting Ook het College voor Arbeidszaken van de VNG en het Nederlandse Rode Kruis wijzen een vertegenwoordiger voor het overleg over de voorschriften ter uitvoering van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1993.
Van de aanwijzing wordt aan de minister van Binnenlandse Zaken mededeling gedaan.

Handeling Het aanwijzen van een ambtenaar als voorzitter van het Overleg over de voorschriften ter uitvoering van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1993.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit overleg rampenbestrijders 1993. art. 3.1.

Periode 1993 -

Product

Handeling Het aanwijzen van een secretaris van het Overleg over de Voorschriften ter Uitvoering van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1993.

Actor De voorzitter van het Overleg over de voorschriften ter uitvoering van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1993.

Grondslag Besluit overleg rampenbestrijders 1993. art. 3.2.

Periode 1993 -

Product

6 Handelingen inzake opleidingen voor brandweer en rampenbestrijding

6.1 De brandweeropleidingen vóór 1976

Na het sluiten van de Rijksbrandweerschool in 1948 wordt de opleiding voor brandweerofficier alleen verzorgd door de korpsen van de grote gemeenten.

In de Brandweerwet 1952 wordt de zorg voor de brandweeropleidingen geheel aan de gemeenten overgelaten. De Inspectie voor het Brandweerwezen krijgt hierbij de taak om bij het uitbrengen van adviezen aan de gemeenten over verordeningen betreffende de opleiding steeds te letten op de uniformiteit. De Inspectie gaat in de praktijk de brandweeropleidingen verzorgen, niet alleen de opleidingen ten behoeve van de kleinere gemeentelijke brandweerkorpsen, maar ook voor de organisatie Bescherming Bevolking. Door de districtsinspecteurs worden in het begin van de jaren '50 cursussen voor de kleinere gemeentelijke korpsen georganiseerd.

De technische ontwikkelingen vereisen de nodige verspreiding van kennis. Hiertoe worden er vanaf de jaren '50 in toenemende mate cursussen ontwikkeld. Dit gebeurt vaak op initiatief van brandweerkorpsen van de grote steden, onder auspiciën van de inspectie. Voorbeelden hiervan zijn de instructeurscursus adembescherming in 1964 en de cursus instructeur-duiker uit 1969 (Haagse Brandweer). In 1960 wordt door KNBV en NVBC, de Stichting Brandweer-opleidingen in Nederland (SBOiN) opgericht. De SBOiN gaat de opleidingstaken van de districten van de Inspectie overnemen.

Handeling Het vaststellen van richtlijnen voor opleidingen en examens inzake het brandweerwezen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Koppens, Vijftig jaar Inspectie voor het Brandweerwezen, p. 108-135.

Periode 1952 - 1985.

Product Ministeriële beschikkingen, circulaires en richtlijnen.

Bijvoorbeeld:

Reglement rijksopleiding beroepsbrandweerofficieren 1959 (Beschikking nr. 2299).

Beschikkingen inzake de vaststelling van het examen-reglement voor de rang van brandmeester in beroepsdienst bij de gemeentelijke brandweer (1957, nr. 4716, 1958, nr. U 11233) voor de rang van hoofdbrandwacht in beroepsdienst bij de gemeentelijke brandweer (1959, nr. 1039, 1960, nr. 4287).

Circulaire inzake de vaststelling van het examenreglement voor persluchtmaskerdrager (1964, nr. EB 63/2213).

De examens hebben vanaf 1957 een landelijke strekking.

De controle op en de administratie van de examens berust bij de Inspectie.

Handeling Het instellen van examencommissies inzake het brandweerwezen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Reglement rijksopleiding beroepsbrandweerofficieren 1959 (Beschikking nr. 2299), art. 1.

Beschikkingen inzake de vaststelling van het examen-reglement voor de rang van brandmeester in beroepsdienst bij de gemeentelijke brandweer (1957, nr. 4716, 1958, nr. U 11233), art. 1;

Beschikkingen inzake de vaststelling van het examen-reglement voor de rang van hoofdbrandwacht in beroepsdienst bij de gemeentelijke brandweer (1959, nr. 1039, 1960, nr. 4287), art. 1.

Periode 1957 - 1985.

Product Ministeriële beschikkingen, circulaires en richtlijnen.

Handeling Het ontwikkelen en verzorgen van opleidingen, cursussen en leerstof inzake het brandweerwezen.

Actor De hoofdinspecteur voor het brandweerwezen.

Bron Koppens, Vijftig jaar Inspectie voor het Brandweerwezen, p. 105-135.

Periode 1952 - 1986.

Product Dit hield onder meer de volgende opleidingen in:

- van de vrijwilligers van de kringorganisatie, die bij de brandweer van de organisatie Bescherming Bevolking waren ingedeeld, aan de Stafschool Bescherming Bevolking;
- van de bedrijfsbrandweren, die als onderdeel van de verplichte bedrijfszelfbescherming waren opgericht;
- de gemeentelijke brandweren, die na het uitroepen van de staat van paraatheid werden geïncorporeerd in de organisatie Bescherming Bevolking moesten worden opgeleid voor het speciale vak van oorlogsbrandbestrijding.
- In 1958 startte in samenwerking tussen de KNBV, de NVBC en de Inspectie een cursus Brandpreventie voor middelbare technici (niet-brandweerlieden) gericht op ambtenaren van Bouw- en Woningtoezicht in de Staf-school Bescherming Bevolking.
- De Handleiding voor de brandweer (1955).
- De Leidraad voor de brandweer (1957), waarin de nadruk ligt op de brandbestrijding in oorlogssituaties binnen het kader van de Bescherming Bevolking.
- De Vermande-uitgave "Brandbestrijding voor bevelvoerenden bij de brandweer". Hierin is het cursusmateriaal voor de opleiding van het middenkader bijeengebracht.

6.2 Brandweeropleidingen vanaf 1976

Vanaf de tweede helft van de jaren zeventig neemt de samenwerking tussen KNBV en NVBC steeds intensievere vormen aan. Dit heeft gevolgen voor de brandweeropleidingen. In 1977 stelt de minister van Binnenlandse Zaken de Commissie Organisatie Brandweeropleidingen in met het oog op het toekomstig brandweerbeleid. De commissie komt in 1982 met een Structuurplan voor de organisatie van brandweeropleidingen.

Als gevolg van taakuitbreidingen in het kader van de rampenbestrijding, is herinrichting van de benodigde opleidingen noodzakelijk. Overleg tussen het Rijk, de SBOiN en de KNBV leidt in 1986 tot 2 overeenkomsten tussen het Rijk en de SBOiN over een nieuwe structuur van het brandweeronderwijs, de inpassing van de opleiding voor rampenbestrijding, alsmede van de wijze waarop het rijk van zijn in de Brandweerwet neergelegde bevoegdheden gebruik zou maken.

Tevens wordt als gevolg hiervan de Coördinatiecommissie Brandweeropleidingen ingesteld. Hierin zijn het Rijk, de SBOiN en de KNBV vertegenwoordigd.

Er wordt een modulaire opleidingsstructuur ontwikkeld voor de verschillende rangen. De start van het nieuwe modulaire onderwijs is in 1988. Ook worden er aanvullende opleidingen ontwikkeld voor bevelvoerenden, kaderfuncties van andere disciplines en bestuurders bij Rijksbrandweeracademie als gevolg van de reorganisatie van de rampenbestrijding.

Handeling Het instellen van de Commissie Organisatie Brandweer-opleidingen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken

Bron Koppens, p. 185.

Periode 1977 -

Product Instellingsbeschikking.

Toelichting Op 1 oktober 1977 wordt de commissie door de minister van Binnenlandse Zaken ingesteld met het oog op het toekomstige brandweerbeleid na de Nota Hulpverlening ongevallen bij rampen.

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken over de structuur van de organisatie van de brandweer-opleidingen.

Actor Commissie Organisatie Brandweeropleidingen.

Bron Koppens, p. 185.

Periode 1977 - 1982.

Product Eindrapport, het Structuurplan voor de organisatie van de brandweeropleidingen 1982.

Handeling Het sluiten van overeenkomsten inzake de herstructurering van het brandweeronderwijs.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Koppens, p. 185.

Periode 1977 -

Product

Toelichting Dit gebeurt in samenwerking met de SBOiN en de KNBV.

Handeling Het instellen van de Coördinatiecommissie Brandweer-opleidingen.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Bron Koppens, p. 185.

Periode 1987 -

Product Instellingsbeschikking.

Handeling Het ontwikkelen van de nieuwe structuur van het brand-weeronderwijs en de inpassing van opleiding voor rampen-bestrijding.

Actor De Coördinatiecommissie Brandweeropleidingen.

Bron Koppens, p. 185.

Periode 1987 -

Product Eindrapport

Handeling Het vervaardigen een regeling ten aanzien van de erkenning van EU-diploma's voor brandweerofficieren.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Algemene Wet Erkenning EG-Hoger Onderwijs Diploma's, art. 11.

Richtlijn nr. 89/48/EEG van 21-12-1988.

Periode 1988 -

Product Ministerieel besluit

Toelichting Deze nadere regeling betreft de Regeling Erkenning van EU-diploma's voor brandweerofficieren van 09-04-1996/EB96/546.

Handeling Het behandelen van verzoeken van onderdanen van een lidstaat van de EG om toelating in Nederland tot het beroep van brandweerofficier.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Regeling Erkenning van EU-diploma's voor brandweerofficieren van 09-04-1996/EB96/546, art. 2.

Periode 1995 -

Product EG-verklaring.

Toelichting Met deze EG-verklaring kan de betrokken solliciteren bij B&W van een gemeente of bij het bestuur van een regionale brandweer. Bij eventuele afwijkingen met Nederlandse hoger onderwijsopleidingen kan het noodzakelijk zijn dat aan de EU-migrant een compensatiemaatregel wordt opgelegd.
Dit betekent onder andere het afleggen van een proeve van bekwaamheid of het volgen van een aanpassingsstage.

Handeling	Het voorbereiden van de vaststelling van de opleidingen welke worden afgesloten met een rijksexamen.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Brandweerwet 1985, art. 15.1. Na 1995: Brandweerwet 1985, art. 15.
Periode	1988 -
Product	Algemene maatregel van bestuur, Besluit rijksexamen brandweeroopleidingen 1988 (Stb. 545, gewijzigd 1993 Stb. 738).
Toelichting	Dit impliceert alle opleidingsniveaus, vanaf brandwacht tot en met brandweerofficier en alle opleidingen, ook de regionale en lokale opleidingen, die worden afgesloten met een rijksexamen. De opleiding en vorming van beroepsbrandweerofficieren die worden aangesteld bij een publiekrechtelijk lichaam geschiedt vanwege de minister van Binnenlandse Zaken. Alvorens een voordracht te doen inzake een AMvB als bedoeld in artikel 15, eerste lid, stelt de minister van Binnenlandse Zaken gedeputeerde staten en gemeente-besturen gedurende twee maanden, te rekenen vanaf de dag van de publicatie van het ontwerp van die maatregel in de Nederlandse Staatscourant, in de gelegenheid hun mening omtrent dat ontwerp kenbaar te maken (Artikel 16, dit geldt vanaf 1989).

Handeling	Het vaststellen van examenregelgeving voor brandweer-opleidingen.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Brandweerwet 1985, art. 15.1. Na 1995: Brandweerwet 1985, art. 15. Besluit Rijksexamen Brandweeroopleidingen 1988, art. 1.
Periode	1985 -
Product	

Handeling	Het afgeven van het rijksdiploma.
Actor	De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag	Brandweerwet 1985, art. 15.1.
Periode	1994 - 1995
Product	
Toelichting	Dit gebeurt op advies van het bestuur van het Nederlands Bureau voor Brandweereexamens.

6.3 Bureau Brandweereexamens

Op 11 november 1993 treedt er in de Brandweerwet 1985 een wetswijziging op ten aanzien van art. 15 en nieuw ingevoegd wordt art. 15.a inzake het Nederlands Bureau Brandweereexamens. Dit bureau bezit rechtspersoonlijkheid. Het bureau zorgt voor de ontwikkeling, de uitvoering, de organisatie en de afneming van een rijksexamen als bedoeld in artikel 15, eerste lid (art. 15a.2.a.). Het bureau heeft een bestuur dat bestaat uit zeven leden, de voorzitter daaronder begrepen. De inkomsten van het bureau bestaan uit de kosten die het bij de uitvoering van de taken, bedoeld in het tweede lid, bij derden in rekening brengt en andere baten (art. 15.a.9). De Brandweerwet is in december 1995 (Stb. 601) gewijzigd bij wet in verband met de wenselijkheid de activiteiten van de Rijksbrandweeracademie en de SBOiN in één zelfstandig nationaal instituut onder te brengen. Dit resulteert in de oprichting van het rechtspersoonlijkheid bezittende Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding.

Handeling Het benoemen van een vertegenwoordiger die namens de minister deelneemt aan de beraadslagingen van het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Brandweerawat 1985, art. 15a.4.
na 1995 Brandweerawat 1985, art. 18g.6.
Periode 1994 -
Product

Handeling Het benoemen, schorsen en ontslaan van de leden van het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Brandweerawat 1985, art. 15.a.4.
na 1995 Brandweerawat 1985, art. 18g.6.
Periode 1994 -
Product

Handeling Het afgeven van vrijstellingen en certificaten voor het afleggen van brandweereexamens.
Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.
Grondslag Brandweerawat 1985, art. 15a.2.b.
na 1995 Brandweerawat 1985, art. 18g.2.b.
Periode 1993 -
Product

Handeling Het ontwikkelen van rijksexamens op het gebied van brandweezorg en rampenbestrijding.
Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.
Grondslag Brandweerawat 1985, art. 15a.2.a.
Na 1995 Brandweerawat 1985, art. 18g.2.a.
Periode 1993 -
Product

Handeling Het afnemen van rijksexamens op het gebied van brandweezorg en rampenbestrijding.
Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.
Grondslag Brandweerawat 1985, art. 15a.2.a.
Na 1995 Brandweerawat 1985, art. 18g.3.a.
Periode 1993 -
Product
Toelichting Dit houdt tevens in de organisatie van de examinering.

Handeling Het vaststellen van de uitslag van een examen op het gebied van brandweezorg en rampenbestrijding.
Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.
Grondslag Brandweerawat 1985, art. 15a.2.c.
na 1995 Brandweerawat 1985, art. 18g.2.c.
Periode 1994 -
Product

Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken
over het afgeven van een diploma op het gebied van brandweezorg en rampenbestrijding.
Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.
Grondslag Brandweeerwet 1985, art. 15a.2.c.
na 1995 Brandweeerwet 1985, art. 18g.2.c.
Periode 1994 -
Product

Handeling Het ontwikkelen van examens op het gebied van brandweezorg en rampenbestrijding, andere
dan de in
art. 18g.2.a bedoelde rijksexamens.
Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.
Grondslag Brandweeerwet 1985, art. 15a.2.a.
Na 1995 Brandweeerwet 1985, art. 18g.2.a.
Periode 1995 -
Product

Handeling Het afnemen van examens op het gebied van brandweezorg en rampenbestrijding, andere dan
de in art. 18g.2.a bedoelde rijksexamens.
Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.
Grondslag Brandweeerwet 1985, art. 15a.2.a.
Na 1995 Brandweeerwet 1985, art. 18g.3.a.
Periode 1995 -
Product
Toelichting Dit houdt tevens in de organisatie van de examinering.

Handeling Het ontwikkelen, in stand houden en beschikbaar stellen van expertise met betrekking tot de
examinering van opleidingen op het gebied van brandweezorg en rampenbestrijding.
Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.
Grondslag Brandweeerwet 1985, art. 18g.3.b.
Periode 1995 -
Product

Handeling Het opstellen van een vijfjaarlijks verslag omtrent de doel-treffendheid en doelmatigheid van het
functioneren van het Nederlands Bureau voor Brandweereexamens.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Wet van 6 december 1995 houdende wijziging van de Brandweeerwet 1985 in verband met de
oprichting van
het NIBRA, art. IV.
na 1995 Brandweeerwet 1985, art. 18g.6.
Periode 1995 -
Product Evaluatieverslag.

Handeling Het vaststellen van regels met betrekking tot de uitvoering, de organisatie en de afneming van
een rijksexamen als bedoeld in artikel 15, eerste lid.
Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.
Grondslag Brandweeerwet 1985, art. 15.a.5.
na 1995 Brandweeerwet 1985, art. 18g.7.
Periode 1994 -

Product Reglement brandweerexamens.

Handeling Het op verzoek aan de minister van Binnenlandse Zaken verstrekken van de gegevens, nodig voor de uitoefening van zijn taak ten aanzien van het Nederlands Bureau Brandweerexamens.

Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweerexamens.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 15.a.6.
na 1995 Brandweerwet 1985, art. 18g.8.

Periode 1994 -
Product

Handeling Het vorderen van inzage in de zakelijke gegevens en bescheiden voor zover dat redelijkerwijs nodig is voor de vervulling van zijn taak ten aanzien van het Nederlands Bureau Brandweerexamens.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag na 1995 Brandweerwet 1985, art. 18g.8.

Periode 1995 -
Product

Handeling Het geven van aanwijzingen van algemene aard aan het bestuur van het Bureau Brandweerexamens inzake de uitoefening van de taak.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 15.a.7.
na 1995 Brandweerwet 1985, art. 18g.9.

Periode 1994 -
Product Algemene aanwijzing.

Handeling Het vaststellen van regels met betrekking tot de rechtspositie van het personeel van het Bureau.

Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweerexamens.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 15.a.8.
na 1995 Brandweerwet 1985, art. 18g.10.

Periode 1994 -
Product Reglement.

Toelichting Het personeel van het bureau is ambtenaar in de zin van de Ambtenarenwet 1929, behoudens degenen met wie een arbeidsovereenkomst is gesloten naar burgerlijk recht.
Het bestuur stelt regels met betrekking tot de onderwerpen, genoemd in artikel 125, eerste lid, van de Ambtenarenwet 1929 (dit jaartal vervalt na 1995).

Handeling Het vaststellen van regels met betrekking tot de rechtspositie van het personeel van het Bureau Brandweerexamens.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 15.a.8.
na 1995 Brandweerwet 1985, art. 18g.10.

Periode 1994 -
Product Reglement.

Toelichting Dit gebeurt indien het bestuur, ondanks daartoe strekkende uitnodiging, nalatig blijft hieraan uitvoering te geven.

Handeling Het voorbereiden van nadere regels met betrekking tot de inrichting en de werkwijze van het Bureau Brandweer-examens, de taak, de samenstelling en de openbaarheid van de vergaderingen van het bestuur van het Bureau en de controle op het financieel beheer.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 15.a.11.
na 1995 Brandweerwet 1985, art. 18g.13.

Periode 1994 -

Product Algemene maatregel van bestuur: Besluit Nederlands Bureau Brandweereexamens 1994.

Handeling Het opstellen van het jaarverslag inzake de werkzaamheden, het gevoerde beleid in het algemeen en de doelmatigheid en doeltreffendheid van de werkwijze in het bijzonder van het Nederlands Bureau Brandweereexamens, alsmede van het voor het komende jaar te voeren beleid.

Actor Het bestuur van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.

Grondslag Besluit Nederlands Bureau Brandweereexamens 1994, art. 7.
Brandweerwet 1985, art. 18g.14.

Periode 1994 -

Product Het verslag wordt aan de minister van Binnenlandse Zaken toegezonden.

Handeling Het vaststellen van het reglement voor de inrichting en de werkwijze van het Bureau Brandweereexamens.

Actor Het bestuur Nederlands Bureau brandweereexamens

Grondslag Besluit Nederlands Bureau Brandweereexamens 1994, art. 4.

Periode 1994 -

Product

Handeling Het goedkeuren van de begroting van de inkomsten en uitgaven voor het daarop volgende kalenderjaar, de meer-jarenraming van de inkomsten en uitgaven en het jaarverslag van het voorafgaande kalenderjaar van het Nederlands Bureau Brandweereexamens.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 15.a.10.
Besluit Nederlands Bureau Brandweereexamens 1994, art. 9.

Periode 1994 -

Product

Handeling Het vaststellen van de rijksbijdragen voor 1994 en 1995 aan het Nederlands Bureau Brandweereexamens.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit Nederlands Bureau Brandweereexamens 1994, art. 14.3.
Wet op wijziging van de Brandweerwet 1985, art. II.C.1

Periode 1994 -1995

Product

Toelichting Deze bijdragen hebben de grootte van maximaal het exploitatietekort en zijn bedoeld als overgangsregeling. Na 1995 is het Bureau financieel zelfstandig.

6.4 Rechtspositie aspirant-beroepsbrandweerofficieren

Rechtspositiebesluit aspirant-beroepsbrandweerofficieren, gewijzigd in 1990 en 1993, is vervaardigd op grond van artikel 15.2 van de Brandweerwet en art. 125.1 van de Ambtenarenwet 1929 (Stb. 530)⁶⁰.

De minister bevordert dat een aspirant-beroepsbrandweerofficier aan wie het diploma adjunct-hoofdbrandmeester (art. 13 examenreglement adjunct-hoofdbrandmeester 1993) is uitgereikt, wordt geplaatst bij een gemeentelijke

of regionale brandweer of bij de Inspectie voor het Brandweerwezen (art. 8).

Deze regeling vervalt in 1995. Vanaf 1995 zijn aspirant-beroepsbrandweerofficieren in dienst van het NIBRA en is de dienovereenkomstige rechts-positieregeling op hen van toepassing.

Handeling Het voorbereiden van regelingen inzake de rechtspositie voor aspirant-beroepsbrandweerofficieren.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 15.2.

Periode 1985 - 1995.

Product Algemene maatregel van bestuur.

Bijvoorbeeld: Rechtspositiebesluit aspirant-beroepsbrandweerofficieren 1988.

Handeling Het aanstellen van aspirant-beroepsbrandweerofficieren als ambtenaar in tijdelijke dienst.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rechtspositiebesluit aspirant-beroepsbrandweerofficieren 1988, art. 3.

Periode 1988 - 1995.

Product

Toelichting De aanstelling is voor de duur van de studie.

Handeling Het stellen van nadere regels inzake de salariëring van aspirant-beroepsbrandweerofficieren.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rechtspositiebesluit aspirant-beroepsbrandweerofficieren 1988, art. 4.1.

Periode 1988 - 1995.

Product

Handeling Het stellen van nadere regels inzake het vergoeden van voor de studie noodzakelijke reis- en andere kosten voor aspirant-beroepsbrandweerofficieren.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rechtspositiebesluit aspirant-beroepsbrandweerofficieren 1988, art. 4.2.

Periode 1988 - 1995.

Product

Handeling Het bepalen van het bedrag voor huisvesting en voeding, dat een aspirant-beroepsbrandweerofficier schuldig is aan de academie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rechtspositiebesluit aspirant-beroepsbrandweerofficieren 1988, art. 6.

Periode 1988 - 1995.

Product

Handeling Het op voordracht van de directeur, ontheffen van een aspirant-beroepsbrandweerofficier van de studie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rechtspositiebesluit aspirant-beroepsbrandweerofficieren 1988, art. 8a.

Periode 1988 - 1995.

Product

Toelichting Dit gebeurt indien blijkt dat betrokkene de studie niet binnen de gestelde tijd succesvol kan voltooien.

Handeling Het verlenen van eervol ontslag aan een aspirant-beroeps-brandweerofficier.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rechtspositiebesluit aspirant-beroepsbrandweerofficieren 1988, art. 9.1.

Periode 1988 - 1995.

Product

Toelichting Dit wordt, behoudens het bepaalde in artikel 95.1 Algemeen Rijksambtenarenreglement, verleend op aanvraag van betrokkene of na verlenen van ontheffing van de studie.

Handeling Het stellen van nadere regels voor het door de Commissie van Overleg met de directeur te voeren overleg betreffende aangelegenheden in algemene zin van belang voor aspirant-beroepsbrandweerofficieren.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Rechtspositiebesluit aspirant-beroepsbrandweerofficieren 1988, art. 10.2.

Periode 1988 - 1995.

Product

Toelichting De commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de aspirant-beroepsbrandweerofficieren, behandelt aangelegenheden voor zover niet voorbehouden aan de Centrale Commissie voor georganiseerd overleg in ambtenarenzaken, zoals bedoeld in art. 105 van het Algemeen Rijksambtenaren-reglement of aan de bijzondere commissie zoals bedoeld in art. 113 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement.

Handeling Het voeren van overleg inzake aangelegenheden in algemene zin van belang voor aspirant-beroepsbrandweerofficieren.

Actor De Commissie van Overleg.

Grondslag Rechtspositiebesluit aspirant-beroepsbrandweerofficieren 1988, art. 10.1.

Periode 1988 - 1995.

Product

6.5 De Rijksbrandweeracademie

De Rijksbrandweeracademie (RBA) wordt in 1981 opgericht, evenals het Cura-torium Rijksbrandweeracademie. De RBA heeft het opleiden van nieuwe officieren tot taak, alsmede het verzorgen van applicatiecursussen. Ook leidt de RBA op voor kaderfuncties in de te vernieuwen rampenbestrijdingsorganisatie, die in-middels bij de brandweer is gevoegd na sluiting van de Stafschool Bescherming Bevolking per 1 januari 1984. Het BB-onderwijs- en oefencomplex in Gelderland worden in 1987 officieel aan de RBA toegevoegd. De RBA wordt op 1 januari 1996 opgeheven in verband met het samengaan van de RBA en de SBOiN in het Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding (NIBRA).

Handeling Het instellen van de Rijksbrandweeracademie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Bron Staatsalmanak 1982.
Periode 1981 - 1995.
Product Instellingsbeschikking Rijksbrandweeracademie
van 15-01-1981.

Handeling Het instellen van het Curatorium Rijksbrandweeracademie.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Grondwet, art. 79.
Vanaf 1989, Brandweerwet 1985, art. 18a.5.
Periode 1981 - 1995.
Product Instellingsbeschikking Curatorium Rijksbrandweeracademie van 03-11-1981.
Het Besluit curatorium Rijksbrandweeracademie 1989.
Toelichting Het Curatorium, als extern adviesorgaan ingesteld in 1981, miste een wettelijke basis tot 1989.
Toen kreeg het bij wet van 02-02-1989 (Stb. 81) een wettelijke basis in de Brandweerwet 1985.

Handeling Het benoemen en ontslaan van de voorzitter en de overige leden van het curatorium
Rijksbrandweeracademie.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18a.4.
Periode 1981 - 1995.
Product

Handeling Het benoemen en ontslaan van de secretaris van het curatorium Rijksbrandweeracademie.
Actor De minister van Binnenlandse Zaken.
Grondslag Besluit curatorium Rijksbrandweeracademie 1989, art. 8.
Periode 1981 - 1995.
Product
Toelichting Het curatorium gehoord.

Handeling Het vaststellen van het reglement van orde.
Actor Curatorium Rijksbrandweeracademie.
Grondslag Besluit Curatorium Rijksbrandweeracademie 1989, art. 9.
Periode 1981 - 1995.
Product

Handeling Het voorbereiden van nadere regels ten aanzien van taak, samenstelling, inrichting en werkwijze van het Curatorium Rijksbrandweeracademie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18a.5.

Periode 1981 - 1995.

Product Algemene maatregel van bestuur.
Het Besluit Curatorium Rijksbrandweeracademie 1989.

Toelichting Het curatorium bestaat uit elf leden, de voorzitter daaronder begrepen en heeft tot taak toezicht te houden op aangelegen-heden betreffende de Rijksbrandweeracademie in het algemeen en de opleidingen aan de academie in het bijzonder.

Handeling Het desgevraagd of uit eigen beweging adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken over aangelegenheden betreffende de Rijksbrandweeracademie in het algemeen en de opleidingen aan de academie in het bijzonder, met name over:

- de vorm en de inhoud van de opleidingen en de onder-wijs- en vormingsactiviteiten die door de academie verzorgd worden;
- de criteria die gehanteerd worden voor toelating van personen tot de academie en hun rechtspositie;
- de benoeming en het ontslag van de directeur, de adjunct-directeur en het hoofd sector officiersopleiding.

Actor Curatorium Rijksbrandweeracademie.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18.a.1.
Besluit Curatorium Rijksbrandweeracademie 1989, art. 2.

Periode 1981 - 1995.

Product Advies.

Toelichting Besluiten over aangelegenheden betreffende de academie worden niet eerder genomen dan nadat het curatorium in de gelegenheid is gesteld zijn mening daaromtrent kenbaar te maken. De minister stelt het curatorium in kennis van zijn oordeel omtrent het door het curatorium uitgebrachte advies (art.13). Het curatorium kan zich in verbinding stellen met overheids-diensten en openbare instellingen voor het verkrijgen van de informatie die hij behoeft. (art. 14.1) Ten aanzien van overleg met ambtenaren over aangelegen-heden waarbij zij uit hoofde van hun functie zijn betrokken, behoeft het curatorium de toestemming van het desbetreffend bevoegd gezag (art. 14.1). De minister van Binnenlandse Zaken stelt het curatorium in kennis van studies en onderzoeken die onder zijn verant-wordelijkheid of met zijn medewerking worden verricht alsmede van de resultaten daarvan, voor zover dit naar zijn oordeel van belang is voor de uitoefening van de taak van het curatorium (art. 14.3). De directeur van de academie is verplicht het curatorium de informatie te verschaffen, die het curatorium nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak (art. 14.4).

Handeling Het uitbrengen van het jaarverslag over de werkzaamheden van het Curatorium Rijksbrandweeracademie en van de Rijksbrandweeracademie, aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Actor Curatorium Rijksbrandweeracademie.

Grondslag Besluit curatorium Rijksbrandweeracademie 1989, art. 4.

Periode 1981 - 1995.

Product Jaarverslag.

Handeling Het uitbrengen van een vierjaarlijks onderzoeksrapport aan de minister van Binnenlandse Zaken inzake de taak-vervulling van het curatorium Rijksbrandweeracademie met voorstellen tot veranderingen.

Actor Curatorium Rijksbrandweeracademie.

Grondslag Besluit Curatorium Rijksbrandweeracademie 1989, art. 5.

Periode 1989 - 1995.

Product Evaluatierapport.

Handeling Het instellen van een commissie, ter voorbereiding van uit te brengen adviezen aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Actor Curatorium Rijksbrandweeracademie.

Grondslag Besluit Curatorium Rijksbrandweeracademie 1989, art. 10.1.

Periode 1981 - 1995.

Product

Toelichting Hierin kunnen ook personen van buiten het curatorium zitting hebben. Het curatorium wijst de voorzitters en de andere leden van de commissies aan. De secretaris van het Curatorium is secretaris van de commissies.

6.6 Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding (NIBRA)

De Brandweerwet is in december 1995 (Stb. 601) gewijzigd bij wet in verband met de wenselijkheid de activiteiten van de Rijksbrandweeracademie en de Stichting Brandweeropleidingen in Nederland in één zelfstandig nationaal insti-tuut onder te brengen. Dit resulteert in de oprichting van het rechtspersoonlijk-heid bezittende Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding⁶¹.

Taken (art. 18.a.2 Brandweerwet 1985 zoals gewijzigd 1995):

- 1 Het verzorgen van:
 - a de officiersopleidingen voor de brandweer en andere, door de minister van Binnenlandse Zaken aangewezen opleidingen, die met een rijks-examen (art. 15) worden afgesloten.
 - b door de minister van Binnenlandse Zaken aan te wijzen opleidingen, die met een rijksexamen in de zin van art. 15 Brandweerwet 1985 worden afgesloten.
 - c andere opleidingen op het gebied van de brandweezorg en de rampenbestrijding dan onder a. en b. genoemd en van oefeningen op dat gebied.
 - 2 Het werven en selecteren van kandidaten voor de onder 1 a. en b. bedoelde opleidingen.
 - 3 Het ontwikkelen van leerstof en instructiemethoden en -middelen voor de onder 1 a. en b. genoemde opleidingen en de andere opleidingen.
 - 4 Het vaststellen van examenreglementen voor opleidingen, die niet met een rijksexamen als bedoeld in art. 15 worden afgesloten.
 - 5 Het ontwikkelen, in stand houden en beschikbaar stellen van expertise met betrekking tot de brandweezorg en rampenbestrijding.
 - 6 Het verrichten van andere activiteiten die de deskundigheid van personen op het gebied van brandweezorg en rampenbestrijding of het functioneren van organisaties waarvoor zij werkzaam zijn bevorderen.
-

Handeling Het voorbereiden van het instellen van het NIBRA bij wet.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18a.

Periode 1995 -

Product

Toelichting Dit is geëffectueerd in de wijziging van de Brandweerwet 1985 in december 1995.

Handeling Het bij reglement instellen van een Raad voor het Nederlands Instituut voor brandweer en rampenbestrijding.

Actor Het Bestuur van het NIBRA.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18c.7.

Periode 1995 -

Product Instellingsbeschikking.

Toelichting In de Raad hebben zitting vertegenwoordigers uit de kring van openbare lichamen en organisaties die een taak vervullen op het terrein van brandweezorg en rampenbestrijding.

Het bestuur voert overleg met de raad over aangelegenheden die betrekking hebben op het instituut in het algemeen en de opleidingen in het bijzonder.

Handeling Het geven van een aanbeveling voor de voordracht ter benoeming, schorsing en ontslag per Koninklijk Besluit van de voorzitter en de overige leden van het bestuur van het NIBRA.

Actor De raad voor het NIBRA.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18b.2.

Periode 1995 -

Product

Handeling Het voordragen voor benoeming, schorsing en ontslag per Koninklijk Besluit van de voorzitter en de overige leden van het bestuur van het NIBRA.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18b.2.

Periode 1995 -

Product

Toelichting De bestuursleden hebben zitting voor 4 jaar en kunnen hoogstens eenmaal worden herbenoemd. Het bestuur heeft de algemene leiding over het instituut.

Handeling Het voorbereiden van nadere regels ten aanzien van de taken en bevoegdheden, de openbaarheid van de vergaderingen van het bestuur van het NIBRA en de voorwaarden waaronder en de wijze waarop de jaarlijkse bijdragen worden verstrekt.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18f.1.

Periode 1995 -

Product Algemene maatregel van bestuur.

Toelichting Het betreft hier de in art. 18e.1 bedoelde jaarlijkse bijdragen. Deze nadere regeling betreft het Besluit Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding uit 1995.

Handeling Het geven van aanwijzingen van algemene aard aan het bestuur van het NIBRA.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18e.2.

Periode 1995 -

Product Algemene aanwijzing.

Toelichting Dit gebeurt indien de minister dit met het oog op de goede uitvoering van de taken van het instituut nodig acht.

Handeling Het benoemen van de directeur van het NIBRA.

Actor Het bestuur van het NIBRA.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18c.2.

Periode 1995 -

Product Benoemingsbesluit.

Handeling Het vaststellen van nadere regels omtrent de taken en bevoegdheden van de directeur van het NIBRA.

Actor Het bestuur van het NIBRA.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18c.3.

Periode 1995 -

Product Reglement directeur NIBRA.

Handeling Het vaststellen van regels omtrent inrichting en werkwijze van het NIBRA.

Actor Het bestuur van het NIBRA.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18c.3.

Periode 1995 -

Product Reglement NIBRA.

Handeling Het voorbereiden van regels voor het personeel van het NIBRA ten aanzien van:

- De eisen van aanstelling en bevordering.
- De rangen.
- De eisen met betrekking tot de keuring en de controle op lichamelijke en geestelijke geschiktheid.
- De kleding en de uitrusting.
- De rechtspositie.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 14.1 en 18d.2.

Periode 1995 -

Product Algemene Maatregel van Bestuur.

Toelichting Het personeel is ambtenaar in de zin van de Ambtenarenwet. De regels die op grond van art. 125.1 van de Ambtenarenwet zijn vastgesteld voor ambtenaren die bij een ministerie, anders dan het ministerie van Defensie, zijn aangesteld zijn van toepassing op ambtenaren die in dienst van het NIBRA zijn. Hierbij is tevens inbegrepen de rechtspositie van de aspirant brandweerofficieren. Bij AMvB kunnen nadere regels worden gesteld. Zie ook deel B, De handelingen, par. 5.2.

Handeling Het voorbereiden van nadere regels ten aanzien van ambtenaren die bij het instituut zijn aangesteld voor de duur van een opleiding als bedoeld in artikel 15, voor zover dit in verband met hun bijzondere positie noodzakelijk is.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18d.3.

Periode 1995 -

Product Algemene maatregel van bestuur.

Handeling Het aanwijzen van opleidingen, anders dan de officiers-opleidingen voor de brandweer, die door het NIBRA gegeven worden en die met een rijksexamen in de zin van art. 15 van de Brandweerwet 1985 worden afgesloten.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18a.2.b.

Periode 1995 -

Product Ministeriële beschikking.

Handeling Het vaststellen van examenreglementen voor opleidingen aan het NIBRA die niet met een rijksexamen als bedoeld in art. 15 van de Brandweerwet 1985 worden afgesloten.

Actor Bestuur van het NIBRA.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18a.2.d.

Periode 1995 -

Product Examenreglement.

Handeling Het voorbereiden van nadere regels ten aanzien van de controle op de rechtmatigheid van het gevoerde financiële beheer en de verantwoording daarover en op de doelmatigheid van het beheer, de organisatie en het gevoerde beleid van het bestuur van het NIBRA.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18f.2.

Periode 1995 -

Product Algemene maatregel van bestuur, het Besluit Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding 1995.

Toelichting Het betreft hier de in art. 18e.1 bedoelde jaarlijkse bijdragen.

Handeling Het vervaardigen van een regeling ten aanzien van de controle op het gevoerde financiële beheer en de verantwoording daarover van het NIBRA.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Besluit Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding 1995, art. 10.3.

Periode 1995 -

Product Ministerieel besluit, de Regeling Controle Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding uit 1995.

Handeling Het vaststellen van de jaarlijkse begroting, de vierjaren-raming en de rekening en verantwoording.

Actor Het bestuur van het NIBRA.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18c.4.

Periode 1995 -

Product

Handeling Het goedkeuren van de jaarlijkse begroting van het NIBRA.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18c.4.

Periode 1995 -

Product

Handeling Het opstellen van het jaarverslag inzake de werkzaamheden, het gevoerde beleid ten aanzien van het NIBRA in het algemeen en de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de werkwijze in het bijzonder.

Actor Het Bestuur van het NIBRA.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18c.6.

Periode 1995 -

Product Jaarverslag.

Toelichting Het jaarverslag wordt aan de minister van Binnenlandse Zaken toegezonden.

Handeling Het verstrekken van een jaarlijkse rijksbijdrage aan het NIBRA met het oog op de kosten van de uitvoering van de taken.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18e.1.

Periode 1995 -

Product

Toelichting Het betreft hier de in art. 18a bedoelde taken.

Handeling Het verstrekken van een tijdelijke rijksbijdrage aan het NIBRA voor een bijzonder doel.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Brandweerwet 1985, art. 18e.1.

Periode 1995 -

Product

Handeling Het opstellen van een vijfjaarlijks verslag omtrent de doel-treffendheid en de doelmatigheid van het functioneren van het NIBRA.

Actor De minister van Binnenlandse Zaken.

Grondslag Wet van 6 december 1995 houdende wijziging van de Brandweerwet 1985 in verband met de oprichting van het NIBRA, art. IV.

Periode 1995 -
Product Evaluatieverslag.

Toelichting Het verslag wordt toegestuurd aan de Staten-Generaal.

C Bijlagen

Bijlage I Overzicht van alle actoren binnen het deelbeleidsterrein
Brandweezorg, Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

Toelichting:

De actoren zijn onderverdeeld naar overheids- en niet-overheidsactoren.

De overheidsactoren zijn onderverdeeld naar landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal niveau.

De actoren op landelijk niveau zijn weer ingedeeld naar Hoge Colleges van Staat en departementen en actoren met een landelijke werking. De actoren van de departementen zijn per zorgdrager alfabetisch gerangschikt.

In regel wordt per actor een verwijzing gegeven naar de corresponderende paragraaf bij A (het contextgedeelte) en/of B (de handelingen) en/of handeling-nummer, waar informatie over de betreffende actor kan worden gevonden.

Indien informatie daar onvoldoende aanwezig is wordt een aanvullende toelichting op de actor gegeven. In het geval van de minister van Binnenlandse Zaken en de directie Brandweer en Rampenbestrijding zijn verwijzingen achterwege gelaten in verband met veelvuldig voorkomen. Ook worden in deze bijlage gegevens vermeld van de niet-overheidsactoren, de regionale en lokale actoren, waarvan in het rapport zijn geen handelingen opgenomen.

A. Overheidsactoren op landelijk niveau

A.1 Hoge Colleges van Staat en Departementen

Hoog College van Staat, de Raad van State

Zie B, par. 5.1.5.

Algemene Zaken:

- De minister van Algemene Zaken
Zie B, par. 5.1.5, 3.1.1.
- De Minister-President
Zie B, par. 1.5.1, 2.2.2.2 en 2.2.4.2.
- De Ministerraad
Zie B, par. 1.5.1.
- De Regeringsvoorlichtingsdienst
Zie B, par. 3.1.1.

Binnenlandse Zaken:

- De minister van Binnenlandse Zaken
Op het terrein van de openbare veiligheid heeft de minister van Binnenlandse zaken de eindverantwoording.
Taak:
 - Op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau al datgene verrichten dat nodig is voor een goede crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweer-zorg. De minister van Binnenlandse Zaken bevordert de openbare veiligheid door het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van het pro-actie en preventie, preparatie-, repressie en nazorgbeleid met betrekking tot branden, ongevallen en rampen.
De minister heeft een deel van zijn bevoegdheden gemandateerd aan de Directeur-Generaal Openbare Orde en Veiligheid
 - Het ontwikkelen van het beleid inzake het bevorderen van de openbare orde en veiligheid.
 - Het coördineren, toetsen en evalueren van het door het Landelijk Coördinatie-centrum en de directies Politie en Brandweer gevoerde beleid.

Deelname aan internationale organen:

- Europese Unie, het Permanent Netwerk van Nationale Correspondenten voor de Rampenbestrijding (PNNC).
Zie B, par. 1.6.3
- Europese Unie, de Raad van Ministers.
Zie B, par. 1.6.3.
 - NAVO, Civil Emergency Planning Directorate (CEPD).
Zie B, par. 1.6.2.
- NAVO, Planning Boards en Committees (PB&C's).
Zie B, par. 1.6.2.
- NAVO, Senior Civil emergency Planning Committee (SCEPC).
Zie B, par. 1.6.2.
- Permanente gemengde commissie Nederland/België ter bevordering van de samenwerking inzake wederzijdse bijstand.
Zie B, par. 3.6.1.
- De werkgroepen ter bestudering van de bestuurlijke samenwerking in grensgebieden met Duitsland en België.
Zie B, par. 3.6.1.

Departementale organen en organisaties:

- Directie Brandweer en Rampenbestrijding.
De minister heeft een groot deel van zijn bevoegdheden gemandateerd aan de directeur Brandweer en Rampenbestrijding.
- De gecommiteerde voor Militaire Colonne-zaken.
Zie B, par. 2.3.4.
- Inspectie voor het Brandweerwezen.
Zie B, par. 1.3.4, 2.1.5, 2.1.6, 6.1.
- Landelijke Adviesdienst Ongevallenbestrijding Gevaarlijke stoffen (OGS)
Zie B, par. 2.1.6.2.
- Landelijk Coördinatiecentrum (LCC)
Zie B, par. 1.5.5, 1.5.6, 1.6.1, 2.2.4.1, 2.2.4.2, 3.1, 3.4.2.
- Nationaal Commandant Bescherming Bevolking/Hoofd Nationaal Commando Bescherming Bevolking, Hoofd Rijksnoodwacht
Zie B, par. 2.2.1, 5.2.1.

Overleg- en afstemmingsorganen:

- De Centrale van Overheidspersoneel
Zie B, par. 5.3.2.
- De Commissie voor Georganiseerd Overleg voor Noodwachtpersoneel
Zie B, par. 5.2.7.
- De Commissie van Overleg Aspirant-beroepsbrandweerofficieren
Zie B, par. 6.4.
- Coördinatieoverleg Eenheid van Opvatting
Zie B, par. 1.3.4.
- De Dienstcommissie voor Noodwachtpersoneel
Zie B, par. 5.2.7.
- Het Overleg Brandweerpersoneel
Zie B, par. 5.1.
- Het Overleg over de Voorschriften ter Uitvoering van de Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1993
Zie B, par. 5.3.2.
- Het Platform Coördinatie Voorlichtingsbeleid Brandpreventie
Zie B, par. 2.1.8.
- Het Tripartiete Overleg tussen de ministeries van Binnenlandse Zaken, WVC en het Nederlandse Rode Kruis
Zie B, par. 1.3.2.

Projectgroepen, Raden en Commissies:

- De ad hoc Commissie Bezwaarschriften Noodwachters
Zie B. par. 5.2.1.3.
- Adviescommissie Oefenen Rampenbestrijding
Zie B, par. 2.4.4.
- Adviescommissie Voorlichting Rampen
Zie B, par. 2.2.4.3.
- Brandweerraad
Ingesteld in 1952 op grond van de Brandweerwet 1952. De positie van de Raad wordt aanmerkelijk sterker a.g.v. een eigen regeling in Wet op de Brand-weerraad van 1986 (in werking 03-1987). De Raad wordt opgeheven in 1993.
Zie B, par. 2.1.1.
- De Commissie van Advies bij toekenning, weigering, intrekking of wijziging van een invaliditeitsuitkering aan noodwachters
Zie B. par. 5.2.2.2.
- De Commissie die in hoogste ressort beslist op beroep tegen het door de minister van Binnenlandse Zaken aanwijzen van een bijzondere verblijfplaats en daar-aan verbonden voorschriften voor daartoe in aanmerking komende personen
Zie B. par. 3.3.5.
- Commissie Organisatie Brandweeropleidingen
Op 01-10-1977 door de minister van Binnenlandse Zaken ingesteld met het oog op het toekomstige brandweerbeleid na de Nota Hulpverlening. In 1982 komt de commissie met een Structuurplan voor de organisatie van brandweeropleidingen.
Zie B, par. 6.2.
- De Commissie ter Voorbereiding ener Wettelijke Regeling van de Rampen-bestrijding en de Burgerlijke Verdediging
Zie B, par. 1.5.1.
- De Commissie van Advies inzake de bescherming van waterbedrijven tegen de onmiddellijke gevolgen van oorlogsgeweld
Zie B, par. 2.2.1.1.
- De Commissie voor de Algemene Verdedigingsvoorbereiding/De Coördinatie-commissie Civiele Verdediging
Zie B, par. 1.5.3.
- Coördinatiecommissie Brandweeropleidingen
Ingesteld in 1987 door de minister van Binnenlandse Zaken. Hierin zijn Rijk, SBOiN en KNBV vertegenwoordigd.
Zie B, par. 6.2.
- Coördinatiecommissie Burgerlijke Verdediging, na 1957 Coördinatie Commissie Bescherming Bevolking
Zie B, par. 1.5.2.
- Coördinatiecommissie voor het Oefenbeleid
Zie B, par. 2.4.3.
- De Coördinatiecommissie Watersnood 1953
Zie B, par. 3.2.2, 4.4.1.
- De Commissie Vonhoff ten aanzien van externe adviesraden
Zie B, hand. 3 en 4.
- Commissie Voorlichting bij Grootschalige Rampen en Incidenten
Zie B, par. 2.2.4.3.
- Interdepartementale Commissie van Toezicht op de Schadeafwikkeling naar aanleiding van de Watersnoodramp 1953
Zie B. par. 4.4.2.
- Interdepartementaal Overleg Veiligheidsbeleid
Zie B, par. 1.4.
- De Klankbordgroep Waarschuwings- en Verkenningdienst en Repressie bij Ongevallen met Gevaarlijke Stoffen (WVD/ROGS)
Zie B, par. 1.3.3.

- Het Project Crisisbeheersing/Stuurgroep en Projectgroep
Zie B, par. 1.5.5.
- De Projectgroep Van der Ploeg ten aanzien van externe adviesraden
Zie B, hand. 3 en 4.
- Projectgroep Bestrijdingsplan Overstroming en/of Dijkdoorbraak
Zie B., par. 2.2.3.3.
- Project Reorganisatie Rampenbestrijding/Projectgroep/Beraadgroep/Stuurgroep
Zie B, par. 1.3.2.
- Project Versterking Brandweer/Landelijke stuurgroep Project Versterking Brandweer
Zie B, paragraaf 1.3.5.
- Projectgroep Versterking geneeskundige hulpverlening bij rampen/Begeleidings-commissie Versterking geneeskundige hulpverlening bij rampen
Zie B, par. 1.3.6.
- Rijkscommissie Verplaatsing Bevolking
Zie B. par. 3.3.4.
- Staf voor de Civiele Verdediging
Zie B, par. 1.5.4.
- Stuurgroep Coördinatie Hulpverleningsdiensten
Mede onder invloed van de Amstelveengroep, installeert de minister van Binnenlandse Zaken op 07-01-1970 de Stuurgroep Coördinatie Hulpverlenings-diensten, die in december 1970 met een interimrapport komt, waarin aanbevolen:
 - bevordering van de samensmelting van de Organisatie Bescherming Bevolking en Brandweer in één hulpverleningsdienst, die de kern van de rampen-bestrijding in vredes- en oorlogstijd moest vormen;
 - deze HVD zou regionaal opgebouwd moeten worden vanaf de gemeenten en het gehele land dekkend zijn afgestemd op ongevallen en rampen in vreedetijd.
 - komen tot een duidelijke bevelvoering, goede centraal geregeld rechtspositie;
 - oprichten van een academie voor beroepsofficieren
 - het aanvaarden van medeverantwoordelijkheid door het rijk en dus een kostendeekkende medefinanciering van rijkswege.
 Het rapport heeft mede bijgedragen aan de uiteindelijke reorganisatie van de brandweer en de rampenbestrijding in 1985.
Zie hand. 3 en 4.
- Raad voor de Gemeentefinanciën
Taak:
Het adviseren van (onder andere) de minister van Binnenlandse Zaken bij de totstandkoming van regels en van regels inzake een bijdrage uit 's Rijks kas ten behoeve van een tegemoetkoming van de kosten van de regionale brandweren en gemeenten, gemaakt in het kader bijstand bij rampenbestrijding in ruime zin.
Zie B, par. 4.1.1, 4.1.2, 4.2.1.
Werkgroepen ter bestudering van de bestuurlijke samenwerking in de grensgebieden met Duitsland en België.
Zie B, par. 3.7.1.

Buitenlandse Zaken:

- De minister van Buitenlandse Zaken
Zie B, par. 1.6.3, 3.7.1.

Defensie

- De minister van Defensie, voorheen van Oorlog en Marine
Deze beschikt onder andere op verzoeken om bijstand van militairen, door toedoen van de minister van Binnenlandse Zaken, gedaan door de Commissaris der Koningin, in bijzondere gevallen.
Zie ook B, par. 2.3, 2.4, 3.3 en 3.5.
- De Nederlandse Territoriaal Bevelhebber.
Zie B, par. 3.2.4.
- De Chefs van staven der drie krijgsmachtonderdelen.
Zie B, par. 3.2.4.

- Korps Mobiele Colonnas (KMC)/De Algemeen Inspecteur tevens Commandant der Mobiele Colonnas/de Commandant van het Depot Mobiele Colonnas.
Dit is een onderdeel van het leger, speciaal voor rampenbestrijding. Het KMC kan voorzien in redding van slachtoffers, transport van hen, alsmede de nood-drinkwatervoorziening. Indien in rampsituaties zou blijken dat maximale inzet van alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor brandweer, respectievelijk geneeskundige hulpverlening (gezondheidsdiensten, CPA), noch uit de rest van de provincies, noch bijstand uit andere provincies, voldoende is kon het KMC worden ingeschakeld.
Zie B, par. 2.3, 2.4.2 en 3.5.1.
Adviesorgaan Bescherming Bevolking
Zie B, par. 2.3.4.

Economische Zaken:

- De minister van Economische Zaken
Zie B, par. 2.2.1.1.

Financiën:

- De minister van Financiën
Zie B, par. 4.4.1, 4.4.2, 4.2.1, 4.2.3.
 - Het Bureau Financiering Wederopbouw.
Zie B, par. 4.4.2.
- Het Centraal Verrekenkantoor van het Commissariaat voor Oorlogsschaden.
Zie B, par. 4.4.2.

Landbouw, Natuurbeheer en Visserij:

De huidige zorgdrager is de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

- De minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening
Zie B, par. 4.4.1, 4.4.2.

Maatschappelijk Werk:

De huidige zorgdrager is de minister van VWS.

- De minister van Maatschappelijk Werk
Zie B, par. 3.2.3, 4.4.1, 4.4.2.

Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken:

- De minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken
Zie B, par. 1.6.5.

Ontwikkelingssamenwerking:

- De minister voor Ontwikkelingssamenwerking
Zie B, par. 1.6.1, 1.6.4.

Verkeer en Waterstaat:

- De minister van Verkeer en Waterstaat
Zie B, par. 4.4.2.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer:

- De minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting
De huidige zorgdrager is de minister van VROM.
Zie B, par. 4.4.1, 4.4.2.
- De minister van VROM
Zie B, par. 2.2.1.1.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport:

Voor het gedeelte volksgezondheid is de huidige zorgdrager de minister van VWS.

- De minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, de minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, na 1989 WVC, na 1994 VWS
Als gevolg van de herdefiniëring van de kerntaken in het kader van de GEO-operatie bij WVC is de organisatie van het geneeskundig deel van de rampen-bestrijding bij Binnenlandse Zaken terecht gekomen. Wel behoudt WVC/WVS de taken op het gebied van de kwaliteit van de geneeskundige hulpverlening in het kader van de rampenbestrijding, inclusief het toezicht hierop.
Zie ook B, par. 2.2.1.1 en 5.1.1.4, 2.3.1, 2.3.2, 2.4.2 en 4.6.
- Geneeskundige Verdedigingsraad
Geven advies onder andere inzake de reorganisatie van de rampenbestrijdingsorganisatie.
Zie B, par. 1.3.2.
- De Hoofdinspecteur Geneeskundige Hoofdinspectie van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid
Het toezien op de naleving van de eisen waaraan hulpverleningsorganisaties bij de voorbereiding en de uitvoering van de geneeskundige hulpverlening moeten voldoen.
Zie B, par. 2.5.1 en 2.5.2.
- De Inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid
Zie B, par. 1.3.6.
- De Nationale Raad voor de Volksgezondheid
Zie B, par. 2.5.2.
- De vertegenwoordiger voor KMC-zaken
Zie B, par. 2.3.4.

A.2 Actoren met een landelijke werking

- Ambtenarengerecht
Zie B, par. 5.2.3.
- Afstemmingsorgaan Regionale Brandweer
Zie B, par. 1.3.5.
- Nederlands Bureau Brandweereexamens, Bestuur
Zie B, par. 6.3.
- Het College voor Arbeidszaken van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Zie B, par. 5.3.2.
- College van Commandanten van Regionale Brandweren (CCRB)/College van Commandanten van Grote Gemeenten (C2G2)
- College van Commandanten van Regionale Brandweren is de opvolger van het College van Commandanten van Grote Gemeenten.
Zie A (Inleiding), par. 2.3.4, 2.3.6, 2.3.4 en B, par. 2.4.4.
- Rijksbrandweeracademie, Bestuur
De Rijksbrandweeracademie (RBA) werd in 1981 opgericht en in 1995 opge-heven in verband met de oprichting van het NIBRA. In de overeenkomst van 21 maart 1988 tussen Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, de SBOiN en de KNBV omtrent de inrichting van het brandweeronderwijs zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de rijksoverheid op het terrein van de opleidingen nader vastgelegd o.a.:
 - de RBA verzorgt onder verantwoordelijkheid van de minister van Binnen-landse Zaken de geïntegreerde opleiding van beroepsbrandweerofficier tot adjunct-hoofdbrandmeester en hoofdbrandmeester, de opleiding tot commandeur en de aanvullende opleidingen voor brandweerofficieren;
 - de minister van Binnenlandse Zaken is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de leerstof voor deze opleidingen.
 Op grond van artikel 15 Brandweerwet 1985 is de Regeling Rijksbrandweeracademie vastgesteld. Tegen de achtergrond van de overeenkomst van 21 maart 1988 heeft ingevolge art. 2 van die regeling de RBA de volgende taken:
 - verzorgen basisopleiding beroepsbrandweerofficier;
 - verzorgen voortgezette opleiding brandweerofficier;

- verzorgen van opleidingen voor andere dan de in de onderdelen a en b bedoelde leidinggevende functionarissen in de rampenbestrijdingsorganisatie;
 - het verrichten van onderwijs- en vormingsactiviteiten die van belang worden geacht voor brandweerofficieren en andere leidinggevende functionarissen in de rampenbestrijdingsorganisatie.
- De feitelijke uitvoering van de rijksexamens is op 01-04-1994 in handen gegeven van het verzelfstandigde Bureau Brandweereexamens.

Zie ook B, par. 6.5.

- Rijksbrandweeracademie, Curatorium

Het Curatorium werd ingesteld bij KB van 03-11-1989 en werd in 1995 opgeheven in verband met het samengaan van de RBA en de SBOiN in het NIBRA. Het Curatorium RBA was al in 1982 ingesteld, maar kreeg zijn wettelijke status in pas 1989, als gevolg van het invoegen van art. 18a op 19 april 1989 in de Brandweerwet, waarin het Curatorium met name wordt genoemd.

Zie ook B, par. 6.5.

Het Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding (NIBRA), Bestuur van -

Het bestuur heeft de algemene leiding over het instituut en stelt onder andere

de examenreglementen voor opleidingen aan het NIBRA vast, die niet met

een rijksexamen als bedoeld in art. 15 Brandweerwet 1985 worden afgesloten. Benoemt de directeur van het NIBRA en stelt regels vast omtrent inrichting

en werkwijze van het NIBRA.

Het bij reglement instellen van een Raad voor het Nederlands Instituut voor brandweer en rampenbestrijding.

Voordracht voor benoeming, schorsing en ontslag per Koninklijk Besluit van

de voorzitter en de overige leden van het bestuur van het NIBRA geschiedt

door de minister van Binnenlandse Zaken.

De bestuursleden hebben zitting voor 4 jaar en kunnen hoogstens een maal worden herbenoemd.

Zie B, par. 6.6.

- Het Nederlands Instituut voor brandweer en rampenbestrijding (NIBRA),

Raad voor -

Adviesraad inzake benoeming, schorsing en ontslag van de voorzitter en de overige leden van het bestuur van het NIBRA.

In de Raad hebben zitting: vertegenwoordigers uit de kring van openbare lichamen en organisaties die een taak vervullen op het terrein van brandweezorg en rampenbestrijding.

Het bestuur voert overleg met de raad over aangelegenheden die betrekking hebben op het instituut in het algemeen en de opleidingen in het bijzonder.

Zie B, par. 6.6.

- De Centrale Raad van Beroep

Zie B, par. 5.2.3.

- De Unie van Waterschappen

Zie B, par. 2.2.3.3.

- De Vereniging van Directeuren van Intergemeentelijke Basisgezondheids-diensten

Zie B, par. 2.5.2.

B Actoren op provinciaal en regionaal niveau

Provincie

- Commissaris van de Koningin

Zie B, par. 2.2.1.1, 2.2.2.3, 2.2.2.4, 2.4.1, 3.1, 3.2.3, 3.3.2, 3.4.2, 3.7.2, 4.2.1, 5.2.1.2, 5.2.5.

- De Commissaris Verplaatsing Bevolking

Zie B, par. 3.3.4.

- Commissie van Beroep tegen de vordering van woonruimte en gebouwen ten behoeve van de inkwartiering door de burgemeester en tegen het ten laste komen aan de ingekwartierden van de vergoeding aan de onderdakverschaffers

Zie B, par. 3.3.5.

- Gedeputeerde Staten
Zie B, par. 2.1.2.1, 2.1.3., 2.2.1.4, 2.2.3.1., 2.2.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 4.2.1.
- Gewestelijk Commandant Bescherming Bevolking/Hoofd Gewestelijke Noodwacht Bescherming Bevolking
Zie B, par. 5.2.1.
- Gewestelijke Raad Bescherming Bevolking
Zie B, par. 2.2.1.2.
- Provinciale Commissies van Beroep tegen vorderingen en de vastgestelde vergoedingen
Zie B, par. 4.2.1.
- De Provinciale Coördinatiecommissie voor de Hulpverlening ten behoeve van de maatschappelijke noden van de door de watersnood getroffen bevolking (1953)
Zie B, par. 3.2.2.
- Provinciaal commandant Bescherming Bevolking/Hoofd Provinciale Noodwachtstaf Bescherming Bevolking
Zie B, par. 2.2.1, 5.2.1.
- De Provinciaal Militair Commandant/de Regionaal Militair Commandant-noord/de Regionale Militaire Commandant
In zeer spoedeisende gevallen kan een burgemeester bij dezen een verzoek tot bijstand van militairen rechtstreeks doen. Hij stelt Onze commissaris in de provincie terstond daarvan in kennis.
Zie B, par. 3.5.2.
- Provinciale Staten
Zie B, par. 2.1.3, 2.5.1
- Het Regionaal Rampschadebureau
Zie B, par. 4.4.2.

Regionale Brandweer

Hiervan zijn in het rapport geen handelingen opgenomen

- Besturen Regionale brandweer
Zie B, par. 2.1.3, 3.1, 4.1.2, 4.2.2.
Het bestuur regionale brandweer heeft de volgende taken:
 - Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel.
 - Het instellen en instandhouden van een regionale brandweeralarmcentrale.
 - Het benoemen, schorsen en ontslaan van de commandant en het overige personeel van de regionale brandweer.
 - Het vaststellen van een instructie voor het personeel.
 - Het beschikbaar stellen van personeel en materieel in geval van verzoeken om bijstand.
 - Het vervaardigen van een opleidingsplan.
 - Het vervaardigen van een oefenplan met het oog op het optreden in groter verband.
 - Het opstellen van een organisatie-overzicht van de regionale brandweer, met het oog op het verlenen van bijstand. Hierin wordt aangegeven de organisatie van de brandweer voor het optreden in groter verband en de werkelijke sterkte in personeel en materieel opzicht van de brandweren van de deelnemende gemeenten en van de regionale brandweer. Het organisatie-overzicht wordt jaarlijks ter kennisneming toegezonden aan de minister van Binnenlandse Zaken, de Commissaris van de Koningin en aan de besturen der deelnemende gemeenten.
 - Het vervaardigen van een regionaal rampenplan waarin zijn opgenomen, de regeling van de operationele leiding bij de rampenbestrijding, de inrichting van de coördinatie bij de rampenbestrijding, de organisatie van het verzamelen en evalueren van gegevens ten behoeve van de waarschuwing en alarmering van de bevolking in geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ont-staan daarvan, de organisatie van het waarschuwen van de bevolking door middel van het sirenenet, het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting (onderdeel van de Regionale brandweer is de Waarschuwings- en Verkenningdienst).
 - Het adviseren van de gemeentebesturen op het gebied van de brandpreventie, over voorbereidende maatregelen op het gebied van de brandbestrijding en -beperking in bepaalde objecten, over het aanschaffen van materieel.

- Vanaf 1993 worden aan gemeenten, aan andere diensten en aan instellingen gedeelten van de bijdrage uit 's Rijks kas, ten behoeve van de door de regionale brandweren te houden oefeningen met een bijzonder karakter overdragen, tot het bedrag van de werkelijke additionele kosten die hieraan voor deze gemeenten, diensten en instellingen zijn verbonden
- Ten aanzien van het Project versterking brandweer vanaf 1995: het instellen van een projectorganisatie voor de versterking van de regionale brandweer.

De regionale projectorganisatie staat onder verantwoordelijkheid van bestuur.

De regionale projectorganisatie is verantwoordelijk is voor de uitvoering, afstemming, coördinatie en sturing van het regionale proces. Het eindproduct van het regio-project is het regionaal stappenplan Versterking Brandweer, waarin het huidige kwaliteitsniveau, het gewenste kwaliteitsniveau en de stappen ernaartoe zijn beschreven. Het Regiobestuur stelt het plan uiteindelijk vast.

- Regionaal Orgaan op het gebied van geneeskundige hulpverlening bij rampen

Hiervan zijn in het rapport geen handelingen opgenomen

Bestuur van een op grond van een gemeenschappelijke regeling ingesteld regionaal orgaan op het gebied van geneeskundige hulpverlening bij rampen

Zie B, par. 2.5.2, 4.2.2, 4.6.

Vanaf 1993 hebben de besturen op grond van de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen, art. 11, mede tot taak instellingen, die ten behoeve van de geneeskundige hulpverlening in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, geneeskundige eenheden beschikbaar stellen en houden, te erkennen.

De directeur van de Intergemeentelijke Basisgezondheidsdienst

Zie B, par. 2.5.1

De directeur heeft op grond van het in art. 8.2 van de Wet Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen bepaalde, en van het in de gemeenschappelijke regeling, art. 5 bepaalde, volgens afspraken, de leiding over de geneeskundige hulpverlening bij rampen.

- Intergemeentelijke Samenwerkingsverbanden Bescherming Bevolking

Hiervan zijn in het rapport geen handelingen opgenomen.

Hoofd Bescherming Bevolking/Hoofd Kringnoodwacht

Zie B, par. 5.2.1.

Hoofd Kringraad Bescherming Bevolking

Zie B, par. 2.2.1, 5.2.1.

- Arrondissementsrechtbank

Zie B, par. 5.2.3.

C Actoren op lokaal niveau

Hiervan zijn in het rapport geen handelingen opgenomen.

- Burgemeester

Zie B, par. 1.5.6, 2.1.2.1, 2.1.6.1, 2.2.1, 2.2.1.1, 2.2.2, 2.2.2.3, 2.2.2.5, 2.2.3, 2.2.3.1, 2.2.4, 2.2.4.2, 2.2.4.3, 2.4.1, 2.5.2, 3.2, 3.3.1, 3.3.4, 3.3.5, 3.4.2, 3.6.1, 5.2.1, 5.2.4, 5.2.5, 5.3.1.

De burgemeester heeft het opperbevel in geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Degenen die aan de rampbestrijding deelnemen, staan onder zijn bevel.

- Burgemeester en Wethouders

Zie B, par. 2.1.2.2, 2.1.4, 2.2.2, 2.2.3.1, 2.2.4.2, 2.2.4.3.

- De Directeur Gemeentelijke Basisgezondheidsdienst

Zie B, par. 2.5.1.

Deze is belast met de leiding over de gemeentelijke gezondheidsdienst, heeft de leiding over de geneeskundige hulpverlening (behoudens het op grond van art. 8.2 bepaalde in de gemeenschappelijke regeling bedoeld in art. 5, Directeur Inter-gemeentelijke Basisgezondheidsdienst, die volgens afspraken de leiding heeft).

Is in geval van een ramp bevoegd aan degene die is belast met de leiding van de centrale post ambulancevervoer (algemene bepaling in de Wet ambulancevervoer) aanwijzingen te geven inzake door deze te nemen maatregelen.

Draagt zorg voor de afstemming van voorbereidende activiteiten die voor optreden bij rampen door centrale posten ambulancevervoer en ziekenhuizen worden ondernomen met deze wet (art. 4).

De directeur GGD kan aanwijzingen geven aan degenen die zijn belast met de verzorging en transport van de gewonden en slachtoffers (Rode Kruis-eenheden, EHBO-ers e.d.).

De gemeentelijke brandweercommandant

Deze heeft de dagelijkse leiding over de brandweer en is tevens belast met de operationele leiding van de rampenbestrijding, tenzij de burgemeester een andere voorziening treft.

Zie ook B, par. 2.1.

De Gemeenteraad

Zie B, par. 2.1.2.1. en 2.2.2.

taak:

Het vaststellen van regels omtrent de organisatie, het beheer en de taak van de gemeentelijke brandweer.

Het vaststellen van regels omtrent het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. Het vaststellen van een rampenplan voor het hele gebied van de gemeente.

- Hoofd Bescherming Bevolking/Hoofd gemeentelijke noodwacht
Zie 5.2.1.
- Hoofd Centrale Post Ambulancevervoer
Bij kleinere incidenten en rampen wordt door het hoofd van de CPA leiding gegeven aan de geneeskundige hulpverlening.
Zie B, par. 3.6.

D Niet-overheidsactoren

Hiervan zijn in het rapport geen handelingen opgenomen.

- Amstelveengroep
Vanaf 17 januari 1969 is door de KNBV, NVBC, C2G2, VNG en de Inspectie voor het Brandweerwezen een overlegplatform ingesteld, genoemd de Amstelveengroep. Hierin worden alle mogelijke vormen van samenwerking op het gebied van het brandweerwezen besproken.
Zie ook A, par. 2.3.5.
- Erkende instellingen: het Nederlandse Rode Kruis, de Soevereine en Militaire Orde van Malta Afdeling Nederland en de Johanniter Orde, afdeling Nederland
Erkende instellingen die ten behoeve van de geneeskundige hulpverlening in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, geneeskundige eenheden beschikbaar stellen en houden. Naast het Rode Kruis worden de Soevereine en Militaire Orde van Malta Afdeling Nederland en de Johanniter Orde in Nederland geacht te zijn erkend en toegelaten
Taken:
SIGMA's: Snel Inzetbare Groepen ter Medische Assistentie, bemand door vrijwilligers waaronder artsen en verpleegkundigen van het Rode Kruis.
Na redding in het rampterrein worden de slachtoffers door de reddingspelotons van de brandweer overgebracht naar de verzamelplaats van gewonden (gewondennesten). Daar wordt de eerstehulpverlening aan slachtoffers overgenomen door eenheden van Rode Kruis-vrijwilligers.
Proefnemingen met SIGMA's zijn in 1991 begonnen, teneinde het hiaat in de eerstehulpverlening op te vullen tussen het verzamelen van de gewonden bij de Verzamelplaats Gewonden (GV) en de daadwerkelijke afvoer van de gewonden naar een ziekenhuis door de ambulancediensten. Deze wordt geacht binnen twee uur de eerste gewonde af te voeren.
Bij de behandeling van de Wet Geneeskundige hulpverlening bij rampen is dit hiaat in de Tweede Kamer onder de aandacht gekomen. Door de ministers van Binnenlandse Zaken, WVC, de Stichting LOTT, de Vereniging van Directeuren van Basisgezondheidsdiensten en het Nederlandse Rode Kruis is daarom onderzocht hoe de hulpverlening in die eerste twee uur kan worden verbeterd. Een belangrijk onderdeel van de proef is het

inzetten van SIGMA's. Het Logistiek Centrum van de directie Brandweer verstrekt de SIGMA's de nodige voorzieningen.

Zie ook B, par. 2.5.1, 2.5.2., 5.3.2.

- Koninklijke Nederlandse Brandweervereniging (KNBV)

De Nederlandse Brandweer Vereniging werd in 1916 opgericht door de commandanten van de brandweerkorpsen van Den Haag en Leiden. De statuten werden

bij KB goedgekeurd in 1917 en in 1920 kreeg de vereniging het predikaat "Koninklijke".

De KNBV, die op last van de Duitsers in 1941 was opgeheven, herleefde in 1945 met name op initiatief van het KNBV-bestuur en als reactie op de oprichting NVBC. De KNBV wilde, in tegenstelling tot de NVBC van een zo groot mogelijke zeggenschap der gemeenten en zo min mogelijk toezicht van rijkswege.

De wrijving tussen de KNBV en de NVBC bleef voortduren tot 1954, tot na de totstandkoming van de Brandweerwet en uitvoeringsbesluiten. Toen kon een duidelijke taak- en werkverdeling van alle organisaties op het gebied van het brandweerwezen worden bereikt.

Het doel van de KNBV werd de bevordering van de kennis van de brandweer-technici. De KNBV wilde de regelgeving parallel laten lopen aan de technische ontwikkelingen, onder andere als gevolg van de industriële groei.

In 1981 werd de KNBV een landelijke vereniging, waarin alle voor de brandweezorg verantwoordelijke bestuurlijke instanties bij elkaar werden gebracht.

De gezamenlijke besturen van de regionale brandweren zijn vertegenwoordigd in de KNBV; ieder bestuur is lid van de KNBV.

Het KNBV was en is een belangrijke gesprekspartner van de minister van Binnenlandse Zaken in beleidszaken betreffende de brandweezorg en de rampenbestrijding. Zo had de KNBV bijvoorbeeld zitting in de Beraadgroep

van het Project Reorganisatie Rampenbestrijding, naast Binnenlandse Zaken, de organisatie Bescherming Bevolking, de politie, het ministerie van Defensie, de NVBC, de basisgezondheidsdiensten en het Rode Kruis.

Zie A, par. 2.3.3, 2.3.4, 3.3.7, B, par. 1.3.5, 6.1, 6.2.

- Het Nationaal Rampenfonds

Die verzorgt de schadevergoeding aan particulieren die gedupeerd zijn door onder andere waterschade. Het NRF stelt bij elke ramp een uitkeringsreglement vast. Zo zijn er onder andere: het Uitkeringsreglement 1995, het Uitkerings-reglement 1993,

Zie ook B, par. 3.2, 4.4.

- Nederlands Brandpreventie-instituut (NBPI)

Zie B, par. 2.1.6.1, 2.1.8.

- Nederlandse Brandweerefederatie (NBF)

Op 25 april 1986 vindt de oprichting van de Nederlandse Brandweerefederatie (NBF) plaats. Hierin gingen de KNBV, NVBC en CCRB samenwerken. In feite werd de NBF de opvolger van de Amstelveengroep.

De Commissie voor de Repressie is een door de NBF ingestelde commissie,

waar de werkgroep Ongevallen met Gevaarlijke Stoffen/Waarschuwings- en Verkenning-Dienst onderdeel van uitmaakt.

Zie ook B par. 1.3.2, 1.3.3 en 1.3.5.

- Nederlands Normalisatie Instituut

Zie B, par. 1.6.3.

- Nederlandse Vereniging van Brandweercommandanten

Op 8 juni 1945 werd de Vereniging van Nederlandse Brandweercommandanten (NVBC) opgericht. De brandweertechici organiseerden zich min of meer op initiatief van de inspectie in de NVBC. Men wilde een technische vereniging zijn en de bestuurlijke aspecten liever overlaten aan de inspectie dan aan de KNBV. Na 1954 werd de vrede met de KNBV getekend en nam de samenwerking toe.

Het NVBC was en is een belangrijke gesprekspartner van de minister van Binnenlandse Zaken in beleidszaken betreffende de brandweezorg en de rampenbestrijding. Zo had de NVBC bijvoorbeeld zitting in de Beraadgroep

van het Project Reorganisatie Rampenbestrijding, naast het ministerie van Binnenlandse Zaken, de organisatie Bescherming Bevolking, de politie, het ministerie van Defensie, de KNBV, de basisgezondheidsdiensten en het Rode Kruis.

Zie ook A, 2.3.3, B, par. 1.3.2.

- Platform Coördinatie Voorlichtingsbeleid Brandpreventie (PCVB)

Zie B, par. 2.1.8.

- Stichting Brandweeropleidingen in Nederland (SBOiN)

In 1960 werd door de KNBV en de NVBC, de Stichting Brandweer-opleidingen in Nederland (SBOiN) opgericht. De SBOiN ging de opleidings-taken van de districten van de Inspectie overnemen. In 1995 ging de stichting samen met de Rijksbrandweeracademie op in het NIBRA.

De taken van de SBOiN waren:

- het samenstellen en uitgeven van les- en leerstof;
- het ontwikkelen van instructiemethoden en leermiddelen;
- het ontwikkelen van nieuwe en aanpassen van bestaande opleidingen;
- het verzorgen van officiersopleidingen in deeltijd;
- het uitvoeren van de reglementering van de examens van opleidingen die niet met een rijksexamen worden afgesloten;
- overleg voeren van andere bij brandweeropleidingen betrokken instanties en deskundigen;
- het geven van voorlichting over brandweeropleidingen.

Zie ook B, hstk. 6.

Wet- en regelgeving:

Op het gebied van brandweezorg:

- Brandweerwet 1952
- Besluit Brandweerraad 1953.
- Besluit reglement inspectie voor het brandweerwezen 1953.
- Besluit draagbare blustoestellen 1958, 1986.
- Reglement rijksopleiding beroepsbrandweerofficieren 1959 (Beschikking nr. 2299).
- Interimregeling rijksbijdrage regionale brandweren 1974.
- Beschikkingen inzake de vaststelling van het examenreglement voor de rang van brandmeester in beroepsdienst bij de gemeentelijke brandweer (1957, nr. 4716, 1958, nr. U 11233).
- Beschikkingen inzake de vaststelling van het examenreglement voor de rang van hoofdbrandwacht in beroepsdienst bij de gemeentelijke brandweer (1959, nr. 1039, 1960, nr. 4287).
- Brandweerwet 1985.
- Wet op de Brandweerraad 1986.
- Besluit bijdragen regionale brandweren en provincies, 1986.
- Rechtspositiebesluit aspirant-beroepsbrandweerofficieren 1988.
- Richtlijn nr. 89/48/EEG van 21-12-1988 inzake de erkenning van hoger onderwijs diploma's binnen de EG.
- Besluit rijksexamen brandweeropleidingen 1988 (Stb 545), 1993 (Stb 738).
- Besluit Curatorium Rijksbrandweeracademie 1989.
- Algemene Wet erkenning EG-hoger onderwijs diploma's.
- Besluit bedrijfsbrandweren 1990.
- Besluit rijksbijdragen bijstandskosten gemeenten en regionale brandweren 1990.
- Besluit brandweerpersoneel 1991.
- Besluit brandweerpersoneel 1991.
- Besluit doeluitering rampenbestrijding 1993.
- KB Overleg Brandweerpersoneel 1993.
- Besluit Nederlands Bureau Brandweereexamens 1994.
- Wijzigingswet Brandweerwet 1995.
- Wijzigingsbesluit brandweerbesluiten e.a. 1995.
- Besluit Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding 1995.
- Regeling erkenning van EU-diploma's voor brandweerofficieren van 09-04-1996/EB96/546.

Op het gebied van rampenbestrijding:

- Wet Bescherming Bevolking 1952.
- Wet op de noodwachten 1952.
- Wet verplaatsing bevolking 1952.
- KB houdende vaststelling van regelen ter uitvoering van art. 7.2, 10, 14 onder a, c, e-i, k, l, o, p van de Wet op de noodwachten 1952.
- Besluit houdende vaststelling van regelen ter uitvoering van het bepaalde in de artikelen 7.2 en 11.4 van de Wet op de noodwachten, van 1953.
- Besluit regeling positie van de ambtenaar, c.q. arbeidscontractant bij opkomst in werkelijke dienst als noodwachter van 1954.
- Besluit bedrijfszelfbescherming 1954, 1958.
- Instellingsbeschikking Commissie van Advies inzake de bescherming van waterbedrijven tegen de onmiddellijke gevolgen van oorlogsgeweld van 1955.
- Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Oorlog en Marine van 24-06-1955 houdende de instelling van Mobiele Colonnas.

- Beslissing van de Ministerraad van 14-03-1955 dat de Rijks Mobiele Colonne's voortaan onder de naam Mobiele Colonne's (MC's) militaire colonne's zullen zijn.
- Arbeidsovereenkomstenbesluit noodwachters van 1955.
- Ambtenarenreglement noodwachters (KB) van 1955.
- Herzieningsbesluit noodwachtersambtenaren 1957.
- Vrijstellingsbesluit noodwachtersplicht 1957.
- Besluit registratie verplaatsing bevolking 1957.
- Besluit bescherming gas- en elektriciteitsbedrijven 1957.
- Besluit inschrijving en oproeping noodwachtersplichtigen van 1957.
- Beschikking overige rechten en verplichtingen noodwachters, 1959 en 1973.
- Reisbeschikking plichtnoodwachters 1959, 1964 en 1973.
- Geneeskundige keuringsbeschikking noodwachters, 1959, 1969, 1973.
- Beschikking overige rechten en verplichtingen ambtelijke noodwachters, 1960 en 1973.
- Regeling aanwijzing ambtenaren ten behoeve van de Bescherming Bevolking 1960.
- Regeling Georganiseerd Overleg noodwachterspersoneel 1962, 1971.
- KB tot buiten werkingstelling en vervanging door andere enige bepalingen van de regeling van de vakantie in het Ambtenarenreglement noodwachters ten aanzien van personeel waarvoor de vijfdaagse werkweek geldt, 1962.
- Besluit bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1962.
- Gemeenschappelijke beschikking uit 1963 van de ministers van Defensie en Binnenlandse Zaken inzake het Korps Mobiele Colonne's.
- Besluit bescherming waterleidingbedrijven 1963, 1989.
- Wet bijdragen Bescherming Bevolking en verplaatsing bevolking 1964.
- Gratificatiebeschikking noodwachters 1966, 1973.
- Reisbeschikking plichtnoodwachters rijksnoodwachter 1968, 1969, 1973.
- Wet houdende wijziging van de Wet op de noodwachters en van de Wet Bescherming Bevolking 1970.
- Beschikking antecedentenonderzoeken ambtelijk noodwachterspersoneel, 1970 en 1973.
- Instellingsbeschikking Coördinatiecommissie voor de Civiele Verdediging 1972.

- Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 1974 inzake het Korps Mobiele Colonnies.
- Wet rampenplannen 1981.
- Instellingsbeschikking van 14-03-1983 inzake de Beraadgroep Project Reorganisatie Rampenbestrijding.
- Rampenwet 1985.
- KB Wachtgeldgarantieregeling noodwachtambtenaren van 55 jaar en ouder 1984.
- Intrekkingswet Bescherming Bevolking 1986.
- Beschikking inzake de Commissie Voorlichting bij Grootschalige Rampen en Incidenten (Beschikking van de ministers van AZ, van Binnenlandse Zaken en van VROM van 1987 (nr. Eproj.87/U823).
- KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampen-bestrijders 1987.
- Besluit van 1989 inzake het Korps Mobiele Colonnies.
- Besluit rijksbijdragen gemeenten bij rampen 1989.
- Provinciale procedure bijstand Rampenwet 1989.
- Tijdelijke regeling Georganiseerd Overleg Rampenbestrijders 1990.
- De Adviescommissie Voorlichting bij Rampen (Beschikking nr. eproj 90/8/29 van 21-01-1991).
- Bestuursafspraken militaire bijstand bij rampenbestrijding 1993.
- Bestuursafspraken op het terrein van militaire bijstand bij rampenbestrijding 1993.
- Besluit uitvoering voorzieningen rampbestrijders 1993.
- Besluit informatie inzake rampen, 1994.
- Regeling bereddingskosten evacués 1995.
- Wet tegemoetkoming schade bij rampen en zware ongevallen 1996.
- Ministeriële beschikking van 28 oktober 1996 inzake de instelling van de Begeleidingscommissie Project Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen.

Op gebied van geneeskundige hulpverlening bij rampen:

- Incidentele bijdrageregeling geneeskundige hulpverlening bij rampen 1987.
- Besluit Rode Kruis 1988.
- Wet Geneeskundige hulpverlening bij rampen 1991.
- Besluit waarmee de minister van Binnenlandse Zaken wordt belast met de organisatie van het geneeskundig deel van de rampenbestrijding 1993.
- Erkenningbesluit geneeskundige hulpverlening bij rampen, 1993.
- Wet rechtspositionele voorzieningen rampenbestrijders 1993.
- Besluit overleg rampenbestrijders 1993.

Met betrekking tot de civiele verdediging:

- Besluit Instelling Staf Civiele Verdediging 1960.
- Besluit wijziging regeling coördinatie van de civiele verdediging 1971.
- Besluit Landelijk Coördinatiecentrum 1991.

In het kader van het Koninkrijk der Nederlanden:

- Samenwerkingsprotocol tussen Nederland en Aruba inzake de totstandkoming van een adequate brandweer en rampenbestrijdingsorganisatie in Aruba, 1996.
- Samenwerkingsprotocol tussen Nederland en de Nederlandse Antillen op het gebied van de brandweer en de rampenbestrijding op de Nederlandse Antillen, 1996.

Op het gebied van internationale (bijstands)overeenkomsten:

- Noord-Atlantisch Verdrag van 04-04-1949.
- De Verdragen van Genève van 12-08-1949:
Voor verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde.
Voor de verbetering van het lot der gewonden, zieken en schipbreukelingen van de strijdkrachten ter zee.
Betreffende de behandeling van krijgsgevangenen.
Bescherming van burgers in oorlogstijd.
- Het Verdrag van Bern van 12-12-1977:
Inzake het Aanvullende protocol bij voornoemde verdragen betreffende de bescherming van slachtoffers van internationale gewapende conflicten.

Inzake het Aanvullende protocol bij voornoemde verdragen betreffende de bescherming van slachtoffers van niet-internationale gewapende conflicten.

- Overeenkomst met België inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen 1984 (Goedkeuringswet 1985, Eerste Aanvullende overeenkomst 1990).
- Overeenkomst met de Bondsrepubliek Duitsland inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen 1988.
- Ministeriële regeling van 09-06-1992, EB91/3009 inzake rijksvergoeding van kosten van aan het buitenland verleende bijstand bij het bestrijden van een ramp of zwaar ongeval.
- Overeenkomsten uit 1994, tussen Nederland en Suriname inzake de Projecten Acute Voorzieningen en Brandweezorg Suriname 1994-2000.
- Richtlijn nr. 82/501/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 24 juni 1982 inzake de risico's van zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten (PbEG L 230);
- Richtlijn nr. 89/618/Euratom van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 27 november 1989 betreffende de informatie van de bevolking over de bij stralingsgevaar toepasselijke maatregelen ter bescherming van de gezondheid en over de alsdan te volgen gedragslijn (PbEG L 357)
- Richtlijn nr. 90/219/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 23 april 1990 inzake het ingeperkte gebruik van genetisch gemodificeerde micro-organismen (PbEG L 117);

Bijlage III Overzicht van geraadpleegde bronnen en literatuur

Bronnen:

- Inventaris op het archief van het Bureau Organisatie Bescherming Bevolking, 1950 - 1959.
- Staatsalmanak 1952, 1955, 1956, 1960, 1963, 1965, 1971, 1984, 1994, 1995, 1996.
- Verslag van de Coördinatiecommissie voor de Watersnood 1953 (handelingen der Tweede Kamer, verslagjaar 1952/53, I 2985).
- Rijksbegroting 1953 Hoofdstuk XIA Maatschappelijk Werk.
- Nota betreffende watersnood van 10-02-1953 (Handelingen der Tweede Kamer, I 2916).
- Rijksbegroting Hoofdstuk VII: 1975, 1980, 1985, 1990, 1991, 1993, 1994, 1995, 1996.
- De civiele verdedigingsvoorbereiding, 1968, 1979, uitgave van de Staf voor de Civiele Verdediging.
- Brief van 17-07-1989 nr. C84/604 89 017 285 van de minister van Defensie en van 09-08-1989 Eproj 88/82/3 van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer, inzake militaire bijstand.
- Van rampenbestrijding naar openbare veiligheid, eindrapport reorganisatie van de rampenbestrijding, ministerie van Binnenlandse Zaken, 1991.
- Jaarverslagen directie B&R: 1991, 1992.
- Crisisbeheersing; omgaan met het onvoorziene, het onbekende en het onbeminde. Een verslag van een onderzoek uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken/DGOOV in 1992 door KPMG management-consulting.
- Brief van de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 1992/1993 21 516 nr. 4) inzake militaire bijstand.
- De brandweer verlegt haar grenzen, eindrapport van het Afstemmingsorgaan Regionale Brandweren, 1993.
- Brief van de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer (1993/1994, 23 400 VII, nr. 40).
- Brief van de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer inzake de wateroverlast in Nederland van 07-02, 29-05, 20-06, 28-06, 11-06 1995 (Tweede Kamerstukken 1994-1995, 24 071 nr. 4, 22, 24, 26 en 34).
- Strategisch plan Directie B&R, 1995 - 1998.
- Plan van Aanpak versterking Brandweer 1995.
- Nota Veiligheidsbeleid 1995.
- Plan van aanpak versterking brandweer 1995.

Literatuur:

- Kleinsma, drs. M.H., Van torentje tot toren, 175 jaar ministerie van Binnenlandse Zaken 1988.
- 1960-1990: Dertig jaar Staf voor de civiele verdediging, Gedenkboek, publicatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken 1990.

- Koppens, G.P., Vijftig jaar Inspectie voor het brandweerwezen (1940-1990)
Ministerie van Binnenlandse Zaken, Informatievoorziening Directie Brandweer, Den Haag 1990.
- Slager, K., De ramp: een reconstructie, 1992.

Uit het eindrapport reorganisatie rampenbestrijding, 1991.

Zeeland:

- Alarmeringsregelingen kernenergiecentrales Borssele 1987 en Doel 1981.
- Overeenkomst inzake hulpverlening bij brand en eventuele calamiteiten in de bedrijven in Vlissingen-Oost (Sloegebied) en een alarmeringsregeling voor de aldaar gevestigde bedrijven.
- Regeling voor de bestrijding van calamiteiten op de Westerschelde, de zgn. Westerschelde-overeenkomst.
- Regeling voor de bestrijding van calamiteiten op de Oosterschelde, de zgn. Basisovereenkomst Oosterschelde.
- Overeenkomst voor de bestrijding van calamiteiten op de Schelde Rijnverbinding (Schelde-Rijnovereenkomst).
- Uitvoeringsregeling Schelde-Rijnverbinding.
- Waakvlamovereenkomst Schelde-Rijnverbinding (overeenkomst tussen gemeenten en een particuliere berger ter voorziening in de materieelbehoefte voor een adequate hulpverlening bij calamiteiten op deze vaarweg).
- Afspraken (in briefvorm) tussen de Commissarissen der Koningin in Zeeland en Noord-Brabant en de Gouverneur van de Provincie Antwerpen voor het regelen van wederzijdse waarschuwing bij grensoverschrijdende incidenten.
- Afspraken (in briefvorm) tussen het stadsbestuur van Antwerpen en de Commissarissen der Koningin in Zeeland en Noord-Brabant met betrekking tot wederzijdse alarmering in geval van luchtverontreiniging (SO-2) en in geval van grensoverschrijdende stankhinder.
- Afspraken tussen de Gouverneur van de provincie West-Vlaanderen en de Commissaris van de Koningin in Zeeland inzake wederzijdse alarmering en hulpverlening ter voorkoming c.q. ter bestrijding van verontreiniging van het natuurreservaat "Het Zwin" door olie.
- Voorwaarschuwingprocedure tussen de chef Civiele Bescherming Oost-Vlaanderen en de Commissarissen der Koningin in Zeeland en Noord-Brabant ingeval van een ongevalssituatie in de kernenergiecentrales van Borssele en Doel.
- Regeling bestrijding pijpleidingenincidenten Zeeland.
- Regeling verhoogde luchtverontreiniging.
- Gladheidsregeling vervoer gevaarlijke stoffen Zeeland.

Overijssel:

- Alarmeringsregeling kernenergiecentrale Emsland te Lingen (Duitsland).
- Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding voor het IJsselmeergebied.
- Regeling verhoogde luchtverontreiniging.
- Gladheidsregeling vervoer gevaarlijke stoffen Overijssel.
- Regeling hoog water.
- Regeling inzet Duitse reddingshelicopter Kreis Steinfurt.
- Algemeen calamiteiten bestrijdingsplan Zuid-Drenthe en Overijssel.

Gelderland:

- Regeling brand- en ongevallenbestrijding grote rivieren en kanalen.
- Regeling bijstand bij rampen provincie Gelderland.
- Regeling verhoogde luchtverontreiniging.
- Regeling politiebijstand provincie Gelderland.
- Regeling vervoer gevaarlijke stoffen over de weg.
- Waterhuishoudkundig beheer in bijzondere omstandigheden.
- Alarmeringsregeling kernenergiecentrale Dodewaard.
- Overeenkomst met Radio Gelderland inzake waarschuwing van de bevolking.
- Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding voor het IJsselmeergebied.

Friesland:

- Stormvloedregeling.
- Waarschuwingregeling voor de IJsselmeerkust.
- Rampenbestrijding grootscheeps vaarwater.

- Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding Waddenzee.
- Plan Oldeboarn.
- Gladheidsregeling vervoer gevaarlijke stoffen Friesland.
- NAM-regeling KABOR-Friesland.
- Algemeen calamiteiten bestrijdingsplan Noord-Drenthe en Friesland van de NAM.
- Communicatie na een vliegtuigongeval (Brief Commissaris van de Koningin/Kabinetnr. 454784 d.d. 13-08-1984).
- Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding voor het IJsselmeergebied.
- Instructie milieu-alarmnummer.
- Interimregeling wintersmog.
- Interimregeling zomersmog.

Utrecht:

- Evacuatieplan Henschotermeergebied.
- Samenwerkingsregeling ongevallen sneltram.
- Samenwerkingsregeling bijstand Rampenwet.
- Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding IJsselmeergebied.
- Calamiteitenregeling Nederrijn-Lek.
- Ongevallenbestrijding op het Amsterdam-Rijnkanaal.
- Gladheidsregeling vervoer gevaarlijke stoffen Utrecht.
- Regeling verhoogde luchtverontreiniging.

Limburg:

- Gladheidsregeling provincie Limburg.
- Regeling incidenten hoge-druk pijpleidingen.
- Regeling inzet Duitse reddingshelicopter te Würselen.
- Plan voor indirecte maatregelen mbt kernenergiecentrale te Tihange.
- Regeling verhoogde luchtverontreiniging.

Noord-Holland:

- Regeling stormvloed.
- Regeling ongevallen Waddenzee.
- Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding IJsselmeergebied.
- Regeling bestrijding Noordzee-incidenten.
- Regeling Noordzee-kanaal en Amsterdam-Rijnkanaal.

Groningen:

- Coördinatie-regeling bij stormvloedwaarschuwing.
- Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding Waddenzee.
- Hulpverlening bij scheeps- en andersoortige ongevallen in- en om de hoofdvaarwegen en aanliggende havengebieden in de provincie Groningen.
- Gladheidsregeling provincie Groningen.
- Voorlopig draaiboek zomersmog.
- Interimregeling wintersmog.
- NAM-regeling KABOR-Groningen.
- Algemeen calamiteiten bestrijdingsplan Groningen van de NAM.

Zuid-Holland:

- Regeling incidenten hoge-druk pijpleidingen.
- Stormvloedwaarschuwing.
- Hulpverleningsregelingen voor de Lek en regeling rond eiland van Dordrecht en Merwede.
- Voorlopig modeldraaiboek zomersmog 1990.
- Gladheidsregeling vervoer gevaarlijke stoffen Zuid-Holland.
- Hulpverlening op telecommunicatiegebied PTT.
- Milieuklachtentelefoon.
- Waakdienst Kabinet van de Commissaris der Koningin.
- Overeenkomst voor de bestrijding van calamiteiten op de Schelde-Rijnverbinding.

- Bestrijdings- en beveiligingsplannen voor waterwingebieden Dordrecht, Lexmond en Lekstreek, Ridderkerk.

Drenthe:

- Fasenplan wateroverlast/hoogwaterplan.
- Draaiboek luchtverontreiniging.
- Alarmregeling kernenergiecentrale Emsland te Lingen (Duitsland).
- Alarmregeling Luchthaven Eelde.
- NAM-regeling KABOR provincie Drenthe.
- Gladheidsregeling vervoer gevaarlijke stoffen Drenthe.

Noord-Brabant:

- Hulpverleningsregeling grote vaarwegen Dordrecht.
- Draaiboek luchtverontreiniging.
- Alarmeringsplan waterwingebieden.
- Regeling incidenten hoge-druk pijpleidingen.
- Provinciale procedure bijstand ingevolge de Rampenwet.
- Gladheidsregeling vervoer gevaarlijke stoffen Noord-Brabant.
- Bereikbaarheidsregeling incidenten waterkwaliteit Noord-Brabant.
- Regeling dijkbewaking.

Flevoland:

- Interimregeling wintersmog.
- Interimregeling zomersmog.
- Gladheidsregeling vervoer gevaarlijke stoffen Flevoland.
- Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding IJsselmeergebied.
- Hulpverleningsregeling tussen de gemeenten Harderwijk, Dronten en Zeewolde betreffende de wederzijdse hulpverlening bij ongevallen op (vaar)wegen in het gebied rondom de Hardersluis.
- Regeling waarschuwing IJsselmeer.

Bijlage V Overzicht van geïnterviewde functionarissen bij
het ministerie van Binnenlandse Zaken

- Drs. J.C.G. van Dam, Directie Brandweer en Rampenbestrijding, afd. Bestuurlijke, Internationale en Juridische Zaken.
- Mw. Mr. Drs. C.C.M. van Deudekom, Directie Brandweer en Rampen-bestrijding, afd. Bestuurlijke, Internationale en Juridische Zaken.
- Mr. J.G.A. Fetter, Secretaris van het Project Integraal Veiligheidsbeleid.
- Mr. Drs. A.K. Jahir, Directie Brandweer en Rampenbestrijding.
- Mw. P. Kanters, Directie Brandweer en Rampenbestrijding, afd. Brandweezorg.
- Mr. G.J.A.M. Krijnen, Directie Brandweer en Rampenbestrijding, Project Versterking Brandweer.
- Ir. A.M.M. van Leest, Directie Brandweer en Rampenbestrijding, afd. Organisatie Rampenbestrijding.
- Mw. Drs. J.L. van Oost, Directie Brandweer en Rampenbestrijding, afd. Brandweezorg.
- Mr. A.F. van der Putten, Landelijk Coördinatie Centrum, afd. Preparatie Crisisbeheersing.
- N.J.A. Reumer, Directie Brandweer en Rampenbestrijding, Project Versterking Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen.
- Mw. Drs. A.V.M. Smit, Directie Brandweer en Rampenbestrijding, afd. Bestuurlijke, Internationale en Juridische Zaken.
- Mw. Mr. M.B.M. Sourbag, Directie Brandweer en Rampenbestrijding, afd. Veiligheidsbeleid.
- Ing. F.A. van Thiel, Directie Brandweer en Rampenbestrijding, stafafd. Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding.
- A. Ch. van Weeren, Directie Brandweer en Rampenbestrijding, afd. Financiën en Economie.
- Mw. Mr. R.W.M. van der van Zon, Directie Brandweer en Rampenbestrijding, afd. Bestuurlijke, Internationale en Juridische Zaken.

Bijlage VI Lijst van afkortingen

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AZ	Algemene Zaken
BB	Bescherming Bevolking
B&R	(Directie) Brandweer en Rampenbestrijding
B&W	Burgemeester en Wethouders
C2G2	College van Commandanten van Grote Gemeenten
CCRB	Het College van Commandanten van Regionale Brandweren
CdK	Commissaris van de Koningin
CEPD	Civil Emergency Planning Directorate
DHA	Department for Humanitarian Affairs
ECE	Economic Committee for Europe
GEO	Grote Efficiency Operatie
GG&GD	Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst
GS	Gedeputeerde Staten
IAEA	International Atomic Energy Agency
IVB	(project) Integraal Veiligheidsbeleid
KNBV	Koninklijke Nederlandse Brandweervereniging
KMC	Korps Mobiele Colonnas
LCC	Landelijk Coördinatie Centrum
LNV	Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
NAAZ	Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken
NBF	Nederlandse Brandweerefederatie
NBPI	(Stichting) Nationaal Brandpreventie Instituut
NCC	Nationaal Coördinatie Centrum
NIBRA	Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding
NRF	Nationaal Rampenfonds
NTB	Nederlandse Territoriaal Bevelhebber
NVBC	Nederlandse Vereniging van Brandweercommandanten
NVC	Nationaal Voorlichtingscentrum
NVBP	Nederlandse Vereniging van Brandweerpersoneel
NVOB	Nederlandse Vereniging van Ondernemingen op het gebied van het Brandveiligheidsbeleid
OGS	(afdeling) Ongevulsbestrijding gevaarlijke stoffen
OO&V	Openbare Orde en Veiligheid
OS	Ontwikkelingssamenwerking
PB	Publicatiebord
PNNC	Permanent Netwerk van Nationale Correspondenten voor de Rampenbestrijding
PS	Provinciale Staten
RBA	Rijks Brandweeracademie
R&BV	(bureau) Rampenbestrijding en Burgerlijke Verdediging
SCEPC	Senior Civil Emergency Planning Committee
SBOiN	Stichting Brandweeropleidingen in Nederland
Stb	Staatsblad
Stcrt	Staatscourant
TBBS	Technisch Bureau ter bevordering van schadepreventie
Trb	Tractatenblad
V&W	Verkeer en Waterstaat
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

WHO World Health Organisation
VWS Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WHGR Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen
WVC Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur
WVD ROGS (Klankbordgroep) Waarschuwing- en Verkenningdienst
en Repressie bij Ongevallen met Gevaarlijke Stoffen
WVD Waarschuwing- en Verkenningdienst

Noten

- 1 Bron: Crisisbeheersing; omgaan met het onvoorziene, het onbekende en het onbeminde. Een verslag van een onderzoek uitgevoerd in opdracht van het ministerie van BiZa/DGOOV in 1992 door KPMG management-consulting.
- 2 Bron: Brief van 12 juli 1994 van de minister van BiZa aan de Tweede Kamer (1993-1994, 23 400 VII, nr. 40) inzake nadere informering over maatregelen in het kader van de crisisbeheersing.
- 3 Brief van 05-05-1964 van de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer.
- 4 Tijdens het derde Internationale Brandweersymposium in Eindhoven in 1968 werd dit reeds verwoord door de toenmalige DG-Openbare Orde en Veiligheid.
- 5 In 1970 wordt door de minister van Biza een Stuurgroep Coördinatie Hulp-verleningsdiensten ingesteld. In het door deze stuurgroep in dat jaar uitgebrachte interimrapport wordt onder andere een aanbeveling gedaan tot de samensmelting van BB en Brandweer tot een regionaal opgebouwde hulp-verleningsdienst, alsmede tot het aanvaarden van medeverantwoordelijkheid door het rijk en dus van een kostendekkende medefinanciering.
- 6 Zie bijlage 1, overzicht van actoren onder Amstelveengroep.
- 7 Koppens, p. 76.
- 8 Zie hiervoor PIVOT-rapport nr. 1: Coördinatie op hoog niveau, p. 48.
- 9 Bron: K. Slager. De ramp, een reconstructie.
- 10 Kamerstukken, 1974/75, nr.13 263.
- 11 In 1980 kondigde de minister van Binnenlandse Zaken dan ook de opheffing van de BB aan (Kamerstukken 1979/80 15817 no. 5)
- 12 De Interrimregeling werd ingetrokken in 1988.
- 13 Kamerstukken II 1988/89 20 862 nrs. 1-2.
- 14 Tweede Kamer 1974/1975, nr. 13 263.
- 15 Wet van 21 mei 1981, Stb 384. Deze werd weer ingetrokken bij inwerking-treding van de Rampenwet 1985.
- 16 Met de inwerkingtreding van de Coördinatiewet Uitzonderingstoestanden in 1996, ontstaat er een nieuwe situatie. Hierin wordt de noodwetgeving geharmoniseerd, zowel wat betreft de begrippen als wat betreft de procedures. Dit betekent dat het in deze paragraaf beschrevene vanaf 1996 is achterhaald. Voor behandeling van procedures en begrippen met betrekking van uitzonderingstoestanden wordt derhalve kortelings verwezen naar het institutionele onderzoek op het beleidsterrein Constitutie.
- 17 Artikel 103 Grondwet bepaalt dat in door de bijzondere wet te bepalen gevallen afgeweken kan worden van de Grondwettelijke bepalingen inzake de bevoegdheden van besturen van provincies, gemeenten en waterschappen en van een aantal opgesomde grondrechten, indien deze gevallen in de bijzondere wet als uitzonderingstoestand kunnen worden gekwalificeerd. Volgens artikel 103.3 beslissen de Secretarissen-Generaal (SG) over het voortduren van de uitzonderingstoestand, na tot het oordeel te zijn gekomen dat deze toestand terecht is afgekondigd.
- 18 Protocol I en Protocol II, Trb 1980 nr. 87, zie art. 2 en 3 van het Besluit Rode Kruis. Goedkeuringswet 1987, Stb 128.
- 19 Kamerstukken II 1993/94 23 715, nr. 11.

- 20 Trb 1986, 164, goedgekeurd bij Rijkswet 25-02-1991 Stb 88.
- 21 EG Richtlijnen 82/501, 89/618 en 90/219.
- 22 Stcrt. 1991, 128.
- 23 Kamerstukken II 1988/89, 21 015, nr. 3. Zie ook par. 1.3.5.
- 24 Post Seveso-Richtlijn (82/501 EEG) en de Tsjernobyl-Richtlijn (89/6/18/Euratom). Eind 1996 wordt naar verwachting de Post-Seveso II-richtlijn van kracht.
- 25 Wet op de wijziging van de Rampenwet 1985, Stb 1991, 142.
- 26 Zie ook par. 1.2.2.
- 27 Zo zijn er onder andere het Uitkeringsreglement 1993 en het Uitkeringsreglement 1995.
- 28 Zie ook par. 1.3.2.
- 29 Zie ook par. 1.1.1 en 1.1.2.
- 30 Kamerstukken II 83/84 18 100 nr 47.
- 31 Kamerstukken II 84/85 18 600 nr. 52.
- 32 Kamerstukken II 85/86 19 200 nr. 28.
- 33 Kamerstukken II 87/88 20 408.
- 34 Kamerstukken II 87/88 20 200 VII nr. 8.
- 35 Zie ook par. 2.1.6 van deel B, de handelingen.
- 36 Projectplan integraal veiligheidsbeleid 1995, p. 8, 25-27.
- 37 Zie ook deel B, de handelingen, par. 1.3.1.
- 38 Zie hiervoor PIVOT-rapport nr. 1: Coördinatie op hoog niveau, p. 48.
- 39 Deze ministers zijn in dit kader de eerstverantwoordelijke ministers. De minister van VROM is actor op het beleidsterrein van milieu (kernongevallen), de minister van V&W is actor op het beleidsterrein vervoer (vervoer gevaarlijke stoffen), de minister van VWS is actor op het beleidsterrein Gezondheidszorg. Handelingen hieromtrent zijn derhalve geformuleerd in het kader van de institutionele onderzoeken naar de betreffende beleidsterreinen en niet in het kader van de internationale samenwerking op het gebied van de rampenbestrijding. Zie hiervoor ook deel A, De context, par. 1.3, Openbare veiligheid in vergelijking met andere beleidsterreinen.
- 40 Van 25 juni 1987 (PB nr. C 176, 04-07-1987), van 13-02-1989 (PB nr. C 44, 23-02-1989), van 23-11-1990 (PB nr. C 315, 14-12-1990), van 08-07-1991 (PB nr. C 198, 27-07-1991), van 31-10-1994 (PB nr. 313, 10-11-1994).
- 41 Kamerstukken II 1995/1996, 24 609, nr. 1.
- 42 Zie in aanvulling hierop PIVOT-rapport nr. 29, "Eenheid in verscheidenheid, een institutioneel onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van staatkundige verhoudingen en samenwerking tussen de landen van het Koninkrijk der Nederlanden in de periode 1954-1995", par. 5.4, Samenwerkingsactiviteiten.
- 43 Stb. 1987, 123.

- 44 Kaderwet adviescolleges van 3 juli 1996 (Stb. 378) en Wet tot intrekking van de Wet op de Brandweerraad Stb. 1993, 519. De Brandweerraad kent voor haar taken geen opvolging.
- 45 Zie ook deel B, De handelingen, par. 1.3.4 inzake de kwaliteitsverbetering.
- 46 Wet van 11 juni 1986 houdende regels inzake de opheffing van de organisatie bescherming bevolking en het treffen van enige daarmee verband houdende voorzieningen Stb. 1986/312 en het Besluit van 12 juni 1986 houdende vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Intrekkingwet BB (Stb. 1986, 312). Stb. 1986/313.
- 47 Hiervoor gelden mede het Besluit bescherming waterleidingbedrijven van 1989 en het Besluit van 2 november 1993, houdende aanpassing van een aantal algemene maatregelen van bestuur aan de Algemene wet bestuursrecht (Ministerie van VROM) hoofdstuk 14. Waterleidingwet.
- 48 Zie deel B, De handelingen, par. 2.2.1.1.
- 49 Zie handeling nr. 3.
- 50 Zie voor de volledige procedure voor brandweerbijstand, Stcrt. 1989, nr.
- 51 Zie hiertoe Handeling nr. 1.
- 52 Sindsdien hebben er wijzigingen plaatsgevonden in 1955 (Sb. 86), 1970 (Stb. 612), 1988 (Stb. 21 en 22), 1992 (Stb. 422) en 1993 (Stb. 610 en 725).
- 53 Zie ook handeling nr. 1.
- 54 Zie ook deel B, De handelingen, par. 3.1.4.
- 55 Hand. II 1980/1981 3047-3050.
- 56 K 31, gewijzigd in 1950, K 497 en in 1953 Stb. 487.
- 57 Zie voor rechtspositie aspirant beroepsbrandweerofficieren, deel B, De handelingen, par. 6.4.
- 58 Wetswijzigingen vinden plaats in 1955 (Stb 396), 1958 (Stb 439), 1960 (Stb 93), 1964 (Stb 392, 488), 1965 (Stb 365, 366), 1966 (Stb 29), 1967 (Stb 377), 1968 (Stb 505), 1969 (Stb 167), 1970 (Stb 350, 666), 1971 (Stb 291, 488), 1976 (Stb 229, 377, 671), 1977 (Stb 162), 1978 (Stb 285, 505), 1980 (Stb 296, 770), 1987 (Stb 144, 355), 1992 (Stb 278).
- 59 KB overgangsregeling rechtspositionele voorzieningen vrijwillige rampenbestrijders 1987, art. 3.
- 60 Voorts zijn de bepalingen van het Algemeen Rijksambtenarenreglement 1931 (Sb 248) van toepassing, muv art. 22 t/m 30f, 55 t/m 57, 65.4, 71, 75, 123 t/m 129b, en het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke rijksambtenaren art. 21 en 22. Niet van toepassing, voor zover niet anders bepaald: Bezoldigingsbesluit Burgerlijke rijksambtenaren 1984 (1983 SB 571), Reisbesluit binnenland en verplaatsingskostenbesluit 1989 (Sb 424).
- 61 Hiertoe wordt m.n. paragraaf 5a, art. 18a t/m 18g gewijzigd. Na art. 18f komt de invoeging van de kop paragraaf 5b. Nederlands Bureau Brandweereexamens (zie par. 5.2.2).